

Integrale Veiligheidsmonitor 2011

Landelijke rapportage

Centraal Bureau voor de Statistiek

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Onderzoekspartners

In deze rapportage treft u de belangrijkste landelijke en regionale resultaten aan van de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM), die in het najaar van 2011 voor het vierde opeenvolgende jaar in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is uitgevoerd. Bij de IVM zijn zowel op landelijk/regionaal niveau als op regionaal/lokaal niveau gegevens verzameld over de sociale veiligheid van inwoners in Nederland. Dit op basis van een gestandaardiseerde vragenlijst en onderzoeksmethode. Hierdoor zijn uitkomsten op verschillende beleidsniveaus goed met elkaar te vergelijken.

Het landelijke/regionale deel is uitgevoerd door het CBS. Tegelijkertijd werd dit onderzoek in 225 gemeenten op lokaal niveau of in (politie)regionaal verband uitgevoerd. Hierbij heeft het bureau Veiligheidsmonitor de taak om de uitvoering van deze lokale onderzoeken te coördineren en te faciliteren. Dit bureau is gevestigd bij het NICIS in Den Haag.

Het onderzoek werd naast de vertegenwoordigers van de opdrachtgevers, mr. M.T.H. Hendriks (ministerie van Veiligheid en Justitie), Drs. W. van Nunspeet (CBS), begeleid door de Raad voor de Veiligheidsmonitor en het bureau Veiligheidsmonitor.

Voor vragen kunt u zich wenden tot:

Centraal Bureau voor de Statistiek, de Heer G.J.H. Linden, telefoon 045-5707486, of via e-mail: glenn@cbs.nl

Drs. C.C. Schreuder van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, telefoon 070-4267164, of via e-mail: cas.schreuder@dgv.minvenj.nl

Bureau Veiligheidsmonitor, Drs. R.R.R. Ghauharali, telefoon 070-3494386, of via e-mail: razia.ghauharali@veiligheidsmonitor.nl

Voorwoord

De publicatie *Integrale Veiligheidsmonitor (IVM)* is samengesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in samenwerking met het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Enkele belangrijke resultaten die in deze publicatie worden gepresenteerd, zijn:

- minder mensen voelen zich *wel eens* onveilig;
- meer mensen tevreden over optreden politie bij laatste contact;
- overlast van groepen jongeren niet wezenlijk veranderd;
- slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit gelijk gebleven.

Met de introductie van de IVM in het najaar van 2008 is een belangrijke stap gezet in het stroomlijnen van de cijfers over veiligheid in Nederland. In 2011 is de IVM voor de vierde keer op rij uitgevoerd. De IVM wordt gezien als een meetinstrument voor het verschaffen van consistente en vergelijkbare informatie ten behoeve van het veiligheidsbeleid, zowel op nationaal niveau als op regionaal en lokaal niveau.

Naast de landelijke meting die door het CBS in 2011 is uitgevoerd, werd door 225 gemeenten de IVM op (politie)regionaal/lokaal niveau uitgevoerd. Vorig jaar waren dit slechts 21 gemeenten, terwijl in 2009 en 2008 respectievelijk 239 en 77 gemeenten aan dit onderzoek meededen. De jaarlijkse lokale deelname aan de IVM laat hiermee een wisselend beeld zien. Hiermee wordt bij de analyse rekening gehouden.

De opzet van de IVM heeft tot gevolg dat de uitkomsten hiervan niet zonder meer vergelijkbaar zijn met die van de eerdere Veiligheidsmonitor Rijk (VMR)-publicaties. Op basis van een nadere analyse is in deze publicatie een afzonderlijk hoofdstuk opgenomen waar wordt ingegaan op de ontwikkeling van enkele kernindicatoren in de periode 2005-2011.

In de overige hoofdstukken van deze publicatie zijn de resultaten van de IVM 2008-2011 zowel op landelijk als op regionaal niveau weergegeven. Het tabellenrapport vergezelt de voorliggende publicatie en geeft een cijfermatige verdieping van de informatie over objectieve en subjectieve veiligheid voor Nederland als geheel en voor de 25 politieregio's afzonderlijk.

DG CBS

SG ministerie van Veiligheid en Justitie

Drs. G. van der Veen

Mr. J. Demmink

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Samenvatting	9
1. Inleiding	13
1.1 Inhoud van dit rapport	16
1.2 Achtergronden	17
1.3 Geschiedenis	17
1.4 De Integrale Veiligheidsmonitor 2011	18
1.5 Verschillen met eerdere rapportages	19
1.6 Betekenis van de resultaten	19
1.7 Berekening van de resultaten	20
1.8 Betrouwbaarheid van de resultaten	20
1.9 Presentatie van de resultaten	22
2. Leefbaarheid van de woonomgeving	25
2.1 Fysieke voorzieningen	29
2.2 Sociale cohesie	30
2.3 Oordeel over de woonbuurt	32
2.4 Beoordeling gemeentelijke inzet voor leefbaarheid en veiligheid	35
3. Buurtproblemen	37
3.1 Fysieke verloedering	40
3.2 Sociale overlast en dreiging	42
3.3 Overlast van vermogensdelicten	44
3.4 Verkeersoverlast	45
3.5 Overige overlast	47
3.6 Belangrijkste problemen in de buurt	48
4. Onveiligheidsbeleving	51
4.1 Onveiligheidsgevoelens in het algemeen	54
4.2 Onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt	55
4.3 Onveiligheidsgevoelens 's avonds	57
4.4 Onveiligheidsgevoelens op specifieke plekken in de eigen gemeente	58
4.5 Gepercipieerde slachtofferkans	58
4.6 Vermijdingsgedrag	59
4.7 Respectloos gedrag	60
5. Slachtofferschap en ondervonden delicten	63
5.1 Slachtofferschap	65
5.2 Ondervonden delicten	72
5.3 Bekendheid met daders	76
5.4 Plaats voorval	77
6. Melding en aangifte van delicten	79
6.1 Melding	82
6.2 Gemelde delicten naar wijze van melden	84
6.3 Niet gemelde delicten naar reden van niet melden	85
6.4 Mogelijk anoniem melden	87
6.5 Aangifte	88
6.6 Aangegeven delicten naar wijze van aangifte	90
6.7 Aangegeven delicten naar reden van melden	91

7. Contacten tussen politie en burgers	93
7.1 Contact met politie	95
7.2 Reden van contact	97
7.3 Tevredenheid over optreden politie	100
7.4 Redenen voor ontevredenheid	105
8. Functioneren van de politie	107
8.1 Tevredenheid over totale functioneren van de politie in de buurt	110
8.2 Functioneren van de politie in de buurt	111
8.3 Beschikbaarheid van de politie in de buurt	113
8.4 Vertrouwen in politie en politie als crimefighter	115
8.5 Interactie tussen politie en burgers	116
9. Voorzorgsmaatregelen tegen criminaliteit	119
9.1 Technopreventieve voorzieningen	122
9.2 Sociopreventieve maatregelen	124
9.3 Preventie totaal	125
10. Landelijke en regionale trends	127
10.1 Buurtproblemen	131
10.2 Onveiligheidsbeleving	132
10.3 Slachtofferschap	133
10.4 Contacten tussen politie en burgers	136
10.5 Functioneren van de politie	137
Annex 1:	140
Verantwoording en tabellen met jaarreeksen	
Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording (verkorte versie)	155
Bijlage 2 Van VMR naar IVM; methodebreukanalyse	175
Bijlage 3 Publicatievariabelen IVM 2011	181
Bijlage 4 Indeling Nederland in politieregio's	205

Samenvatting

Deze samenvatting laat de onderzoeksresultaten van de Integrale Veiligheidsmonitor voor de diverse thema's op hoofdlijnen zien. Aanvullende, meer gedetailleerde samenvattingen per onderwerp zijn als 'highlights' opgenomen aan het begin van de betreffende hoofdstukken van deze rapportage.

Hieronder wordt eerst een overzicht gegeven van de belangrijkste landelijke uitkomsten. Daarna volgt een samenvatting van de regionale uitkomsten. Deze worden op hoofdlijnen vergeleken met Nederland in totaliteit en er wordt ook een schets gegeven van de ontwikkelingen binnen de regio's tussen 2010 en 2011. Het geheel correspondeert in grote lijnen met het overzicht op de volgende twee pagina's waarin de scores op de belangrijkste IVM-indicatoren op landelijk en regionaal niveau visueel zijn weergegeven. Een toelichting op het gebruik van dit overzicht wordt gegeven in de tekstbox die na het overzicht volgt.

Landelijke uitkomsten

Leefbaarheid van de woonomgeving

- De beleving van de leefbaarheid van de eigen buurt is in het afgelopen jaar weinig veranderd. Indicatoren als de sociale cohesie en het oordeel over de woonomgeving laten in 2011 een score zien die vergelijkbaar is met die van 2010.

Buurtproblemen

- De beleving van buurtproblemen heeft zich in het afgelopen jaar op een aantal punten gunstig ontwikkeld. Inwoners ervaren in 2011 minder fysieke verloedering, dreiging, en verkeersoverlast dan in 2010. De sociale overlast en overlast van vermogensdelicten is niet wezenlijk veranderd.
- Als belangrijkste buurtprobleem wordt te hard rijden genoemd. Bijna een kwart van de inwoners vindt dit een probleem dat met voorrang zou moeten worden aangepakt.

Onveiligheidsbeleving

- De onveiligheidsbeleving is vorig jaar iets gedaald ten opzichte van 2010. In 2011 voelt 25 procent zich wel eens onveilig; drie procent voelt zich vaak onveilig. Mensen voelen zich vooral onveilig op plekken waar jongeren rondhangen. Dit is in vergelijking met 2010 wel iets afgenomen.
- Bijna een kwart van de inwoners geeft aan dat ze door onbekenden op straat wel eens respectloos worden behandeld. Dit aandeel is vergelijkbaar met 2010.

Slachtofferschap

- In 2010 geeft 25 procent van de inwoners aan slachtoffer te zijn geweest van één of meer delicten. Dit aandeel is gelijk aan dat van 2010. Het aandeel inwoners dat slachtoffer is geweest van (poging tot) inbraak is vorig jaar iets gestegen. Ruim acht op de tien delicten vinden plaats in de eigen woongemeente van het slachtoffer; ruim zes op de tien gevallen vinden zelfs plaats in de eigen buurt.

Melding en aangifte van delicten

- In 2011 werd 35 procent van de delicten door of namens de slachtoffers bij de politie gemeld. Van ruim een kwart van de delicten is daadwerkelijk aangifte gedaan via internet of door ondertekening van een document. Bijna twee van de drie delicten worden dus niet gemeld. De meest genoemde reden om een voorval niet te melden is dat men vindt dat 'het toch niet helpt'. Van de niet gemelde delicten zou drie procent wel gemeld zijn als dit anoniem had gekund.

Contacten tussen politie en burgers

- In 2011 geven drie op de tien inwoners aan in de afgelopen 12 maanden contact te hebben gehad met de politie in de eigen gemeente. Dit is iets minder dan in 2010. Van deze inwoners zijn zes op de tien (zeer) tevreden over het politieoptreden tijdens dit laatste contact; ruim twee op de tien zijn (zeer) ontevreden. De meest genoemde reden voor ontevredenheid is dat 'de politie niets of te weinig deed'. De tevredenheid over het contact met de politie is vorig jaar gestegen ten opzichte van 2010.

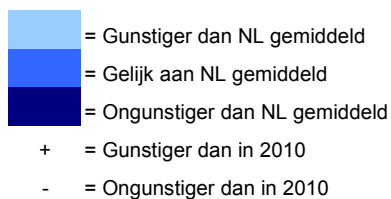
Functioneren van de politie

- In 2011 is 44 procent van de inwoners (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in de buurt. Ook dit is hoger dan in 2010. Burgers hebben meer vertrouwen in de politie als vorig jaar en zien de politie iets meer als 'crimefighter' gezien. Ook het oordeel over de wederkerigheid van de relatie en het oordeel over de communicatie tussen de politie en burgers heeft zich vorig jaar gunstig ontwikkeld.

Preventieve maatregelen tegen criminaliteit

- De aanwezigheid van buitenverlichting en de aanwezigheid van extra veiligheidssloten of grendels op de buitendeuren zijn ook in 2011 de meest voorkomende voorzieningen tegen inbraak. Bij respectievelijk bijna acht en zeven op de tien huishoudens zijn deze voorzieningen aanwezig. Inbraakalarm (12 procent) en (rol)luiken voor ramen en deuren (16 procent) komen aanzienlijk minder vaak voor.

Indicatoren IVM 2011

	Groningen	Fryslân	Drenthe	IJsselland	Twente	Noord- en Oost-Gelderland	Gelderland-Midden	Gelderland-Zuid	Utrecht	Noord-Holland Noord	Zaanstreek-Waterland	Kennemerland	Amsterdam-Amstelland
--	-----------	---------	---------	------------	--------	---------------------------	-------------------	-----------------	---------	---------------------	----------------------	--------------	----------------------

Leefbaarheid woonbuurt

Sociale cohesie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Oordeel woonomgeving	■	■	■	■	■	■	■	■	-	-	■	■	■
Oordeel leefbaarheid	■	■	■	■	■	■	■	■	-	-	■	■	■
Oordeel veiligheid	-	■	■	■	-	■	■	■	-	-	■	■	■

Buurtproblemen

Fysieke verloedering	■	+	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Sociale overlast	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dreiging	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Overlast vermogensdelicten	■	■	■	■	■	■	■	+	■	■	■	■	■
Verkeersoverlast	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	+	■

Onveiligheidsbeleving

Voelt zich wel eens onveilig	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Voelt zich wel eens onveilig in de buurt	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Slachtofferschap en delicten

Slachtofferschap totaal	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ondervonden delicten	■	■	■	■	+	■	■	■	■	■	■	■	■

Melding en aangifte delicten

Bij politie gemelde delicten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bij politie aangegeven delicten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Contacten tussen burgers en politie

Tevredenheid over laatste politiecontact	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	+	■
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Functioneren politie

Totaaloordeel politie in buurt	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	+	■	■
Functioneren politie in buurt	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	+	■	■
Beschikbaarheid politie in buurt	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Preventieve maatregelen

Preventie totaal	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Indicatoren IVM 2011

- = Gunstiger dan NL gemiddeld
- = Gelijk aan NL gemiddeld
- = Ongunstiger dan NL gemiddeld
- + = Gunstiger dan in 2010
- = Ongunstiger dan in 2010

Leefbaarheid woonbuurt

	Gooi en Vechtstreek	Haaglanden	Hollands Midden	Rotterdam-Rijnmond	Zuid-Holland-Zuid	Zeeland	Midden- en West-Brabant	Brabant-Noord	Brabant-Zuid-Oost	Limburg-Noord	Limburg-Zuid	Flevoland	NEderland
Sociale cohesie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Oordeel woonomgeving	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Oordeel leefbaarheid	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Oordeel veiligheid	■	■	-	■	■	■	■	■	■	■	■	■	-

Buurtproblemen

Fysieke verloedering	+	■	+	+	■	■	■	■	■	+	■	■	+
Sociale overlast	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dreiging	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	+
Overlast vermogensdelicten	■	-	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Verkeersoverlast	■	■	■	+	■	■	■	■	■	■	■	■	+

Onveiligheidsbeleving

Voelt zich wel eens onveilig	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	+
Voelt zich wel eens onveilig in de buurt	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	+

Slachtofferschap en delicten

Slachtofferschap totaal	■	■	■	+	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ondervonden delicten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Melding en aangifte delicten

Bij politie gemelde delicten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bij politie aangegeven delicten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Contacten tussen burgers en politie

Tevredenheid over laatste politiecontact	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	+
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Functioneren politie

Totaaloordeel politie in buurt	■	+	■	■	■	■	■	■	■	■	+	■	+
Functioneren politie in buurt	■	+	■	+	■	■	■	■	■	■	+	■	+
Beschikbaarheid politie in buurt	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	+	■	+

Preventieve maatregelen

Preventie totaal	■	■	■	■	■	■	■	+	■	■	■	■	■
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Toelichting bij overzicht IVM-indicatoren 2011

Het overzicht geeft voor een aantal IVM-indicatoren weer hoe de 25 afzonderlijke politieregio's scoren. Daarbij worden enerzijds door middel van kleurschakeringen (licht-midden-donker) significante verschillen met het landelijk gemiddelde in 2011 aangegeven en anderzijds door middel van symbolen ('+' en '-') significante verschillen ten opzichte van 2010 in dezelfde regio. In de meest rechtse kolom van het overzicht wordt ook de ontwikkelingsrichting van Nederland als geheel tussen 2010 en 2011 weergegeven.

De scores op de indicatoren kunnen in twee richtingen wijzen. Bij positief geformuleerde indicatoren (zoals 'sociale cohesie' of 'tevredenheid over laatste politiecontact') is een hogere score gunstiger, terwijl bij negatief geformuleerde indicatoren (zoals 'dreiging' of 'slachtofferschap') een hogere score juist ongunstiger is. Om de scores voor de positief en negatief geformuleerde indicatoren in het overzicht eenduidig te kunnen interpreteren zijn de scores daarom niet uitgedrukt in termen van 'hoger' of 'lager', maar in termen van 'gunstiger', of 'ongunstiger'. In de overige hoofdstukken van deze rapportage gebeurt dit niet omdat de indicatoren daar meer op zichzelf worden beschreven. Voor de inhoud en betekenis van de indicatoren wordt verwezen naar de betreffende hoofdstukken.

Regionale uitkomsten

Verschillen ten opzichte van Nederland (2011)

Uit het overzicht komen enkele duidelijke patronen naar voren:

- Inwoners van de politieregio's in het noorden en oosten van het land (Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, en in iets mindere mate Groningen) zijn gemiddeld positiever over zaken als de leefbaarheid van hun buurt, ondervonden buurtproblemen en onveiligheidsbeleving. Ook wat betreft de mate van slachtofferschap en ondervonden delicten doen deze regio's het iets beter dan gemiddeld. Op het gebied van preventieve maatregelen scoren de meeste van deze regio's echter lager dan gemiddeld. Verder valt op dat de politieregio's Brabant-Noord, Limburg-Noord en vooral Zeeland op veel thema's een gunstiger beeld laat zien dan Nederland totaal.
- Inwoners van de grootstedelijke politieregio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond zijn gemiddeld minder positief over de leefbaarheid in de buurt en hun buurtproblemen, en ze voelen zich gemiddeld ook onveiliger. Ook slachtofferschap en ondervonden delicten liggen in deze regio's hoger dan gemiddeld in Nederland. Inwoners van Amsterdam-Amstelland en Haaglanden oordelen daarentegen gunstiger op het thema functioneren politie.
- Inwoners van de politieregio's Noord-Holland Noord en Midden- en West-Brabant oordelen ongunstiger dan gemiddeld over het functioneren van de politie in de buurt.

Ontwikkeling 2010-2011

Bij de ontwikkelingen op regionaal niveau vallen de volgende punten op:

- De politieregio's Utrecht en Noord-Holland Noord laten een ongunstige ontwikkeling zien in het oordeel over de leefbaarheid van de woonbuurt.
- In de politieregio Rotterdam-Rijnmond is het aandeel inwoners dat slachtoffer is geweest van een of meer delicten afgenomen.
- In de regio's Zaanstreek-Waterland, Haaglanden, en vooral Limburg-Zuid heeft het oordeel over het functioneren van de politie zich in het afgelopen jaar gunstig ontwikkeld.
- Het gebruik en de toepassing van preventiemaatregelen tegen criminaliteit is in Brabant-Zuid-Oost in 2011 gestegen ten opzichte van 2010.

1. Inleiding

Inleiding

1.1 Inhoud rapport

1.2 Achtergronden

1.3 Geschiedenis

1.4 Integrale Veiligheidsmonitor 2011

1.5 Verschillen met eerdere rapportages

1.6 Betekenis resultaten

1.7 Berekening resultaten

1.8 Betrouwbaarheid resultaten

1.9 Presentatie resultaten

Dit inleidende hoofdstuk geeft eerst een beeld van de inhoud van dit rapport. Daarna volgen achtergronden en geschiedenis van de veiligheidsmonitor. Vervolgens wordt de 2011-editie van de IVM beschreven en komen verschillen met eerdere rapportages aan de orde. Afgesloten wordt met een beschrijving van de betekenis van de resultaten, de berekening van de resultaten, de betrouwbaarheid van de resultaten en de presentatie van de resultaten.

1.1 Inhoud van dit rapport

Deze rapportage geeft zowel op landelijk als op politieregionaal niveau een beeld over slachtofferschap van criminaliteit, onveiligheidsgevoelens van burgers, meningen over het functioneren van de politie en de eigen gemeente alsmede over de leefbaarheid en de problemen in de eigen (woon)buurt. De belangrijkste databron is de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM), die in de periode van half augustus tot en met eind november 2011 voor het vierde jaar op rij is uitgevoerd. De IVM is de opvolger van de in de jaren 2005-2008 uitgevoerde Veiligheidsmonitor Rijk (VMR).

De Integrale Veiligheidsmonitor is een landelijke en jaarlijks terugkerende bevolkingsenquête, waarin zaken als leefbaarheid van de woonbuurt, beleving van buurtproblemen, onveiligheidsgevoelens, ervaringen met veel voorkomende criminaliteit, het oordeel van de bevolking over het optreden van de politie en preventiegedrag worden onderzocht. Met de IVM is destijds een verdere stap gezet naar de integratie van cijfermatige uitkomsten op het terrein van de sociale veiligheid. De IVM is opgebouwd rondom een gestandaardiseerde vragenlijst met verplichte en facultatieve vragenblokken. Bovendien biedt de vragenlijst de mogelijkheid om naast onderwerpen van landelijk belang ook lokale onderzoeksvragen op te nemen. Hierdoor is de vragenlijst geschikt voor onderzoek op zowel landelijk/politieregionaal niveau (verder aangeduid als landelijk) als op (politie)regionaal/lokaal niveau (verder aangeduid als lokaal). Naast een gestandaardiseerde vragenlijst is ook de methodologische uitvoering van het onderzoek op zowel landelijk als lokaal niveau zoveel mogelijk op elkaar afgestemd (zie ook paragraaf 1.4). Door deze verdere samenwerking op het gebied van informatie over veiligheid komen meer eenduidige cijfers beschikbaar en is de IVM een bruikbaar meetinstrument voor meerdere bestuurlijke niveaus binnen de (semi-) overheid.

Opdrachtgevers voor de uitvoering van de IVM zijn het ministerie van Veiligheid en Justitie¹ en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Door de opdrachtgevers is daarnaast de Raad voor de Veiligheidsmonitor ingesteld, die in algemene zin toezicht uitoefent op de uitvoering van de Integrale Veiligheidsmonitor. In deze Raad zijn naast vertegenwoordigers van de opdrachtgevers ook andere organisaties zoals de G4, G27, Politie, WODC en Nicis opgenomen. Het CBS zorgt jaarlijks voor de landelijke uitvoering van dit onderzoek. Daarnaast doet ook jaarlijks een wisselend aantal gemeenten aan dit onderzoek mee. De uitvoering op dit lokale niveau is doorgaans ondergebracht bij de eigen gemeentelijke statistische onderzoeksbureaus of bij externe veldwerkbureaus. Om deze lokale onderzoeken te coördineren en te faciliteren is door BZK en Justitie het bureau Veiligheidsmonitor (bVm) opgericht. Dit bureau is gevestigd bij het Nicis in Den Haag.

De belangrijkste resultaten van de IVM worden gepresenteerd in twee rapporten, namelijk een landelijke rapportage en een tabellenrapport. In de rapporten is ook een uitsplitsing opgenomen naar afzonderlijke politieregio's. De rapporten zijn elektronisch (in pdf-formaat) via de CBS-website (www.cbs.nl) beschikbaar. In gedrukte vorm komen beide rapportages ongeveer een maand na de elektronische publicatie beschikbaar. De landelijke rapportage (het voorliggende rapport) geeft een schets van de achtergronden en de belangrijkste resultaten van het onderzoek dat in het najaar van 2011 is uitgevoerd. Het tabellenrapport geeft een cijfermatige verdieping van de uitkomsten voor Nederland als geheel en voor de 25 afzonderlijke politieregio's.

Naast de beide genoemde onderzoeksrapporten wordt ook de vragenlijst van de IVM via de website van het CBS beschikbaar gesteld. Van het onderzoek wordt ook een meer uitgebreide proces- en onderzoeksdocumentatie samengesteld. Deze wordt in een latere fase eveneens elektronisch (in pdf-formaat) beschikbaar gesteld. Verder zijn alle tot nu toe gepubliceerde gegevens op basis van de IVM vanaf 1 maart beschikbaar op StatLine. StatLine is eveneens toegankelijk via de website van het CBS. De tabelinformatie is te vinden onder het thema *Veiligheid en Recht*.

De IVM kijkt gegeven de daaraan gestelde randvoorwaarden qua opzet zowel op inhoudelijke punten als vanuit methodologisch oogpunt af van de eerdere Veiligheidsmonitor Rijk (VMR). Hierdoor zijn de resultaten van beide onderzoeken niet zonder meer vergelijkbaar en is er sprake van methodebreuken ten opzichte van de eerder gepubliceerde VMR-reeksen.

¹ Vóór 2010 de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie.

Hoewel hier reeds eerder over is gerapporteerd zal in bijlage 2 van dit rapport de methodebreuk-analyse nogmaals onder de aandacht worden gebracht..

Het rapport bestaat uit drie inhoudelijke onderdelen.

In het eerste deel (dit hoofdstuk) worden de achtergronden en de geschiedenis van het onderzoek belicht. Daarnaast zal worden ingegaan op enkele belangrijke onderzoeksaspecten die bij het analyseren en publiceren van de veldwerkgegevens van de IVM 2011 een belangrijke rol hebben gespeeld. Bovendien worden nogmaals op beknopte wijze de verschillen ten opzichte van de eerdere Veiligheidsmonitor Rijk belicht en de actuele stand van de uitgevoerde methodebreukanalyse toegelicht.

Het volgende deel (de hoofdstukken 2 t/m 9) vormt de kern van de rapportage. Hierin komen de resultaten aan de orde binnen een drietal thema's. Het eerste thema heeft betrekking op subjectieve en objectieve ervaringen van de inwoners in hun woonomgeving. Hoofdstuk 2 gaat in op de leefbaarheid van de woonbuurt, terwijl de beleving van buurtproblemen en het functioneren van de gemeente in hoofdstuk 3 worden besproken. In hoofdstuk 4 staan diverse aspecten van onveiligheidsbeleving centraal. In hoofdstuk 5 wordt aandacht besteed aan slachtofferschap en het aantal ondervonden delicten. Het thema politie en burgers staat in de drie daaropvolgende hoofdstukken centraal. In hoofdstuk 6 komt de meldings- en aangiftebereidheid aan de orde, terwijl hoofdstuk 7 gaat over contacten tussen burgers en politie in het algemeen. Hoofdstuk 8 besteedt aandacht aan het functioneren van de politie in de woonbuurt. Het thema preventie komt in het laatste hoofdstuk (9) aan de orde. Daarnaast is in deze rapportage een extra hoofdstuk (10) opgenomen waarin voor een aantal indicatoren de ontwikkelingen op landelijk- en politieregionaal niveau worden weergegeven voor de periode 2005-2011 respectievelijk 2006-2011. Door afronding van de methodebreuk-analyse op het niveau van de politieregio zijn definitieve omrekenfactoren beschikbaar waarmee een aantal indicatoren op basis van de voormalige VMR en huidige IVM als één reeks over de betreffende jaren gepresenteerd kunnen worden.

Het derde deel van deze rapportage bevat bijlagen over de methodologische aspecten van het onderzoek. In bijlage 1 wordt in de vorm van een verkorte onderzoeksdocumentatie de uitvoering van het onderzoek weergegeven. Verder bevat deze bijlage ook een beschrijving van de uitgevoerde wegging. In bijlage 2 is net als in beide voorgaande rapportages opnieuw een verslag opgenomen van de methodebreukanalyse op landelijk en politieregionaal niveau. Deze bijlage kan worden gezien als een aanvulling op de onderzoeksdocumentatie. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen waarin alle ouput variabelen worden beschreven die in de rapportage zijn gebruikt. Bijlage 4 geeft een kaart met de indeling van Nederland in 25 politieregio's. Dit overzicht geeft per politieregio ook aan of er sprake is van een gedeeltelijke of volledige oversampling van gemeenten binnen een politieregio.

1.2 Achtergronden

Een belangrijke achtergrond van de Veiligheidsmonitor ligt in het politieke belang dat aan veiligheid wordt toegekend. Dit belang werd uitgedragen door de verschillende veiligheidsprogramma's die door de achtereenvolgende kabinetten-Balkenende in de afgelopen jaren zijn opgesteld. Zo werd in het Veiligheidsprogramma 'Naar een veiliger samenleving' (2002) een aantal beleidsvoornemens uitgebracht rond het vergroten van de objectieve en subjectieve veiligheid in Nederland, en werden in het programma 'Veiligheid begint bij Voorkomen' (2007) van het kabinet-Balkenende-IV maatregelen om zaken als (jeugd)criminaliteit, overlast en verloedering terug te dringen geïntensiveerd. Ook het in oktober 2010 aangetreden kabinet Rutte-Verhagen heeft het thema veiligheid tot een van de speerpunten van beleid gemaakt. Dergelijke voornemens vragen een gezamenlijke inspanning van verschillende actoren, zoals het Rijk, de provincies en gemeenten, de politie, het Openbaar Ministerie, de rechterlijke macht en maatschappelijke organisaties.

1.3 Geschiedenis

De ontstaansgeschiedenis van de slachtofferenquêtes in Nederland voert terug naar de jaren zeventig van de vorige eeuw. Het besef dat cijfers over de officieel geregistreerde criminaliteit geen adequaat beeld geven van de onveiligheidsproblematiek is steeds verder gegroeid. Het deel van de criminaliteit waarvan slachtoffers geen aangifte doen, vooral de minder ernstige vormen, blijft daarbij namelijk onzichtbaar (het 'dark number').

De eerste slachtofferenquête in Nederland werd in 1973 gehouden. Sindsdien hebben het WODC en/of het CBS periodiek gestandaardiseerde landelijke slachtofferenquêtes uitge-

voerd. Daarnaast werden door tal van gemeenten en politiekorpsen op eigen initiatief bevolkingsenquêtes verricht. De onderling niet vergelijkbare vraagstellingen en onderzoeksmethoden, het ontbreken van inzicht in de lokale behoefte aan veiligheidszorg en de onvolledigheid van de gegevens op basis van registraties vormden de aanleiding voor een gestandaardiseerd bevolkingsonderzoek op kleinere dan landelijke schaal. Hiertoe werd eind jaren tachtig van de vorige eeuw besloten door de toenmalige ministeries van Binnenlandse Zaken en van Justitie. In het najaar van 1990 werd deze standaard, onder de naam Politie-monitor Bevolking (PMB), uitgevoerd in 25 gemeenten van uiteenlopende grootte. Sindsdien is de PMB in veel afzonderlijke politieregio's toegepast. De eerste landelijke uitvoering vond plaats in 1993 en werd herhaald in 1995, 1997, 1999, 2001 en 2003. In 2002 is bovendien een tussenmeting uitgevoerd. In 2003 hebben de ministeries besloten het onderzoek jaarlijks af te nemen. De laatste reguliere editie vond plaats in 2006. Daarnaast bestond ook de Enquête Leefbaarheid en Veiligheid (L&V), die periodiek in opdracht van het ministerie van BZK in de G30-gemeenten werd uitgevoerd.

Het CBS heeft vanaf 1981 slachtofferenquêtes uitgevoerd. Deze enquêtes zijn primair gericht op landelijke cijfers. De Enquête Slachtoffers Misdrijven (ESM) werd in de periode 1981-1985 jaarlijks gehouden en vanaf 1985 tot en met 1993 in de oneven jaren, telkens over het voorgaande jaar. In de periode 1992-1996 werd de Enquête Rechtsbescherming en Veiligheid (ERV) uitgevoerd. Vanaf 1997 zijn de bestaande CBS-leefsituatieonderzoeken, waaronder de ERV, geïntegreerd in één systeem van leefsituatieonderzoeken: het Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS), waarin het onderzoek naar rechtsbescherming en veiligheid tot en met 2004 als onderdeel jaarlijks is uitgevoerd.

Het naast elkaar bestaan van een aantal qua doelstelling grotendeels gelijke maar qua uitkomsten verschillende meetinstrumenten vormde echter een politiek afbreukrisico. Dit heeft geleid tot de instelling van de stuurgroep 'Stroomlijning veiligheidsmonitors', waarbij de ministeries van BZK en van Justitie en het CBS de opdrachtgevers waren. Een eerste stap op weg naar meer 'stroomlijning' omvatte de integratie van de eerder genoemde afzonderlijke onderzoeken uit POLS, PMB en L&V tot de VMR. In juni 2005 hebben de beide ministeries en het CBS een overeenkomst gesloten, waarin de samenwerking rond de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR) is vastgelegd. In 2005 is de VMR alleen op landelijke schaal en met een beperkte steekproefomvang uitgevoerd. De resultaten hiervan dienden vooral als een schakel tussen de eerdere (POLS, PMB) en de volgende VMR-onderzoeken. Daarna is dit onderzoek in het eerste kwartaal van de jaren 2006-2008 op grotere schaal uitgevoerd.

Met de introductie van de IVM in het najaar van 2008 is een volgende stap gezet in het stroomlijnen van de cijfers over veiligheid in Nederland. In de IVM wordt immers ook aan (politie)regionale en lokale partners de mogelijkheid geboden om op een uniforme manier gegevens over de subjectieve en objectieve veiligheid te verzamelen. Dankzij de gestandaardiseerde vragenlijst en een vergaande afstemming van de onderzoeksmethode kunnen landelijke en lokale uitkomsten ten behoeve van het overheidsbeleid immers beter op elkaar worden afgestemd. Door deze integratie van onderzoeksgegevens vermindert bovendien de enquêtedruk en worden overheidsmiddelen efficiënter ingezet. In het najaar van 2011 is deze IVM voor de vierde achtereenvolgende keer uitgevoerd, waarbij op grote schaal, zowel op landelijk als lokaal niveau, gegevens over de sociale veiligheid in Nederland zijn verzameld, centraal verwerkt en gepubliceerd.

1.4 De Integrale Veiligheidsmonitor 2011

De IVM wordt om vier redenen uitgevoerd.

- In de eerste plaats levert de IVM gegevens die niet op andere wijze kunnen worden verkregen. Dat geldt bijvoorbeeld voor het niveau van feitelijk slachtofferschap: omdat niet alle gevallen van slachtofferschap bij de politie worden aangegeven, blijft een deel van het feitelijke slachtofferschap buiten beeld. Gezien de omvang van de steekproef valt aan de hand van de IVM een bruikbare schatting te maken van het niveau van slachtofferschap en de daarbij ondervonden delicten.
- In de tweede plaats levert de IVM informatie waarmee vergelijkingen, zowel in de tijd als tussen verschillende gebieden, mogelijk zijn. Het onderzoek is immers gestandaardiseerd.
- In de derde plaats leveren de resultaten van de IVM bruikbare informatie voor de verschillende bestuurlijke niveaus waarop veiligheidsbeleid wordt gemaakt.
- In de vierde plaats levert de IVM gegevens die gebruikt worden om ontwikkelingen te 'monitoren' aan de hand van specifieke indicatoren, zoals in het kader van de prestatieafspraken die het ministerie van Veiligheid en Justitie, voorheen de ministeries van BZK en Justitie, hebben gemaakt met de regionale politiekorpsen.

De IVM is een geïntegreerd meetinstrument dat voorziet in de behoefte van landelijke, (politie)regionale en lokale (semi-) overheden aan informatie over de ontwikkeling van de sociale veiligheid in Nederland. De inhoudelijke reikwijdte van de IVM omvat onder meer het monitoren van de subjectieve en objectieve veiligheid van de Nederlandse burger en het functioneren van de politie en gemeenten op het gebied van veiligheid. Het landelijke deel van het onderzoek wordt uitgevoerd door het CBS. Het ministerie van Veiligheid en Justitie is medeopdrachtgever. Het bureau Veiligheidsmonitor (bVm) zorgt voor de coördinatie en methodologische begeleiding van de onderzoeksbureaus die bij de lokale uitvoering betrokken zijn. In de periode van 15 augustus tot en met eind november 2011 is de IVM voor de vierde achtereenvolgende keer op landelijk en lokaal niveau uitgevoerd. De doelpopulatie wordt gevormd door de in Nederland wonende personen van 15 jaar en ouder (exclusief bewoners van inrichtingen en tehuizen). Voor het landelijke deel werd gestreefd naar een gelijkmatige verdeling over alle politieregio's met minimaal 750 respondenten (netto) per politieregio. Uiteindelijk zijn op landelijk niveau van ruim 20.000 personen gegevens verzameld.

Bij de lokale uitvoering speelt het door bVm opgestelde Handboek Veiligheidsmonitor een centrale rol. Het CBS zorgde voor het trekken van de lokale steekproeven, voor de centrale opslag van de microdata en voor de harmonisatie (vergelijkbaarheid van landelijke, regionale en lokale niveaus) en weging van de onderzoeksgegevens. De lokale deelname aan de IVM 2011 was net als bij de IVM in 2009 veel omvangrijker dan bij de uitvoering van het onderzoek in de jaren 2008 en 2010. Veel gemeenten hanteren dan ook een cyclus van twee jaar (meestal oneven jaren) voor hun onderzoek naar sociale veiligheid. In 2011 deden 225 gemeenten mee aan het onderzoek. In de jaren 2010, 2009 en 2008 deden respectievelijk 21, 239 en 77 gemeenten mee aan de Integrale Veiligheidsmonitor. In het onderzoek van 2011 was in zeven van de 25 politieregio's sprake van een volledige oversampling (d.w.z. alle gemeenten in de politieregio hebben meegedaan aan het onderzoek). Het betrof de politieregio's Utrecht, Noord-Holland-Noord, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Hollands Midden, Rotterdam-Rijnmond en Brabant-Noord. Bij 16 politieregio's was daarnaast sprake van een gedeeltelijke oversampling (d.w.z. één of enkele van de gemeenten in de politieregio heeft meegedaan aan het onderzoek). In twee politieregio's was er geen sprake van oversampling. In het lokale deel van de IVM werden door 225 deelnemende gemeenten bij ruim 200 000 personen onderzoeksgegevens verzameld. In totaal omvat de IVM 2011 informatie van meer dan 220 000 personen in Nederland. Nadere gegevens over de deelname aan het onderzoek en de behaalde respons zijn opgenomen in bijlage 1 van deze rapportage.

1.5 Verschillen met eerdere rapportages

De voorliggende landelijke rapportage van de IVM sluit inhoudelijk volledig aan bij die van de IVM 2008, 2009 en 2010. Dit betekent dat de onderwerpen en de volgorde hiervan in alle jaren overeenkomen. Centraal in de rapportages staan de resultaten op basis van de IVM 2011, zowel landelijk als regionaal. Deze kunnen direct worden vergeleken met de cijfers van de IVM uit voorgaande jaren.

- Door het afronden van de methodebreuk-analyse op het niveau van de politieregio is het voor een aantal indicatoren mogelijk om de uitkomsten hiervan op basis van de Integrale Veiligheidsmonitor te koppelen aan die van de voormalige Veiligheidsmonitor Rijk. Hierdoor kan per politieregio voor een beperkt aantal indicatoren een indicatie worden gegeven van de ontwikkelingen in de periode 2006-2011. Middels een extra hoofdstuk (hoofdstuk 10) zijn in dit rapport voor enkele van deze indicatoren deze ontwikkelingen in kaart gebracht.
- Vernieuwd is ook de gebruikelijke bijlage waarin een toelichting op de schaalcores wordt gegeven. Deze bijlage bevat nu een beschrijving van alle output variabelen die op basis van de IVM worden samengesteld. Zie hiervoor bijlage 3.

Voor het overige zijn geen wijzigingen doorgevoerd. Dit betekent dat opnieuw een verkorte onderzoeksdocumentatie is opgenomen waarin de uitvoering en weging van de IVM 2011 is toegelicht (bijlage 1). Daarnaast is wederom een bijlage opgenomen met de eindresultaten van de methodebreukanalyse (bijlage 2). Ten slotte is ook een toelichting op de schaalcores (ingevoegd in bijlage 3) en de indeling van Nederland in politieregio's (bijlage 4) opgenomen.

1.6 Betekenis van de resultaten

De beschrijvende uitkomsten van de IVM zijn vooral van belang op landelijk, regionaal en lokaal niveau voor politie, bestuur en openbaar ministerie. De gegevens worden regelmatig gebruikt door ministeries (Veiligheid en Justitie), het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)

en voor onderzoek door derden. Daarnaast wordt een groot aantal gegevens over rechtsbescherming en veiligheid gebruikt voor themapublicaties van het CBS en voor de periodieke publicatie 'Criminaliteit en Rechtshandhaving' van het CBS en het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Deze publicatie dient als naslagwerk voor alle beschikbare statistische informatie op het terrein van criminaliteit en strafrechtelijke reacties. Ook diverse andere publicaties zijn tot stand gekomen in samenwerking met o.a. het WODC en het SCP.

Met de beschreven resultaten in tabellenrapporten en landelijke rapportages is het potentieel van de IVM echter nog lang niet benut. Zo komen door de lokale uitvoering van de IVM ook resultaten op lokaal niveau beschikbaar. Het bureau Veiligheidsmonitor (bVm) heeft een tool laten ontwikkelen waarmee de onderzoeksresultaten voor de betrokken lokale partijen via Internet toegankelijk worden gemaakt. De tool is bereikbaar via de website van dit bureau: www.veiligheidsmonitor.nl. Daarnaast zijn er mogelijkheden om de data van de IVM nog verder te benutten, bijvoorbeeld door verdiepende analyses of in combinatie met andere gegevens (bijvoorbeeld uit politieregistraties en andere registraties). Hoofdstuk 9 in de landelijke rapportage van de VMR 2007 vormt daarvan een voorbeeld. Ook op de centrale database van het CBS (StatLine) zijn uitkomsten opgenomen waarbij gegevens uit de IVM zijn gecombineerd met kenmerken uit andere registraties.

1.7 Berekening van de resultaten

In de IVM worden respondenten vooral gevraagd naar hun mening, oordeel of verwachting over zaken als hun eigen woonbuurt, hun onveiligheidsbeleving en het functioneren van politie of gemeente in hun buurt. Bij de antwoordmogelijkheden van dergelijke 'attitude'-vragen kunnen respondenten doorgaans ook aangeven dat ze hierover geen mening hebben of het antwoord niet weten. Soms weigeren respondenten ook om de vraag te beantwoorden. Het al dan niet buiten beschouwing laten van deze antwoordcategorieën heeft invloed op de presentatie van de uitkomsten van de overige categorieën. Het berekenen van dergelijke resultaten wordt doorgaans door de onderzoekers zelf bepaald, maar is zeker niet overal hetzelfde. Zo kan het buiten beschouwing laten van dergelijke antwoorden gezien worden als een vorm van imputatie (dat wil zeggen het zo goed mogelijk toekennen van reële waarden of antwoorden in gevallen waarin zo'n antwoord niet bekend is maar wel verwacht wordt). Immers het aandeel van de overige categorieën verandert hierdoor. Imputatie kan uiteraard ook op andere wijze worden uitgevoerd, bijvoorbeeld door het toepassen van de 'hot-deck methode'. Hierbij wordt een antwoord 'gekopieerd' van een 'donor', een respondent die in zoveel mogelijk opzichten lijkt op de respondent bij wie een geldige waarde ontbreekt. Voordeel hiervan is dat voor de analyses geen rekening gehouden hoeft te worden met eventuele onbekende antwoorden. Nadeel is echter dat donorantwoorden niet altijd representatief hoeven te zijn voor personen die geen mening hebben gegeven.

Bij de berekening van de basisgegevens in deze rapportage, zoals antwoorden op afzonderlijke stellingen, zijn de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden *niet* buiten beschouwing gelaten, waardoor de berekening van de percentages van de overige categorieën niet door aanvullende bewerkingen wordt beïnvloed. Hiermee is aangesloten op de werkwijze die ook is gehanteerd bij de eerdere VMR-rapporten. Bij afgeleide gegevens zoals schaalscores zijn deze categorieën wel buiten beschouwing gebleven. Een aparte toelichting op de berekeningswijze van de gehanteerde schaalscores is opgenomen in bijlage 3.

1.8 Betrouwbaarheid van de resultaten

Algemeen

Bij steekproeven kan het gebeuren dat de berekende ontwikkelingen of vergelijkingen door toevalsfactoren niet volledig overeenstemmen met de werkelijkheid. In deze rapportage worden de meeste resultaten weergegeven als percentages van de totale bevolking (van Nederland als geheel of van een politieregio). Bij elk getoond percentage hoort een betrouwbaarheidsmarge die, behalve van het gekozen betrouwbaarheidsniveau en het onderzoeksdesign, vooral afhankelijk is van de spreiding in de antwoorden en van het aantal ondervraagde personen. Meestal wordt een betrouwbaarheidsniveau van 95 procent gekozen. Dit betekent dat de werkelijke waarde in 95 van de 100 steekproeven tussen de grenzen zal liggen van de marges behorende bij de gevonden waarde.

Bij elk gegeven uit de IVM is de betrouwbaarheidsmarge bepaald, waarbij rekening is gehouden met de steekproefomvang en het onderzoeksdesign. Deze marges zijn voor zover mogelijk in de grafieken in dit rapport opgenomen.

De in dit rapport gepresenteerde gegevens zijn gebaseerd op een combinatie van een landelijk/regionale steekproef en verschillende lokale steekproeven. Voor het landelijke deel is per afzonderlijke politieregio een steekproef getrokken uit de bevolking van 15 jaar of ouder, met uitzondering van de bevolking in instellingen, inrichtingen en tehuizen, zodanig dat ten minste 750 personen per regio ook daadwerkelijk de vragenlijst zouden beantwoorden. Landelijk zijn hierdoor 20 325 personen ondervraagd. Het aantal ondervraagde personen in deze landelijke steekproef van het CBS varieert van 770 respondenten in politieregio Gelderland-Zuid tot 876 in de politieregio Gelderland-Midden.

Voor het lokale deel heeft het CBS voor 225 gemeenten steekproeven getrokken, die ook alle aan het onderzoek hebben meegedaan. In totaal zijn van 203 621 personen uit deze gemeenten antwoorden verwerkt. De gepresenteerde uitkomsten in de voorliggende rapportage en het bijbehorende tabellenrapport hebben in totaal (landelijk en lokaal) derhalve betrekking op 223 946 respondenten.

De belangrijkste resultaten op basis van de verplichte vragenblokken, waaronder die van de leefbaarheid van de woonbuurt, de beleving van buurtproblemen, onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap, zijn gebaseerd op alle respondenten. Door het facultatieve karakter van een aantal andere vragenblokken kan het aantal respondenten voor onderwerpen uit deze blokken variëren. Omdat het CBS alle facultatieve vragenblokken opneemt, zijn voor deze blokken minimaal de antwoorden van de respondenten uit de landelijk meting beschikbaar. Daardoor kennen de landelijke uitkomsten een kleine marge. Voor de afzonderlijke politieregio's geldt dit in mindere mate, gegeven het kleinere aantal respondenten, zeker in de politieregio's zonder of met een beperkte oversampling. Anderzijds zijn er politieregio's met een forse oversampling. Hierdoor kunnen de marges rondom de uitkomsten per afzonderlijke politieregio sterk verschillen. Het is mogelijk dat een in relatieve zin klein verschil in resultaat tussen een politieregio en het landelijke gemiddelde wel significant is (bij oversampling) en een groter verschil niet (bij geen oversampling).

Over het algemeen leidt de oversampling in een bepaalde politieregio tot een verkleining van de marges. In gevallen dat er sprake is van een sterk geconcentreerde oversampling en dus geen evenredige spreiding binnen de politieregio worden de marges echter niet altijd gereduceerd door de oversampling.

Omvang slachtofferschap en ondervonden delicten

Zoals eerder in de landelijke rapportages van de IVM is aangegeven zijn de gevonden verschillen tussen IVM en VMR in het geschatte aantal delicten soms opvallend groot. Vooral bij vermogensdelicten zoals autodiefstal en diefstal uit en/of vanaf de auto worden bij de IVM hogere aantallen delicten gemeten dan bij de vroegere VMR en sporen deze minder goed met de geregistreerde aantallen.

Uit nadere analyses van gegevens uit enquêtes en registraties is gebleken dat de niveauschattingen op basis van de IVM over slachtofferschap en ondervonden delicten voor verbetering vatbaar zijn. Dit geldt met name voor vermogensdelicten als autodiefstal en diefstal uit de auto. Daarom is de presentatie van de cijfers over autodelicten (autodiefstal, diefstal uit de auto, beschadiging en/of diefstal vanaf de auto) voor de volledige IVM-periode (2008-2011) aangepast en is aan alle IVM-cijfers over slachtofferschap en ondervonden delicten de status 'voorlopig' toegekend. Ook zijn de schattingen over absolute aantallen ondervonden delicten (voorlopig) vervallen.

Daarnaast wordt de vragenlijst herzien en wordt een benaderingsstrategie overwogen om vanaf de IVM-2012 een verantwoorde en stabiele(re) meting van de omvang van de ondervonden criminaliteit mogelijk te maken. Dit kan ertoe leiden dat eerdere niveauschattingen op dit terrein worden aangepast.

Ondanks het voorlopige karakter van de niveauschattingen over slachtofferschap en ondervonden delicten zijn *relatieve cijfers* wel bruikbaar voor onderlinge vergelijking, bijvoorbeeld in de tijd of tussen regio's. Het onderzoeksinstrument van de IVM is in de onderzochte periode immers niet veranderd.

Gegevens uit een enquête zullen echter, ook na het doorvoeren van verbeteringen aan de vragenlijst of het onderzoeksdesign, verschillen van registraties over misdaden. In veel gevallen worden delicten niet aangegeven of worden vanwege een andere doelstelling bij de registratie in een andere categorie vermeld. Een belangrijk doel van de Veiligheidsmonitor is juist om een beter beeld van de totale criminaliteit te geven, doordat ook de niet geregistreerde (verborgen) criminaliteit kan worden benoemd. Deze biedt echter bij gelijke uitvoering en vraagstelling door de jaren heen wel een goed beeld van de landelijke ontwikkelingen en de verschillen tussen regio's.

1.9 Presentatie van de resultaten

In de landelijke rapportage wordt vooral beschrijvende informatie gepresenteerd over diverse aspecten van criminaliteit en sociale veiligheid. Dit is voor het beleid vitale informatie. Ook in deze landelijke rapportage is deze beleidsrelevante informatie op basis van de IVM-gegevens opgenomen.

In deze editie is de aandacht voor ontwikkelingen in het landelijke totaalbeeld gehandhaafd. Deze zijn gebaseerd op de gegevens van de IVM 2008 tot en met 2011. Daarbij worden ook vergelijkingen op regionaal niveau gepresenteerd. Hiervoor worden echter alleen de uitkomsten van 2011 vergeleken met die van 2010. Daarnaast worden de regionale resultaten vergeleken met het landelijke totaalbeeld.

Voor de leesbaarheid en inzichtelijkheid zijn de belangrijkste resultaten in deze rapportage weergegeven in de vorm van staafdiagrammen, cartogrammen en lijndiagrammen. De cijfermatige uitkomsten staan in tabelvorm vermeld in het afzonderlijke tabellenrapport.

In de tekst worden significante verschillen soms in termen als 'wezenlijk', 'aanzienlijk', 'beduidend', enzovoorts beschreven. Niet significante verschillen zijn niet altijd als zodanig vermeld; soms is aangegeven dat de gegevens niet wezenlijk verschillen. In de staaf- en lijndiagrammen zijn betrouwbaarheidsmarges weergegeven in de vorm van dwarslijntjes. Bij de berekening van deze marges is rekening gehouden met het steekproefontwerp. Statistisch significante verschillen (dat wil zeggen dat de betrouwbaarheidsintervallen van twee waarnemingen elkaar niet overlappen) kunnen daardoor eenvoudig worden herkend.

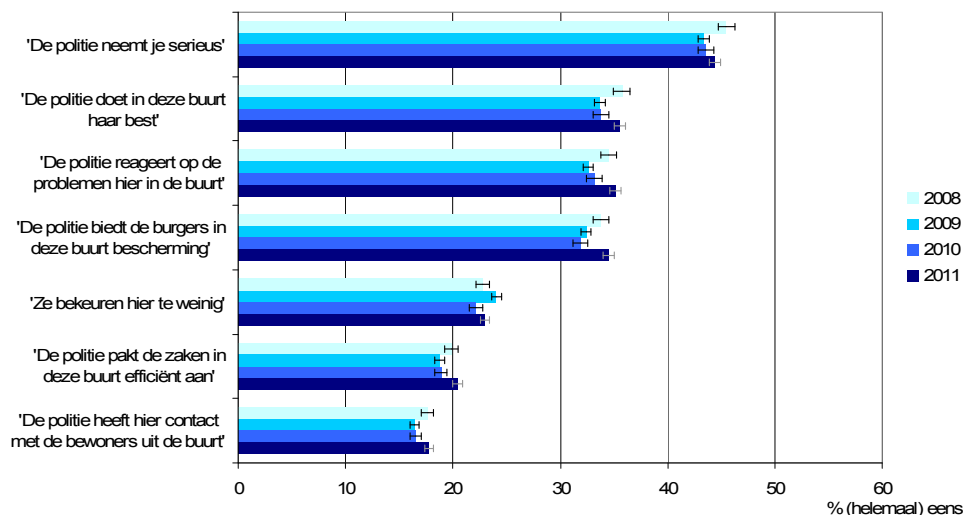
Voor elk soort diagram wordt de weergave en de interpretatie duidelijk gemaakt aan de hand van enkele voorbeelden uit de rapportage zelf.

In de *staafdiagrammen* staan alleen de landelijke resultaten centraal. Daarbij wordt zoveel mogelijk aandacht besteed aan afzonderlijke onderwerpen. Meestal worden de uitkomsten weergegeven voor alle jaren behorende tot de periode 2008-2011. Soms ontbreekt het jaar 2008. In dat geval zijn voor dit jaar geen cijfers of geen vergelijkbare cijfers beschikbaar. Verder is ter wille van de overzichtelijkheid een volgorde van hoge naar lage scores gebruikt. Zie als voorbeeld grafiek 8.2.1 van paragraaf 8.2.

Gelet op de overzichtelijkheid zijn niet altijd alle mogelijke uitsplitsingen opgenomen. Eventuele significante verschillen in deze uitsplitsingen worden in de tekst wel genoemd.

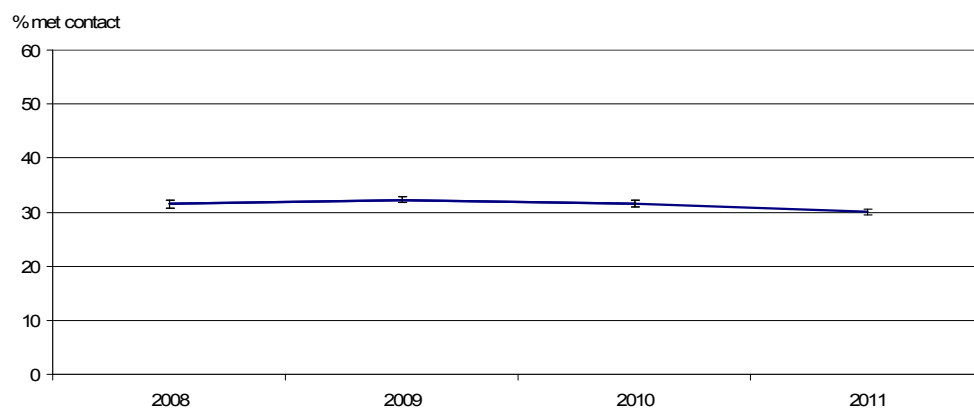
Grafiek 8.2.1

Oordeel over het functioneren van de politie in de buurt

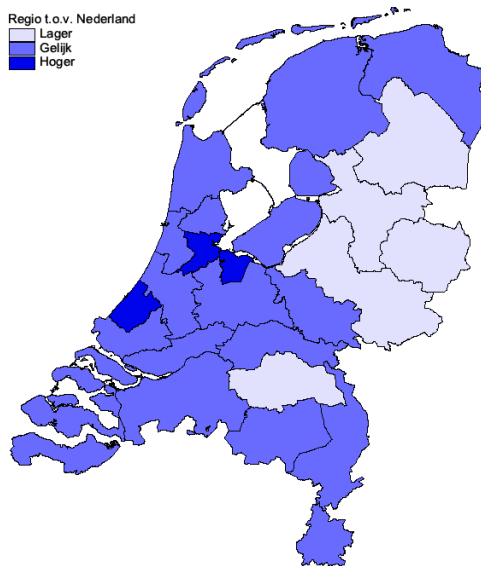
In de *lijndiagrammen* worden de IVM-gegevens voor de jaren 2008 tot en met 2011 weergegeven. Zie als voorbeeld grafiek 7.1.1 van paragraaf 7.1.

Grafiek 7.1.1
Contacten tussen burgers en politie – totaal

In de *cartogrammen* wordt per politieregio² telkens weergegeven of de situatie volgens de IVM-2011 significant verschilt van het landelijke gemiddelde. Daarnaast wordt aangegeven of de situatie in de betreffende regio in 2011 verschilt ten opzichte van het jaar ervoor. In deze cartogrammen gaat het alleen om de *richting* van de afwijking en niet om de interpretatie van deze afwijking. Een lichte kleur wijst daarbij op een significant lagere waarde dan voor Nederland als geheel, terwijl een donkere kleur op een significant hogere waarde wijst. Een tussenkleur betekent dat er geen significant verschil is met het landelijke beeld. Zie als voorbeeld grafiek 7.1.2 van paragraaf 7.1.

Grafiek 7.1.2
Contact tussen burgers en politie naar politieregio (% met contact), 2011

² Zie bijlage 4 voor de indeling van Nederland in 25 politieregio's.

2.

Leefbaarheid woonomgeving

Leefbaarheid van de woonomgeving

2.1 Fysieke voorzieningen

- Meer dan de helft van de inwoners positief over meerderheid fysieke voorzieningen in de buurt
- Iets meer dan één op de vijf positief over voorzieningen voor jongeren
- Verlichting, voorzieningen voor jongeren en speelplekken voor kinderen positiever beoordeeld dan in 2010

2.2 Sociale cohesie

- Merendeel van de inwoners positief over sociale cohesie in de buurt
- Minder dan de helft positief over gezelligheid buurt en contact met buurtbewoners
- Meer dan één op zes zelf actief betrokken bij verbetering woonbuurt

2.3 Oordeel over de woonbuurt

- Bijna één op zeven inwoners vindt dat de buurt is vooruitgegaan
- Woonomgeving en leefbaarheid van de eigen buurt krijgen hetzelfde rapportcijfer als afgelopen jaar
- Rapportcijfer veiligheid daalt ten opzichte van 2010

2.4 Beoordeling gemeentelijke inzet voor leefbaarheid en veiligheid

- Helft van de inwoners tevreden over bereikbaarheid gemeente i.v.m. klachten en meldingen over leefbaarheid en overlast, en ook over de informatieverstrekking
- Minder dan één derde positief over reactie op klachten
- Eén op vier tevreden over optreden gemeente inzake verbeteren leefbaarheid en veiligheid

In dit hoofdstuk staat de woonbuurt centraal. Het gaat hierbij om de meningen van de ondervraagden als buurtbewoners over de leefbaarheid van de woonomgeving. Daarbij kunnen de ondervraagden een eigen interpretatie geven aan wat zij onder hun 'woonbuurt' verstaan.

Over de leefbaarheid van de woonomgeving is in de IVM allereerst gevraagd naar de mening over een vijftal fysieke aspecten in de buurt, zoals over het onderhoud van parken en paden. Verder is via een aantal stellingen nagegaan in welke mate mensen zich betrokken voelen bij hun woonbuurt. Ook is gevraagd of zij zich persoonlijk hebben ingezet om de buurt te verbeteren, en wat hun oordeel is over de ontwikkeling van de woonbuurt. Verder is de respondenten gevraagd om hun oordeel uit te drukken in een rapportcijfer voor de woonomgeving, voor de leefbaarheid en voor de veiligheid van hun woonbuurt.

Een verwant aspect vormt de mening van de inwoners over de inzet van de gemeente voor de leefbaarheid en veiligheid in hun buurt. Hierover is een zestal stellingen voorgelegd.

De indicatoren over leefbaarheid in de woonbuurt zijn voor de vier IVM-jaren vermeld in de tabellen 2.1 t/m 2.12 van het tabellenrapport.

2.1 Fysieke voorzieningen

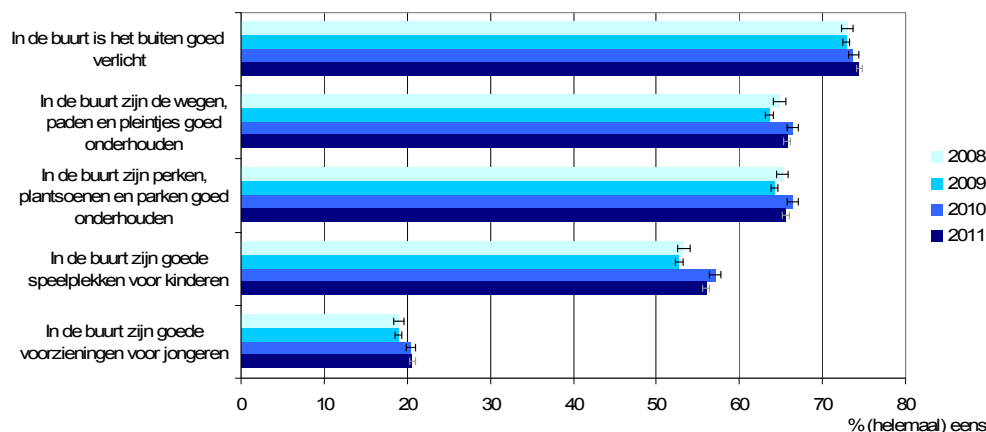
De ervaren aanwezigheid van goede fysieke voorzieningen in de buurt kan van invloed zijn op de beleving van veiligheid. Er zijn vijf stellingen aan de ondervraagden voorgelegd over collectieve fysieke voorzieningen in de buurt: wegen en paden zijn goed onderhouden; perken, plantsoenen en parken zijn goed onderhouden; buiten is het goed verlicht; er zijn goede speelplekken voor kinderen; er zijn goede voorzieningen voor jongeren.

De stelling 'in de buurt is het buiten goed verlicht' heeft de grootste instemming: iets minder dan driekwart van de inwoners (74 procent) is het hiermee eens of helemaal eens. Met de beide stellingen over het onderhoud van perken, plantsoenen en parken en van wegen, paden en pleintjes zijn twee van de drie inwoners (66 procent) het eens. Dat er goede speelplekken voor kinderen zijn, vindt ruim de helft (56 procent) van de inwoners. Daarentegen is slechts iets meer dan één op de vijf inwoners (21 procent) het eens met de stelling dat er goede voorzieningen voor jongeren zijn.

Het oordeel over de verschillende fysieke voorzieningen in 2011 verschilt niet wezenlijk van dat van 2010. Ten opzichte van 2009 en 2008 vinden in 2011 iets meer mensen dat er goede speelplekken zijn voor kinderen, dat er goede voorzieningen voor jongeren zijn, en dat het buiten goed verlicht is.

Grafiek 2.1.1

Oordeel over fysieke voorzieningen in de woonbuurt

In deze rapportage wordt volstaan met een regionaal beeld ten aanzien van de stellingen 'in de buurt zijn goede speelplekken voor kinderen' en 'in de buurt zijn goede voorzieningen voor jongeren'. Voor de overige stellingen wordt verwezen naar het tabellenrapport.

In de regio's IJsselland, Brabant-Noord en Brabant-Zuid-Oost vinden duidelijk meer inwoners dat er goede speelplekken voor kinderen zijn dan gemiddeld in het land. In de regio's Groningen, Gooi en Vechtstreek en Limburg-Zuid daarentegen zijn de inwoners het minder vaak dan gemiddeld met deze stelling eens.

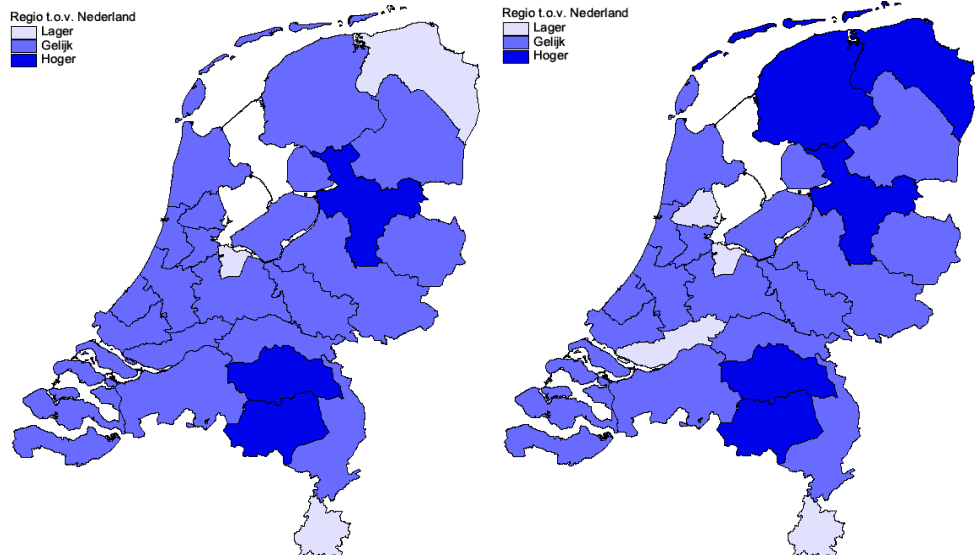
Inwoners van Groningen, Fryslân, IJsselland, Brabant-Noord en Brabant-Zuid-Oost zijn het vaker dan gemiddeld eens met de stelling dat er in de buurt goede voorzieningen zijn voor jongeren. Echter in de politieregio's Zaanstreek-Waterland, Gooi en Vechtstreek, Zuid-Holland-Zuid en Limburg-Zuid zijn de mensen het duidelijk minder vaak dan gemiddeld met

de voornoemde stelling eens. De mening in de overige politieregio's komt wel grosso modo overeen met de landelijke opvatting hierover.

Grafiek 2.1.2
Oordeel over fysieke voorzieningen in de woonbuurt naar politieregio en soort voorziening
(% (helemaal) eens), 2011

In de buurt zijn goede speelplekken voor kinderen

In de buurt zijn goede voorzieningen voor jongeren

2.2 Sociale cohesie

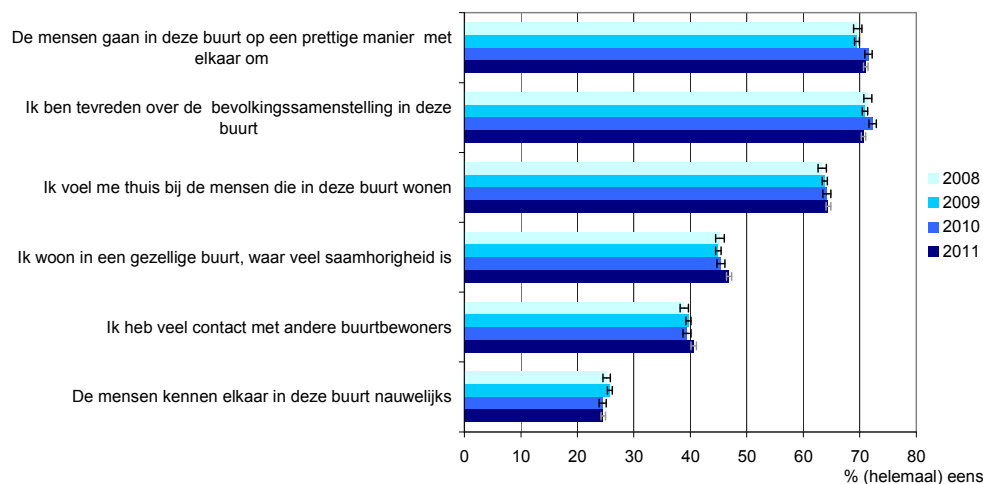
Niet alleen de aanwezigheid van diverse fysieke voorzieningen bepaalt de veiligheid en de beleving ervan. Ook de mate waarin burgers vinden dat zij zelf en anderen betrokken zijn bij hun woonbuurt speelt een rol. In de IVM is dit geïntervieweerd met een zestal stellingen over sociale cohesie³.

Meer dan zeven op de tien inwoners (71 procent) zijn het in 2011 eens of helemaal eens met de stelling 'Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in deze buurt' en met de stelling 'De mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om'. Bij de stelling 'Ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen' geldt dit voor bijna twee op de drie inwoners (64 procent). De stelling 'Ik woon in een gezellige buurt, waar veel saamhorigheid is' wordt door iets minder dan de helft van de inwoners (47 procent) onderschreven. Iets meer dan vier op de tien inwoners (41 procent) zijn het eens met de stelling 'Ik heb veel contact met andere buurtbewoners'. Met de (negatief geformuleerde) uitspraak 'De mensen in deze buurt kennen elkaar nauwelijks' is een kwart (25 procent) het eens.

Ten opzichte van 2010 zijn minder mensen 'tevreden met de bevolkingssamenstelling in hun buurt'. Meer inwoners zijn het eens met de stellingen 'ik woon in een gezellige buurt, waar veel saamhorigheid is' en 'ik heb veel contact met andere buurtbewoners'.

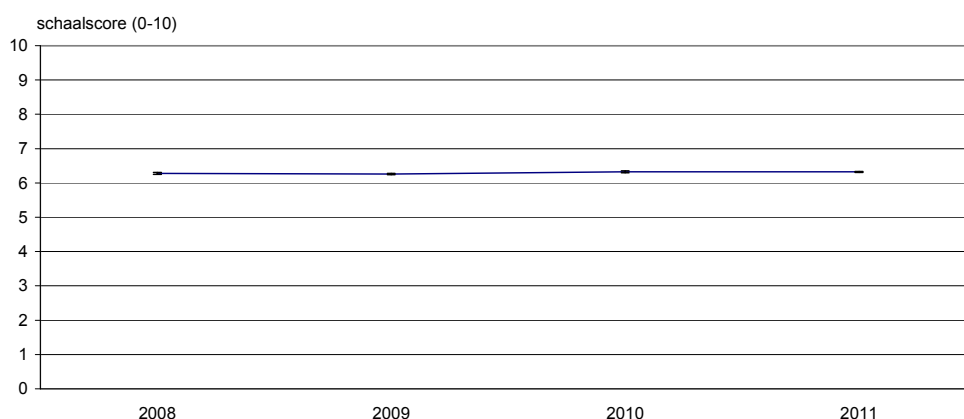
³ Deze stellingen komen overeen met de stellingen in de VMR. Daarin waren – mede op verzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau – acht stellingen hierover opgenomen; twee van deze stellingen zijn in de IVM dus vervallen.

Grafiek 2.2.1
Sociale cohesie in de woonbuurt

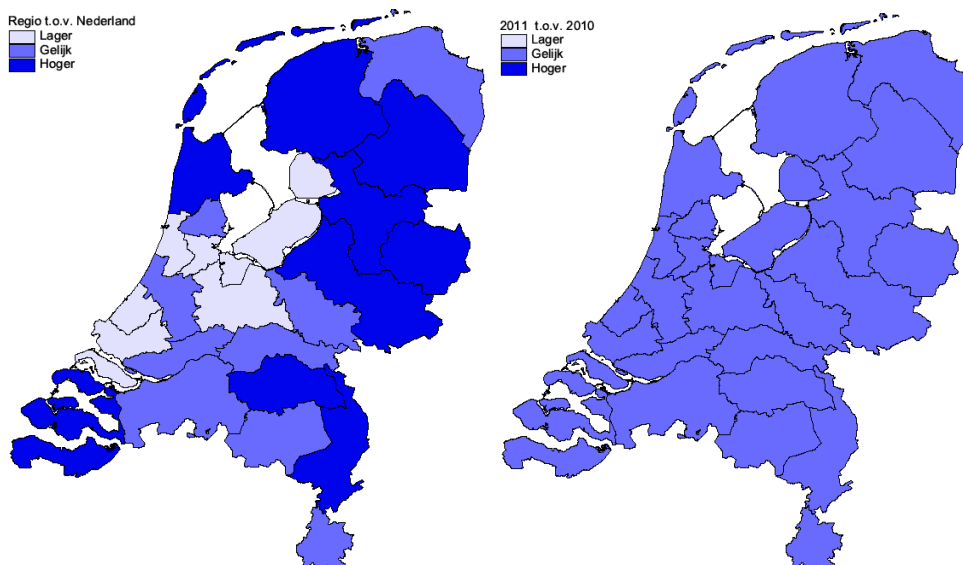
Op basis van vier van de zes genoemde stellingen (mensen kennen elkaar nauwelijks; mensen gaan op een prettige manier met elkaar om; gezellige buurt met veel saamhorigheid; thuis voelen bij de bewoners van de buurt) is een schaalscore voor sociale cohesie in de woonbuurt berekend. Deze schaalscore loopt van 0 tot 10, waarbij een lagere score overeenkomt met minder sociale cohesie. Voor 2011 bedraagt deze score 6,3. Deze score is sinds 2008 niet veranderd.

Grafiek 2.2.2
Sociale cohesie in de woonbuurt (schaalscore)

Wat betreft deze schaalscore zijn er duidelijke verschillen tussen de politieregio's. In de (overwegend minder stedelijke) regio's Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Noord-Holland Noord, Zeeland, Brabant-Noord en Limburg-Noord is deze score hoger dan gemiddeld (6,5 of meer). Omgekeerd is deze score in Utrecht, Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Gooi en Vechtstreek, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Flevoland lager dan voor Nederland als geheel (maximaal 6,2). In geen enkele regio is er sprake van een significant verschil ten opzichte van 2010.

Grafiek 2.2.3
Sociale cohesie in de woonbuurt naar politieregio (schaalscore), 2011

Sociale betrokkenheid bij de buurt kan ook tot uiting komen in de *eigen inzet voor de buurt* waarin men woont. In de IVM is gevraagd of men in het afgelopen jaar zelf actief is geweest om de eigen buurt te verbeteren. Iets meer dan één op de zes inwoners (18 procent) geeft in 2011 aan dat zij dat hebben gedaan. Dit is gelijk aan het percentage in 2010 en 2009, maar hoger dan in 2008.

In de regio's Zuid-Holland-Zuid en Zeeland geven relatief minder mensen dan landelijk gemiddeld aan zich voor hun buurt te hebben ingezet. In de regio's Drenthe, Noord-Holland Noord en Brabant-Noord zeggen relatief gezien meer mensen dat ze zich in het afgelopen jaar hebben ingezet voor hun buurt. Voor de overige politieregio's is er geen verschil met het landelijk gemiddelde.

Alleen in de politieregio Zuid-Holland-Zuid is er qua eigen inzet in de woonbuurt sprake van een daling ten opzichte van de inzet in 2010.

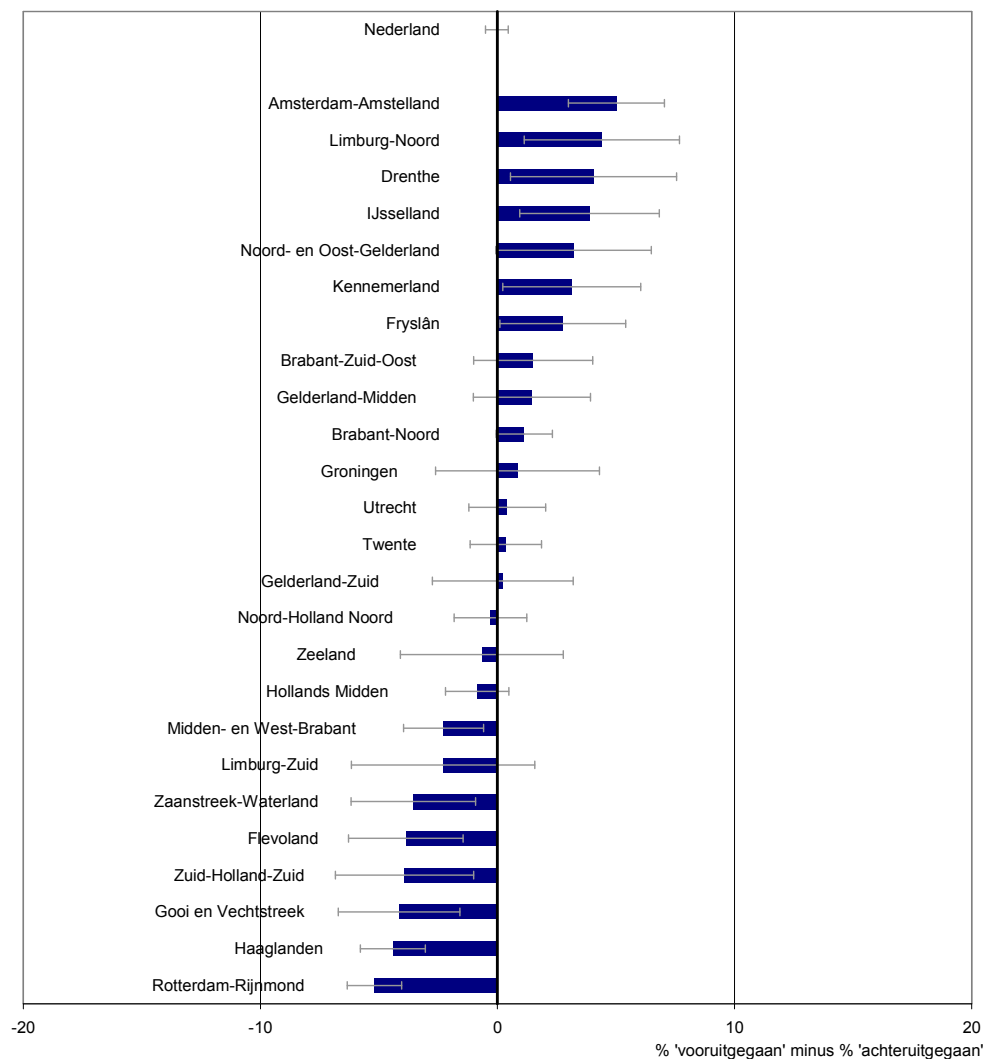
2.3 Oordeel over de woonbuurt

Over wat inwoners in het algemeen van hun woonbuurt vinden, zijn vier vragen gesteld. Allereerst is gevraagd hoe hun buurt zich naar de mening van de inwoners in het afgelopen jaar heeft ontwikkeld. Daarnaast is gevraagd om de woonomgeving, de leefbaarheid en de veiligheid van hun buurt te waarderen in de vorm van een rapportcijfer.

Van alle inwoners vindt veertien procent dat hun buurt in het afgelopen jaar is vooruitgegaan. Een even hoog percentage is van mening dat hun buurt juist is achteruitgegaan. Het overgrote deel, iets meer dan tweederde (67 procent), vindt dat hun buurt gelijk is gebleven. Vier procent heeft hier geen mening over.

In vergelijking met 2010 is er enkel een daling in het percentage mensen die zeggen dat de buurt gelijk gebleven is.

Grafiek 2.3.1
Oordeel over ontwikkeling woonbuurt naar politieregio, 2011

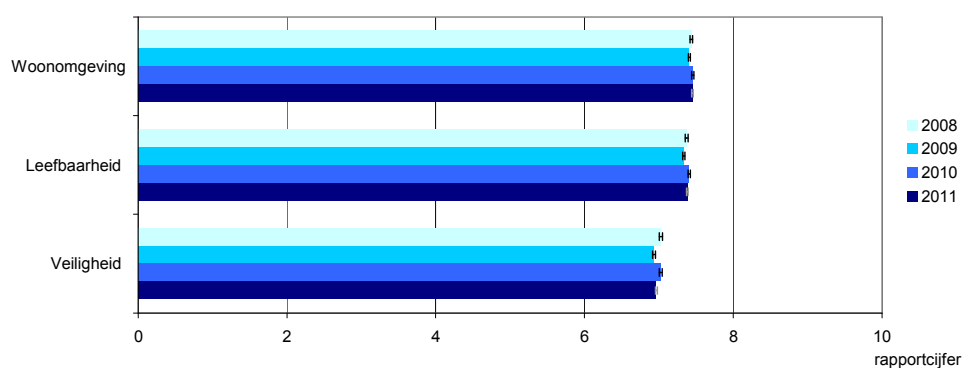
Het oordeel over de ontwikkeling van de woonbuurt kan ook worden uitgedrukt in het *verschil* tussen het aandeel buurtbewoners dat zegt dat de buurt is vooruitgegaan en het aandeel dat vindt dat deze is achteruitgegaan. Op landelijk niveau is er op dit onderdeel geen verschil ten opzichte van 2010.

Op regionaal niveau tonen de regio's Drenthe, IJsselland, Amsterdam-Amstelland en Limburg-Noord een significant positiever beeld in vergelijking met het landelijke gemiddelde. De regio's Zaanstreek-Waterland, Gooi en Vechtstreek, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond, Zuid-Holland-Zuid, Midden- en West-Brabant en Flevoland daarentegen tonen een negatiever beeld dan landelijk. In geen enkele regio is sprake van een verschil ten opzichte van 2010.

Indien naar de aandelen 'vooruit' en 'achteruit' in 2011 wordt gekeken, geven – in vergelijking met het landelijk gemiddelde – significant meer mensen in de regio's Amsterdam-Amstelland en Rotterdam-Rijnmond aan dat hun buurt vooruit is gegaan. In de regio's Zaanstreek-Waterland, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Flevoland vinden juist meer mensen dat hun buurt achteruit is gegaan.

Gemiddeld over alle inwoners wordt de woonomgeving gewaardeerd met een rapportcijfer 7,5. De leefbaarheid van de eigen buurt krijgt een 7,4. De veiligheid in de buurt wordt met een 7,0 iets minder gewaardeerd. Het rapportcijfer voor veiligheid is lager dan in 2010.

Grafiek 2.3.2
Oordeel over aspecten van de woonbuurt

Ook binnen de afzonderlijke politieregio's zijn de rapportcijfers voor woonomgeving en leefbaarheid van de woonbuurt telkens hoger dan voor veiligheid. De rapportcijfers voor de woonomgeving variëren van 7,2 in de regio's Amsterdam-Amstelland en Rotterdam-Rijnmond tot 7,7 in Noord- en Oost-Gelderland.

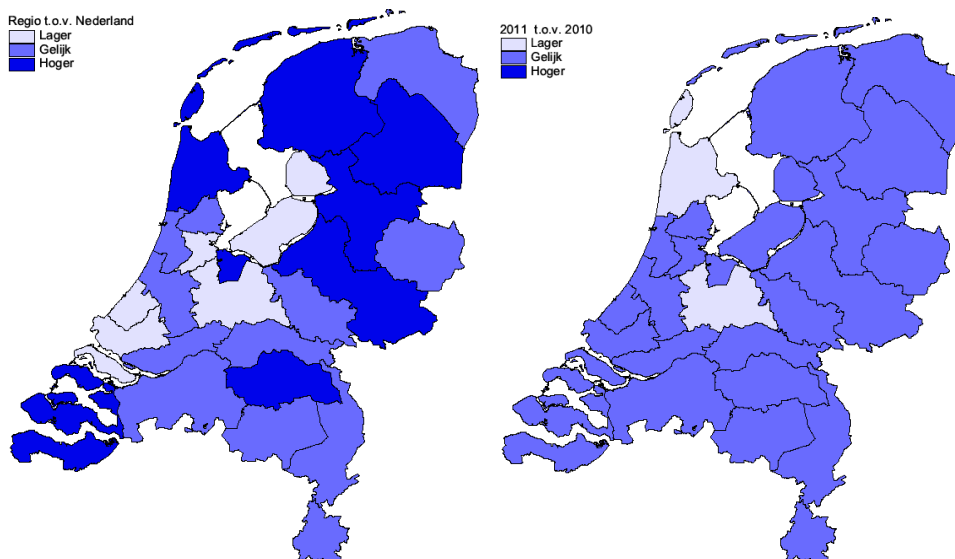
Voor de leefbaarheid van de woonbuurt ligt het rapportcijfer tussen 7,1 in Rotterdam-Rijnmond en 7,6 in Drenthe en Noord- en Oost-Gelderland.

De beoordeling van de veiligheid in de buurt varieert van 6,7 in Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond tot 7,4 in Zeeland. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde is de beoordeling van de woonomgeving, leefbaarheid en veiligheid zeer divers. Alle drie de aspecten worden als beter dan het landelijk gemiddelde beoordeeld in de regio's Fryslân, Drenthe, IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland en Zeeland. Alle drie de aspecten worden slechter dan het landelijke gemiddelde beoordeeld in de regio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond.

Vergelijking van de cijfers van 2011 met 2010 leert dat de woonomgeving en de leefbaarheid slechter worden beoordeeld in Utrecht en Noord-Holland Noord, en dat de veiligheid slechter wordt beoordeeld in Groningen, Twente, Utrecht, Noord-Holland Noord, Hollands Midden en Flevoland. In vergelijking met het voorgaande jaar werd geen van deze drie aspecten op regioniveau beter beoordeeld.

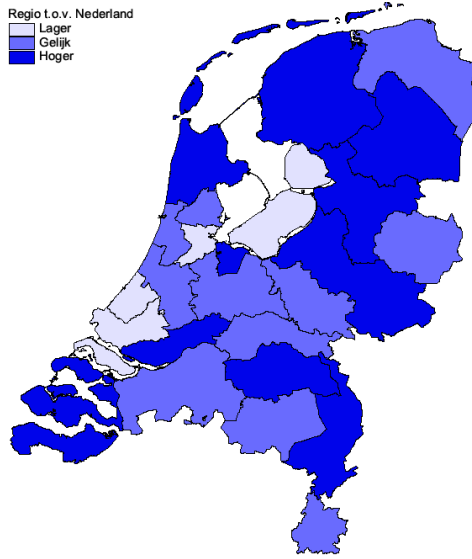
Grafiek 2.3.3
Oordeel over de woonomgeving, de leefbaarheid en de veiligheid van de woonbuurt naar politieregio (rapportcijfers), 2011

Woonomgeving

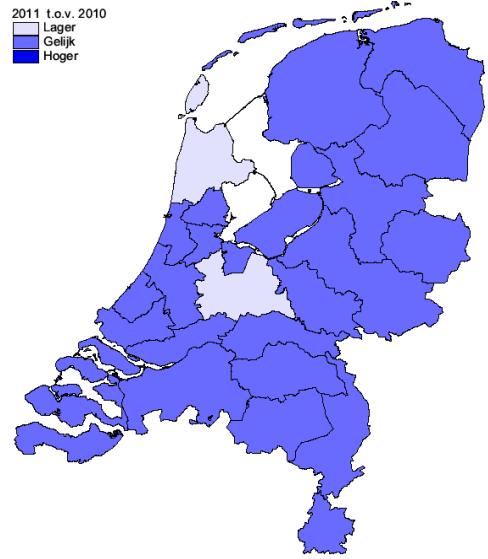

Leefbaarheid

Regio t.o.v. Nederland
Lager
Gelijk
Hoger

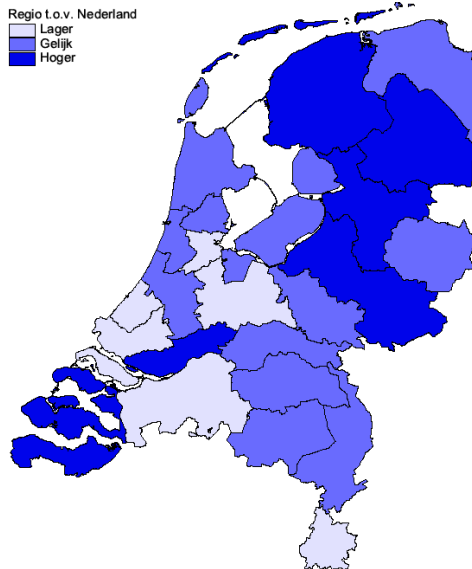

2011 t.o.v. 2010
Lager
Gelijk
Hoger

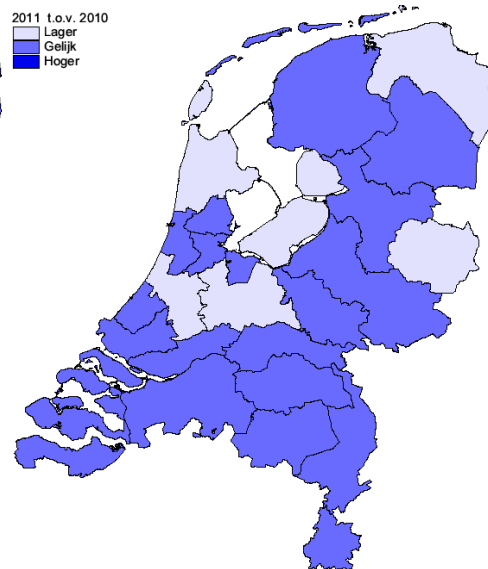

Veiligheid

Regio t.o.v. Nederland
Lager
Gelijk
Hoger

2011 t.o.v. 2010
Lager
Gelijk
Hoger

2.4 Beoordeling gemeentelijke inzet voor leefbaarheid en veiligheid

Een verwant onderwerp in de IVM heeft betrekking op de mening van de burgers over wat op gemeentelijk niveau wordt gedaan aan de leefbaarheid en de veiligheid in de buurt. Hierover zijn zes stellingen voorgelegd aan de inwoners.

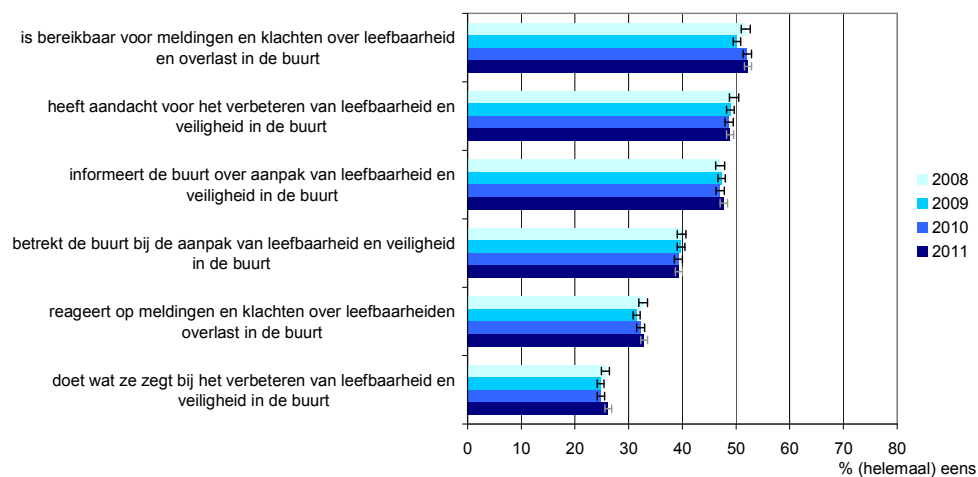
Met de stelling dat de gemeente bereikbaar is voor meldingen en klachten over leefbaarheid en overlast in de buurt is iets meer dan de helft van de inwoners (52 procent) het eens of helemaal eens. Bijna de helft (49 procent) is het eens met de stelling dat de gemeente aandacht heeft voor de verbetering van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Een bijna even groot percentage inwoners (48 procent) stemt in met de stelling dat de gemeente de buurt informeert over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Met de overige drie stellingen zijn minder inwoners het eens: iets minder dan twee op de vijf inwoners (39 procent) zijn van mening dat de gemeente de buurt betreft bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid; één op de drie inwoners (33 procent) vindt dat de gemeente reageert op klachten over leefbaarheid en overlast in de buurt. Slechts één op de vier inwoners (26 procent) is het eens met de stelling dat de gemeente doet wat ze zegt bij het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt.

Voor vrijwel alle stellingen geldt dat het percentage inwoners dat het hiermee eens is, ten opzichte van het voorgaande jaar niet is veranderd. Alleen het aandeel inwoners dat vindt

dat de gemeente doet wat ze zegt bij het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt is hoger dan in 2010.

Grafiek 2.4.1
Oordeel over gemeentelijke inzet voor leefbaarheid en veiligheid van de woonbuurt

De gemeente...

Er zijn per regio duidelijke verschillen in het aandeel inwoners dat het met deze stellingen eens is. In Utrecht en Rotterdam-Rijnmond is het aandeel voor tenminste drie stellingen hoger dan gemiddeld. Omgekeerd zijn de inwoners van de regio's Kennemerland, Haaglanden, Hollands Midden, Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost en Limburg-Zuid het met tenminste drie van de zes stellingen minder eens dan gemiddeld.

3.

Buurtproblemen

Buurtproblemen

3.1 Fysieke verloedering

- Op een schaal van 0 tot 10 bedraagt de score voor verloedering van fysieke woonomgeving in 2011 een 3,3
- Dit is een afname ten opzichte van 2010
- Vaakst genoemde probleem: hondenpoep op straat

3.2 Sociale overlast en dreiging

- Schaalscore voor sociale overlast is 1,7; dit is gelijk aan 2010
- Schaalscore voor dreiging bedraagt 1,1; een daling ten opzichte van 2010
- Vaakst genoemde probleem: overlast van groepen jongeren

3.3 Overlast van vermogensdelicten

- Schaalscore voor overlast vermogensdelicten is 2,7; dit is gelijk aan 2010
- Vaakst genoemde problemen: autovandalisme, fietsendiefstal en woninginbraak

3.4 Verkeersoverlast

- Schaalscore voor verkeersoverlast bedraagt 3,6; een afname ten opzichte van 2010
- Vaakst genoemde probleem: te hard rijden

3.5 Overige overlast

- Andere (dan verkeersgerelateerde) vormen van geluidsoverlast zijn gestegen ten opzichte van 2010

3.6 Belangrijkste problemen in de buurt

- Vaakst genoemde probleem dat met voorrang zou moeten worden aangepakt: te hard rijden
- Ook relatief vaak genoemd: hondenpoep, parkeeroverlast, overlast door groepen jongeren, rommel op straat en inbraak in woningen

In dit hoofdstuk gaat het over door de inwoners ervaren problemen in de buurt waar zij wonen. Voor 25 problemen is gevraagd of die volgens de ondervraagden in hun eigen woonbuurt vaak, soms of (bijna) nooit voorkomen. Deze buurtproblemen kunnen in een aantal subgroepen worden onderscheiden, zoals fysieke verloedering, sociale overlast en dreiging, overlast van vermogensdelicten en verkeersoverlast. Voor een aantal van deze subgroepen is een schaalscore vastgesteld die telkens loopt van 0 (geen ervaren buurtproblemen) tot 10 (veel problemen). Ook is gevraagd welke van deze problemen met voorrang zouden moeten worden aangepakt. De mate waarin dergelijke problemen in de buurt worden ervaren kan een rol spelen bij de onveiligheidsgevoelens van burgers.

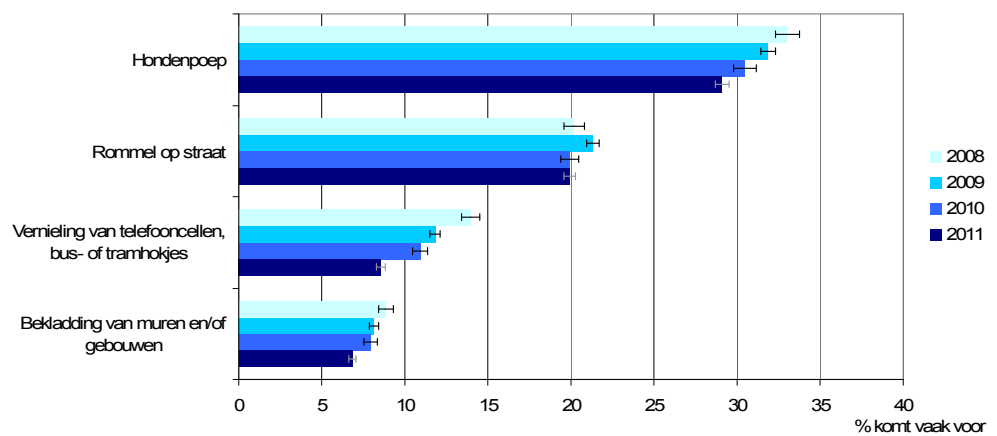
De indicatoren over buurtproblemen zijn voor 2008 t/m 2011 vermeld in de tabellen 3.1 t/m 3.14 van het tabellenboek.

3.1 Fysieke verloedering

Een van de problemen waar een woonbuurt mee te maken kan hebben is de mate van (fysieke) verloedering. In de IVM zijn daarvan vier verschillende vormen onderscheiden: bekladding van muren en gebouwen, rommel op straat, hondenpoep en vernieling van telefooncellen, bus- of tramhokjes.

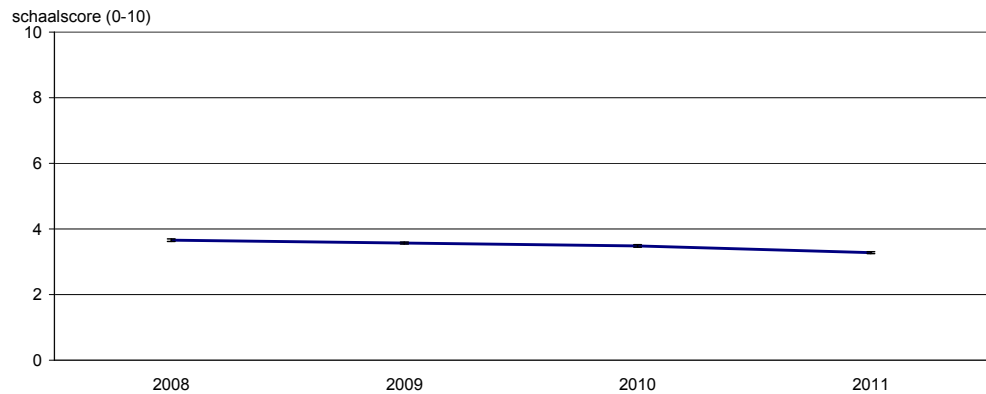
De meest genoemde vorm van fysieke verloedering is hondenpoep op straat: 29 procent van de Nederlanders geeft in 2011 aan dat dit vaak in de buurt voorkomt. Een op de vijf (20 procent) noemt rommel op straat als vaak voorkomend probleem, en negen procent vindt dat van vernieling van telefooncellen, bus- of tramhokjes in hun buurt. Bekladding van muren en gebouwen wordt met zeven procent het minst als vaak voorkomend probleem genoemd. In vergelijking met 2010 zijn de ergernissen over hondenpoep, vernielingen van telefooncellen, bus- of tramhokjes en bekladding van muren en/of gebouwen afgenomen. Het vóórkomen van elk van deze drie vormen van fysieke verloedering is ook ten opzichte van 2009 en 2008 gedaald.

Grafiek 3.1.1
Fysieke verloedering

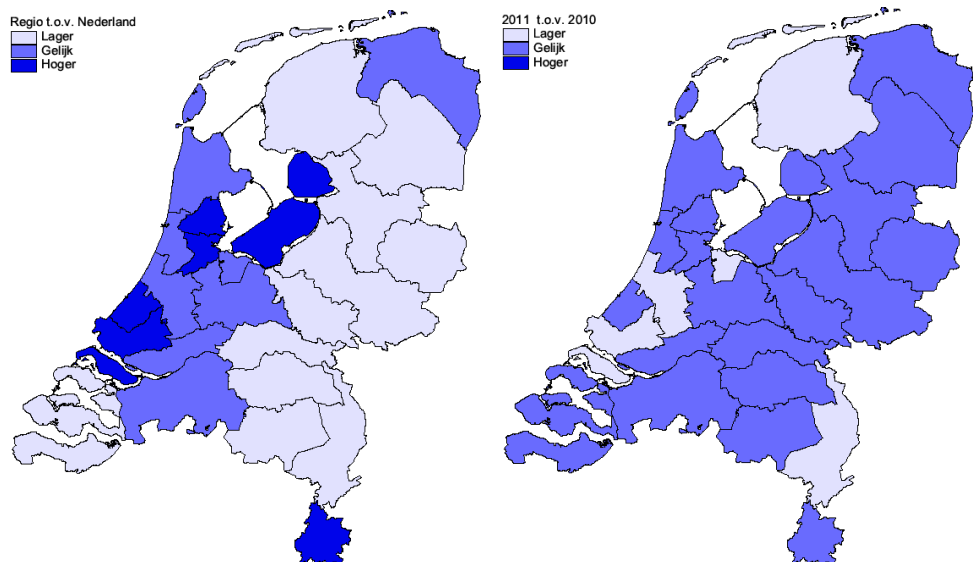
Voor de fysieke verloedering van de woonomgeving is een schaalscore berekend op basis van de vier hierboven genoemde stellingen. Deze score varieert tussen 0 en 10. Hiervoor geldt: hoe hoger deze waarde, hoe meer inwoners vinden dat fysieke verloedering vaak voorkomt in hun buurt.

Grafiek 3.1.2
Fysieke verloedering (schaalscore)

In 2011 bedraagt de schaalscore voor verloedering van de fysieke woonomgeving 3,3. Dit is lager dan in de drie voorgaande jaren.

Grafiek 3.1.3
Fysieke verloedering (schaalscore) naar politieregio, 2011

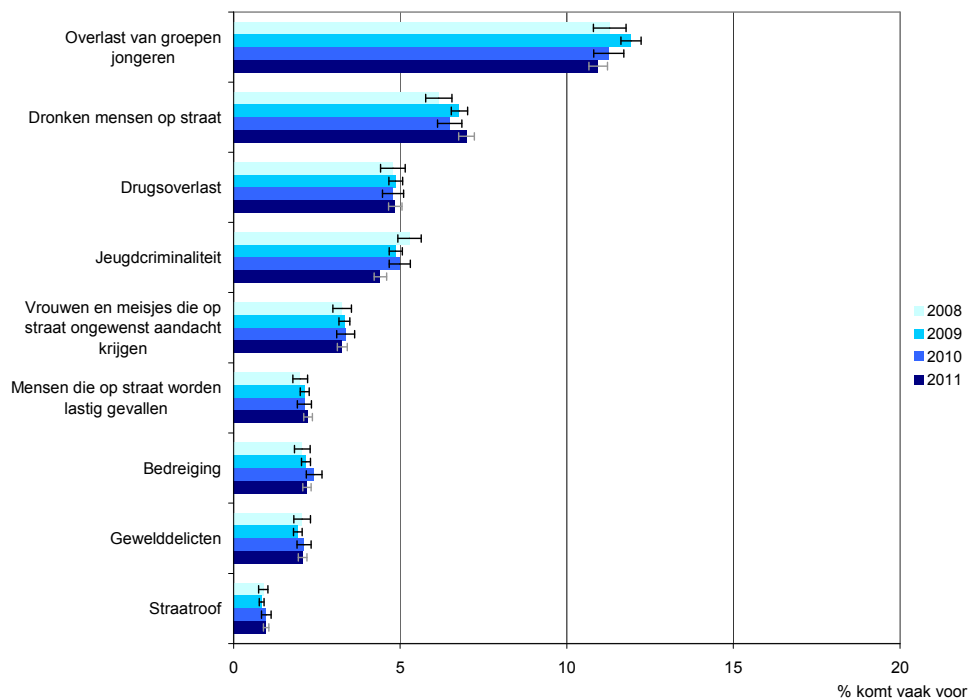
Naar politieregio varieert de schaalscore voor fysieke verloedering van minder dan drie in de regio's Fryslân, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Zeeland, Brabant-Noord en Limburg-Noord tot vier in de regio Amsterdam-Amstelland. Naast Amsterdam-Amstelland is deze schaalscore ook hoger dan het landelijk gemiddelde in de regio's Zaanstreek-Waterland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond, Limburg-Zuid en Flevoland. Lager dan het landelijk gemiddelde is deze schaalscore in de regio's Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid, Zeeland, Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost en Limburg-Noord.

Ten opzichte van 2010 is de fysieke verloedering afgenomen in de regio's Fryslân, Gooi en Vechtstreek, Hollands Midden, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Noord.

3.2 Sociale overlast en dreiging

Er is ook gevraagd naar negen vormen van overlast in de buurt die in meer of mindere mate als bedreigend kunnen worden ervaren. Het gaat daarbij om dronken mensen op straat, mensen die op straat worden lastiggevallen, straatroof, drugsoverlast, overlast door groepen jongeren, geweldsdelicten, bedreiging, jeugdcriminaliteit en vrouwen en meisjes die op straat ongewenste aandacht krijgen.

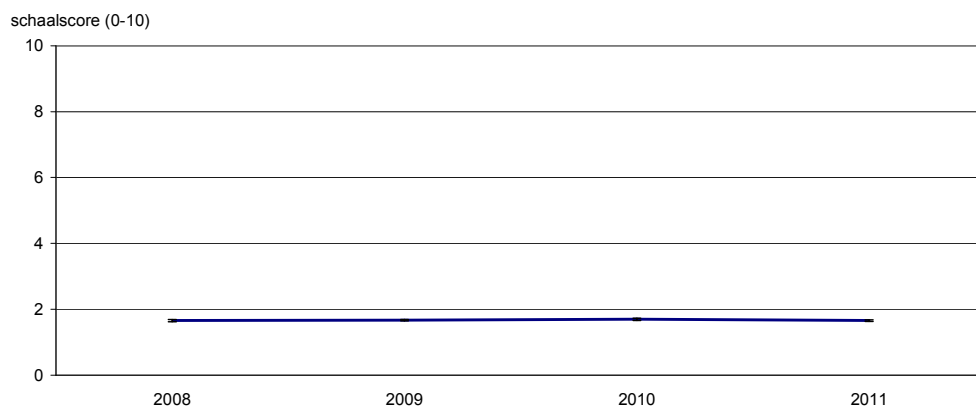
Grafiek 3.2.1
Dreiging en sociale overlast

Uit de antwoorden over drugsoverlast, mensen die op straat worden lastiggevallen, overlast van groepen jongeren en dronken mensen op straat is een schaalscore afgeleid voor *sociale overlast*. Ook deze score varieert tussen 0 en 10; een hogere score wijst ook hier op een hoger aandeel inwoners dat aangeeft dat deze vormen van overlast in de eigen woonbuurt voorkomen.

In 2011 bedraagt deze schaalscore voor sociale overlast 1,7. Deze score is gelijk aan die van de voorgaande jaren.

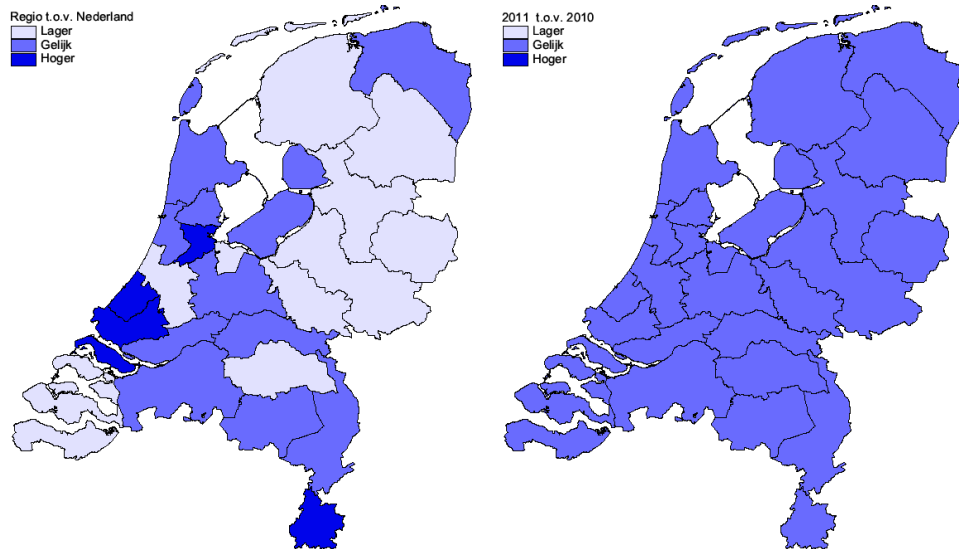
Grafiek 3.2.2
Sociale overlast (schaal score)

Op regioniveau loopt deze schaalscore van 1,2 (IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland en Zeeland) tot 2,5 (Amsterdam-Amstelland). Behalve in Amsterdam-Amstelland is deze score ook in de regio's Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid beduidend hoger dan het landelijke gemiddelde. Daarentegen wordt sociale overlast behalve in IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland en Zeeland ook in Fryslân, Drenthe, Twente, Gelderland-Midden, Gooi en Vechtstreek, Hollands Midden en Brabant-Noord minder als een probleem ervaren dan in Nederland als geheel.

In geen enkele regio is de schaalscore voor sociale overlast in 2011 verschillend van die van het voorgaande jaar.

Grafiek 3.2.3
Sociale overlast (schaalscore) naar politieregio, 2011

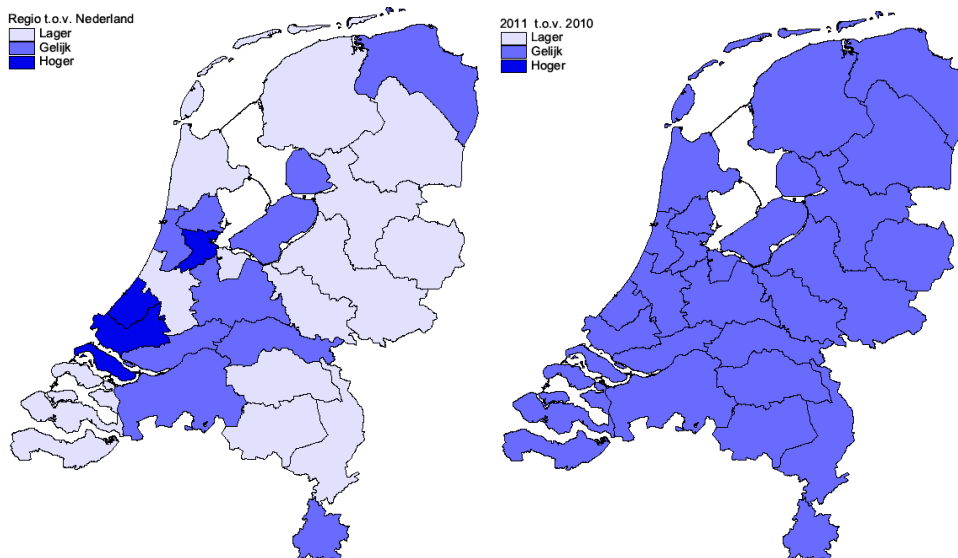

Overlast door groepen jongeren is naar verhouding de meest gesignaleerde vorm van *dreiging* in de woonbuurt. In 2011 geeft elf procent van de inwoners aan dat dit in hun buurt vaak voorkomt. Dronken mensen op straat komt volgens zeven procent van de bevolking vaak voor. Daarna volgen drugsoverlast en jeugdcriminaliteit met respectievelijk vijf en vier procent. Vrouwen en meisjes die worden nagefloten, nageroepen, of op een andere manier ongewenste aandacht krijgen wordt door drie procent als een frequent voorkomend buurtprobleem ervaren; geweldsdelicten, bedreiging en lastig vallen van mensen op straat komen volgens twee procent van de inwoners vaak voor. Straatroof wordt het minst vaak als buurtprobleem genoemd (1 procent). Ten opzichte van 2010 is de jeugdcriminaliteit afgenomen, de andere percentages zijn onveranderd gebleven.

Op basis van de antwoorden over acht van deze problemen (dronken mensen op straat is niet opgenomen) is een schaalscore samengesteld voor dreiging. Ook deze schaalscore loopt van 0 tot 10, waarbij een hogere score betekent dat dreiging in de buurt volgens de inwoners vaker voorkomt. In 2011 bedraagt deze schaalscore 1,1. Ten opzichte van 2010 is deze score afgenomen.

Naar politieregio varieert de schaalscore voor dreiging van 0,7 (IJsselland en Noord- en Oost-Gelderland) tot 2,0 (Amsterdam-Amstelland). Behalve in IJsselland en Noord- en Oost-Gelderland is de schaalscore ook lager in Fryslân, Drenthe, Twente, Gelderland-Midden, Noord-Holland Noord, Gooi en Vechtstreek, Hollands Midden, Zeeland, Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost en Limburg-Noord. Naast Amsterdam-Amstelland vertonen ook de regio's Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond een hogere schaalscore dan Nederland als geheel. Geen van de politieregio's heeft in 2011 een significant hogere of lagere schaalscore dan in het voorgaande jaar.

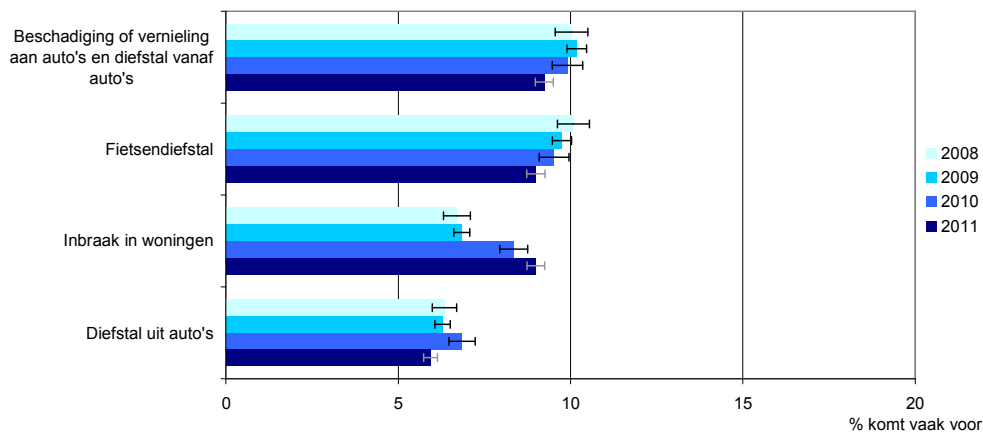
Grafiek 3.2.4
Dreiging (schaalscore) naar politieregio, 2011

3.3 Overlast van vermogensdelicten

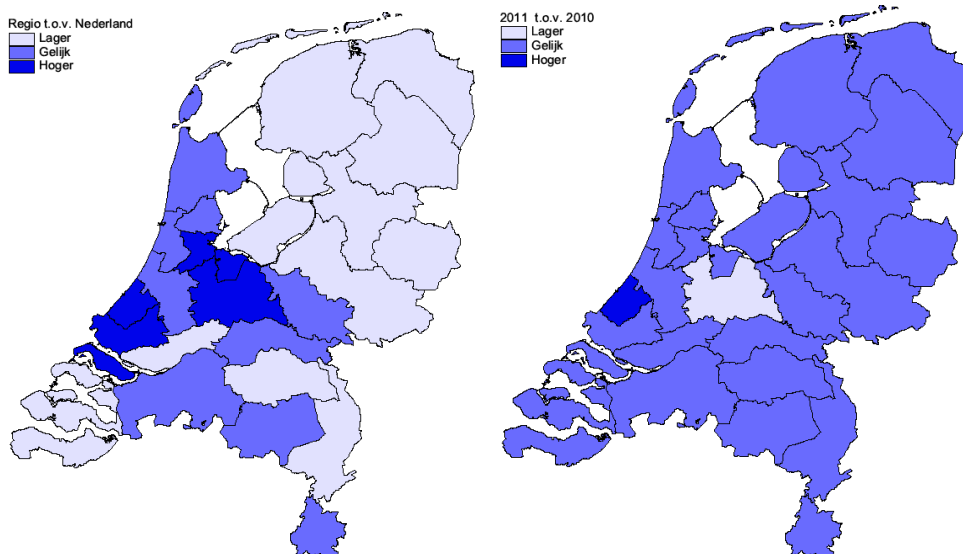
In de IVM is gevraagd of bepaalde vermogensdelicten naar de mening van de inwoners vaak voorkomen in de buurt. Specifiek is gevraagd naar fietsendiefstal, diefstal uit auto's, autovandalisme (vernielingen aan of diefstal vanaf auto's) en inbraak in woningen. Autovandalisme, fietsendiefstal en woninginbraak worden het vaakst genoemd: negen procent van de inwoners geeft aan dat deze vormen van criminaliteit in hun buurt vaak voorkomen. Diefstal uit auto's komt met zes procent minder vaak voor. Ten opzichte van het voorgaande jaar geven in 2011 minder mensen aan dat diefstal uit de auto vaak voorkomt in hun woonbuurt.

Grafiek 3.3.1
Overlast van vermogensdelicten

Ook van deze vormen van buurtproblemen is een schaalscore samengesteld, die wederom kan variëren tussen 0 (deze vormen van criminaliteit komen niet voor in de buurt) en 10 (alle vormen komen vaak voor). In 2011 bedraagt de schaalscore voor Nederland als geheel 2,7. Dit is gelijk aan het voorgaande jaar.

Grafiek 3.3.2
Overlast van vermogensdelicten (schaalscore) naar politieregio, 2011

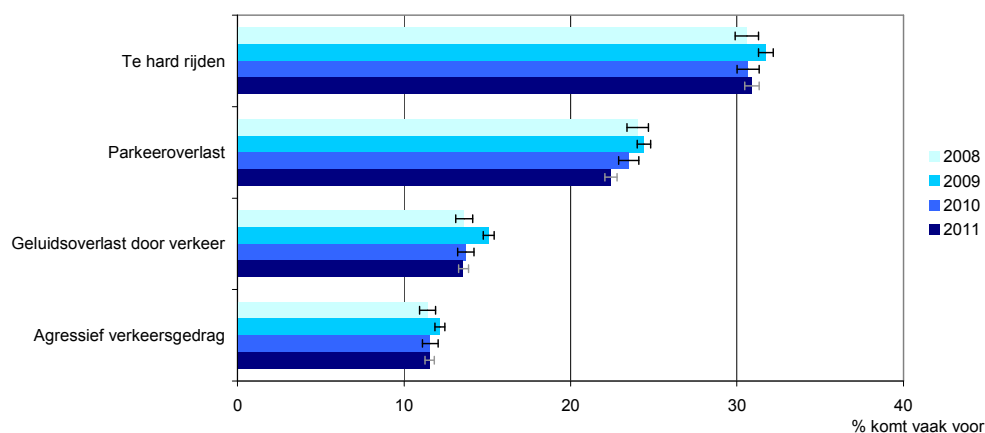
Tussen de politieregio's onderling bestaan duidelijke verschillen. De schaalscore varieert van minder dan twee in Fryslân, Twente en Zeeland tot vier in Amsterdam-Amstelland. Behalve in Amsterdam-Amstelland is de score ook in Utrecht, Gooi en Vechtstreek, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond hoger dan het landelijke gemiddelde. Omgekeerd is de score niet alleen in Fryslân, Twente en Zeeland, maar ook in Groningen, Drenthe, IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland, Zuid-Holland-Zuid, Brabant-Noord, Limburg-Noord en Flevoland lager dan gemiddeld.

In de politieregio Haaglanden is de schaalscore in vergelijking met 2010 gestegen, in Utrecht daarentegen in de schaalscore in vergelijking met 2010 gedaald.

3.4 Verkeersoverlast

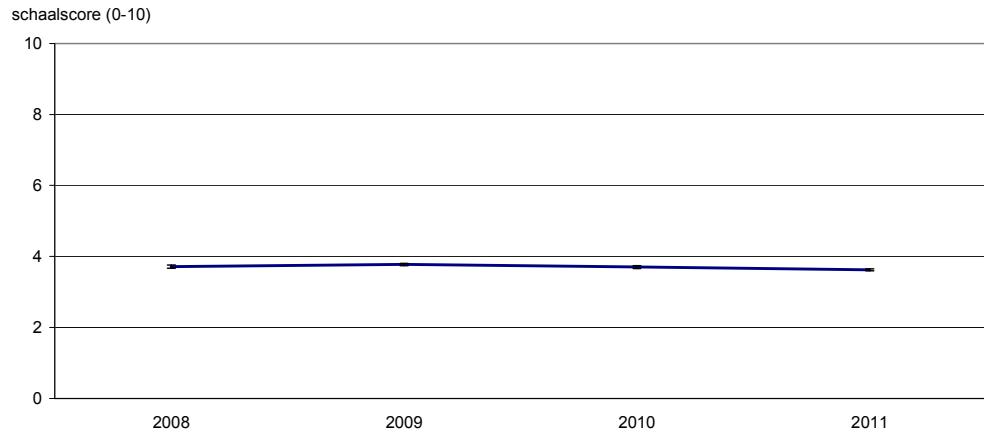
Te hard rijden is de meest gesignaleerde vorm van verkeersoverlast in de eigen woonbuurt. Ruim drie van de tien inwoners (31 procent) vindt in 2011 dat dit vaak voorkomt. Bijna een kwart (22 procent) vindt dat van parkeeroverlast. Veertien procent vindt geluidsoverlast door verkeer een vaak voorkomend buurtprobleem, en twaalf procent vindt dat van agressief verkeersgedrag. In vergelijking met 2010 is de ondervonden parkeeroverlast afgenomen.

Grafiek 3.4.1
Verkeersoverlast

Van deze vormen van verkeersoverlast is een schaalscore berekend. Deze schaalscore loopt van 0 tot 10. Ook hier geldt: hoe hoger deze schaalscore, hoe meer inwoners vinden dat verkeersoverlast vaak voorkomt in hun buurt. In 2011 bedraagt de schaalscore voor verkeersoverlast 3,6. Deze schaalscore is lager dan die van de voorgaande jaren.

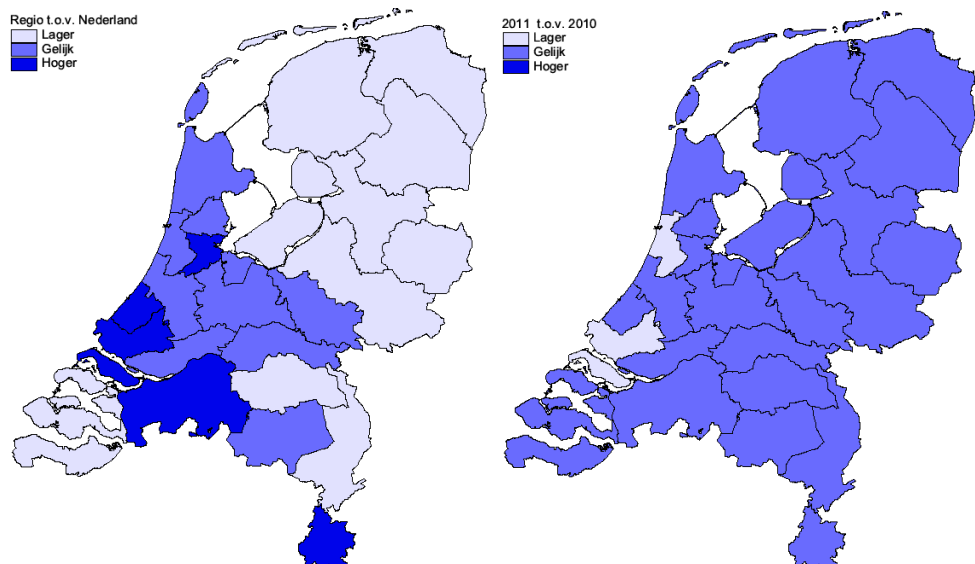
Grafiek 3.4.2
Verkeersoverlast (schaalscore)

Naar politieregio varieert de schaalscore voor verkeersoverlast in 2011 van 3,2 in Fryslân, Drenthe, IJsselland en Flevoland tot 4,0 in Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond. Inwoners van de regio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond, Midden- en West-Brabant en Limburg-Zuid ondervinden vaker verkeersoverlast dan landelijk gemiddeld. Inwoners van de regio's Groningen, Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Zeeland, Brabant-Noord, Limburg-Noord en Flevoland ervaren daarentegen juist minder hinder.

In de regio's Kennemerland en Rotterdam-Rijnmond is een daling ten opzichte van 2010 zichtbaar; in geen enkele regio is sprake van een stijging van de verkeersoverlast in de eigen woonbuurt.

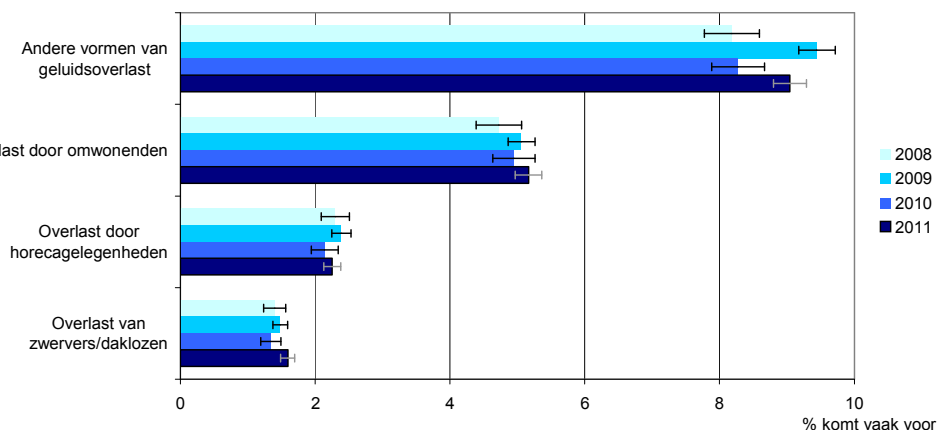
Grafiek 3.4.3
Verkeersoverlast (schaalscore) naar politieregio, 2011

3.5 Overige overlast

Ook van een aantal andere problemen is nagegaan in hoeverre deze volgens de inwoners in hun buurt voorkomen. Het gaat hier om overlast van omwonenden, andere dan de in de vorige paragraaf genoemde vormen van geluidsoverlast, overlast van zwervers of daklozen en overlast van horeca-gelegenheden.

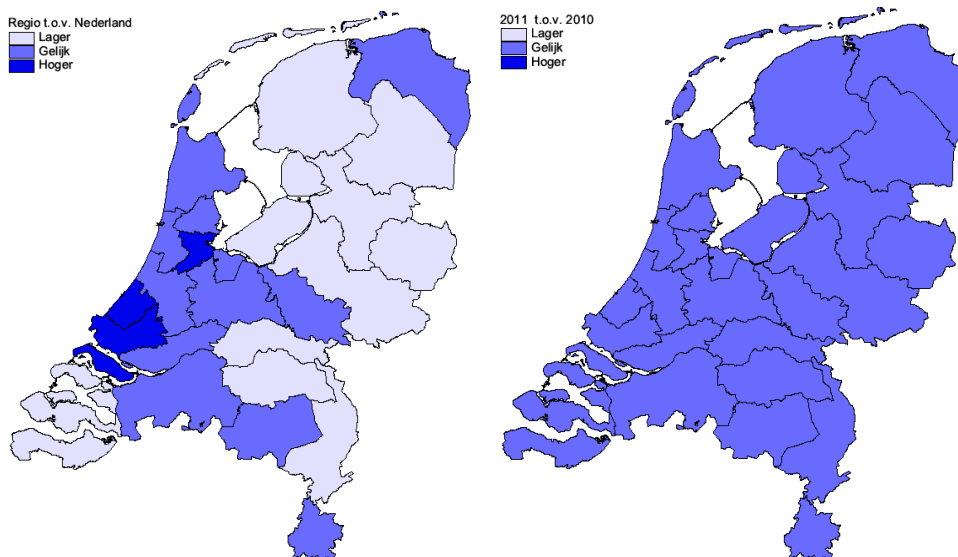
Grafiek 3.5.1
Overige overlast

Van deze buurtproblemen komen andere vormen van geluidsoverlast volgens de inwoners het meest voor: negen procent geeft in 2011 aan dat dit in hun buurt vaak voorkomt. Overlast van omwonenden komt volgens vijf procent van de inwoners vaak voor. Overlast van de horeca of van zwervers en daklozen (2 procent) worden minder vaak als probleem ervaren. In vergelijking met 2010 zijn enkel de (andere) vormen van geluidsoverlast toegenomen.

Ook hier is een schaalscore afgeleid, eveneens variërend tussen 0 en 10, met een hogere score wijzend op meer inwoners die deze vormen van overlast ervaren. In 2011 bedraagt deze score voor overige overlast 1,4. Deze schaalscore is in vergelijking met 2010 niet wezenlijk veranderd.

Grafiek 3.5.2
Overige overlast (schaalscore) naar politieregio, 2011

Naar politieregio varieert de score tussen 1,0 (Zeeland) en 2,2 (Amsterdam-Amstelland). Net als de regio Zeeland vertonen ook Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Zuid, Brabant-Noord, Limburg-Noord en Flevoland een significant lagere score voor overige overlast dan het landelijke gemiddelde. Anderzijds is deze

score behalve in Amsterdam-Amstelland ook in de regio's Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond hoger dan voor Nederland als geheel. In geen enkele regio is er sprake van een wezenlijk verschil met 2010.

3.6 Belangrijkste problemen in de buurt

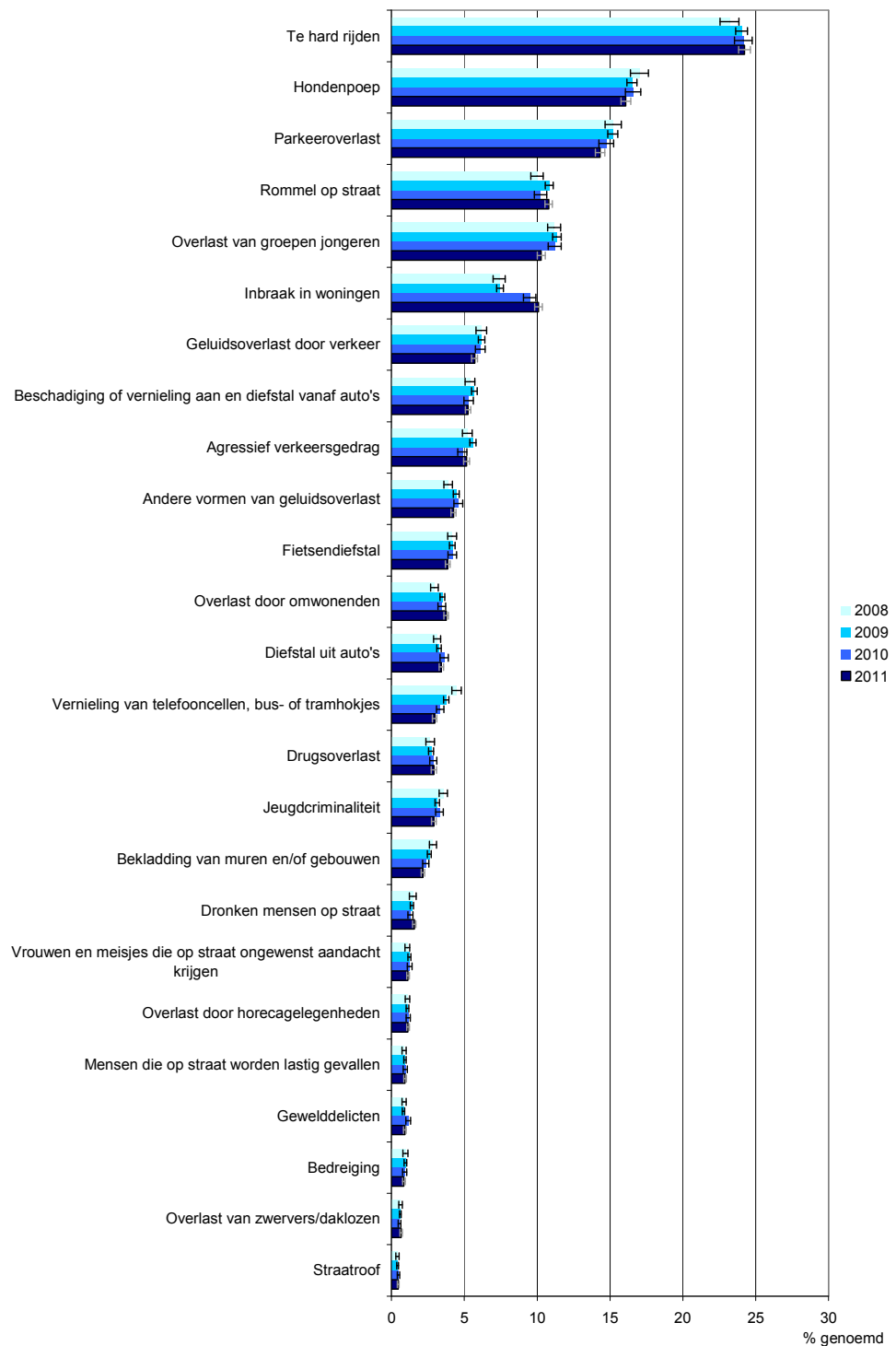
In dit hoofdstuk zijn in totaal 25 buurtproblemen beschreven. Aan de inwoners is gevraagd welke twee buurtproblemen zij met voorrang aangepakt zouden willen zien.

Bijna een kwart (24 procent) van de inwoners noemde te hard rijden als probleem dat met voorrang zou moeten worden aangepakt. Daarmee werd te hard rijden verreweg het vaakst genoemd. Ook relatief vaak genoemd werden hondenpoep (16 procent), parkeeroverlast (14 procent), rommel op straat (11 procent), overlast door groepen jongeren (10 procent) en inbraak in woningen (eveneens 10 procent). Geluidsoverlast door verkeer, autovandalisme en/of agressief verkeersgedrag werden door telkens vijf à zes procent van de inwoners genoemd. Andere vormen van geluidsoverlast, fietsdiefstal, overlast door omwonenden, diefstal uit auto's, vernieling van telefooncellen, bus- of tramhokjes, jeugdcriminaliteit en/of drugsoverlast werden telkens door drie à vier procent genoemd. Bekladding van muren en/of gebouwen, dronken mensen op straat, geweldsdelicten, overlast door horecagelegenheden, nafluiten van vrouwen en meisjes, bedreiging en/of lastig vallen op straat werden in een à twee procent van de gevallen genoemd. Het minst vaak (minder dan één procent) werden straatroof en overlast van zwervers of daklozen genoemd.

In vergelijking met 2010 werden overlast van groepen jongeren significant minder vaak genoemd om met voorrang aangepakt te worden.

Bijna één op de vijf personen (19 procent) heeft geen enkel probleem genoemd.

Grafiek 3.6.1
Belangrijkste buurtproblemen

Te hard rijden, hondenpoep, parkeeroverlast, overlast door jongeren, rommel op straat en woninginbraak werden eveneens in vrijwel alle politieregio's vaker dan andere problemen genoemd. Maar de volgorde is niet altijd dezelfde. Zo werden in Amsterdam-Amstelland rommel op straat (21 procent) en overlast door jongeren (14 procent) meer genoemd dan te hard rijden (13 procent), parkeeroverlast (11 procent), en hondenpoep (10 procent). In Haaglanden is parkeeroverlast (18 procent) het meest genoemde probleem; in Rotterdam-Rijnmond is dat te hard rijden (18 procent).

4. Onveiligheids- beleving

Onveiligheidsbeleving

4.1 Onveiligheidsgevoelens algemeen

- Een kwart van de inwoners voelt zich wel eens onveilig
- Drie procent voelt zich vaak onveilig
- Algemene onveiligheidsgevoelens licht gedaald

4.2 Onveiligheidsgevoelens in buurt

- Een op de zes voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt
- Twee procent voelt zich vaak onveilig in de eigen buurt
- Onveiligheidsgevoelens in eigen buurt niet veranderd

4.3 Onveiligheidsgevoelens 's avonds

- Vier procent voelt zich 's avonds vaak onveilig op straat in eigen buurt
- Drie procent voelt zich 's avonds alleen thuis vaak niet op zijn gemak
- Onveiligheidsgevoelens 's avonds ongewijzigd gebleven

4.4 Onveiligheidsgevoelens op plekken

- Inwoners voelen zich het meest onveilig op plekken waar jongeren rondhangen
- Onveiligheidsgevoelens op deze plekken wel afgenomen
- Ook onveiligheidsgevoelens in centrumgebieden, in winkelcentra, in openbaar vervoer en bij treinstations gedaald

4.5 Gepercipieerde slachtofferkans

- Zeven procent van inwoners acht kans op woninginbraak (heel) groot
- Vijf procent acht kans op portemonneediefstal (heel) groot
- Twee procent acht kans op mishandeling (heel) groot
- Gepercipieerde kans op woninginbraak gestegen

4.6 Vermijdingsgedrag

- 's Avonds of 's nachts niet opendoen vanwege gevoelens van onveiligheid meest voorkomende vorm van vermijdingsgedrag
- Elf procent van de inwoners doet 's avonds of 's nacht niet open
- Vermijdingsgedrag gelijk gebleven

4.7 Respectloos gedrag

- Respectloze behandeling door onbekenden op straat meest voorkomende vorm van respectloos gedrag
- Een kwart van de inwoners wel eens respectloos behandeld door onbekenden op straat
- Respectloos gedrag door onbekenden in openbaar vervoer, door personeel van winkels of bedrijven, en door personeel van overheidsinstanties afgenomen

Dit hoofdstuk gaat in op de onveiligheidsbeleving, dat wil zeggen algemene onveiligheidsgevoelens, onveiligheidsgevoelens op specifieke plekken in de eigen gemeente, de gepercipieerde slachtofferkans en vermijdingsgedrag. Ook respectloze bejegening komt in dit hoofdstuk aan de orde.

Om de beleving van onveiligheid in kaart te brengen wordt de respondenten een aantal vragen voorgelegd over door hen ervaren onveiligheidsgevoelens. Allereerst is gevraagd of men zich wel eens onveilig voelt. Aan degenen die aangeven zich wel eens onveilig te voelen is vervolgens gevraagd of dat vaak, soms, of zelden het geval is. Daarnaast is aan alle respondenten gevraagd of ze zich onveilig voelen in de eigen buurt, 's avonds en op een aantal plekken in de eigen gemeente. Ook is gevraagd hoe groot ze de kans inschatten dat ze het komende jaar zelf slachtoffer worden van enkele specifieke vormen van criminaliteit en of ze bepaalde onveilige situaties liever vermijden. Ten slotte is aan de respondenten gevraagd of ze wel eens respectloos behandeld worden door bepaalde personen in bepaalde situaties.

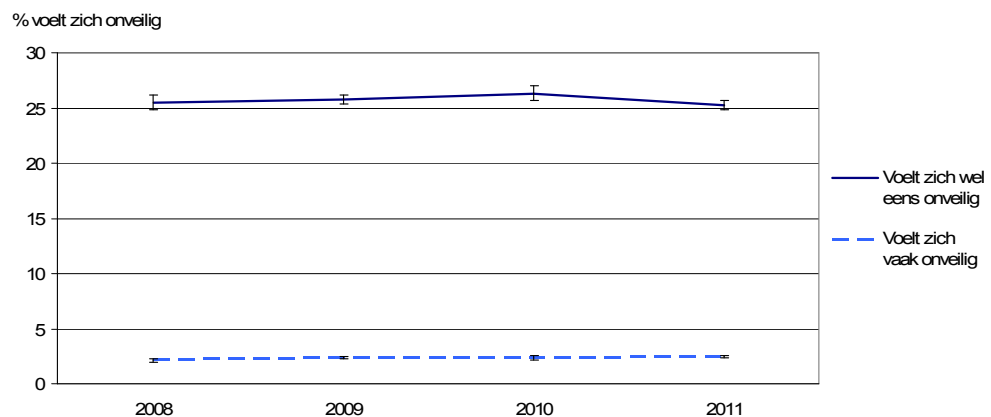
In de volgende paragrafen komen alleen de belangrijkste indicatoren op landelijk en regionaal niveau aan de orde. Een groot deel van deze indicatoren is gebaseerd op één antwoordmogelijkheid, bijvoorbeeld het aandeel 'ja'-antwoorden op de vraag 'Voelt u zich wel eens onveilig?'. Andere indicatoren zijn afgeleid uit een combinatie van meerdere antwoordcategorieën. Zo is de indicator voor de gepercipieerde kans op woninginbraak (% '(heel) groot') gebaseerd op de antwoorden 'hele grote kans' en 'grote kans'.

De betreffende indicatoren over onveiligheidsgevoelens zijn voor de jaren 2008 t/m 2011 vermeld in de tabellen 4.1 t/m 4.17 van het tabellenrapport.

4.1 Onveiligheidsgevoelens in het algemeen

In 2011 voelt 25 procent van de bevolking van 15 jaar en ouder zich wel eens onveilig. Dit is iets lager dan in 2010 maar vergelijkbaar met de jaren daarvoor. Drie procent van de inwoners voelt zich vaak onveilig. Dit cijfer verschilt niet wezenlijk van dat 2010 en 2009 maar is hoger dan dat van 2008.

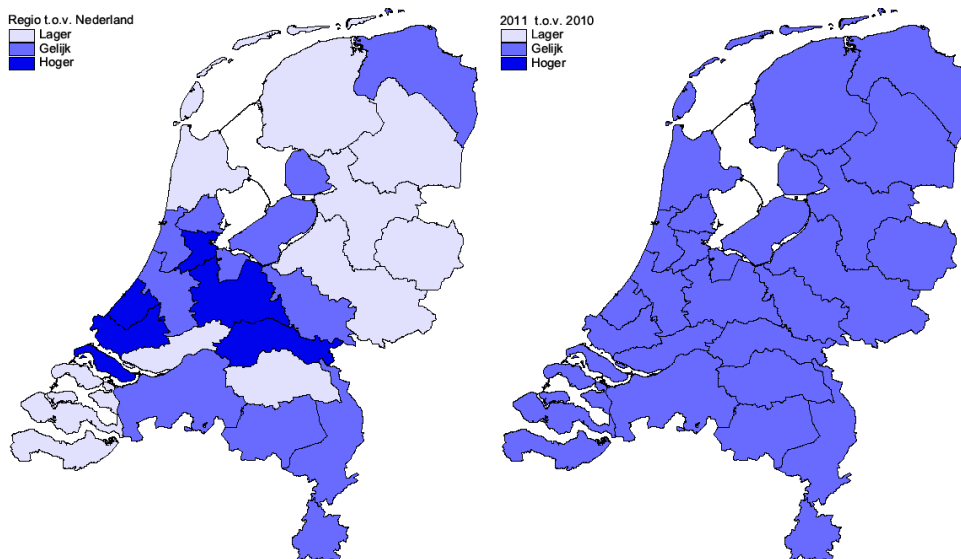
Grafiek 4.1.1
Onveiligheidsgevoelens in het algemeen

Naar politieregio varieert het aandeel inwoners dat in 2011 zegt zich *wel eens* onveilig te voelen van 18 procent in Drenthe en Zeeland tot 36 procent in Amsterdam-Amstelland. Vergeleken met het landelijke gemiddelde is het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt lager in de regio's Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Noord-Holland Noord, Zuid-Holland-Zuid, Zeeland en Brabant-Noord. Omgekeerd ligt dit percentage in de regio's Gelderland-Zuid, Utrecht, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond hoger dan gemiddeld.

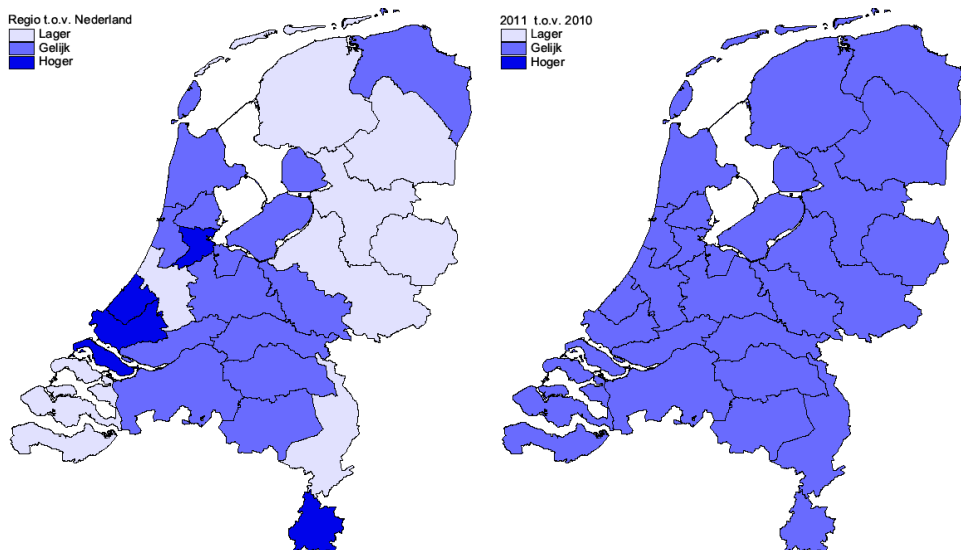
In geen enkele regio verschilt het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt significant van dat van het voorgaande jaar.

Grafiek 4.1.2
Onveiligheidsgevoelens naar politieregio (% voelt zich wel eens onveilig), 2011

Het aandeel inwoners dat zich vaak onveilig voelt varieert naar regio van rond één procent tot vier procent. In de politieregio's Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Hollands Midden, Zeeland en Limburg-Noord is dit aandeel lager dan gemiddeld. In de regio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid is het percentage dat zich vaak onveilig voelt hoger dan het landelijke gemiddelde. In vergelijking met 2010 is het aandeel inwoners dat zich vaak onveilig voelt in geen enkele regio wezenlijk toe- of afgenomen.

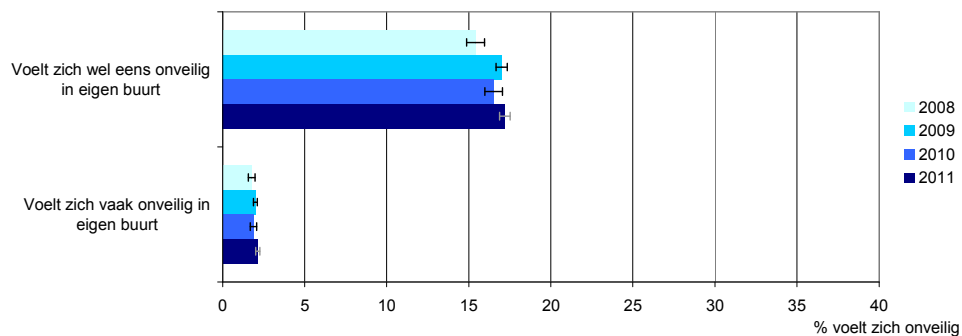
Grafiek 4.1.3
Onveiligheidsgevoelens naar politieregio (% voelt zich vaak onveilig), 2011

4.2 Onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt

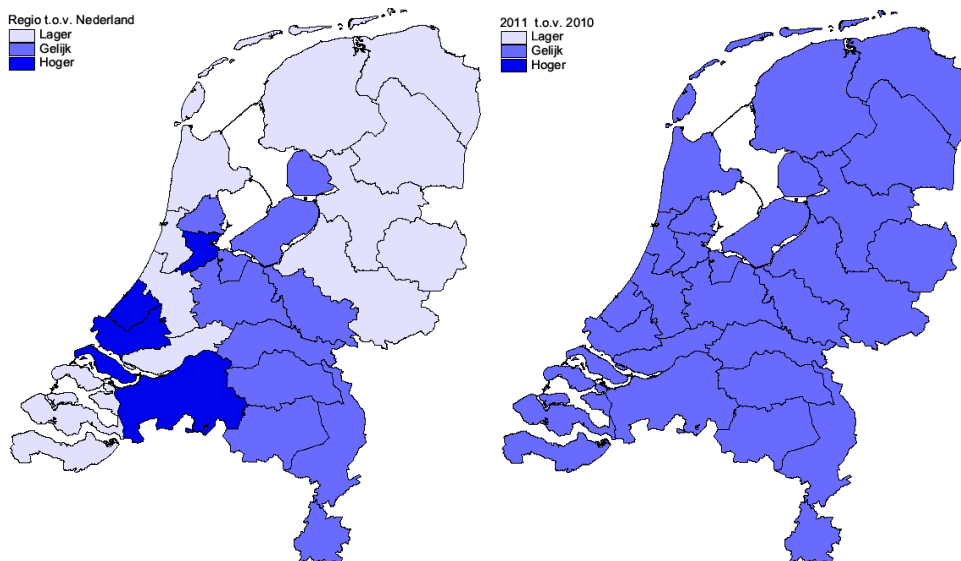
In de eigen woonbuurt voelt zeventien procent zich wel eens onveilig. Dit is vergelijkbaar met 2010 en 2009 maar hoger dan in 2008. Drie procent voelt zich vaak onveilig in de eigen buurt; ook dit is vergelijkbaar met beide voorgaande jaren maar hoger dan in 2008.

Grafiek 4.2.1
Onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt

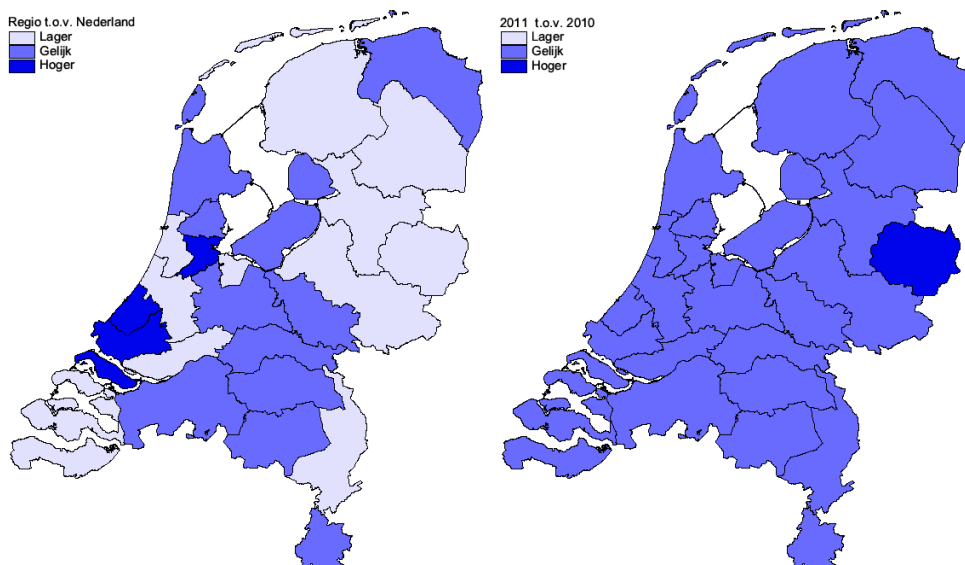
Het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen woonbuurt varieert in 2011 van negen procent in Noord- en Oost-Gelderland tot 26 procent in Amsterdam-Amstelland. Inwoners van de politieregio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Midden- en West-Brabant voelen zich meer dan gemiddeld wel eens onveilig in de eigen woonbuurt. Daarentegen voelen de inwoners van de politieregio's Groningen, Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Noord-Holland Noord, Kennemerland, Hollands Midden, Zuid-Holland-Zuid en Zeeland zich minder dan gemiddeld wel eens onveilig in hun eigen buurt. In geen enkele regio wijkt het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt in 2011 wezenlijk af van dat in 2010.

Grafiek 4.2.2
Onveiligheidsgevoelens naar politieregio (% voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt), 2011

Het aandeel inwoners dat zich vaak onveilig voelt in de eigen woonbuurt varieert in 2011 van (afgerond) nul procent tot vier procent. Inwoners van Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Kennemerland, Gooi en Vechtstreek, Hollands Midden, Zuid-Holland-Zuid, Zeeland en Limburg-Noord geven minder dan gemiddeld aan zich vaak onveilig te voelen in hun eigen buurt. In de regio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond is dit aandeel hoger dan gemiddeld. In de regio Twente is het aandeel inwoners dat zich vaak onveilig voelt in de eigen woonbuurt significant gestegen ten opzichte van 2010. In de andere regio's wijken de uitkomsten van 2011 niet wezenlijk af van die van het voorgaande jaar.

Grafiek 4.2.3
Onveiligheidsgevoelens naar politieregio (% voelt zich vaak onveilig in eigen buurt), 2011

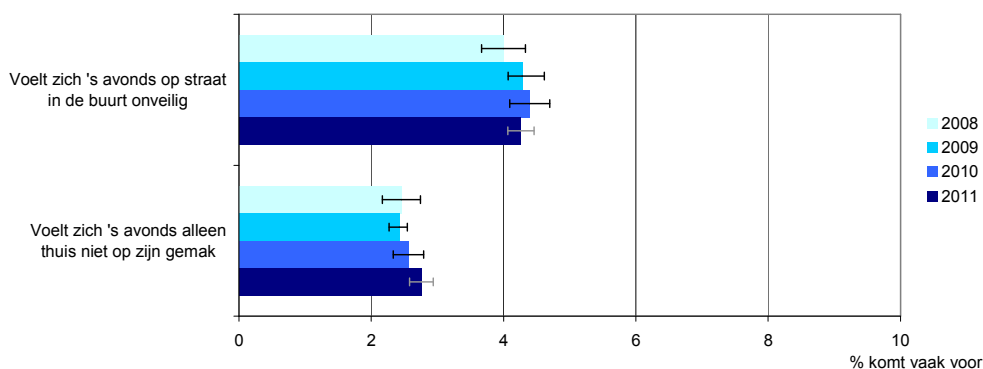
4.3 Onveiligheidsgevoelens 's avonds

Er zijn ook vragen gesteld over onveiligheidsgevoelens 's avonds op straat in de buurt en 's avonds thuis.

Vier procent van de inwoners zegt in 2011 dat het vaak voorkomt dat zij zich 's avonds op straat in de buurt onveilig voelen; drie procent geeft aan zich 's avonds alleen thuis vaak niet op zijn gemak te voelen.

Voor beide situaties geldt dat de onveiligheidsgevoelens in 2011 niet verschillen van die van de drie voorgaande jaren.

Grafiek 4.3.1
Onveiligheidsgevoelens 's avonds

In de politieregio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond zeggen relatief meer inwoners dan gemiddeld dat zij zich 's avonds op straat in de buurt vaak onveilig voelen. In Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland en Zeeland is dit aandeel juist lager dan gemiddeld.

Inwoners uit de politieregio's Drenthe, IJsselland, Twente, Zaanstreek-Waterland en Zeeland geven minder vaak dan gemiddeld aan dat ze zich 's avonds alleen thuis niet op hun gemak voelen. Bij inwoners uit de regio Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond is dit vaker dan gemiddeld het geval.

Voor zowel de onveiligheidsgevoelens 's avonds op straat in de buurt als 's avonds alleen thuis geldt dat de uitkomsten van 2011 in geen enkele regio verschillen van die van het voorgaande jaar.

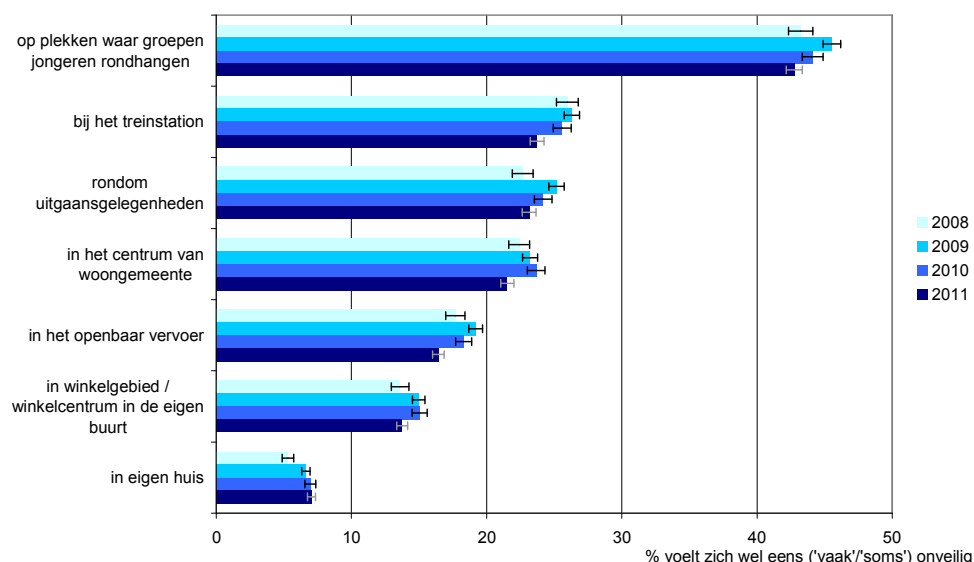
4.4 Onveiligheidsgevoelens op specifieke plekken in eigen gemeente

In de IVM is de respondenten ook gevraagd of zij zich wel eens onveilig voelen op een aantal specifieke plekken in de eigen gemeente, zoals in het openbaar vervoer, rondom uitgaansgelegenheden of op plekken waar groepen jongeren rondhangen. Met 'wel eens' wordt hier bedoeld dat de respondenten aangeven dat zij zich daar vaak of soms onveilig voelen.

Plekken waar jongeren rondhangen worden in 2011 verreweg het meest als onveilig ervaren. Van alle inwoners geeft 43 procent aan dat zij zich daar wel eens onveilig voelen. Andere locaties worden minder genoemd: 24 procent voelt zich wel eens onveilig bij het treinstation; 23 procent rondom uitgaansgelegenheden, en 22 procent in het centrum van de eigen woongemeente. Zestien procent zegt zich wel eens onveilig te voelen in het openbaar vervoer en veertien procent in het winkelgebied of winkelcentrum in de eigen buurt. Het eigen huis wordt het minst genoemd: zeven procent voelt zich in eigen huis wel eens onveilig.

Het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt op plekken waar groepen jongeren rondhangen, in het centrum van de woongemeente, en in het winkelgebied/winkelcentrum van de eigen buurt is in 2011 lager dan in 2010 en 2009. Het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in het openbaar vervoer en bij het treinstation is significant lager dan in alledrie de voorgaande jaren. Het percentage dat zich wel eens onveilig voelt in rondom uitgaansgelegenheden en in het eigen huis verschilt niet wezenlijk van dat van 2010. De onveiligheidsgevoelens in het eigen huis zijn significant hoger dan in 2008.

Grafiek 4.4.1
Onveiligheidsgevoelens op specifieke plekken in de eigen gemeente

Het percentage inwoners dat zich op specifieke locaties wel eens onveilig voelt verschilt sterk naar politieregio. Voor de meest genoemde situatie (plekken waar jongeren rondhangen) is het aandeel dat zich wel eens onveilig voelt in de regio's Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Midden- en West-Brabant, Brabant-Zuid-Oost en Flevoland hoger dan het landelijke gemiddelde. In de regio's Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland en Zeeland is dit juist lager dan gemiddeld.

In Gooi en Vechtstreek is het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt op plekken waar jongeren rondhangen significant gedaald ten opzichte van 2010. In de andere regio's worden in 2011 geen wezenlijke verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar gemeten.

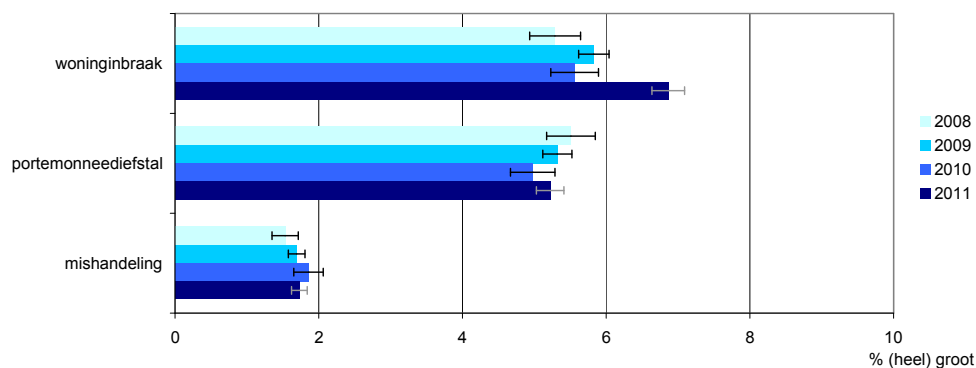
4.5 Gepercipieerde slachtofferkans

De respondenten is verder gevraagd hoe groot zij de kans achten dat zij komend jaar zelf slachtoffer worden van woninginbraak, mishandeling of portemonneediefstal.

In 2011 vindt zeven procent de kans op inbraak in hun woning groot of heel groot. Vijf procent vindt dat van de kans op portemonneediefstal. Twee procent denkt een grote of heel grote kans te lopen op mishandeling.

Voor woninginbraak geldt dat de gepercipieerde slachtofferkans in 2011 hoger is dan in de drie voorgaande jaren.

Grafiek 4.5.1
Gepercipieerde slachtofferkans

Inwoners van de regio's Utrecht, Amsterdam-Amstelland, Gooi en Vechtstreek, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Midden- en West-Brabant vinden in 2011 de kans op woninginbraak groter dan gemiddeld, terwijl inwoners van Groningen, Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Kennemerland, Hollands Midden, Zuid-Holland-Zuid en Zeeland deze juist kleiner dan gemiddeld inschatten.

In vergelijking met 2010 is de gepercipieerde kans op woninginbraak in Twente, Utrecht, Zaanstreek-Waterland, Gooi en Vechtstreek en Rotterdam-Rijnmond toegenomen; in geen enkele regio is sprake van een afname.

Wat mishandeling betreft vinden inwoners uit de regio Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond dat de kans daarop groter is dan gemiddeld. Inwoners uit Groningen, Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Zeeland en Brabant-Noord schatten de kans op mishandeling kleiner in dan gemiddeld.

In Twente en Hollands Midden is de perceptie van de kans op mishandeling toegenomen ten opzichte van 2010. In de andere regio's worden in 2011 geen wezenlijke verschillen met het voorgaande jaar geconstateerd.

De kans op portemonneediefstal wordt in de regio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond groter dan gemiddeld geacht. Inwoners van de regio's Groningen, Fryslân, Drenthe, IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland en Brabant-Zuid-Oost schatten deze kans kleiner dan het landelijke gemiddelde.

In de regio Groningen is de perceptie van de kans op portemonneediefstal toegenomen ten opzichte van 2010. In de andere regio's worden in 2011 geen wezenlijke verschillen met het voorgaande jaar geconstateerd.

4.6 Vermijdingsgedrag

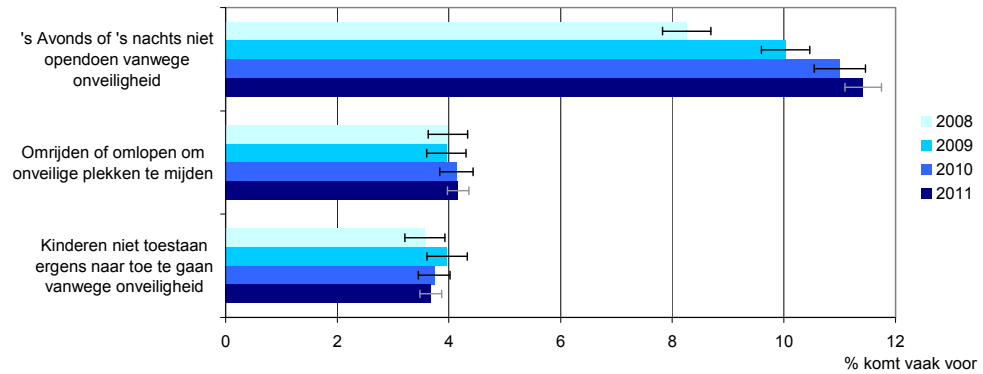
Verder is gevraagd of men bepaalde situaties vermijdt vanwege een gevoel van onveiligheid in de buurt, zoals 's avonds of 's nachts de deur niet open doen, omrijden of omlopen in de eigen buurt, en kinderen niet toestaan ergens naar toe te laten gaan in de buurt.

Elf procent van de inwoners zegt dat het vaak voorkomt dat zij 's avonds of 's nachts niet open doen omdat men het niet veilig vindt. Vier procent geeft aan vaak om te lopen of te rijden in de eigen buurt om onveilige plekken te mijden. Eveneens vier procent van alle inwoners zegt dat zij hun kinderen vaak niet toestaan ergens naar toe te gaan in de buurt vanwege onveiligheid⁴.

Voor alle drie de aspecten van vermijdingsgedrag geldt dat er geen wezenlijke verandering is opgetreden in vergelijking met 2010. Het aandeel inwoners dat 's avonds of 's nachts niet open doet omdat men het niet veilig vindt is wel significant hoger dan in 2009 en 2008.

⁴ Meer dan één op de drie inwoners geeft aan dat deze vraag op hen niet van toepassing is (zie bijlage 3 van het tabellenrapport).

Grafiek 4.6.1
Vermijdingsgedrag

Inwoners van Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond, Midden- en West-Brabant, Brabant-Zuid-Oost en Limburg-Zuid zeggen in 2011 meer dan gemiddeld dat zij 's avonds of 's nachts niet opendoen. In de politieregio's Groningen, Fryslân, Drenthe, IJsselland en Noord- en Oost-Gelderland komt dit minder voor dan gemiddeld.

In Hollands Midden is het aandeel inwoners dat 's avonds of 's nachts niet open doet gestegen ten opzichte van 2010. De cijfers voor de overige regio's verschillen in 2011 niet wezenlijk van die van het voorgaande jaar.

In Fryslân, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Zeeland en Brabant-Noord komt het minder vaak dan gemiddeld voor dat mensen omrijden of omlopen in de eigen buurt om onveilige plekken te vermijden. In Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Flevoland komt dit vaker voor dan gemiddeld.

In geen enkele regio is sprake van significante verschillen tussen de cijfers van 2011 en 2010.

In Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en Flevoland komt het vaker voor dan gemiddeld dat de inwoners van die politieregio's de kinderen niet toestaan ergens naar toe te gaan in de buurt vanwege onveiligheid. In Fryslân, IJsselland, Zeeland en Limburg-Noord komt dit minder vaak dan gemiddeld voor.

Ook hier is in geen enkele regio sprake van significante verschillen tussen de cijfers van 2011 en 2010.

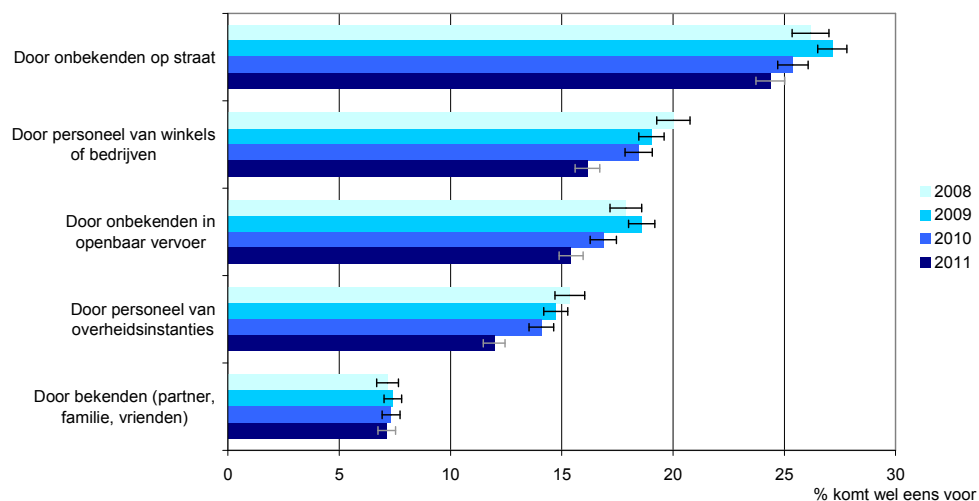
4.7 Respectloos gedrag

Er is ook gevraagd naar respectloos gedrag, dat wil zeggen gedrag dat volgens de respondenten de grenzen van goed fatsoen overschrijdt. Aan hen is gevraagd of zij wel eens persoonlijk respectloos zijn behandeld door onbekenden op straat, in het openbaar vervoer, door personeel van winkels of bedrijven, door overheidspersoneel of door bekenden. 'Wel eens' betekent hier dat de respondenten aangeven dat dergelijk gedrag jegens hen vaak of soms voorkomt.

Van deze vijf onderscheiden vormen komt respectloos gedrag door onbekenden op straat het meest voor: bijna een kwart van de inwoners (24 procent) geeft in 2011 aan dat dit hun wel eens overkomt. Respectloos gedrag door personeel van winkels of bedrijven komt bij ongeveer een op de zes inwoners wel eens voor (16 procent). Respectloos gedrag door onbekenden in het openbaar vervoer komt bijna even veel voor (15 procent). Ongeveer één op de acht inwoners (12 procent) geeft aan wel eens respectloos te worden behandeld door personeel van overheidsinstanties. Respectloos gedrag door bekenden (partner, familie of vrienden) wordt met zeven procent het minst vaak genoemd.

Drie van de vijf onderscheiden vormen van respectloos gedrag, namelijk door onbekenden in het openbaar vervoer, door personeel van winkels of bedrijven en door personeel van overheidsinstanties zijn significant gedaald ten opzichte van de drie voorgaande jaren. Respectloos gedrag door onbekenden op straat is niet wezenlijk veranderd ten opzichte van 2010 maar wel is wel significant lager dan in 2009 en 2008. Respectloos gedrag door bekenden is in de afgelopen jaren gelijk gebleven.

Grafiek 4.7.1
Respectloos gedrag

Respectloze behandeling door onbekenden op straat, de meest voorkomende vorm van respectloos gedrag, wordt in de politieregio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond door relatief meer inwoners ervaren dan gemiddeld. Omgekeerd wordt dit in de politieregio's Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Zeeland, Brabant-Noord en Limburg-Noord door relatief minder inwoners ervaren. Op het niveau van de politieregio's wordt nergens een significante toename of afname in deze vorm van respectloos gedrag gemeten.

5. Slachtofferschap en ondervonden delicten

Slachtofferschap en ondervonden delicten

5.1 Slachtofferschap

- Een kwart inwoners in afgelopen jaar slachtoffer van een of meer delicten
- Totale slachtofferschap in 2011 vergelijkbaar met voorgaande jaar
- Een op de twintig slachtoffer van geweldsdelicten, een op de acht slachtoffer van vermogensdelicten, en een op de acht slachtoffer van vandalismedelicten
- Ook slachtofferschap meeste delictsoorten in 2011 vergelijkbaar met voorgaande jaar
- Slachtofferschap (poging) tot inbraak gestegen ten opzichte van 2010

5.2 Ondervonden delicten

- 43 delicten per 100 inwoners in Nederland
- Dit aantal delicten is in 2011 vergelijkbaar met voorgaande jaar
- Negen gewelds-, zestien vermogens- en achttien vandalismedelicten per 100 inwoners
- Ook aantallen gewelds- vermogens- en vandalismedelicten in 2011 vergelijkbaar met voorgaande jaar
- Aantal (poging tot) inbraak toegenomen in vergelijking met 2010

5.3 Bekendheid met daders

- Drie op de tien slachtoffers geweldsdelicten kent dader(s)
- Bij bedreiging ruim de helft bekend met de dader
- Buurtgenoten en bekenden het vaakst als dader genoemd
- Bij seksuele delicten vaak iemand van het werk vaak als dader genoemd en bij bedreiging vaak buurtgenoten en (ex-)partners of familieleden

5.4 Plaats voorval

- Ruim acht op de tien delicten vonden plaats in de eigen woongemeente van het slachtoffer en ruim zes op de tien zelfs in de eigen buurt
- Meest genoemde pleegplekken zijn 'thuis' of 'op straat'. Ook 'horeca' en 'werk' vaak als pleegplek genoemd

In dit hoofdstuk staat de mate waarin de inwoners van Nederland als burger zijn geconfronteerd met diverse vormen van veel voorkomende criminaliteit centraal. Het gaat hierbij in de eerste plaats om slachtofferschap van delicten, uitgedrukt als het percentage van de bevolking (van 15 jaar en ouder⁵) dat in een periode van 12 maanden éénmaal of vaker is geconfronteerd met een of meer delicten, ongeacht de plaats waar en het aantal malen dat dit is gebeurd. Voor sommige vormen van criminaliteit is ook een nadere specificatie mogelijk naar specifieke groepen of objecten. Zo kan fietsdiefstal ook worden uitgedrukt ten opzichte van het aantal fietsbezitters; inbraken en pogingen daartoe kunnen behalve aan het aantal personen ook worden gerelateerd aan het aantal huishoudens.

Slachtofferschap kan ook worden uitgedrukt in ondervonden delicten. Dit geeft weer hoe vaak de bevolking met delicten is geconfronteerd. Dit gegeven biedt aanknopingspunten voor het opsporingsbeleid van politie en justitie. Anders dan bij slachtofferschap hebben de gegevens over ondervonden delicten alleen betrekking op voorvallen die in Nederland hebben plaatsgevonden. Voorvallen in het buitenland blijven daarbij dus buiten beschouwing. Alleen de vraag over de geografische locatie van het voorval heeft wel betrekking op alle delicten, ongeacht of dit in Nederland of het buitenland plaatsvond.

In de IVM worden veertien afzonderlijke delictsoorten onderscheiden. Door combinatie van de afzonderlijke soorten delicten kunnen gegevens voor alle delicten samen en voor delictgroepen worden vastgesteld. In de volgende paragrafen worden de delicten zoveel mogelijk besproken naar de indeling in gewelds-, vermogens- en vandalismedelicten. Deze indeling en combinatie van delictsoorten sluit zoveel mogelijk aan op de (hoofd)groepenindeling in de Politiestatistiek op basis van de herziene Standaardclassificatie Misdrijven 2010. Ook voor alle delicten samen (waarbij de categorie 'overige delicten' buiten beschouwing blijft) kan een beeld worden gegeven.

Allereerst komt slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit aan de orde. Eerst wordt het totaalbeeld van alle delicten samen beschreven, gevolgd door een schets van de groepen van delicten en de afzonderlijke delictsoorten binnen die groep. Vervolgens wordt ingegaan op het aantal ondervonden delicten per 100 inwoners, waarbij dezelfde volgorde wordt aangehouden (totaal, delictsgroepen, afzonderlijke delictsoorten). Ten slotte wordt aandacht besteed aan de mogelijke relatie tussen slachtoffer en dader en aan de plaats (gemeente, locatie) waar het voorval plaatsvond. Bij gegevens naar politieregio komen alleen de totalen en de groepen van delicten aan de orde.

Voor onderlinge vergelijking kunnen de slachtofferpercentages en het aantal delicten per 100 inwoners (van 15 jaar en ouder) worden gebruikt. Ook daarbij worden de landelijke ontwikkelingen ook vergeleken met de voorgaande IVM-jaren. Voor de politieregio's wordt een vergelijking gemaakt met het landelijke gemiddelde en met het voorgaande IVM-jaar. De betreffende cijfers over slachtofferschap en ondervonden delicten zijn voor alle IVM-jaren vermeld in de tabellen 5.1 t/m 5.24 van het tabellenrapport.

Gegevens uit enquêtes als de IVM (en de VMR) over ondervonden criminaliteit op basis van eigen ervaringen verschillen, behalve in doel- en vraagstelling, verder van registraties omdat delicten in veel gevallen niet worden aangegeven of omdat de politie delicten in een andere categorie kan rubriceren dan slachtoffers. Verschillen tussen enquêtes kunnen te maken hebben met andere interviewmethoden en verschillen in vraagstelling. Mede vanwege het steekproefkarakter en de relatief grote betrouwbaarheidsmarges, zeker bij geringe aantallen waarnemingen, moet voorzichtig worden omgegaan met schattingen van absolute aantallen en mutaties tussen jaren. Ontwikkelingen zijn vaak beter te duiden over een langere periode dan alleen ten opzichte van het voorgaande jaar.

In verband met plausibiliteitsproblemen zijn de cijfers over autogerelateerde delicten voor de IVM-jaren 2008-2011 aangepast. De vermogensdelicten 'autodiefstal' en 'diefstal uit auto' zijn samengevoegd tot 'diefstal van of uit de auto'; bij vandalismedelicten, waartoe 'beschadiging/diefstal vanaf de auto' wordt gerekend, worden geen nadere uitsplitsingen getoond. Verder hebben alle IVM-cijfers over slachtofferschap en ondervonden delicten de status 'voorlopig' i.p.v. 'definitief'.

5.1 Slachtofferschap

In deze paragraaf wordt een totaalbeeld geschetst van de criminaliteit in Nederland voor zover de inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek slachtoffer zijn geweest van een of meer met name genoemde delicten. Het gaat daarbij om geweldsdelic-

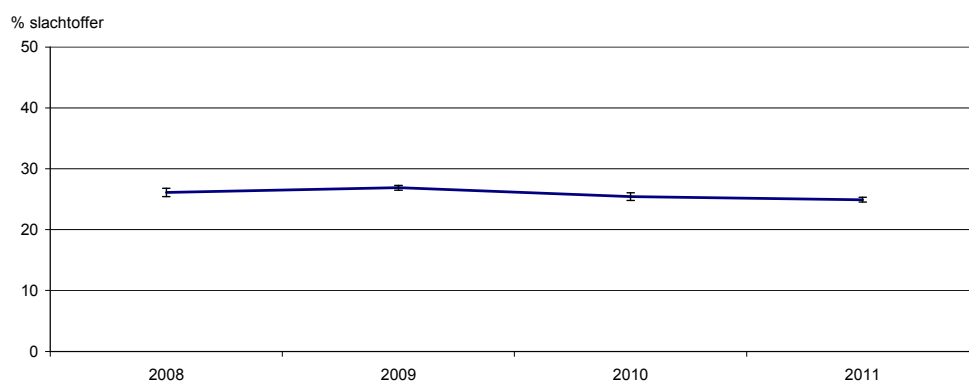
⁵ Gegevens over autodelicten (diefstal van of uit de auto) zijn afgeleid van personen van 18 jaar en ouder, maar geperceenteerd op het totale aantal personen van 15 jaar en ouder.

ten (seksuele delicten, mishandeling en bedreiging), vermogensdelicten (inbraak of poging daartoe, fietsdiefstal, diefstal van of uit de auto, zakkenrollerij met of zonder geweld⁶ en overige diefstal), vandalismedelicten, en overige, niet nader gespecificeerde delicten.

Slachtofferschap totaal

Van alle inwoners van Nederland van 15 jaar en ouder werd 25 procent volgens de IVM 2011 eenmaal of vaker slachtoffer van één of meer van de genoemde delicten (uitgezonderd overige delicten). Dit is vergelijkbaar met 2010 maar lager dan in 2009 en 2008.

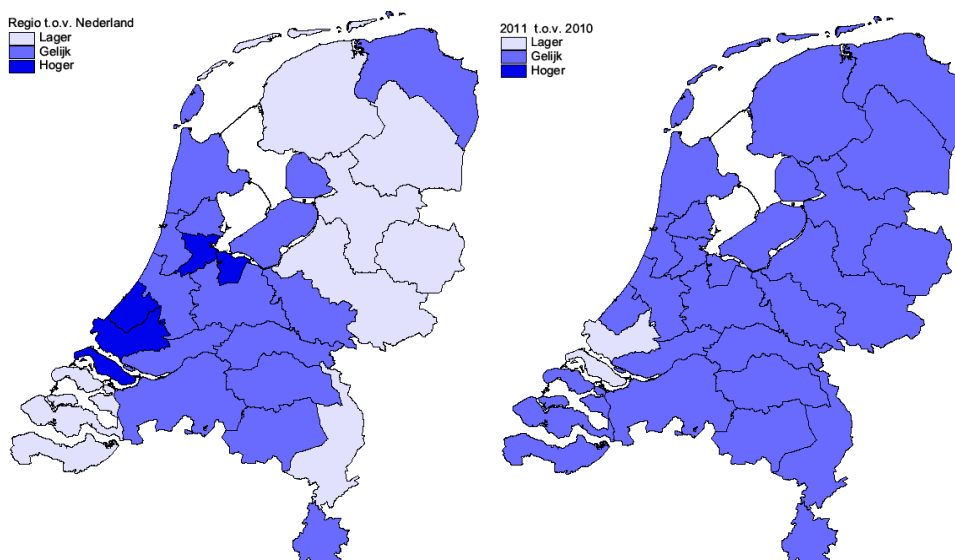
Grafiek 5.1.1
Slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit – totaal

Naar politieregio varieert dit totale slachtofferpercentage van zeventien procent (Zeeland) tot 34 procent (Amsterdam-Amstelland). Behalve in Zeeland ligt dit percentage ook in Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Zeeland en Limburg-Noord lager dan het landelijke gemiddelde. Een hoger dan gemiddeld slachtofferpercentage komt behalve in Amsterdam-Amstelland ook voor in de regio's Gooi en Vechtstreek, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond.

In de regio Rotterdam-Rijnmond is sprake van een daling van het totale slachtofferpercentage ten opzichte van het voorgaande jaar.

Grafiek 5.1.2
Slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit – totaal naar politieregio (% slachtoffer), 2011

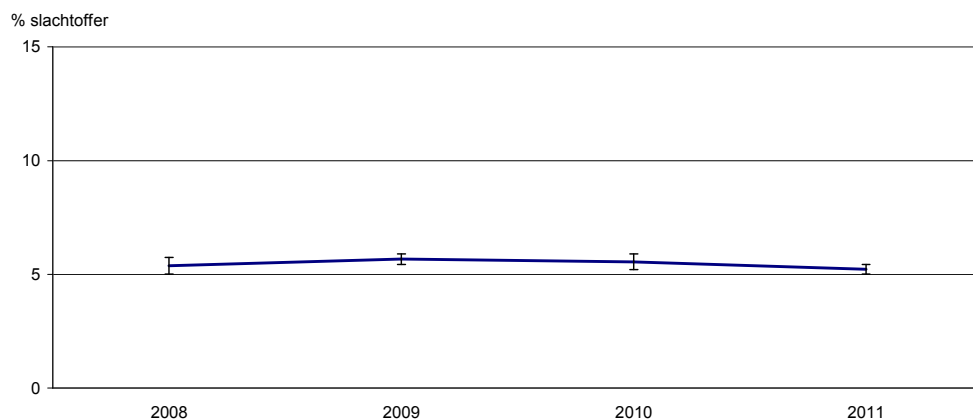

⁶ In eerdere CBS-enquêtes is geen onderscheid gemaakt tussen zakkenrollerij met en zonder geweld. Beide vormen worden in de IVM – overeenkomstig de herziene Standaardclassificatie Misdriven 2010 – tot de vermogensdelicten gerekend. In de voorgaande standaardclassificatie werd zakkenrollerij met geweld tot geweldsdelicten gerekend.

Slachtofferschap van geweldsdelicten

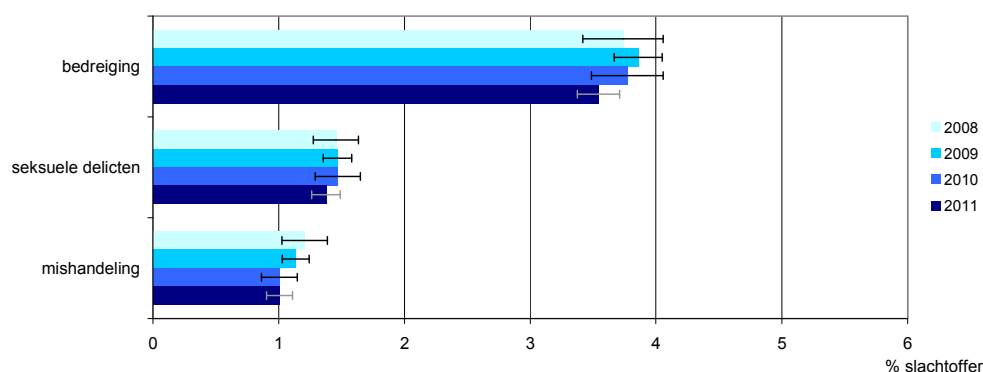
In 2011 werd ruim vijf procent van alle inwoners slachtoffer van een of meer geweldsdelicten. Dit is vergelijkbaar met 2010 en 2008, maar lager dan in 2009.

Grafiek 5.1.3
Slachtofferschap van geweldsdelicten – totaal

Slachtofferschap van bedreiging komt het meeste voor (3,5 procent). Van seksuele delicten werd bijna anderhalf procent slachtoffer, van mishandeling één procent. Ook deze percentages verschillen niet wezenlijk van die van het voorgaande jaar.

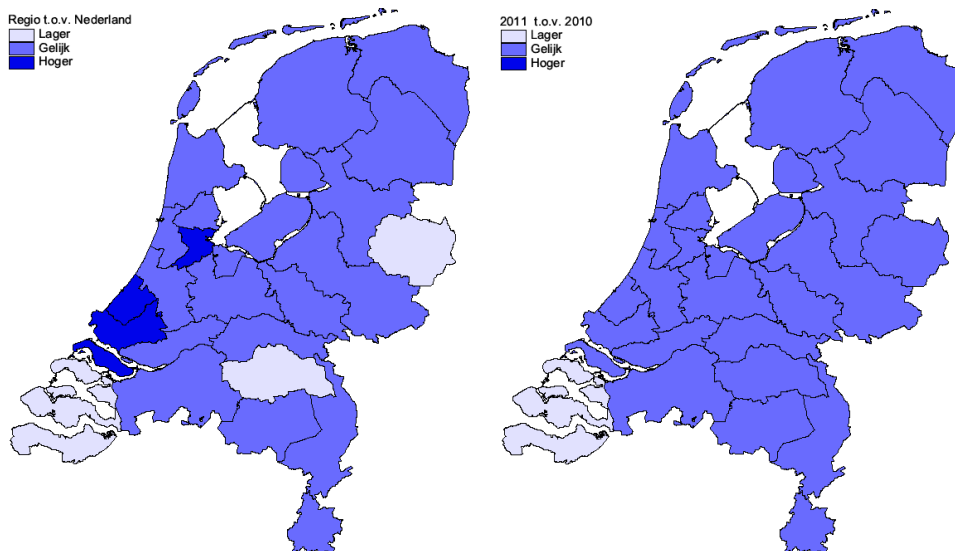
Grafiek 5.1.4
Slachtofferschap van geweldsdelicten

Naar politieregio varieert het slachtofferpercentage voor geweldsdelicten van ongeveer twee in Zeeland tot bijna acht in Amsterdam-Amstelland. In de regio's Twente, Zeeland en Brabant-Noord ligt dit aandeel significant lager dan het landelijke gemiddelde; in Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond is dit hoger dan gemiddeld.

In Zeeland ligt het slachtofferpercentage van geweldsdelicten in 2011 lager dan in het voorgaande jaar. In geen enkele regio is dit aandeel hoger dan in 2010.

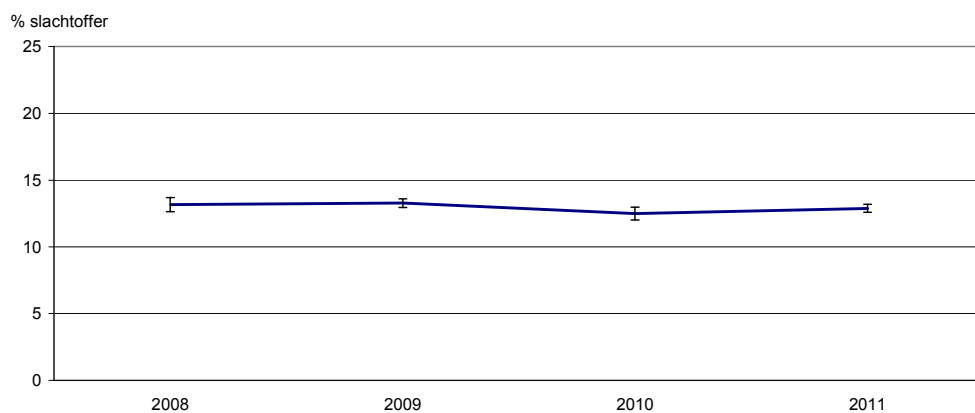
Grafiek 5.1.5
Slachtofferschap van geweldsdelicten naar politieregio (% slachtoffer), 2011

Slachtofferschap van vermogensdelicten

In 2011 geeft bijna dertien procent van de bevolking aan binnen een jaar slachtoffer van één of meer vermogensdelicten te zijn geweest. Dit is vergelijkbaar met de drie voorgaande jaren.

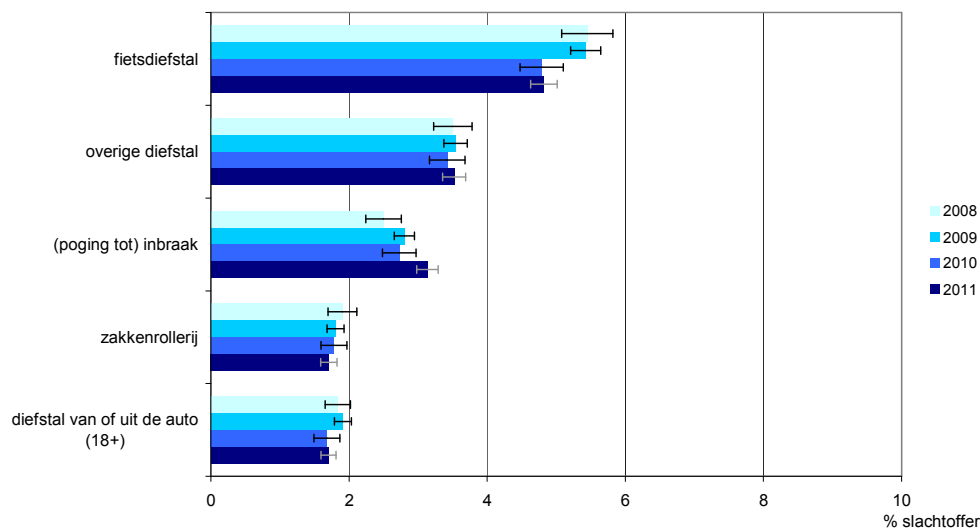
Grafiek 5.1.6
Slachtofferschap van vermogensdelicten – totaal

Fietsdiefstal telt hiervan de meeste slachtoffers: bijna vijf procent had hiermee te maken. Ruim drie procent had te maken met een inbraak of een poging daartoe. Bijna twee procent werd slachtoffer van diefstal van of uit de auto, en een vergelijkbaar aandeel werd slachtoffer van zakkenrollerij (met of zonder geweld). Van andere dan deze genoemde diefstaldelicten werd ruim drie procent slachtoffer.

Het percentage slachtoffers van (poging) tot inbraak is in 2011 gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar.

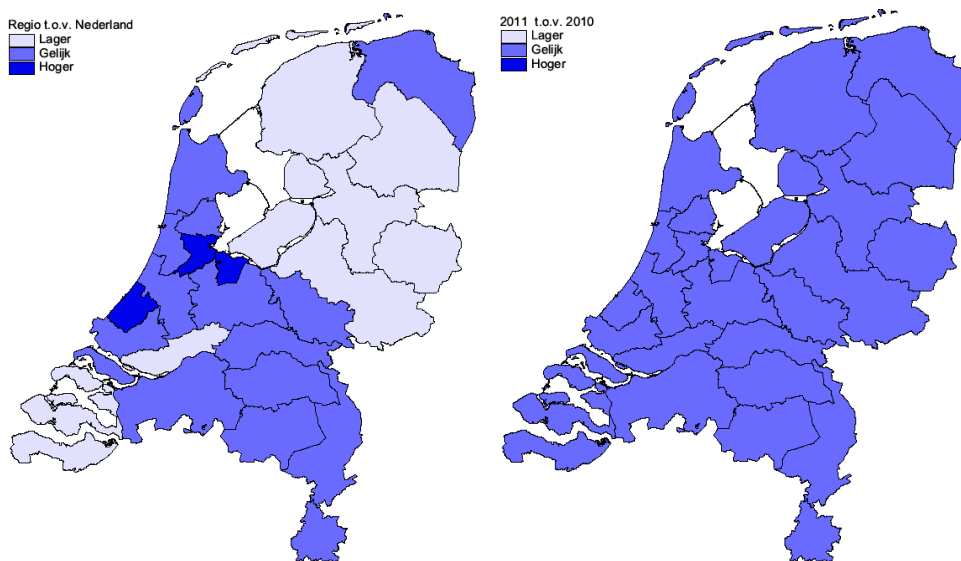
Grafiek 5.1.7
Slachtofferschap van vermogensdelicten

Naar politieregio varieert het percentage slachtoffers van vermogensdelicten van ongeveer zeven in Zeeland tot ongeveer twintig in Amsterdam-Amstelland. In Fryslân, Drenthe, IJssel-land, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Zuid-Holland-Zuid, Zeeland en Flevoland is dit percentage lager dan het landelijke gemiddelde. In Amsterdam-Amstelland, Gooi en Vechts-treek en Haaglanden is dit hoger dan gemiddeld.

In geen enkele politieregio is het aandeel slachtoffers van vermogensdelicten in 2011 we-zenlijk hoger of lager dan in het jaar daarvoor.

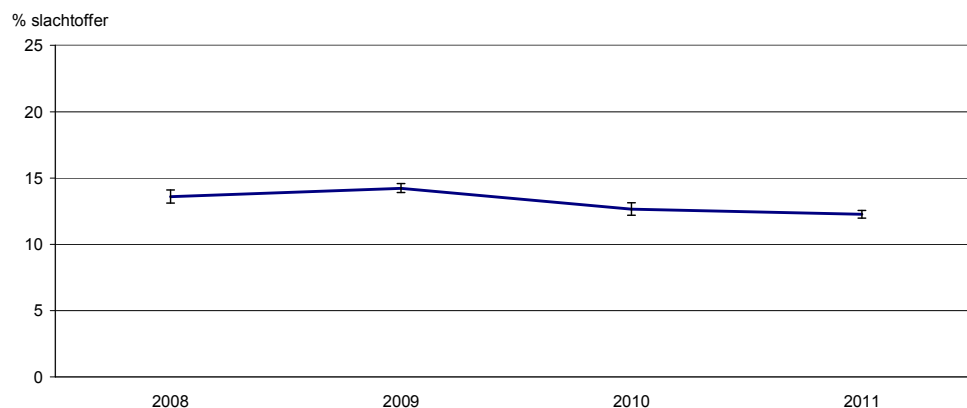
Grafiek 5.1.8
Slachtofferschap van vermogensdelicten naar politieregio (% slachtoffer), 2011

Slachtofferschap van vandalismedelicten

Ruim twaalf procent van de inwoners geeft in 2011 aan dat zij in de voorgaande 12 maanden slachtoffer van vandalismedelicten zijn geweest. Dit is vergelijkbaar met 2010 maar lager dan in 2009 en 2008.

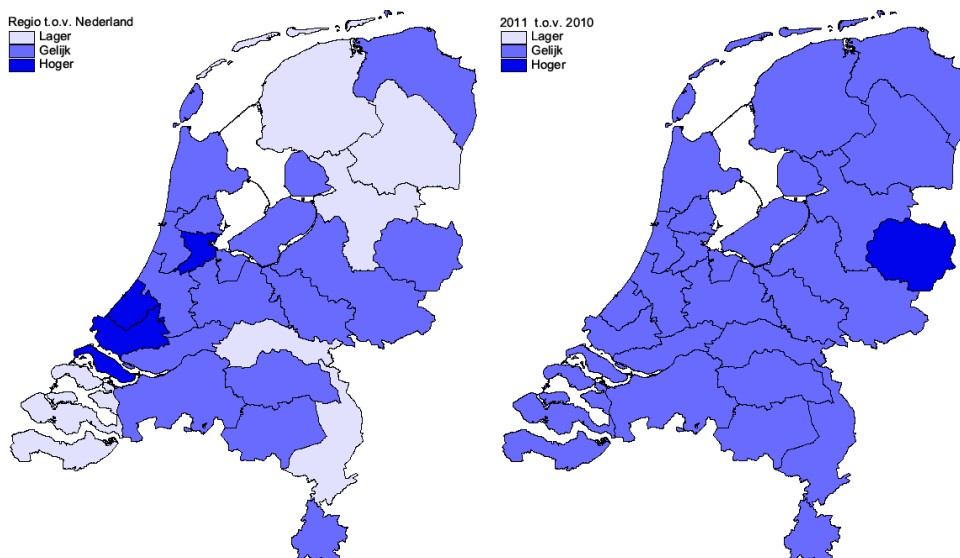
Grafiek 5.1.9
Slachtofferschap van vandalismedelicten – totaal

Naar regio varieert het percentage dat slachtoffer werd van vandalisme in 2011 van acht in Drenthe tot ruim zestien in Amsterdam-Amstelland en Haaglanden. In de laatstgenoemde regio's evenals in Rotterdam-Rijnmond is dit percentage ook significant hoger dan het landelijke gemiddelde. Behalve in Drenthe is het slachtofferschappercentage voor vandalismedelicten ook in Fryslân, IJsselland, Gelderland-Zuid, Zeeland en Limburg-Noord lager dan gemiddeld.

In Twente is het percentage vandalismedelictslachtoffers in 2011 hoger dan in het jaar daarvoor.

Grafiek 5.1.10
Slachtofferschap van vandalismedelicten naar politieregio (% slachtoffer), 2011

Objectgebonden slachtofferschap

Slachtofferschap kan behalve aan personen ook worden gerelateerd aan huishoudens of aan objecten. In de IVM gebeurt dit voor inbraken en pogingen daartoe (huishoudens) en voor fietsdiefstal (fietsbezitters)⁷.

Voor (poging tot) inbraak komen de landelijke slachtofferpercentages op huishoudensniveau vrijwel overeen met die op persoonsniveau. Ook voor fietsdiefstal wijkt dit percentage onder fietsbezitters (5,1 procent) vanwege het hoge fietsbezit onder de bevolking niet significant af van de 4,8 procent onder alle inwoners van 15 jaar en ouder.

⁷ Autobezit is in de IVM alleen bekend voor voorvallen (diefstal van de auto en diefstal uit de auto) en niet voor personen of huishoudens. Daarom kunnen deze autodelicten niet worden gerelateerd aan autobezitters.

Naar politieregio komen de verschillen met de landelijke cijfers voor objectgebonden slachtofferschap in grote lijnen overeen met die voor persoonlijk slachtofferschap. Zo hebben in de regio's IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland en Zeeland huishoudens minder, en in Amsterdam-Amstelland meer dan gemiddeld te maken met (poging tot) inbraak. Maar anders dan onder personen is dit voor huishoudens in Zaanstreek-Waterland lager dan het landelijke gemiddelde, terwijl Drenthe niet afwijkt. Onder fietsbezitters is slachtofferschap van fietsdiefstal in dezelfde regio's lager (Drenthe, Noord- en Oost-Gelderland, Zuid-Holland-Zuid, Zeeland, Flevoland) of hoger (Amsterdam-Amstelland) dan bij fietsdiefstal onder alle inwoners.

5.2 Ondervonden delicten

De mate waarin de bevolking met veel voorkomende criminaliteit wordt geconfronteerd blijkt niet alleen uit het aandeel dat zelf slachtoffer is geworden, maar ook uit het aantal delictsvoorvallen waarmee de bevolking wordt geconfronteerd. Hoewel gegevens over slachtofferschap en over ondervonden delicten in grote lijnen overeenkomen, hebben zij toch hun eigen karakteristiek. Iemand kan immers meer dan éénmaal slachtoffer worden van eenzelfde soort delict.

In de IVM is per soort delict waarvan iemand sinds 1 januari van het voorgaande kalenderjaar slachtoffer is geweest, gevraagd in welk jaar en in welke maand het laatste en eventueel het voorlaatste voorval plaatsvond. Ook is per soort delict gevraagd hoe vaak hij of zij daarvan in totaal in de laatste twaalf maanden slachtoffer is geworden. Van het meest recente voorval per soort delict is – indien dit plaatsvond na 1 januari van het voorgaande kalenderjaar – bovendien gevraagd of dit in de eigen buurt, elders in de eigen gemeente, ergens anders in Nederland of in het buitenland gebeurde. Op basis van deze gegevens kan een globale schatting worden gemaakt van het aantal delicten (uitgedrukt in aantal per 100 inwoners) dat de inwoners binnen 12 maanden volgens hun eigen ervaringen in Nederland hebben ondervonden.

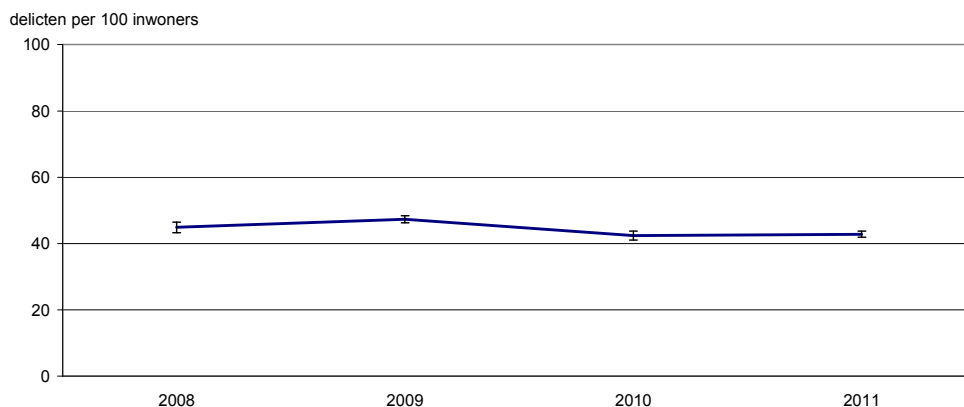
De volgende paragrafen hebben hierop betrekking.

Ondervonden delicten totaal

Volgens de IVM 2011 vonden bijna 43 voorvallen per 100 inwoners plaats. Dit aantal verschilt niet significant van dat van 2010 en 2008, maar is lager dan dat van 2009.

Grafiek 5.2.1

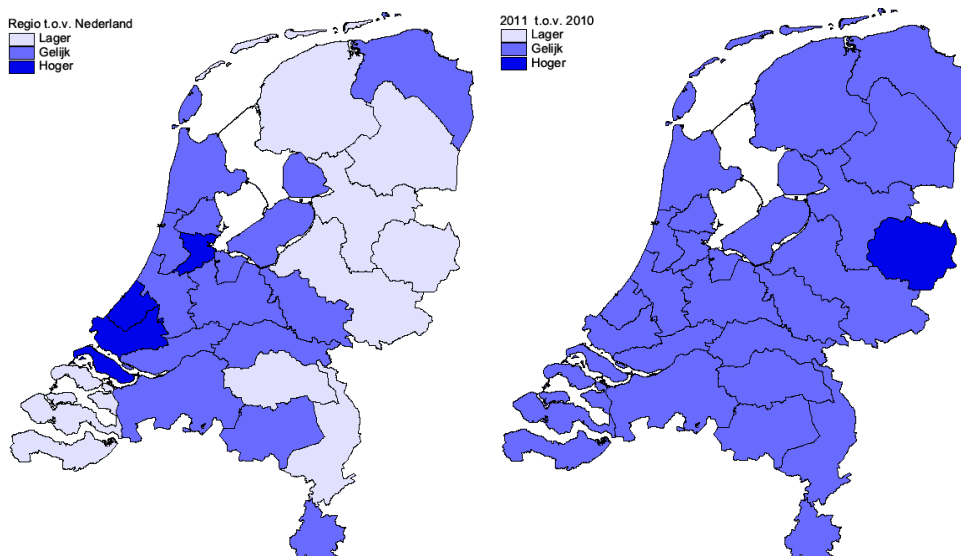
In Nederland ondervonden delicten – totaal

Er zijn grote verschillen tussen de regio's in het aantal ondervonden delicten per 100 inwoners. Dit varieert van 22 in Zeeland tot 65 in Amsterdam-Amstelland. In de regio's Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Zeeland, Brabant-Noord en Limburg-Noord is dit lager dan het landelijke gemiddelde. Voor Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond is dit aandeel hoger dan gemiddeld.

In Twente is het aantal ondervonden delicten per 100 inwoners in 2011 hoger in het jaar daarvoor.

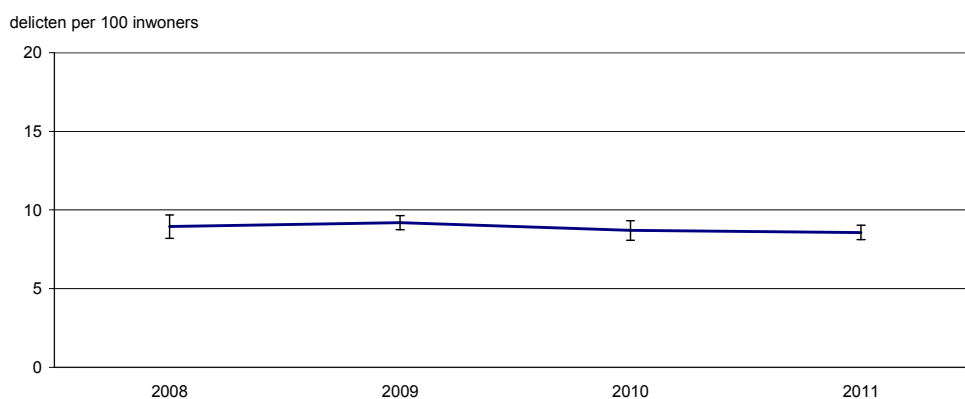
Grafiek 5.2.2
Door de bevolking in Nederland ondervonden delicten – totaal naar politieregio
(delicten per 100 inwoners), 2011

Ondervonden geweldsdelicten

In 2011 vonden bijna negen geweldsvoorvallen per 100 inwoners plaats. Dit wijkt niet significant af van de uitkomsten in de drie voorgaande jaren.

Grafiek 5.2.3
In Nederland ondervonden geweldsdelicten

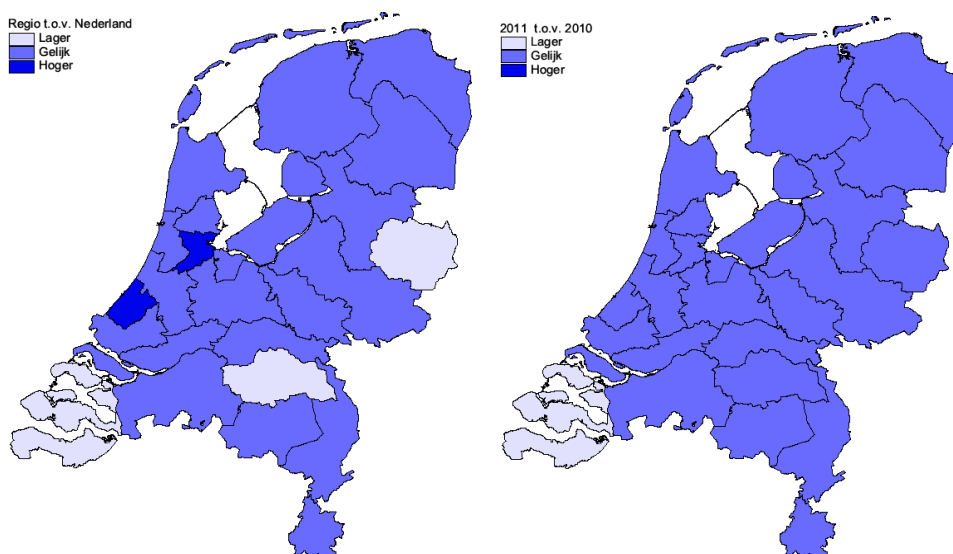

Van de onderscheiden geweldsdelicten heeft meer dan de helft betrekking op bedreigingen (5,1 per 100 inwoners). Seksuele delicten kwamen 2,1 keer per 100 inwoners voor; met mishandelingen werd de bevolking 1,3 keer per 100 inwoners geconfronteerd. Ook deze cijfers zijn vergelijkbaar met die in de drie voorgaande jaren.

Naar regio varieert het aantal geweldsdelicten per 100 inwoners in 2011 van drie (Zeeland) tot twaalf (Amsterdam-Amstelland). In Twente, Zeeland en Brabant-Noord is dit aandeel lager dan het landelijke gemiddelde; in Amsterdam-Amstelland en Haaglanden is dit hoger dan gemiddeld.

Alleen in Zeeland is het aandeel lager dan in 2010. In geen enkele regio is het aandeel geweldsdelicten in 2011 hoger dan in het voorgaande jaar.

Grafiek 5.2.4
Door de bevolking in Nederland ondervonden geweldsdelicten naar politieregio
(delicten per 100 inwoners), 2011

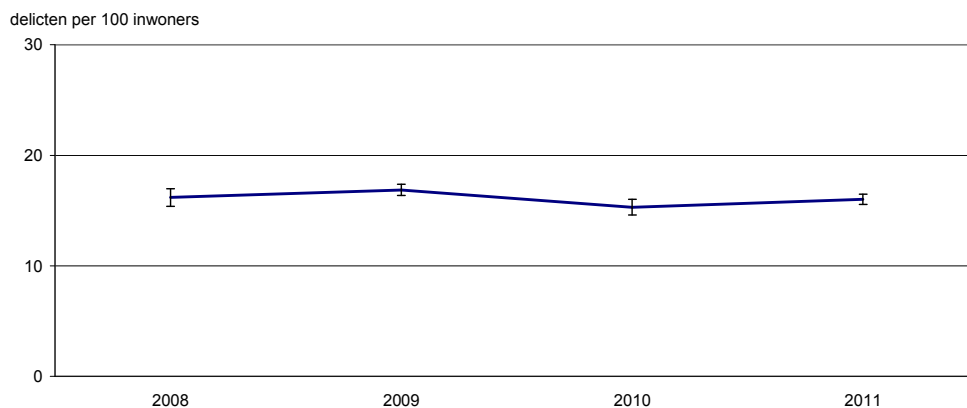
Ondervonden vermogensdelicten

In 2011 vonden zestien vermogensdelicten per 100 inwoners plaats. Dit wijkt niet wezenlijk af van de cijfers van de drie voorgaande jaren.

Van de vermogensdelicten komt fietsdiefstal met bijna 6 voorvallen per 100 inwoners het meeste voor, gevolgd door overige, niet nader gespecificeerde diefstallen (4 voorvallen per 100 inwoners). Met inbraken of pogingen daartoe, zakkenrollerij (hoofdzakelijk zonder geweld) en diefstallen van of uit de auto werden inwoners telkens tussen 1,7 en 2,3 keer per 100 inwoners geconfronteerd.

De verschillende delictsoorten laten geen wezenlijke verschillen ten opzichte van 2010 zien.

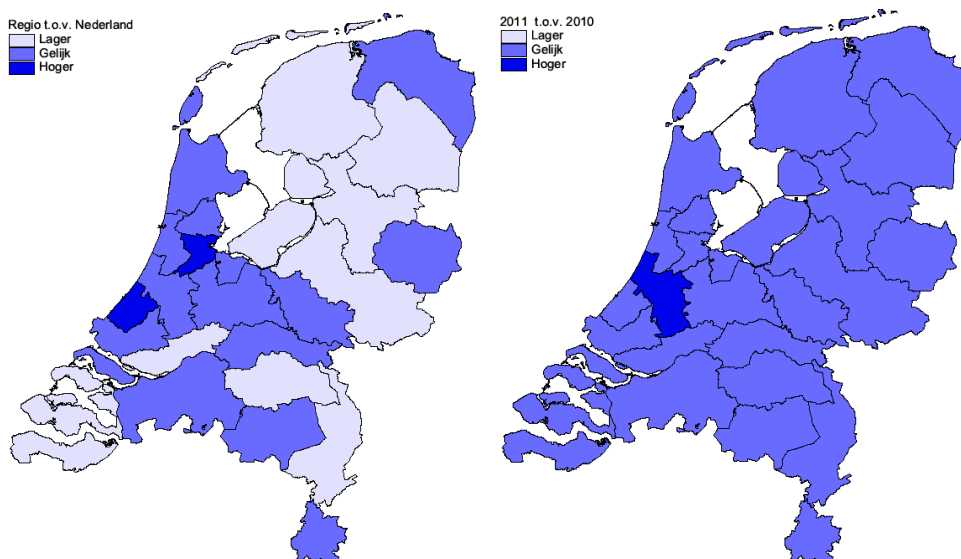
Grafiek 5.2.5
In Nederland ondervonden vermogensdelicten

Het aantal vermogensdelicten per 100 inwoners varieert naar regio van acht in Zeeland tot 29 in Amsterdam-Amstelland. Behalve in Zeeland ligt het aandeel vermogensdelicten ook in Fryslân, Drenthe, IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland, Zuid-Holland-Zuid, Brabant-Noord, Limburg-Noord en Flevoland lager dan gemiddeld. Amsterdam-Amstelland en Haaglanden hebben een hoger dan gemiddeld aandeel vermogensdelicten per 100 inwoners.

In de regio Hollands Midden is het aandeel vermogensdelicten in 2011 hoger dan het voorgaande jaar.

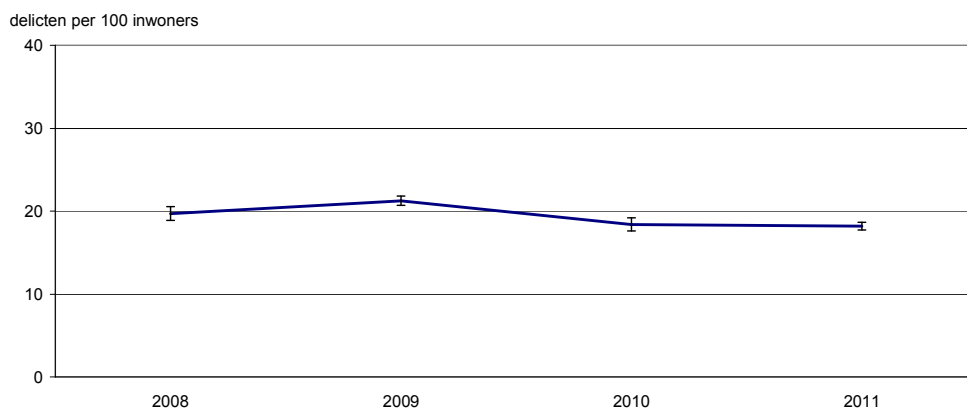
Grafiek 5.2.6
Door de bevolking in Nederland ondervonden vermogensdelicten naar politieregio (delicten per 100 inwoners), 2011

Ondervonden vandalismedelicten

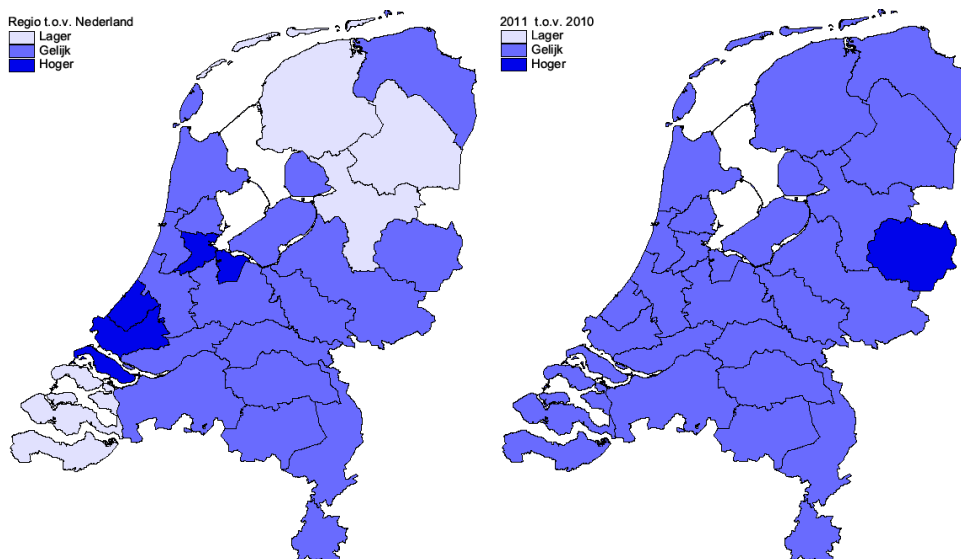
In 2011 vonden 18 gevallen van vandalisme per 100 inwoners plaats. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met die van 2010 maar lager dan die van 2009 en 2008.

Grafiek 5.2.7
In Nederland ondervonden vandalismedelicten

Naar regio varieert het aantal vandalismedelicten waarmee de bevolking in 2011 werd geconfronteerd van twaalf per 100 inwoners (Drenthe en Zeeland) tot 25 (Amsterdam-Amstelland en Haaglanden). In de regio's Fryslân, Drenthe, IJsselland en Zeeland is dit aandeel lager dan het landelijke gemiddelde; voor Amsterdam-Amstelland, Gooi en Vechtstreek, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond is dit hoger dan gemiddeld. In Twente is het aandeel ondervonden vandalismedelicten in 2011 hoger dan in het jaar daarvoor.

Grafiek 5.2.8
Door de bevolking in Nederland ondervonden vandalismedelicten naar politieregio
(delicten per 100 inwoners), 2011

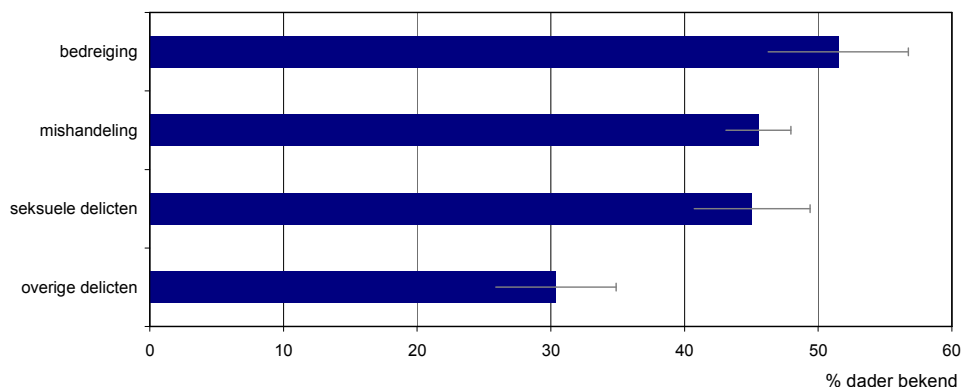
5.3 Bekendheid met daders

In de IVM is aan slachtoffers van geweldsdelicten (seksuele delicten, mishandeling, bedreiging), zakkenrollerij met geweld, overige vernielingen en overige delicten bij elk laatste voorval gevraagd of zij de dader(s) kenden. Gemiddeld geeft 30 procent van de slachtoffers in 2011 aan dat zij de dader kennen. Dit verschilt niet significant van de percentages van de voorgaande jaren.

Bij geweldsdelicten is het aandeel dat de dader(s) kent veel hoger dan gemiddeld (46 procent in 2011). Vooral bij bedreiging (52 procent) is dit het geval. Dit is niet verwonderlijk vanwege het vaak directe contact tussen slachtoffer en dader bij geweldsdelicten.

Gevraagd naar de relatie met de dader(s)⁸ werden een buurtgenoot en een niet nader aangeduide andere bekende het meest genoemd (beide door respectievelijk 12 en 10 procent). Vier procent noemde iemand van het werk en eveneens vier procent een (ex-)partner of familielid als dader. Bij slachtoffers van seksuele delicten gaat het vaker dan gemiddeld om iemand van het werk (16 procent) of om een niet nader aangeduide andere bekende (18 procent); buurtgenoten worden hierbij relatief weinig genoemd (2 procent). Bij mishandelingen gaat het vaker dan gemiddeld om buurtgenoten (18 procent), andere bekenden (17 procent) of iemand van het werk (7 procent). Bij bedreigingen worden, naast andere bekenden (19 procent), ook (ex-)partners of familieleden vaker dan gemiddeld als daders genoemd (13 procent).

Grafiek 5.3.1
In Nederland ondervonden delicten naar bekendheid met daders, 2011

⁸ Hierbij kan meer dan één relatie met de dader(s) worden genoemd.

Het aandeel van de delicten waarbij de dader bekend is varieert naar politieregio van zestien procent (Amsterdam-Amstelland) tot 49 procent in Drenthe. In deze laatste regio evenals in Fryslân is de dader vaker bekend dan voor Nederland als geheel. In de regio's Amsterdam-Amstelland en Rotterdam-Rijnmond is dit juist minder vaak dan gemiddeld.

5.4 Ondervonden delicten naar plaats van het voorval

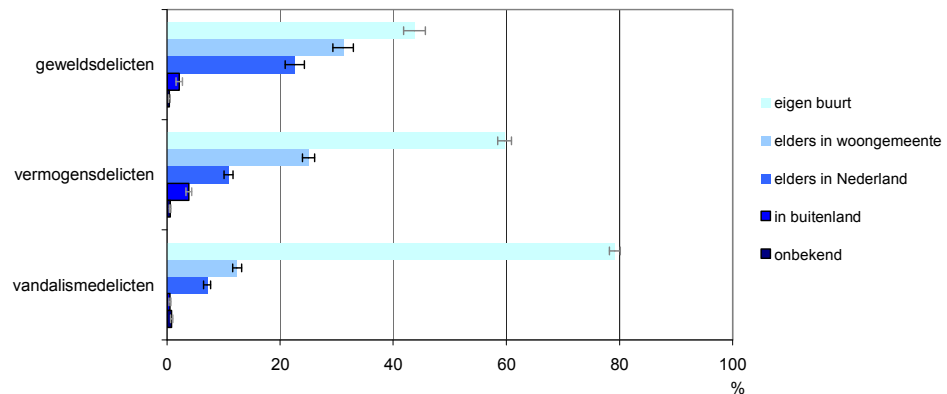
In de IVM is bij alle delictsoorten, behalve (poging tot) inbraak, gevraagd naar de geografische locatie (eigen woonbuurt, elders in de eigen woongemeente, elders in Nederland, buitenland) waar het laatste voorval plaatsvond. Aan slachtoffers van zakkenrollerij, overige diefstal, geweldsdelicten en overige delicten is verder ook gevraagd naar een nadere aanduiding van de pleegplek.

Geografische locatie

De cijfers over de geografische locatie hebben betrekking op alle ondervonden delicten. Van alle ondervonden delicten – afgezien van inbraken en pogingen daartoe – vond 86 procent in 2011 plaats in de eigen woongemeente van het slachtoffer. Rond 66 procent vindt zelfs plaats in de eigen woonbuurt. Dit is meer dan in de drie eerdere jaren. Twintig procent gebeurde elders in de eigen woongemeente; elf procent gebeurde elders in Nederland. Twee procent vond plaats in het buitenland; van één procent is de geografische locatie niet bekend.

Er zijn duidelijke verschillen per soort delict naar de geografische locatie. Diefstallen van en uit de auto, overige diefstallen en vandalismedelicten gebeurden relatief vaak in de eigen woonbuurt. Geweldsdelicten (seksuele delicten, mishandeling, bedreiging), fietsdiefstallen en zakkenrollerij (zonder geweld) gebeurden vaker dan gemiddeld elders in de eigen gemeente; van geweldsdelicten en zakkenrollerij (zonder geweld) werden inwoners naar verhouding ook vaak elders in Nederland slachtoffer. Zakkenrollerij (met en zonder geweld) en overige diefstallen gebeurden ook vaker dan gemiddeld in het buitenland.

Grafiek 5.4.1
Ondervonden delicten naar geografische locatie, 2011

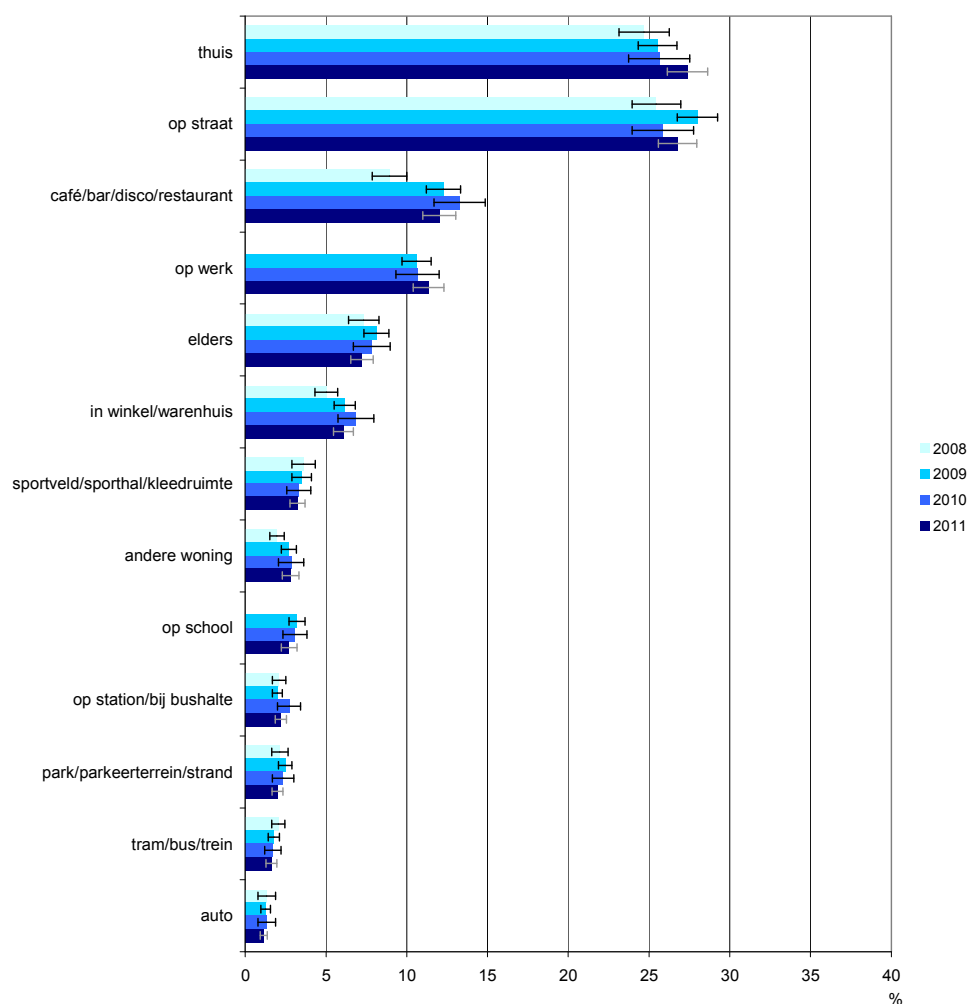
Naar politieregio zijn er voor alle betreffende delicten samen enkele duidelijke verschillen in de geografische locatie waar het voorval plaatsvond. Zo werden inwoners van de grootste regio's Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond in 2011 relatief meer dan gemiddeld slachtoffer in hun eigen woonbuurt. In IJsselland, Twente en Brabant-Zuid-Oost zijn inwoners naar verhouding vaak slachtoffer op andere plaatsen in de eigen woongemeente, terwijl inwoners van Fryslân, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid en Brabant-Noord relatief vaak slachtoffer werden in een andere dan hun eigen woongemeente in Nederland.

Pleegplek

Informatie over de pleegplek is beperkt tot delicten die de slachtoffers in Nederland hebben ondervonden. Uit de IVM 2011 blijkt dat 27 procent van de betreffende delicten (geweldsdelicten, zakkenrollerij met en zonder geweld, overige diefstal, overige delicten) op straat gebeurt; een even groot deel gebeurt bij het slachtoffer thuis. Veertien procent van deze delicten overkomt de slachtoffers op het werk (11 procent) of op school (3 procent). Uitgaansge-

gelegenheden (café/bar/disco/restaurant) worden door twaalf procent van de slachtoffers als pleegplek genoemd. Andere plekken komen minder voor. Er zijn geen wezenlijke verschillen in dit patroon ten opzichte van het voorgaande jaar.

Grafiek 5.4.2
Ondervonden delicten naar pleegplek

Er zijn wel duidelijke verschillen in pleegplek naar soort delict. Seksuele delicten gebeuren vaker dan gemiddeld in een horecagelegenheid, op het werk of in andere woningen buitenshuis; mishandelingen en bedreigingen gebeuren meer dan gemiddeld op straat en mishandeling gebeurt ook meer dan gemiddeld in de auto. Zakkenrollerij zonder geweld vindt naar verhouding vaak plaats in horecagelegenheden, op station en bij bushaltes, in de tram, bus, trein, en in winkels of warenhuizen; zakkenrollerij met geweld vooral op straat en in winkels of warenhuizen. Overige diefstallen vinden naar verhouding vaak bij het slachtoffer thuis of bij sportaccommodaties plaats. Overige delicten gebeuren relatief vaak op straat en in de auto.

Ook naar politieregio zijn er opmerkelijke verschillen in pleegplek van alle ondervonden delicten samen⁹. Zo gebeuren in 2011 in Fryslân relatief veel delicten bij het slachtoffer thuis; in Noord- en Oost-Gelderland komen veel delicten in de horeca voor. In Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond worden inwoners vaker dan gemiddeld slachtoffer op straat. In Haaglanden worden inwoners ook vaker dan gemiddeld slachtoffer op het station of bij de bushalte.

⁹ Deze verschillen kunnen overigens ook samenhangen met verschillen per regio in de aard van de ondervonden delicten.

6.

Melding en aangifte van delicten

Melding en aangifte van delicten

6.1 Melding

- In 2011 werd 35 procent van alle ondervonden delicten bij de politie gemeld. Dit is vrijwel hetzelfde als in de voorgaande jaren
- Van vermogensdelicten werd 50 procent gemeld, van geweldsdelicten 24 procent en van vandalismedelicten 23 procent

6.2 Wijze van melden

- 34 Procent werd telefonisch gemeld, 30 procent op een politiebureau en 28 procent via internet
- Aandeel meldingen via internet is sinds 2008 licht gestegen
- Geweldsdelicten worden meer dan gemiddeld telefonisch of bij een agent op straat gemeld

6.3 Redenen van niet melden

- Meest genoemde reden om een delict niet te melden is: 'het helpt toch niet' (37 procent). Ook vaak genoemd wordt 'het was niet zo belangrijk' (27 procent)

6.4 Anoniem melden

- Van de niet gemelde delicten zou drie procent wel gemeld zijn als dit anoniem had gekund

6.5 Aangifte

- Van alle ondervonden delicten werd 26 procent aangegeven
- Dit aandeel is sinds 2008 vrijwel gelijk gebleven
- Van geweldsdelicten resulteerde twaalf procent in een aangifte; van vermogensdelicten 41 procent en van vandalismedelicten 17 procent
- Deze percentages wijken niet wezenlijk af van die in de voorgaande jaren

6.6 Wijze van aangifte

- Van alle ondervonden delicten werd 10 procent aangegeven via internet
- Aandeel delicten met internetaangifte is sinds 2008 licht toegenomen
- Geweldsdelicten nauwelijks, vermogensdelicten relatief vaak via internet aangegeven

6.7 Reden van melden

- Meest genoemde redenen om delicten te melden waren 'de politie moest dit weten' (24 procent) en vanwege de verzekering (eveneens 24 procent)

In dit hoofdstuk komen de contacten tussen slachtoffers van delicten en de politie aan de orde. Slechts een deel van de door de bevolking ondervonden delicten wordt door de politie geregistreerd. Allereerst worden de meeste voorvallen om wat voor reden dan ook niet bij de politie bekend. Deze delicten die buiten het gezichtsveld van de politie blijven, worden aangeduid met de term 'verborgen misdaad' (dark number). Maar ook van de voorvallen die wel bekend zijn (door melding of door de politie zelf ontdekt) komen alleen die delicten in de politieregistraties terecht waarvoor een ondertekende aangifte is gedaan of die via internet zijn gemeld.

Centraal in dit hoofdstuk staan de meldingsbereidheid en aangiftbereidheid van slachtoffers van delicten¹⁰.

Eerst wordt ingegaan op de meldingen. Dit gebeurt via een algemeen beeld en een vergelijking door de tijd van alle delicten in totaliteit. Daarna komen de afzonderlijke delicten aan de orde. Ook wordt een vergelijking naar politieregio gegeven. Daarbij wordt ingegaan op verschillen met het landelijke gemiddelde en met het voorgaande jaar en met het beginjaar 2008. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de wijze van melden van delicten. Daarna komt aan de orde wat de redenen zijn om delicten niet bij de politie te melden en of niet gemelde delicten wel zouden zijn gemeld als dit anoniem had gekund.

Na de meldingen staan de aangiften centraal. Eerst wordt volgens dezelfde systematiek als bij de meldingen een algemeen beeld en een vergelijking door de tijd geschetst van de aangifte bij de politie voor alle delicten samen. Daarna komt aan de orde op welke wijze aangifte wordt gedaan. Ook wordt voor de aangegeven delicten ingegaan op de redenen om deze bij de politie te melden.

Cijfers over melding en aangifte van delicten zijn voor de jaren 2008 tot en met 2011 vermeld in de tabellen 6.1 t/m 6.23 van het tabellenrapport.

6.1 Melding

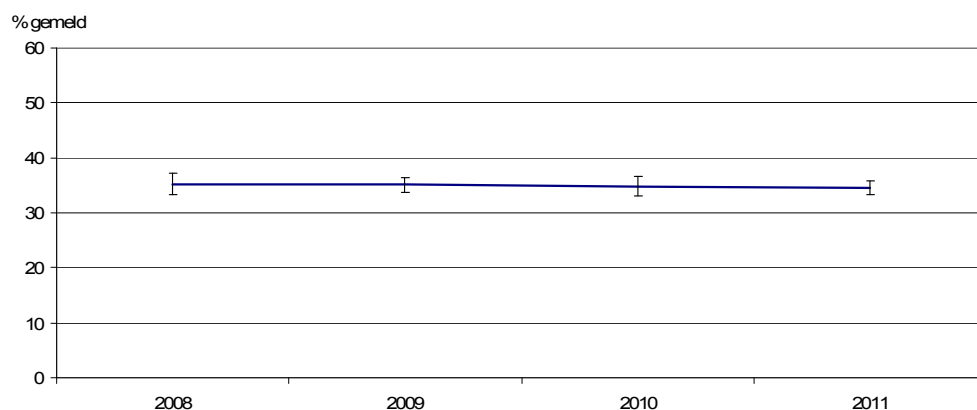
In deze paragraaf wordt ingegaan op de meldingsbereidheid van slachtoffers van delicten. Van melding is sprake als het voorval door of namens het slachtoffer is gemeld bij de politie.

Delicten totaal

In 2011 werd 35 procent van alle in Nederland ondervonden delicten gemeld bij de politie; dit is nagenoeg hetzelfde als in de voorgaande jaren. Een klein deel, rond één procent, wordt jaarlijks door de politie zelf ontdekt.

Grafiek 6.1.1

Bij de politie gemelde delicten totaal

Afzonderlijke delicten

Er bestaan duidelijke verschillen in de mate waarin delicten worden gemeld bij de politie. Vermogensdelicten en overige delicten worden over het algemeen vaker gemeld dan gewelds- en vandalismedelicten.

¹⁰ In de IVM is alleen van het meest recente voorval per slachtoffer bekend of dit gemeld en/of aangegeven is.

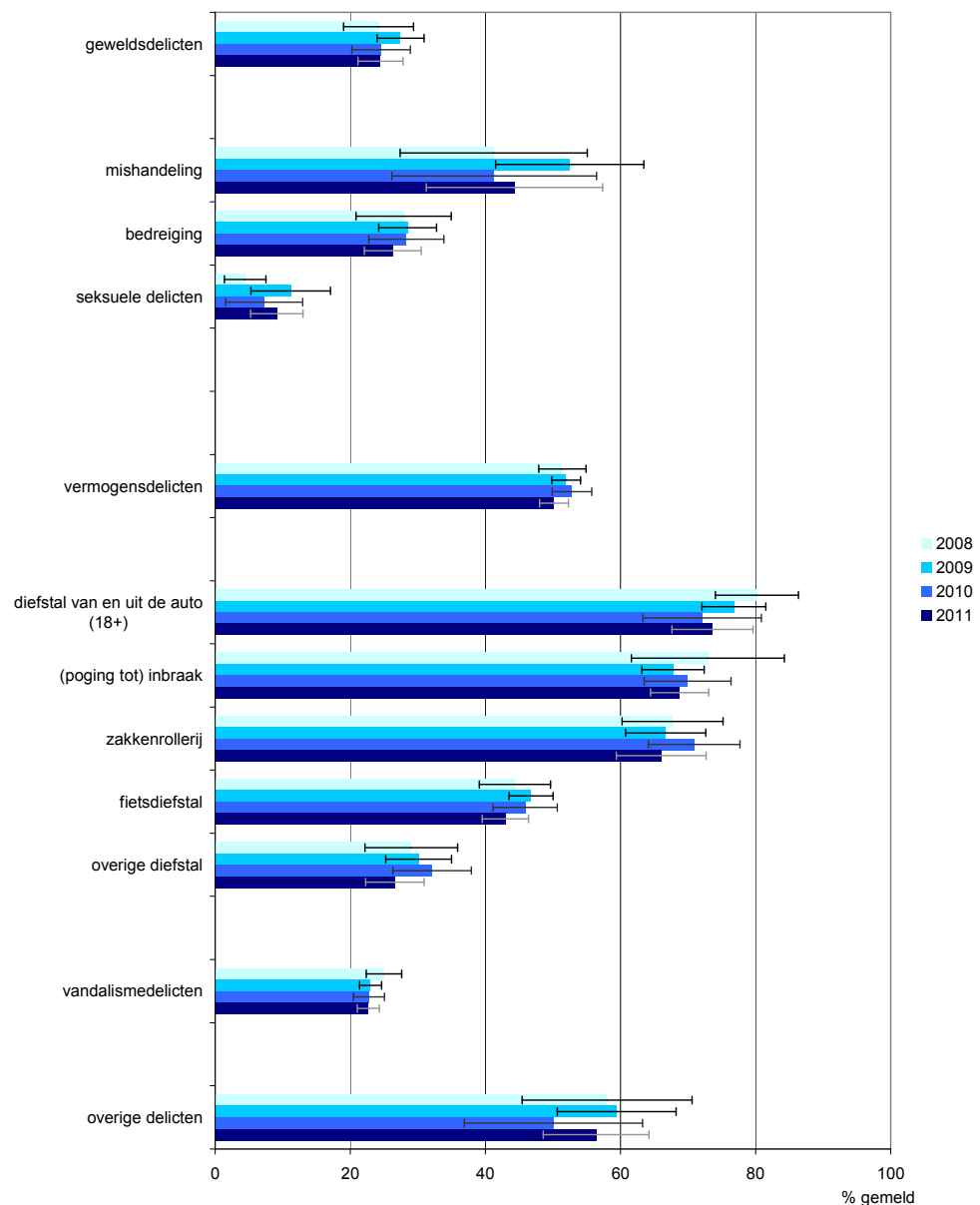
Van alle vermogensdelicten samen werd in 2011 de helft gemeld (50 procent). Dit is ongeveer even veel als in de voorgaande jaren. Diefstallen van en uit de auto, inbraken of pogingen daartoe en gevallen zakkenrollerij worden zelfs in twee op de drie gevallen of vaker gemeld. Overige diefstal wordt – met 27 procent in 2011 – het minst gemeld van alle vermogensdelicten.

Van alle geweldsdelicten in 2011 werd 24 procent bij de politie gemeld. Dit verschilt niet wezenlijk van het aandeel in 2010 en de jaren daarvoor. Mishandeling wordt hiervan, met 44 procent van de gevallen, meer gemeld dan bedreiging (26 procent) en seksuele delicten (9 procent).

Vandalismedelicten werden in 23 procent van de gevallen gemeld. Ook dit komt overeen met het aandeel in de voorgaande jaren.

Voor geen van de afzonderlijke delictsoorten wijkt het meldingspercentage in 2011 wezenlijk af van dat in voorgaande jaren.

Grafiek 6.1.2
Bij de politie gemelde delicten naar soort delict

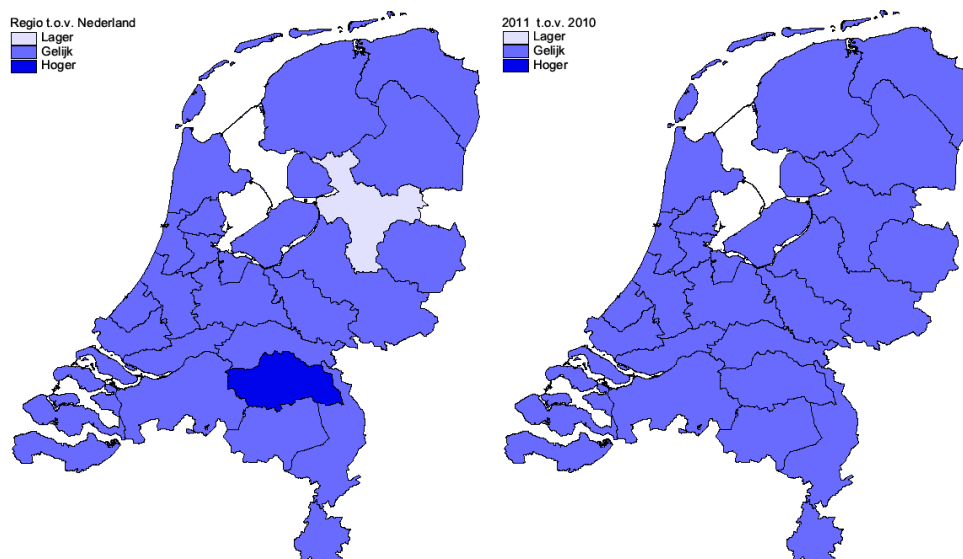

Afzonderlijke politieregio's

Naar politieregio varieert de meldingsbereidheid in 2011 voor alle ondervonden delicten samen van 22 procent in IJsselland tot meer dan 40 procent in Zaanstreek-Waterland, Gooi en Vechtstreek en Zeeland. Het percentage voor IJsselland is het enige dat significant lager

is dan het landelijke gemiddelde. Opmerkelijk is dat dit in Brabant-Noord (39 procent) significant hoger ligt dan gemiddeld. In geen enkele regio is de meldingsbereidheid van alle delicten samen in 2011 duidelijk anders dan in het voorgaande jaar.

Grafiek 6.1.3
Bij de politie gemelde delicten totaal naar politieregio (% gemeld), 2011

De melding van geweldsdelicten laat – voor zover statistisch betrouwbare regionale cijfers beschikbaar zijn – voor 2011 geen significante verschillen zien met het landelijke gemiddelde. Ook regionaal blijkt geen sprake van verschillen ten opzichte van eerdere jaren. Vermogensdelicten werden in 2011 in de regio's IJsselland, Utrecht en Amsterdam-Amstelland minder vaak gemeld dan gemiddeld. In Zaanstreek-Waterland en Brabant-Noord werden deze juist meer dan gemiddeld gemeld. De meldingsbereidheid van vermogensdelicten in 2011 verschilt in geen enkele regio met die in eerdere jaren. Voor vandalismedelicten is in de regio IJsselland sprake van een wezenlijk lagere meldingsbereidheid dan gemiddeld. In geen enkele regio wijkt het aandeel gemelde vandalismedelicten in 2011 significant af van het aandeel in het voorgaande jaar.

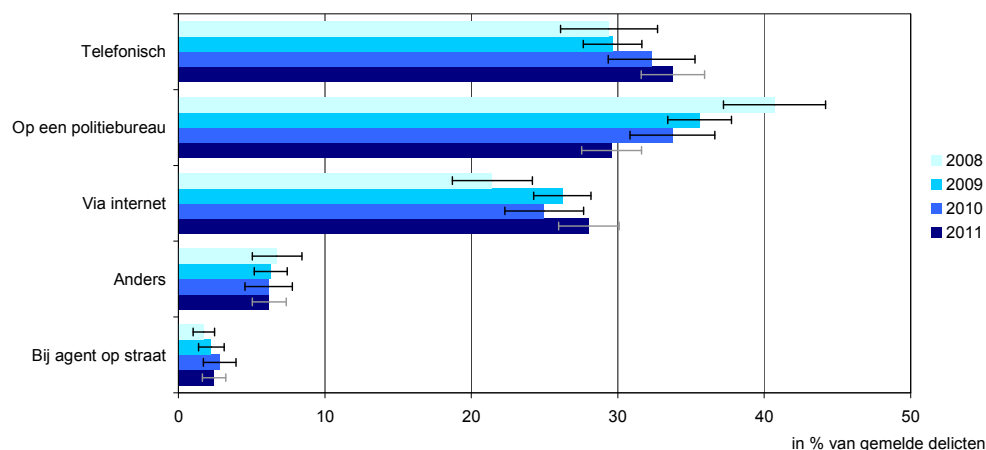
6.2 Gemelde delicten naar wijze van melden

Indien het laatste ondervonden delict bij de politie gemeld is, is aan het slachtoffer daarvan gevraagd naar de wijze waarop dit is gebeurd.

In 2011 werd 34 procent telefonisch gemeld; 30 procent werd gemeld op het politiebureau, vooral via het algemene telefoonnummer (22 procent), en anders via alarmnummer 112 (8 procent) of een ander telefoonnummer van de politie (4 procent). Meer dan een kwart van de meldingen (28 procent) gebeurde via internet. Twee procent werd bij een agent op straat gemeld; zes procent gebeurde op een andere manier.

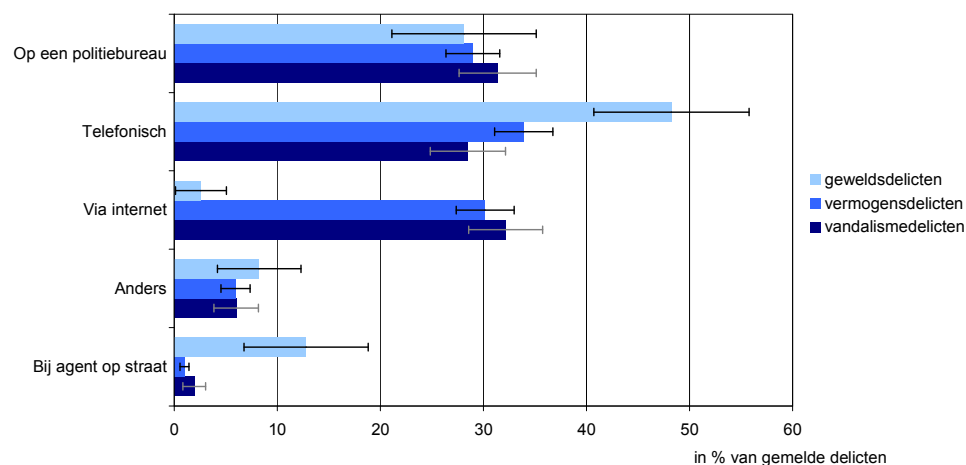
De wijze van melden wijkt niet wezenlijk af van die in 2010. Wel is het aandeel meldingen op een politiebureau lager dan in 2008, terwijl het aandeel meldingen via internet juist hoger ligt dan in dat jaar.

Grafiek 6.2.1
Gemelde delicten naar wijze van melden

De manier waarop een delict wordt gemeld hangt ook samen met het soort delict. Zo werden geweldsdelicten in 2011 meer dan gemiddeld telefonisch (48 procent) of bij een agent op straat (13 procent) gemeld en nauwelijks via internet. Vermogensdelicten werden niet alleen telefonisch gemeld (34 procent) maar vrijwel even vaak via internet (30 procent) of op een politiebureau (29 procent). Ook vandalismedelicten werden ongeveer even vaak via internet als op een politiebureau of telefonisch gemeld (respectievelijk 32, 31 en 29 procent).

Grafiek 6.2.2
Gemelde delicten naar wijze van melden, per delictsgroep, 2011

In de wijze van melden komen voor alle delicten samen in 2011 slechts enkele regionale afwijkingen voor van het landelijke patroon. Alleen in Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord is het aandeel meldingen op een politiebureau wezenlijk lager dan gemiddeld; in Zuid-Holland-Zuid werd minder dan gemiddeld via het alarmnummer gemeld, en in Hollands Midden minder via een ander nummer van de politie. In de regio Haaglanden werd relatief weinig gemeld via internet. Omgekeerd was in Midden- en West-Brabant het aandeel meldingen via het algemene politienummer juist hoger dan gemiddeld.

6.3 Niet gemelde delicten naar reden van niet melden

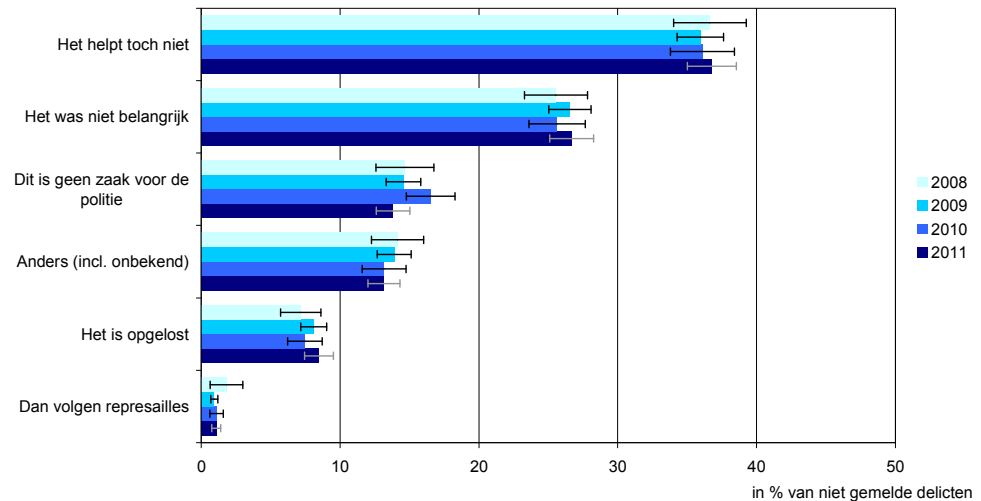
Aan slachtoffers die een voorval niet bij de politie hebben gemeld is gevraagd naar de reden waarom zij dat niet hebben gedaan.

De meest genoemde reden om een delict niet te melden is dat het toch niet helpt. In 2011 werd deze reden gegeven voor 37 procent van de niet gemelde voorvallen. Ook werd vaak gezegd dat het niet zo belangrijk was (27 procent). In veertien procent van de gevallen werd als reden gegeven dat het geen zaak voor de politie was; in acht procent werd genoemd dat de zaak was opgelost. In een zeer beperkt aantal gevallen (één procent) werd gevreesd

voor represailles. Bij dertien procent speelden andere, niet nader bekende, redenen een rol om het voorval niet te melden.

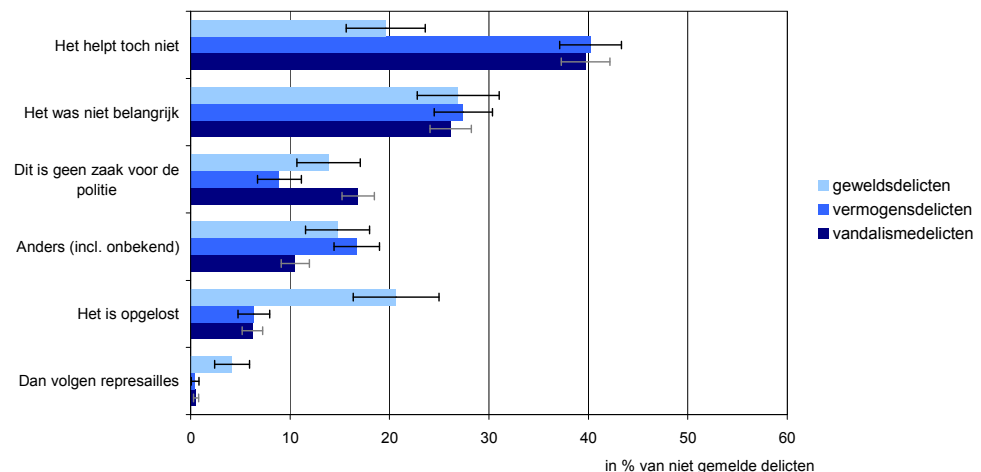
Deze verdeling van de redenen om een delict niet te melden verschilt in 2011 nauwelijks van die in de voorgaande jaren.

Grafiek 6.3.1
Redenen van niet melden delicten

Wel bestaan duidelijke verschillen tussen de groepen van delicten in de mate waarin deze redenen worden genoemd. Zo worden bij geweldsdelicten 'het was niet belangrijk' en 'het is opgelost' met respectievelijk 27 en 21 procent het vaakst als reden genoemd. Bij vermogens- en vandalismedelicten wordt 'het helpt toch niet' tweemaal zo vaak genoemd (beide groepen 40 procent) als bij geweldsdelicten (20 procent). Bij vermogens- en vandalismedelicten wordt met respectievelijk 27 en 26 procent ook vaak aangegeven dat 'het niet belangrijk' was. Bij vermogensdelicten wordt 'het is geen zaak voor de politie' minder dan gemiddeld als reden gegeven (9 procent), maar bij vandalismedelicten juist meer dan gemiddeld (17 procent). Bij deze laatste groep wordt 'het is opgelost' relatief weinig als reden gegeven.

Grafiek 6.3.2
Redenen van niet melden naar delictsgroep, 2011

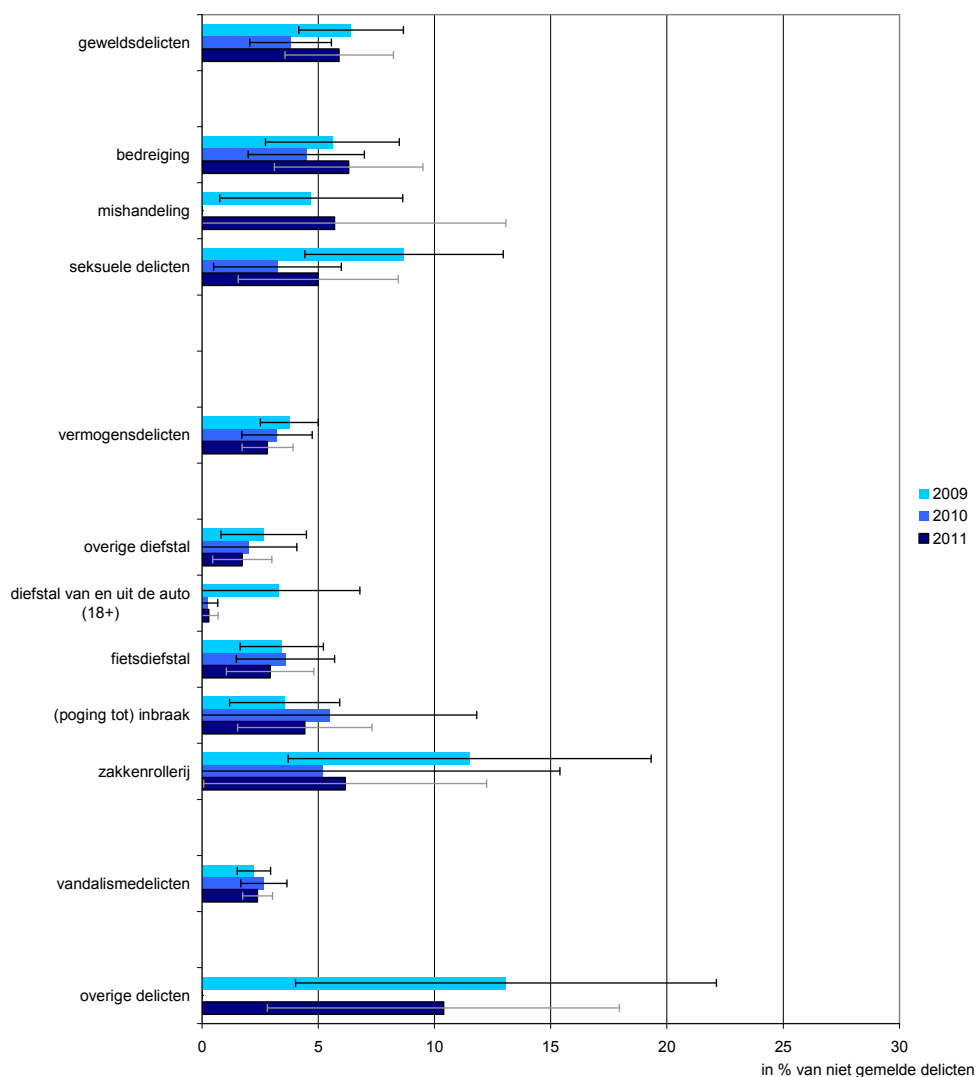
Tussen de politieregio's bestaan in 2011 nauwelijks verschillen met het landelijke gemiddelde in redenen om een delict niet te melden. In Utrecht en Amsterdam-Amstelland werd 'het is opgelost' minder vaak dan gemiddeld genoemd (rond 3 procent). In Noord- en Oost-Gelderland, Utrecht, Zeeland en Limburg-Zuid werd 'dan volgen represailles' niet of nauwelijks als reden opgegeven.

6.4 Mogelijk anoniem melden

Bij de delicten die niet bij de politie gemeld zijn is ook gevraagd of dit wel zou zijn gemeld als dit anoniem kon gebeuren. In 2011 zou drie procent van alle niet gemelde delicten gemeld zijn als dit anoniem had gekund. Dit is hetzelfde percentage als in beide voorgaande jaren. De verschillen per soort delict zijn beperkt. Van de niet gemelde geweldsdelicten zou zes procent anoniem gemeld worden; van de niet gemelde vermogens- en vandalismedelicten is dit twee à drie procent.

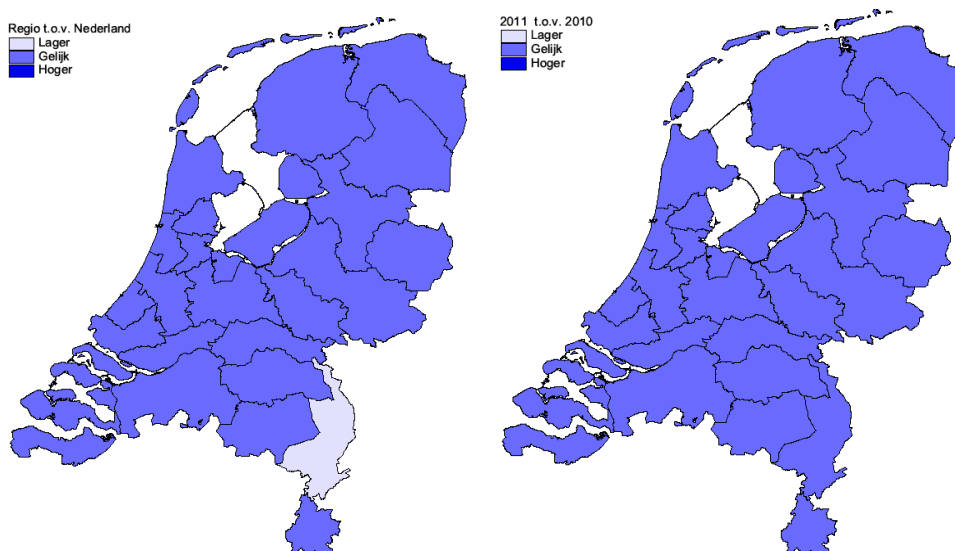
Bij geen van deze delictsgroepen is er in 2011 een duidelijk verschil in deze anonieme meldingsbereidheid ten opzichte van voorgaande jaren.

Grafiek 6.4.1
Mogelijk anoniem melden naar soort delict

Ook tussen de politieregio's bestaan er geen duidelijke verschillen in de anonieme meldingsbereidheid: alleen in Limburg-Noord is dit lager dan gemiddeld. In geen enkele andere regio wijkt deze bereidheid verder wezenlijk af van het gemiddelde. Ook is in geen enkele regio in 2011 sprake van een significante verandering ten opzichte van 2010.

Grafiek 6.4.2
Mogelijk anoniem melden naar politieregio, 2011

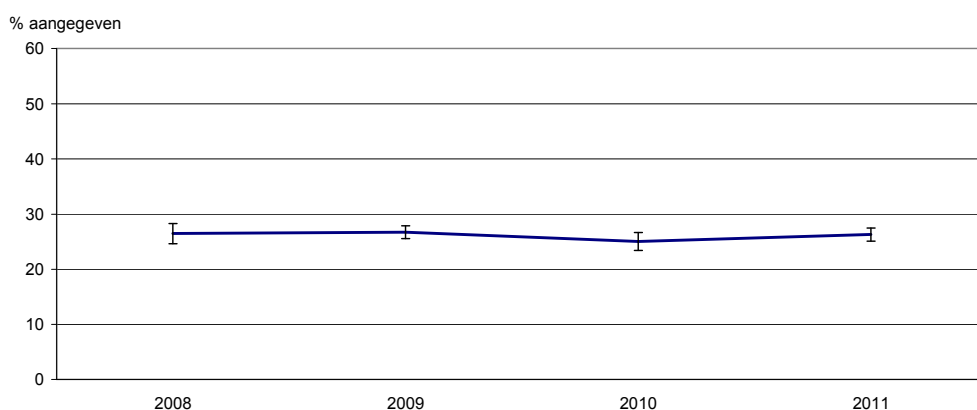
6.5 Aangifte

In deze en de volgende paragraaf staat de aangiftebereidheid centraal. Aangifte kan worden gedaan door het ondertekenen van een schriftelijke verklaring of proces-verbaal. Maar ook via internet is aangifte mogelijk. Alle 'meldingen' die via internet zijn gedaan worden in de IVM als daadwerkelijke aangifte beschouwd.

Delicten totaal

Volgens de slachtoffers werd in 2011 ruim één op de vier delicten (26 procent) via internet of een ondertekend document aangegeven bij de politie. Dit wijkt niet wezenlijk af van het aangiftepercentage in de jaren daarvoor (25 à 27 procent).

Grafiek 6.5.1
Bij de politie aangegeven delicten totaal

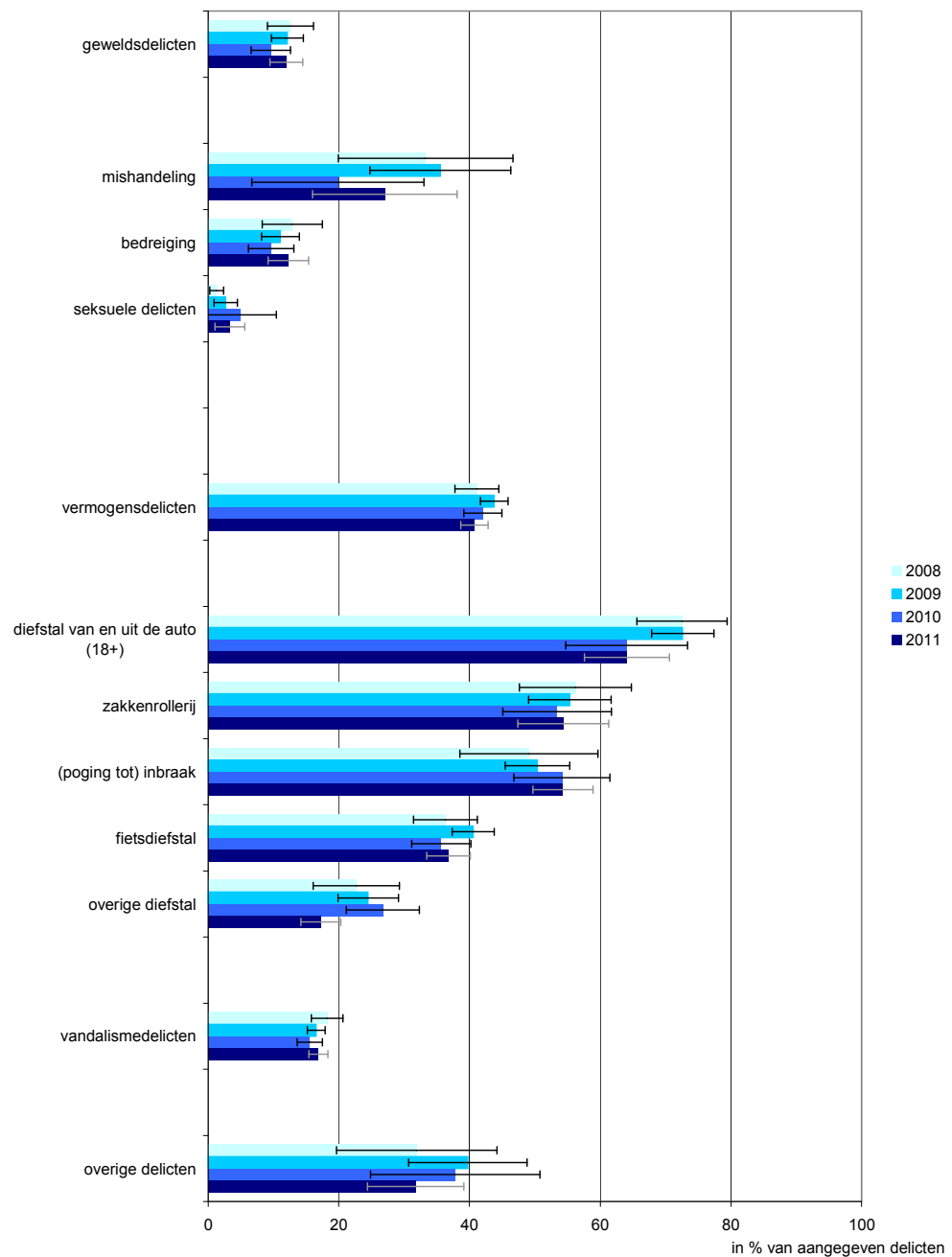
Afzonderlijke delicten

Zoals bij de meldingsbereidheid hangt ook de aangiftebereidheid sterk af van het soort delict. Gewelddelicten en vandalismedelicten worden relatief minder aangegeven dan vermogensdelicten.

Van alle gewelddelicten samen werd in 2011 twaalf procent aangegeven; dit percentage is vergelijkbaar met dat van 2010 (10 procent) en de jaren daarvoor. Mishandeling werd door meer dan een kwart (27 procent) van de slachtoffers aangegeven, bedreiging door twaalf procent en seksuele delicten door drie procent. Ook de aangiftepercentages voor deze afzonderlijke soorten gewelddelicten wijken niet af van die van eerdere jaren.

Vermogensdelicten worden gemiddeld vaker aangegeven dan gewelds- en vandalismedelicten. In 2011 werd 41 procent van alle vermogensdelicten aangegeven; een percentage dat niet wezenlijk afwijkt van dat in 2010 (42 procent) of de jaren daarvoor. Ook de afzonderlijke soorten vermogensdelicten, behalve overige diefstal, worden vaker dan gemiddeld aangegeven. Diefstal van of uit de auto scoort hiervan met 64 procent relatief het hoogst, gevolgd door inbraak of een poging daartoe en zakkenrollerij. Daarbij werd telkens in 54 procent van de gevallen aangifte gedaan. Van fietsdiefstallen werd 37 procent aangegeven. Van overige diefstal werd minder vaak dan gemiddeld aangifte gedaan (17 procent). Overige diefstal is ook het enige delict waarvan minder vaak aangifte werd gedaan dan in 2010. Voor geen van de andere afzonderlijke vermogensdelicten is het aangiftepercentage wezenlijk veranderd ten opzichte van de jaren daarvoor. Vandalismedelicten werden in zeventien procent van de gevallen aangegeven. Dit is vrijwel hetzelfde als in de voorgaande jaren.

Grafiek 6.5.2
Bij de politie aangegeven delicten naar soort delict

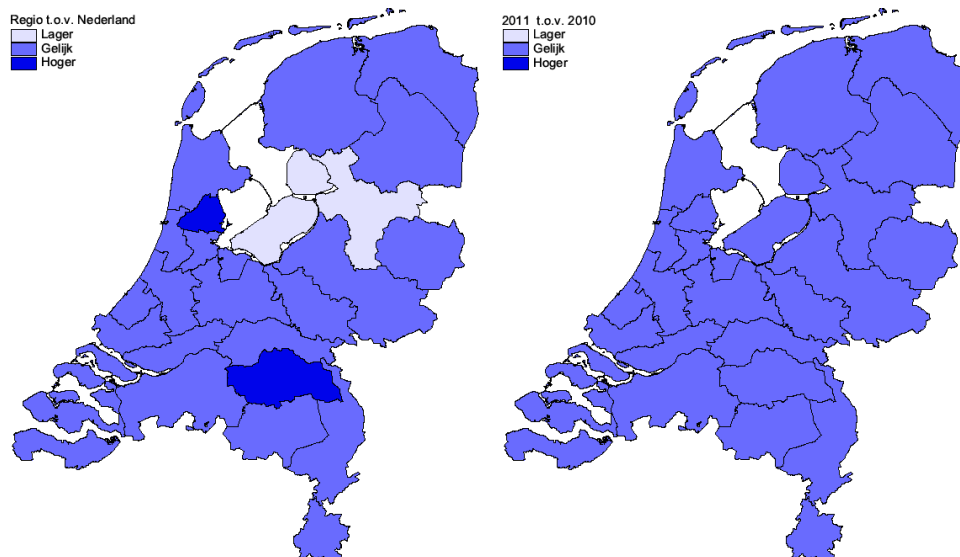

Afzonderlijke politieregio's

Naar politieregio varieert de aangiftebereidheid in 2011 voor alle ondervonden delicten samen van veertien procent in IJsselland tot 38 procent in Zaanstreek-Waterland. In Zaanstreek-Waterland en Brabant-Noord is de aangiftebereidheid hoger dan het landelijke gemiddelde; in IJsselland en Flevoland is die juist lager dan gemiddeld. In geen enkele regio is sprake van een significante verandering van de aangiftebereidheid ten opzichte van het voorgaande jaar.

Grafiek 6.5.3

Bij de politie aangegeven delicten totaal naar politieregio (% aangegeven), 2011

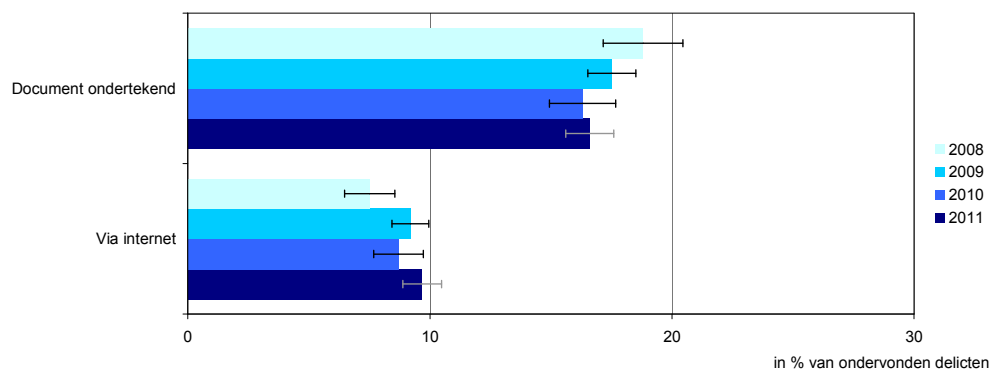

Voor zover er statistisch betrouwbare regionale cijfers beschikbaar zijn blijkt het aandeel aangegeven geweldsdelicten in 2011 in de politieregio's Kennemerland, Midden- en West-Brabant, Limburg-Noord en Flevoland lager dan het landelijke gemiddelde; in geen enkele regio is dit hoger dan gemiddeld. Voor vermogensdelicten werd in Zaanstreek-Waterland en Brabant-Noord een hogere, in IJsselland, Amsterdam-Amstelland en Flevoland een lagere aangiftebereidheid gemeten dan gemiddeld. Vandalismedelicten werden in IJsselland en Zuid-Holland-Zuid minder vaak aangegeven dan gemiddeld. In geen enkele regio is sprake van een wezenlijke verandering in de aangiftebereid van deze groepen van delicten ten opzichte van 2010.

6.6 Wijze van aangifte

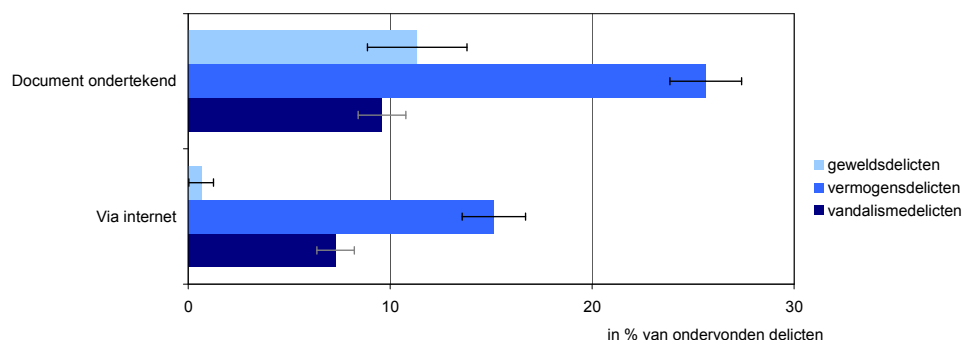
Van de in totaal 26 procent aangegeven delicten in 2011 werd bijna zeventien procent aangegeven door ondertekening van een proces-verbaal of ander document; bijna tien procent werd aangegeven via internet. Het percentage delicten waarbij een document werd ondertekend wijkt niet significant af van dat van het voorgaande jaar of de jaren daarvoor. Ook het aandeel delicten waarbij aangifte via internet gebeurde is vrijwel gelijk aan dat in 2010. Wel is dit aandeel hoger dan in 2008.

Grafiek 6.6.1
Aangegeven delicten naar wijze van aangifte

Evenals de wijze van melden van een delict hangt ook de wijze van aangifte samen met het soort delict. Bij de twaalf procent aangegeven geweldsdelicten gebeurde dit in 2011 vrijwel uitsluitend (11 procent) door ondertekening van een document en nauwelijks via internet¹¹. Vermogensdelicten worden meer dan gemiddeld via internet aangegeven: een kwart werd aangegeven door ondertekening van een document en 15 procent via internet. Van de vandalismedelicten werd tien procent door ondertekening van een document aangegeven en zeven procent via internet.

Grafiek 6.6.2
Aangegeven delicten naar wijze van aangifte, per delictsgroep, 2011

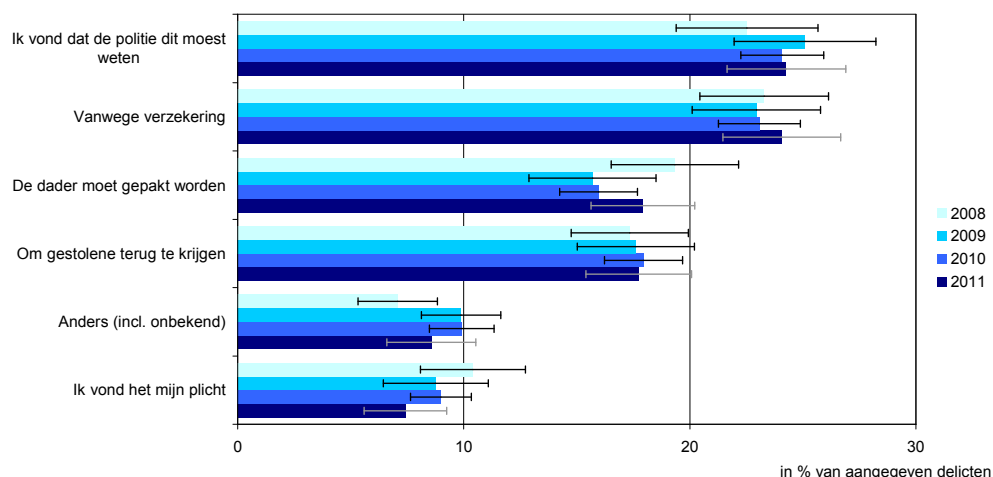
Regionale verschillen in de wijze van aangifte zijn beperkt: in de politieregio's IJsselland, Amsterdam-Amstelland en Haaglanden is het aandeel via internet aangegeven delicten in 2011 lager dan het landelijke gemiddelde. Het aandeel ondertekende aangiften is in Zaanstreek-Waterland hoger dan gemiddeld, maar in (opnieuw) IJsselland, Zuid-Holland-Zuid, Midden- en West-Brabant en Flevoland juist lager.

6.7 Aangifte naar reden

In 2011 waren de meest genoemde redenen bij aangifte dat men vond dat de politie dit moest weten en vanwege de verzekering (beide 24 procent). Bij achttien procent gebeurde dit omdat de slachtoffers vonden dat de dader moet worden gepakt en in even veel gevallen om het gestolene terug te krijgen. 'Ik vond het mijn plicht' werd met zeven procent relatief het minst als concrete reden genoemd. Dit patroon komt nagenoeg overeen met dat in voorgaande jaren.

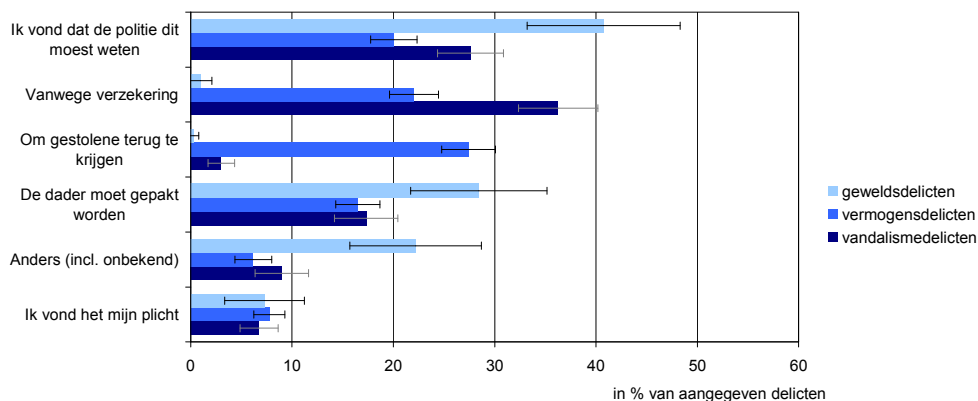
¹¹ Niet alle delicten kunnen via internet worden aangegeven. Zo is voor geweldsdelicten in principe een ondertekende verklaring vereist.

Grafiek 6.7.3
Aangegeven delicten naar reden van melden

Ook de redenen om een delict te melden hangen samen met het soort delict. Zo wordt in 2011 bij ruim vier op de tien aangegeven geweldsdelicten (41 procent) gezegd dat de politie dit moet weten. Ook 'de dader moet worden gepakt' (28 procent) is bij geweldsslachtoffers, naast 'andere redenen' (22 procent), een belangrijk motief. Vermogensdelicten worden vooral gemeld om het gestolene terug te krijgen (27 procent), terwijl dit bij vandalisme vooral gedaan wordt vanwege de verzekering (36 procent).

Grafiek 6.7.4
Aangegeven delicten naar reden van melden, per delictsgroep, 2011

Er zijn geen grote verschillen tussen de afzonderlijke regio's en het landelijke gemiddelde in de redenen van melden. Wel werd in 2011 in de regio IJsselland 'vanwege de verzekering' en in Midden- en West-Brabant 'om het gestolene terug te krijgen' minder vaak dan gemiddeld als reden gegeven. 'Ik vond het mijn plicht' werd minder vaak genoemd in Fryslân, Kennemerland, Midden- en West-Brabant en Limburg-Noord.

7.

Contacten tussen politie en burgers

Contacten tussen politie en burgers

7.1 Contact met politie

- Drie op de tien inwoners hebben contact gehad met de politie
- Dit is iets minder dan in de jaren daarvoor

7.2 Reden van contact

- 36 Procent van de contacten heeft betrekking op aangifte of melding door burgers, 22 procent komt voort uit handhaving, en 42 procent heeft andere redenen
- Aandeel contacten vanwege handhaving is lager dan in voorgaande jaren, het aandeel 'andere' contacten is hoger dan in 2010

7.3 Tevredenheid over optreden politie

- Zes op de tien inwoners zijn (zeer) tevreden over het politieoptreden tijdens het laatste contact
- Dit aandeel is iets hoger dan in 2010
- Bij politiecontacten vanwege handhaving is het aandeel dat (zeer) tevreden is lager dan gemiddeld, bij 'andere' contacten is dit hoger dan gemiddeld
- Ruim een op de vijf inwoners is ontevreden over het laatste contact met de politie

7.4 Redenen voor ontevredenheid

- Meest genoemde reden voor ontevredenheid over het laatste contact is dat de politie niets of te weinig deed

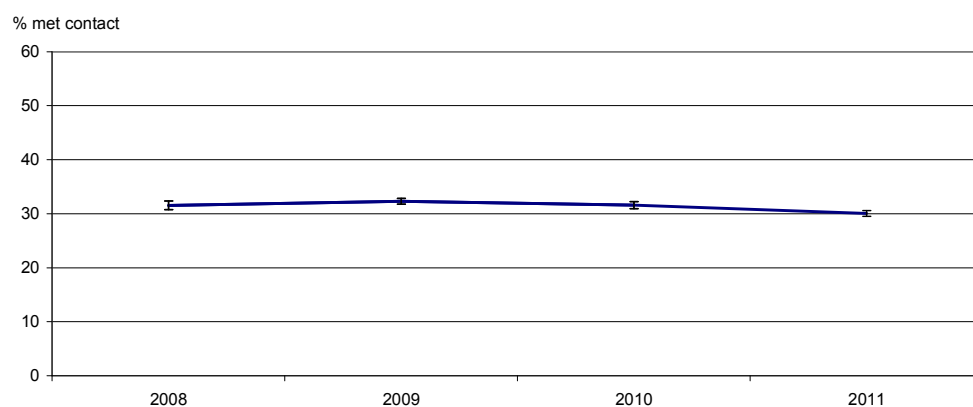
Dit hoofdstuk handelt over algemene contacten tussen de politie en de burger. Een burger kan om verschillende redenen contact hebben met de politie. Men kan bijvoorbeeld een delict aangeven of melden, maar dit kan eveneens gaan om verkeerszaken, vragen om hulp, openbare orde problemen of veiligheidskwesties. Paragrafen 7.1 en 7.2 handelen respectievelijk over de omvang en de aard van het politiecontact. Hierbij wordt ook aangifte vanwege slachtofferschap van een delict meegerekend, voor zover dit gaat om het laatste contact. Paragraaf 7.3 beschrijft de tevredenheid van de burger over het contact met de politie, terwijl paragraaf 7.4 ingaat op redenen waarom niet alle inwoners tevreden zijn over het contact met de politie.

De beschrijving in dit hoofdstuk heeft uitsluitend betrekking op contacten tussen politie en burgers in de eigen woongemeente. De desbetreffende cijfers zijn voor alle IVM-jaren vermeld in de tabellen 7.1 t/m 7.16 van het tabellenrapport.

7.1 Contact met politie

In 2011 geven drie op de tien inwoners (30 procent) aan in de afgelopen 12 maanden om een of andere reden contact te hebben gehad met de politie. Dit is minder dan in de voorgaande jaren.

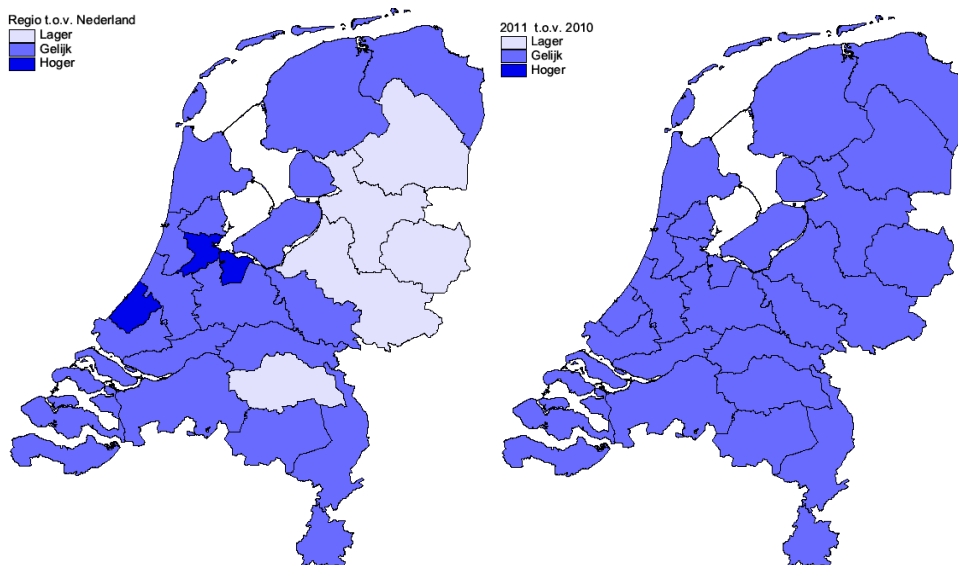
Grafiek 7.1.1
Contacten tussen burgers en politie – totaal

Het aandeel dat contact heeft gehad met de politie varieert per politieregio in 2011 van 25 (Drenthe, IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland) tot 37 procent (Haaglanden). Behalve in de drie eerstgenoemde regio's hebben ook de inwoners van Twente en Brabant-Noord minder contact gehad met de politie dan gemiddeld. Naast de inwoners van de regio Haaglanden hebben ook inwoners van de regio's Amsterdam-Amstelland en Gooi en Vechtstreek meer dan gemiddeld contact gehad met de politie.

In geen enkele regio verschilde het aandeel dat in 2011 contact heeft gehad met de politie van dat van 2010.

Grafiek 7.1.2
Contacten tussen burgers en politie naar politieregio (% met contact), 2011

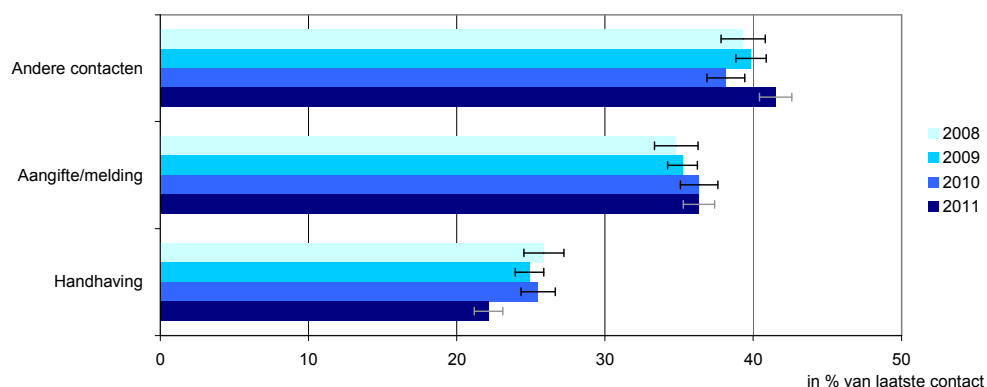

7.2 Reden van contact

Aan de burgers die in de voorgaande 12 maanden contact met de politie hebben gehad is gevraagd naar de reden van het laatste contact. Deze redenen kunnen worden ingedeeld in drie categorieën: handhaving door de politie, aangifte of melding door burgers, en ‘andere’ contacten¹². In 2011 valt 22 procent van alle contacten onder de categorie handhaving, bij 36 procent van de contacten gaat het om een aangifte of melding. De resterende 42 procent betreft andere contacten.

Vergeleken met 2010 en eerdere jaren is het aandeel ‘handhaving’ kleiner en ‘andere contacten’ groter. Het aandeel contacten vanwege aangifte of melding is niet wezenlijk veranderd.

Grafiek 7.2.1
Contact met politie naar reden van contact

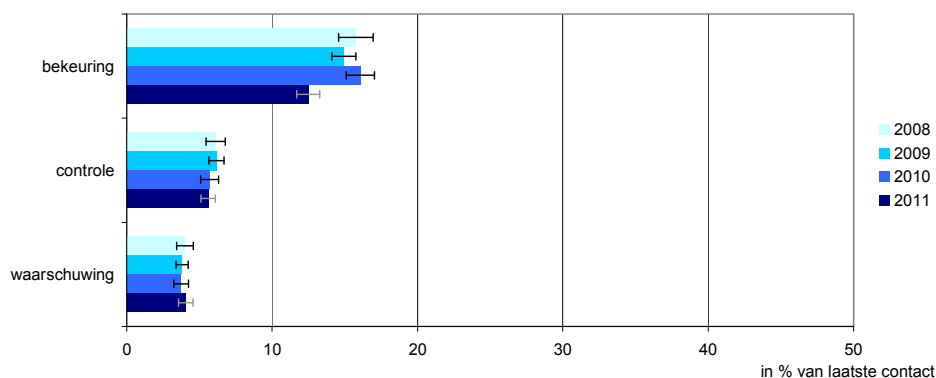
In de volgende subparagrafen worden de redenen voor contact voor elk van de drie categorieën nader besproken.

¹² Deze gegevens hebben dus betrekking op de *relatieve verdeling* van de redenen voor de contacten met de politie. Conclusies over (verschillen in) het *aantal* contacten per reden zijn dan ook niet rechtstreeks mogelijk.

Handhaving

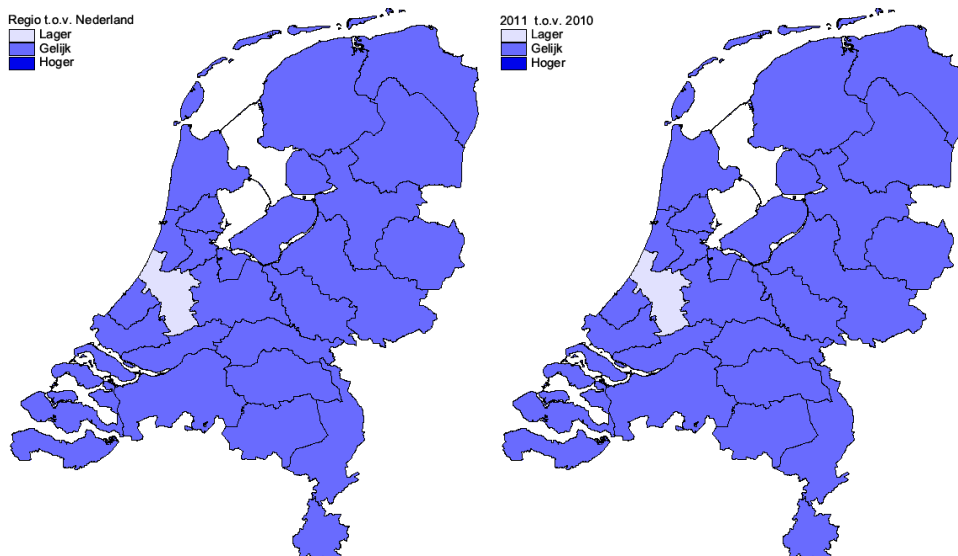
Bij handhaving gaat het initiatief uit van de politie. Dit is een belangrijk verschil met aangifte of melding, waar het initiatief uitgaat van de burger. Handhaving heeft betrekking op contacten vanwege bekeuringen (12 procent), waarschuwingen (4 procent) en controle door de politie (6 procent). Het lagere aandeel contacten vanwege handhaving als geheel in 2011 vloeit volledig voort uit het lagere aandeel contacten vanwege bekeuringen. Dit is duidelijk lager dan in de voorgaande jaren, toen dit tot 16 procent van alle contacten bedroeg. De percentages voor contacten vanwege controle en waarschuwing wijken niet wezenlijk af van die in eerdere jaren.

Grafiek 7.2.2
Contact met politie vanwege handhaving

Het aandeel contacten met de politie vanwege handhaving varieert in 2011 van 19 procent (Gooi en Vechtstreek, Hollands Midden) tot 27 procent (Noord-en Oost-Gelderland). Alleen in de politieregio Hollands Midden is dit percentage significant lager dan het landelijke gemiddelde; dit is ook de enige regio waar het percentage significant lager is dan in 2010.

Grafiek 7.2.3
Contact met politie vanwege handhaving naar politieregio (% met contact), 2011

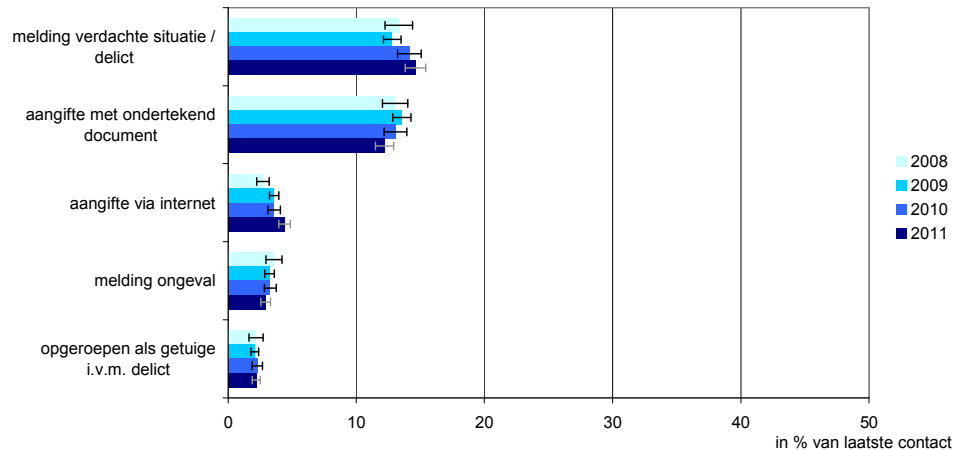

Aangifte/melding

Aangifte of melding betreft contacten vanwege aangifte van slachtofferschap van een delict, vanwege het melden van een verdachte situatie of delict, melding van een ongeval of vanwege het getuige geweest zijn van een misdrijf.

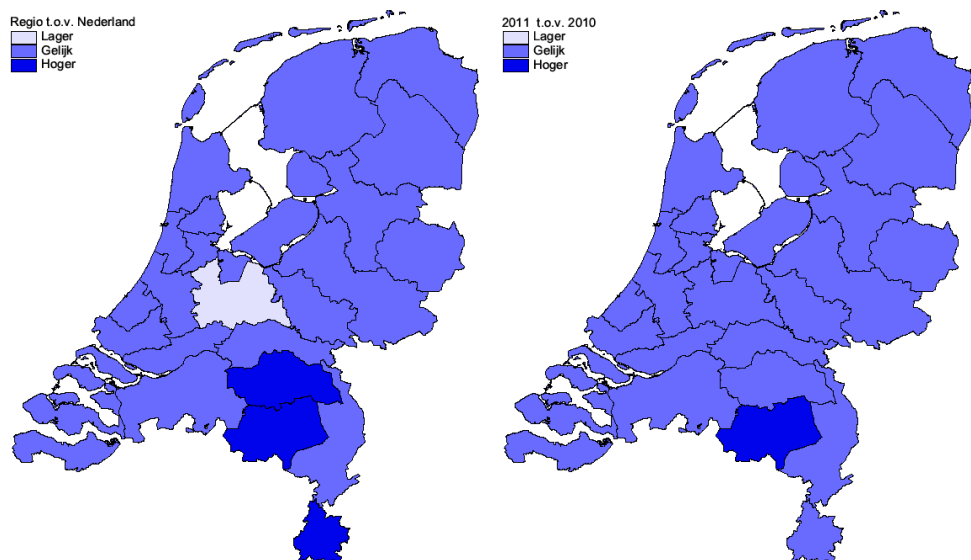
Ruim één op de drie contacten met de politie, 36 procent, heeft in 2011 betrekking op een dergelijke aangifte of melding. Vijftien procent betreft de melding van een verdachte situatie of delict en twaalf procent heeft te maken met een aangifte met een ondertekend proces-verbaal. De drie andere vormen van contact vanwege aangifte of melding hebben elk een relatief klein aandeel: internetaangifte (4 procent), melden van een ongeval (3 procent), en getuige zijn van een delict (2 procent). Het aandeel contacten vanwege aangifte of melding als geheel wijkt in 2011 niet wezenlijk af van dat in voorgaande jaren. Wel is het aandeel contacten vanwege internetaangifte hoger dan in 2008.

Grafiek 7.2.4
Contact met politie vanwege aangifte of melding

In de politieregio Utrecht is het aandeel contacten vanwege aangifte/melding (29 procent) in 2011 significant lager dan het landelijke gemiddelde. In de regio's Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost en Limburg-Zuid ligt dit aandeel (43% of meer) hoger dan gemiddeld. Voor Brabant-Zuid-Oost is dit aandeel ook hoger dan in 2010.

Grafiek 7.2.5
Contact met politie vanwege aangifte/melding naar politieregio (% van laatste contact), 2011

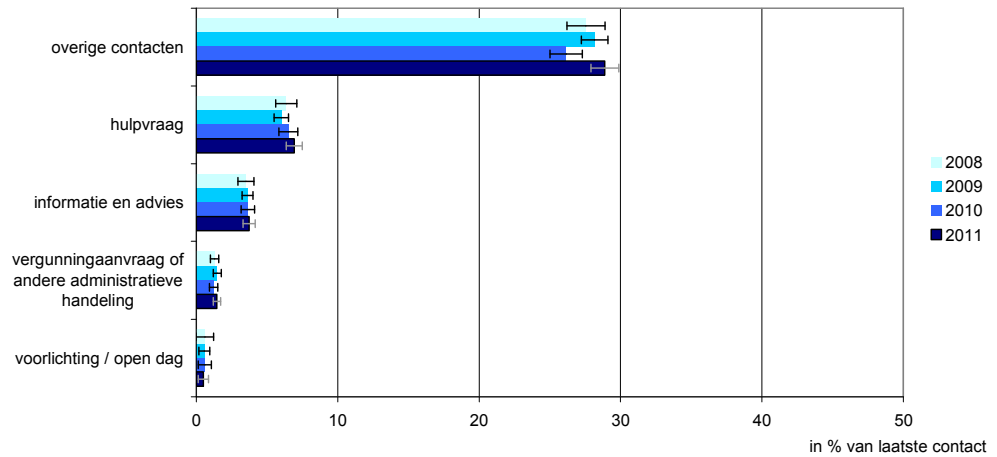
Andere contacten

Van alle (laatste) contacten met de politie in 2011 hadden meer dan vier op de tien contacten (42 procent) betrekking op andere redenen dan handhaving, aangifte of melding.

Deze 'andere contacten' omvatten een grote verscheidenheid, zoals een praatje, een vraag om hulp (beide 7 procent), gevonden of verloren voorwerpen (5 procent) of informatie en advies (4 procent). Afgezien van het beperkte aantal contacten vanwege burgernet, een

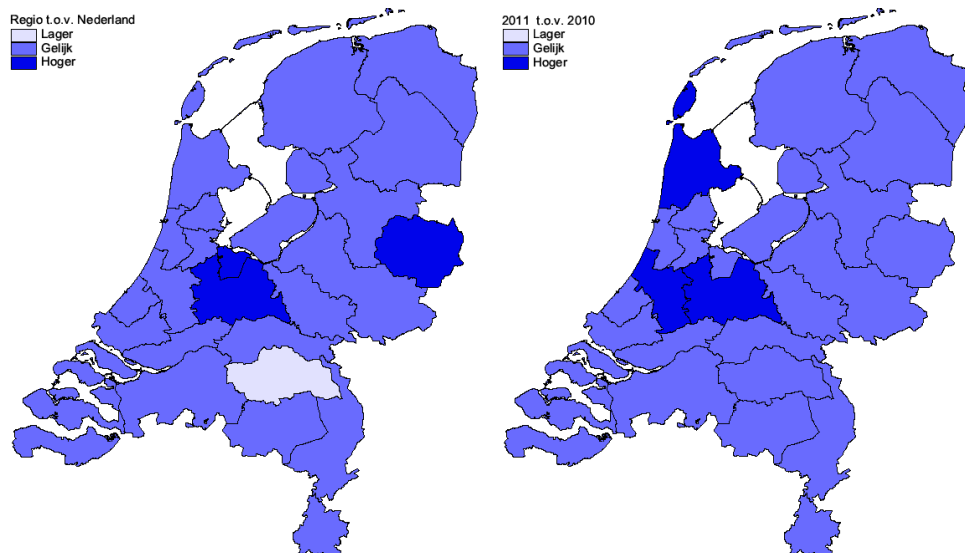
vergunningaanvraag of andere administratieve handeling, klachten vanwege optreden van de politie, contact vanwege de melding van een feest of vanwege voorlichting of een open dag (elk rond één procent), is het merendeel van de contacten in deze categorie (15 procent) niet nader uit te splitsen. Het aandeel 'andere contacten' als geheel is in 2011 hoger dan in het jaar daarvoor, maar wijkt niet af van dat in 2008.

Grafiek 7.2.6
Contact met politie vanwege andere contacten

Het totale aandeel andere contacten varieert in 2011 per politieregio van 35 procent in Limburg-Noord tot 52 procent in Utrecht. In Twente, Utrecht en Gooi en Vechtstreek is dit aandeel hoger, in Brabant-Noord lager dan het landelijke gemiddelde. In de politieregio's Utrecht, Noord-Holland Noord en Hollands Midden is het aandeel andere politiecontacten significant hoger dan in 2010.

Grafiek 7.2.7
Contact met politie vanwege andere contacten naar politieregio (% van laatste contact), 2011

7.3 Tevredenheid over optreden politie

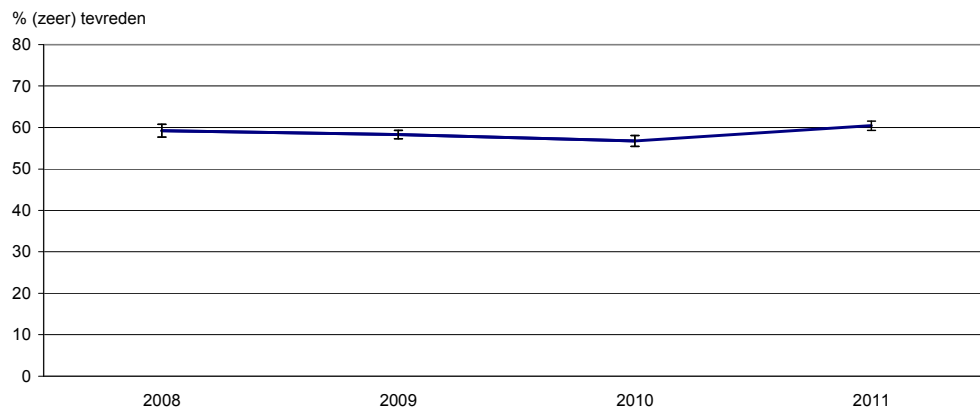
Aan alle inwoners die in de onderzochte periode contact hebben gehad met de politie is gevraagd naar hun tevredenheid over het politieoptreden bij het laatste contact. In de volgende subparagrafen wordt eerst de tevredenheid over alle contacten besproken; daarna

komt de tevredenheid bij de afzonderlijke redenen voor contact (handhaving, aangifte/melding en 'andere' contacten) aan bod¹³.

Contacten totaal

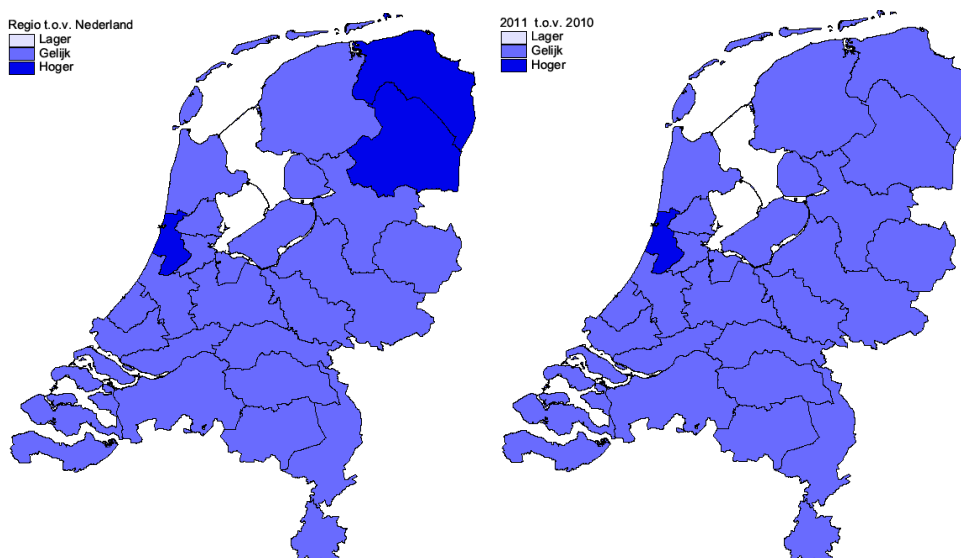
Zes op de tien inwoners (60 procent) die in 2011 contact hadden met de politie zijn tevreden of zeer tevreden over het optreden van de politie bij hun laatste contact. Dit aandeel is iets hoger dan in 2010, maar vergelijkbaar met dat in 2008. Ruim één op de vijf (21 procent) is daarover ontevreden of zeer ontevreden. Dit is minder dan in 2010, maar vergelijkbaar met de jaren daarvoor.

Grafiek 7.3.1
Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact – totaal

Naar politieregio varieert het aandeel dat tevreden of zeer tevreden is over het optreden van de politie bij het laatste contact tussen 55 procent in de regio's Gelderland-Zuid en Limburg-Zuid tot 69 procent in Drenthe. In deze laatste politieregio en in de regio's Groningen en Kennemerland is dit aandeel significant hoger dan het landelijke gemiddelde; in geen enkele regio is dit wezenlijk lager dan gemiddeld. Alleen in Kennemerland is dit cijfer in 2011 significant hoger dan in het voorgaande jaar.

Grafiek 7.3.2
Tevredenheid over optreden politie totaal naar politieregio (% [zeer] tevreden), 2011

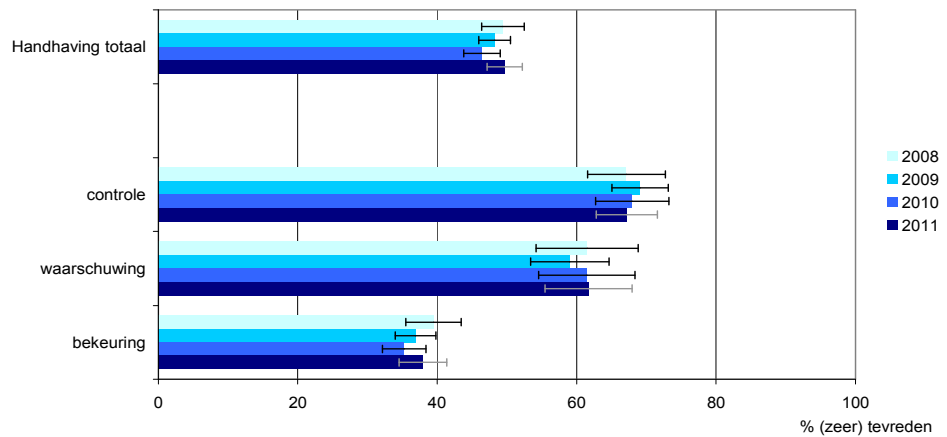

¹³ De percentering van deze indicatoren is in 2011 en met terugwerkende kracht voor de eerdere IVM-jaren in overeenstemming gebracht met de standaardafleiding, waarbij de categorieën 'weet niet' en 'weigert/geen antwoord' worden meegenomen in de percenteringsbasis. In eerdere publicaties werden deze categorieën daarbij buiten beschouwing gelaten.

Handhaving

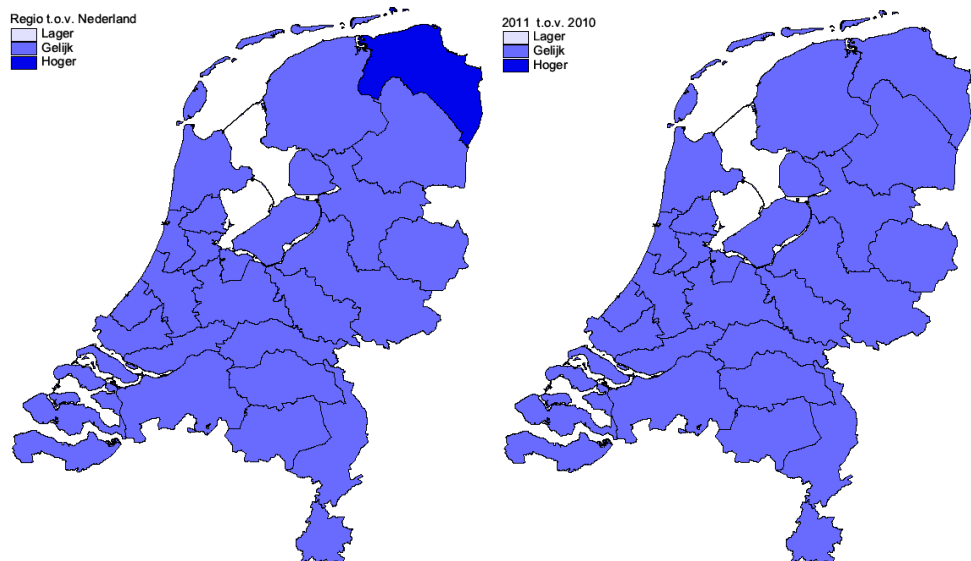
Van de burgers die in 2011 contact hebben gehad met de politie vanwege handhaving (bekeuring, waarschuwing of controle) is de helft (50 procent) tevreden of zeer tevreden; dit is duidelijk minder dan voor alle contacten totaal (60 procent). Contacten die betrekking hebben op een controle worden over het algemeen wel positief gewaardeerd: 67 procent is hierover tevreden. Over het contact vanwege een bekeuring is slechts 38 procent tevreden. Bij 28 procent van de contacten in verband met handhaving is men ontevreden of zeer ontevreden. Dit is hoger dan voor alle contacten samen. De tevredenheid over politiecontacten vanwege handhaving is in de afgelopen jaren niet wezenlijk veranderd.

Grafiek 7.3.3
Tevredenheid over optreden politie bij handhaving

Naar politieregio varieert de tevredenheid over deze contacten vanwege handhaving in 2011 tussen 36 procent (Gelderland-Zuid) en 65 procent (Groningen). Alleen in deze laatste regio is het aandeel tevreden burgers met een (laatste) politiecontact vanwege handhaving duidelijk hoger dan het landelijke gemiddelde. In geen enkele politieregio is dit lager dan gemiddeld. Ook is in geen enkele regio sprake van een duidelijk hoger of lager aandeel tevreden burgers over deze contacten dan in 2010.

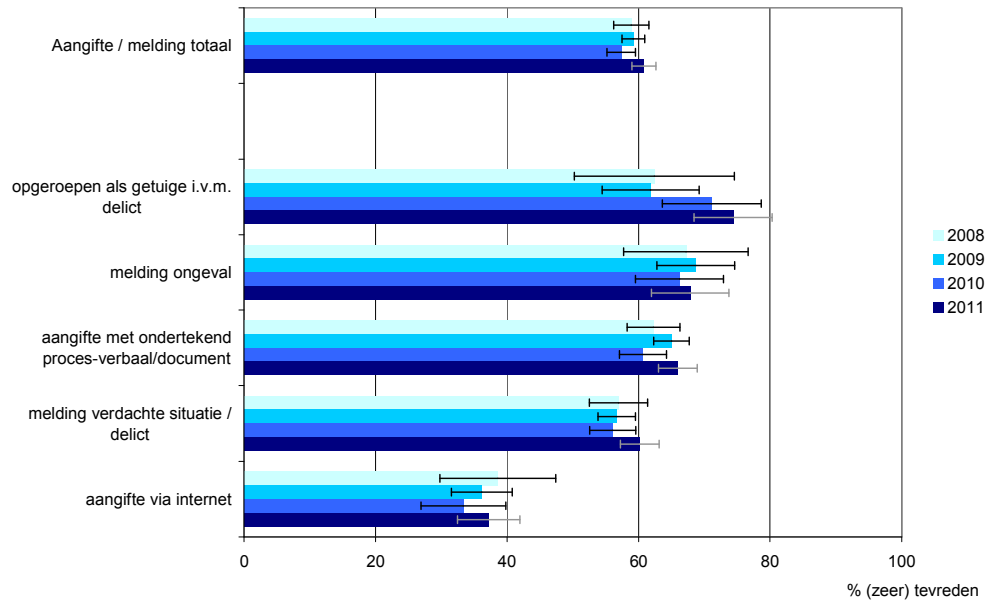
Grafiek 7.3.4
Tevredenheid over optreden politie bij handhaving naar politieregio (% [zeer] tevreden), 2011

Aangifte/melding

Van de burgers die in 2011 contact hebben gehad met de politie vanwege aangifte of melding van een delict, verdachte situatie of ongeval, of als getuige van een misdrijf, is 61 procent hierover tevreden of zeer tevreden. Dit is vrijwel gelijk aan de tevredenheid voor alle contacten samen (60 procent). Bij 21 procent van de contacten vanwege aangifte of melding is men hierover ontevreden of zeer ontevreden.

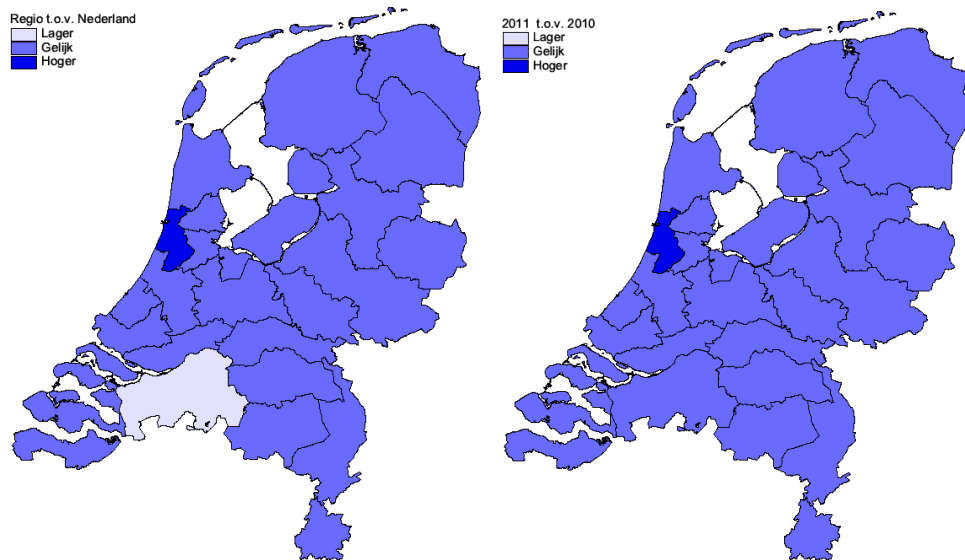
Grafiek 7.3.5
Tevredenheid over optreden politie bij aangifte/melding

Bij contacten vanwege het getuige geweest zijn van een voorval, vanwege de melding van een ongeval en vanwege ondertekende processen-verbaal is men vaker tevreden dan gemiddeld (respectievelijk 74, 68 en 66 procent). Bij meldingen van een verdachte situatie of delict is 60 procent tevreden, even veel als voor alle contacten samen. Bij contacten in verband met internetaangifte is men juist minder vaak tevreden (37 procent) dan gemiddeld. Het aandeel inwoners dat in 2011 (zeer) tevreden is over het contact vanwege aangifte of melding verschilt niet wezenlijk van dat in de voorgaande jaren.

Grafiek 7.3.6

Tevredenheid over optreden politie bij aangifte/melding naar politieregio (% [zeer] tevreden), 2011

Naar politieregio varieert het aandeel dat tevreden of zeer tevreden is over het contact met de politie vanwege aangifte of melding in 2011 van 48 procent in Midden- en West-Brabant tot 70 procent in Kennemerland. Alleen in deze beide regio's wijkt dit cijfer significant af van het landelijke gemiddelde. In Kennemerland is dit ook duidelijk hoger dan in 2010.

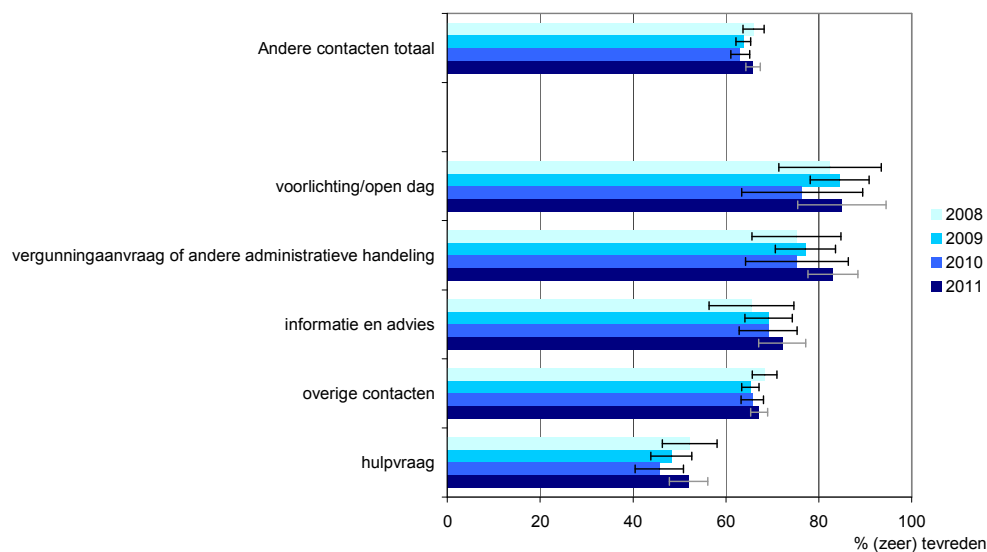
Andere contacten

Van de burgers in 2011 die om een andere reden dan handhaving, aangifte of melding contact hebben gehad met de politie (d.i. vanwege hulp, vergunningaanvraag of andere administratieve handeling, informatie en advies, voorlichting of open dag, overige contacten) is 66 procent tevreden of zeer tevreden. Dit is hoger dan voor alle contacten samen. Bijna één op de vijf inwoners met deze andere contacten (18 procent) is hierover ontevreden of zeer ontevreden. Dit is lager dan gemiddeld.

Men is het meest tevreden bij contacten vanwege een voorlichting of open dag, vanwege een 'sociaal praatje' en rond vergunningaanvragen of andere administratieve handelingen (telkens meer dan 80 procent). Minder tevreden zijn inwoners met contacten vanwege een hulpvraag (52 procent).

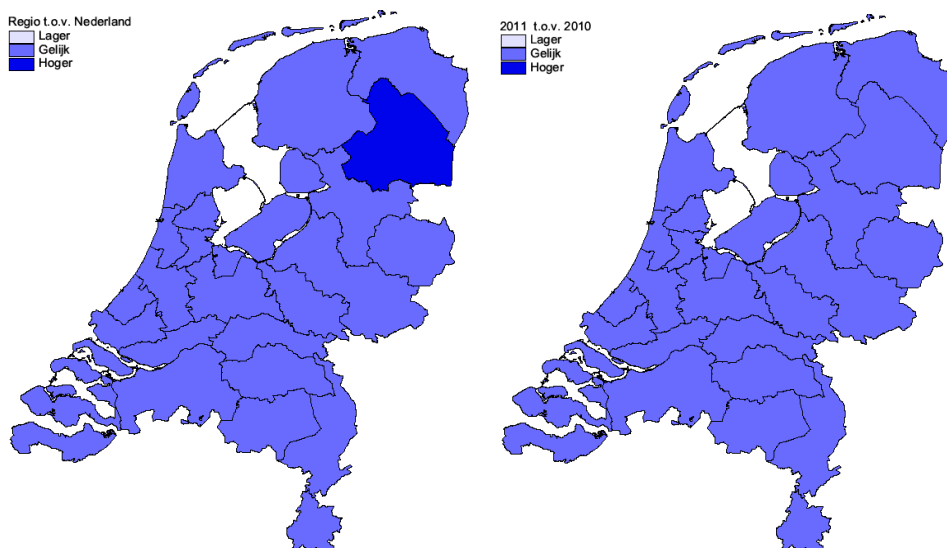
De tevredenheid over het politieoptreden bij 'andere' contacten laat voor 2011 geen wezenlijk ander beeld zien dan voor de voorgaande jaren.

Grafiek 7.3.7
Tevredenheid over optreden politie bij andere contacten

Per regio varieert het aandeel (zeer) tevreden burgers over ‘andere’ contacten met de politie in 2011 van 57 procent in Fryslân tot 82 procent in Drenthe. Alleen in Drenthe is dit aandeel duidelijk hoger dan het landelijke gemiddelde; in geen enkele regio is dit lager dan gemiddeld. Ook is in geen enkele regio sprake van verschillen ten opzichte van 2010.

Grafiek 7.3.8
Tevredenheid over optreden politie bij andere contacten naar politieregio (% [zeer] tevreden), 2011

7.4 Redenen voor ontevredenheid

In deze paragraaf staan de redenen voor ontevredenheid over het politiecontact centraal. Aan de respondenten die aangaven dat zij ontevreden of zeer ontevreden waren over het optreden van de politie bij het laatste contact (21 procent in 2011) is gevraagd naar de redenen hiervoor. Deze redenen kunnen betrekking hebben op de bereikbaarheid of de komst van de politie, op het optreden van de politie, of op het resultaat van het contact¹⁴. Ten aanzien van de *bereikbaarheid of komst* van de politie gaven diegenen die niet tevreden waren in 2011 als belangrijkste reden dat de politie niets of te weinig deed (36 procent),

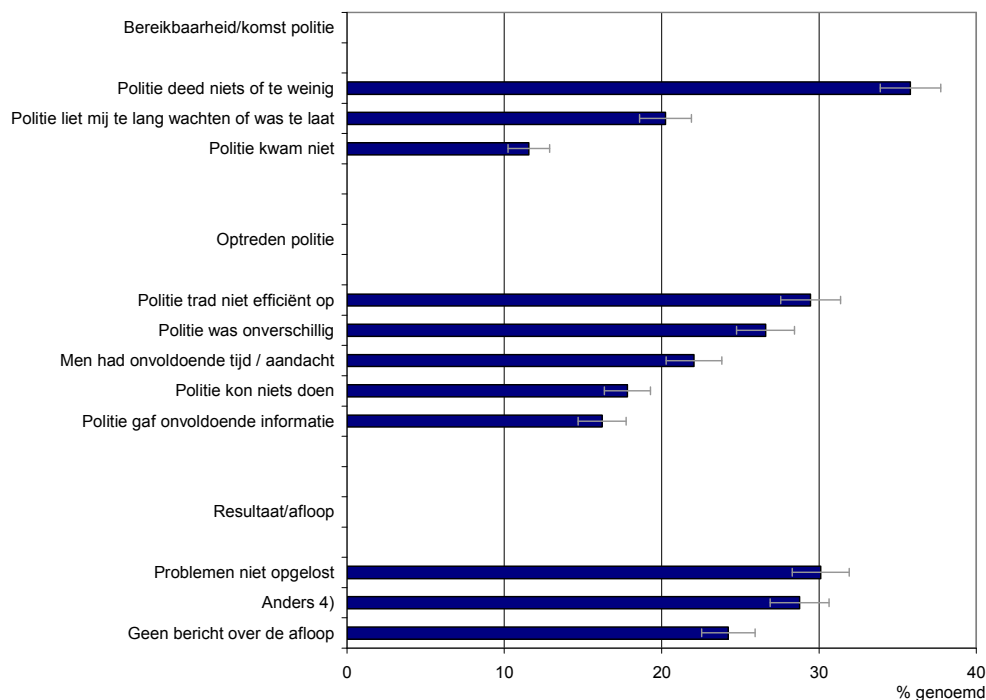
¹⁴ Respondenten kunnen meer dan één reden noemen. Vanwege een andere vraagstelling in de IVM-2008 zijn voor dat jaar geen cijfers beschikbaar.

of dat de politie hen te lang liet wachten of te laat was (20 procent). Twaalf procent gaf als belangrijkste reden aan dat de politie niet kwam.

Rond het *optreden* van de politie werd als belangrijkste reden voor ontevredenheid genoemd dat de politie niet efficiënt optrad (29 procent). Ook werd vaak vermeld dat de politie onverschillig was (27 procent). In ruim één op de vijf gevallen (22 procent) gaf men aan dat de politie onvoldoende tijd of aandacht had; achttien procent gaf aan dat de politie niets kon doen, en zestien procent dat de politie onvoldoende informatie gaf.

Met betrekking tot *het resultaat of de afloop* van het contact werd als belangrijkste concrete reden gegeven dat de problemen niet opgelost waren (30 procent) en dat er geen bericht was over de afloop (24 procent).

Grafiek 7.4.1
Redenen voor ontevredenheid over politiecontact, 2011

8.

Functioneren politie

Functioneren van de politie

8.1 Tevredenheid over totale functioneren van politie in de buurt

- Vier á vijf van de tien Nederlanders zijn tevreden over het totale functioneren van de politie in hun woonomgeving
- Tevredenheid over totale politiefunctieeren in buurt in 2011 is toegenomen

8.2 Functioneren van de politie in de buurt

- Op een schaal van 0 tot 10 scoort het oordeel van de burger over het functioneren van de politie in de buurt een 5,3 in 2011
- Dit is hoger dan in het voorgaande jaar

8.3 Beschikbaarheid van de politie in de buurt

- De schaalscore voor het oordeel van de burger over de beschikbaarheid van de politie in de buurt is 4,4
- Ook deze score is hoger dan in 2010

8.4 Vertrouwen in politie en politie als crimefighter

- Het vertrouwen in de politie scoort 6,4 en het oordeel over de politie als 'crimefighter' 5,2
- Beide scores zijn hoger dan in het voorgaande jaar

8.5 Interactie tussen politie en burger

- De schaalscore voor de wederkerigheid van de relatie tussen politie en burgers bedraagt 5,3 en die voor de communicatie 5,7
- Ook deze zijn hoger dan in 2010

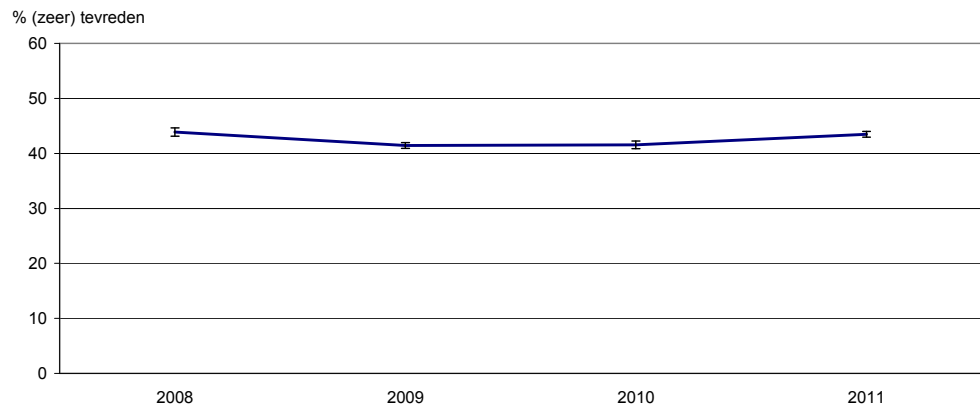
In de voorgaande hoofdstukken staan de ervaringen met de politie centraal van die inwoners die in de afgelopen twaalf maanden met de politie te maken hebben gehad. Maar ook burgers die in het voorgaande jaar geen contact hebben gehad met de politie kunnen een oordeel hebben over de politie. In paragraaf 8.1 komt eerst het oordeel over het totale functioneren van de politie in de woonbuurt aan de orde. Vervolgens wordt in paragrafen 8.2 en 8.3 ingegaan op specifieke aspecten van het functioneren en de beschikbaarheid van de politie in de woonbuurt. Daarna volgt in paragraaf 8.4 een beschrijving van het vertrouwen in de politie en het beeld van de politie als 'crimefighter'. Paragraaf 8.5, ten slotte, geeft de mening van de inwoners over de interactie tussen politie en burgers weer. De resultaten van de betreffende indicatoren over het functioneren van de politie in de woonomgeving in de periode 2008-2011 zijn vermeld in de tabellen 8.1 t/m 8.11 van het tabellenrapport.

8.1 Tevredenheid over totale functioneren van politie in de buurt

In de IVM is aan de respondenten een oordeel gevraagd over het totale functioneren van de politie in hun woonbuurt. In 2011 was bijna 44 procent van de inwoners tevreden of zeer tevreden over het functioneren van de politie in de woonbuurt. Dit is hoger dan in 2010 en 2009, en vergelijkbaar met 2008.

Grafiek 8.1.1

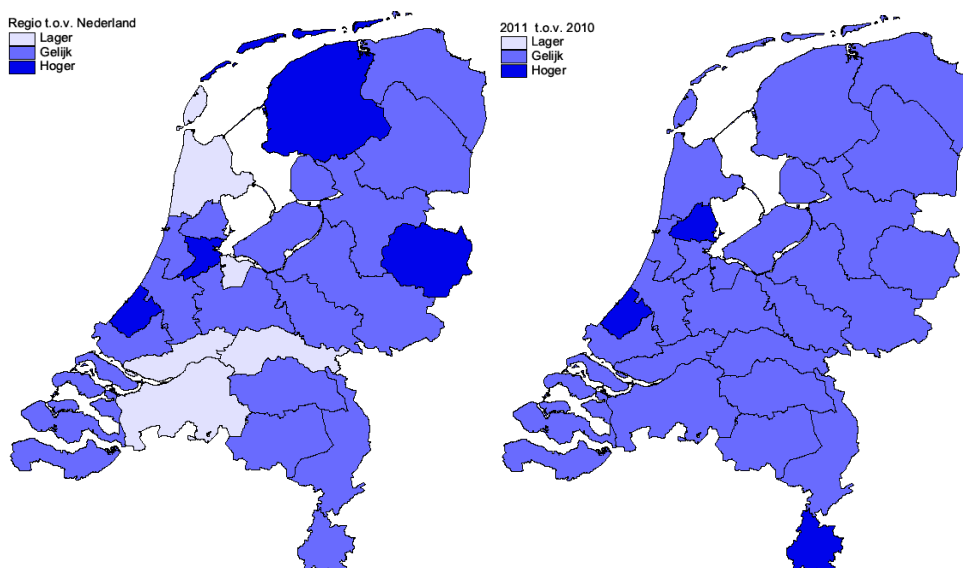
Tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt

Het aandeel burgers dat in 2011 zei tevreden of zeer tevreden te zijn over het totale politiefunctie-nen in hun woonbuurt, varieert van ruim 36 procent in de politieregio Midden- en West-Brabant tot bijna 50 procent in de regio Haaglanden. In de politieregio's Fryslân, Twente, Amsterdam-Amstelland en Haaglanden is het percentage inwoners dat hierover (zeer) tevreden is significant hoger dan het landelijke gemiddelde. In Gelderland-Zuid, Noord-Holland Noord, Gooi en Vechtstreek, Zuid-Holland-Zuid en Midden- en West-Brabant is het aandeel tevreden burgers beduidend lager dan het landelijke gemiddelde.

In vergelijking met 2010 is de tevredenheid in de regio's Zaanstreek-Waterland, Haaglanden en Limburg-Zuid toegenomen.

Grafiek 8.1.2
Tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt naar politieregio (% [zeer] tevreden), 2011

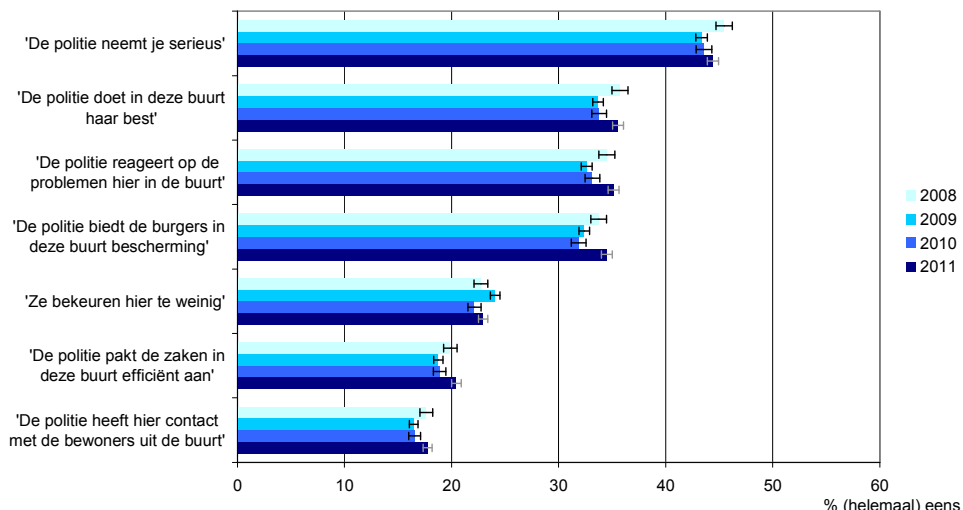
8.2 Functioneren van de politie in de buurt

Het functioneren van de politie in de buurt is meer specifieke gemeten aan de hand van zeven stellingen. De stellingen zijn – op één na – positief geformuleerd. Dit betekent, bij zes van deze zeven stellingen, dat hoe meer men het eens is met een stelling, hoe positiever de burgers oordelen over het functioneren van de politie in de buurt.

In 2011 was ruim 44 procent van de ondervraagden het er (helemaal) mee eens dat 'de politie je serieus neemt'. Een geringer deel van de bevolking, ruim één op de drie inwoners, is akkoord met de stellingen dat de politie de burgers in de buurt bescherming biedt, dat de politie op de problemen in de buurt reageert en dat de politie haar best doet. Ruim één op de vijf inwoners onderschrijft de stellingen dat de politie de zaken in de buurt efficiënt aanpakt en dat de politie te weinig bekeurt. Een kleine 18 procent is het (helemaal) eens met de stelling dat de politie contact heeft met de bewoners uit de buurt.

Bij vijf van de zeven voornoemde stellingen, te weten 'bescherming van de burgers in de buurt', 'contact met buurtbewoners', 'reageren op problemen in de buurt', 'politie doet haar best' en 'politie pakt zaken efficiënt aan', is een toename van het cijfer ten opzichte van 2010 zichtbaar. Hiermee komen de resultaten van deze vijf stellingen weer op het niveau van 2008. Bij de overige twee stellingen, 'ze bekeuren hier te weinig' en 'de politie neemt je serieus' is sprake van een nagenoeg constant niveau in de periode 2008-2011.

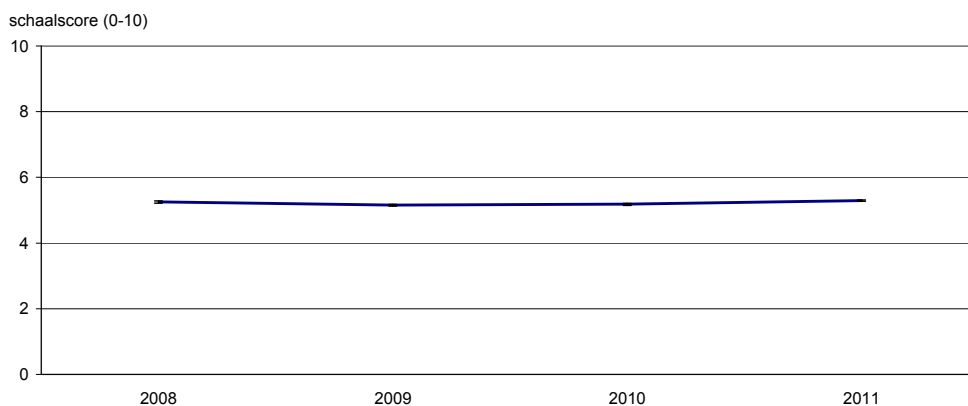
Grafiek 8.2.1
Oordeel over het functioneren van de politie in de buurt

Voor het functioneren van de politie in de buurt is een schaalscore berekend op basis van de antwoorden op vijf van de zeven hiervoor beschreven stellingen over de tevredenheid met het functioneren van de politie in de buurt. Hierbij zijn de stellingen 'ze bekeuren hier te weinig' en 'de politie neemt je serieus' niet meegenomen. Met deze score kan het totale oordeel van de bevolking over het functioneren van de politie in buurt worden beschreven. De schaalscore loopt van 0 tot 10; hoe hoger de score, hoe tevredener men is over het functioneren van de politie in de buurt.

In 2011 bedraagt de schaalscore voor het functioneren van de politie in de buurt 5,3. Dit is een toename in vergelijking met de score van 2010 maar deze score is vergelijkbaar met 2009 en 2008.

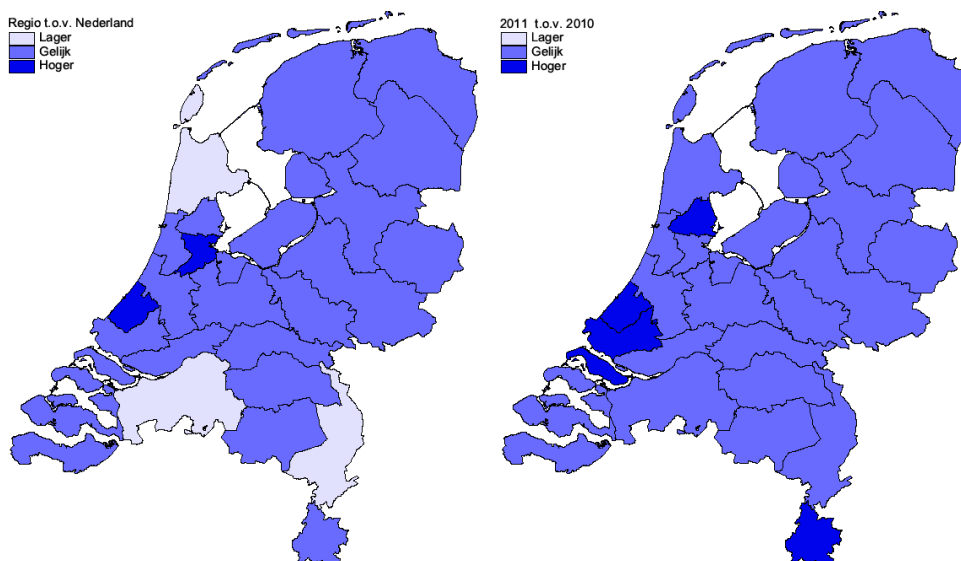
Grafiek 8.2.2
Functioneren van de politie in de buurt (schaalscore)

In 2011 beoordeelden de inwoners van de regio Haaglanden met een schaalscore van 5,6 en die van de regio Amsterdam-Amstelland met een schaalscore van 5,5 het functioneren van de politie iets positiever dan gemiddeld in Nederland. De politieregio's Noord-Holland-Noord, Midden- en West-Brabant en Limburg-Noord scoorden enigszins lager dan het landelijke gemiddelde.

Vergeleken met 2010 zijn er positieve ontwikkelingen in de schaalscores in de regio's Zaanstreek-Waterland, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond en in de regio Limburg-Zuid. In geen van de regio's was een daling ten opzichte van 2010 zichtbaar.

Grafiek 8.2.3
Functioneren van de politie in de buurt naar politieregio (schaalscore), 2011

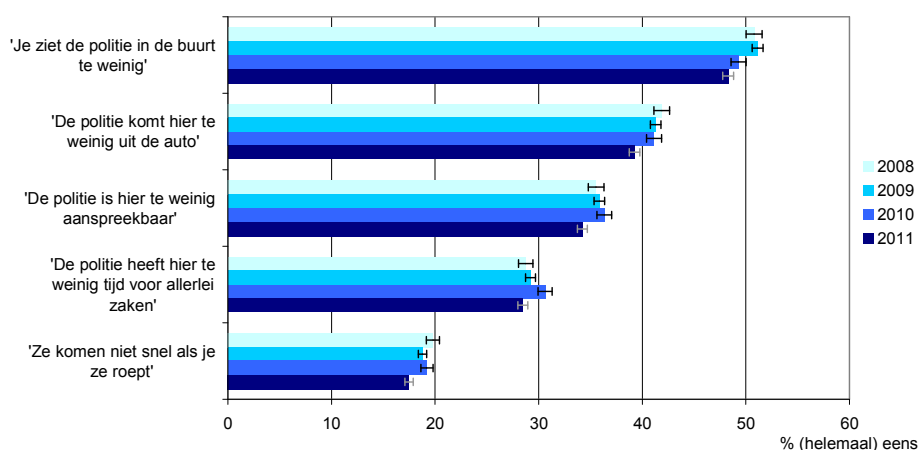

8.3 Beschikbaarheid van de politie in de buurt

Het oordeel over de beschikbaarheid van de politie in de buurt is gemeten door aan de respondenten te vragen in hoeverre zij het eens of oneens zijn met een vijftal uitspraken. Anders dan de meeste stellingen in de voorgaande paragraaf zijn deze stellingen negatief geformuleerd; hoe meer men het met een stelling eens is, hoe negatiever men oordeelt over de beschikbaarheid van de politie.

In 2011 was 48 procent van de inwoners van mening dat zij de politie te weinig zien in de buurt. Dit cijfer verschilt niet significant van dat van 2010. Bijna vier op de tien respondenten (39 procent) vinden dat de politie te weinig uit de auto komt en 34 procent vindt dat de politie te weinig aanspreekbaar is. Beide cijfers zijn ten opzichte van 2008 en 2010 gedaald. Bijna drie van de tien inwoners zijn van mening dat de politie te weinig tijd heeft voor allerlei zaken. Ook hier is een afname ten opzichte van 2010 zichtbaar. Dat de politie niet snel komt als je ze roept vindt bijna één op de vijf inwoners (18 procent). Dit resultaat is significant lager dan de cijfers van 2008 en 2010.

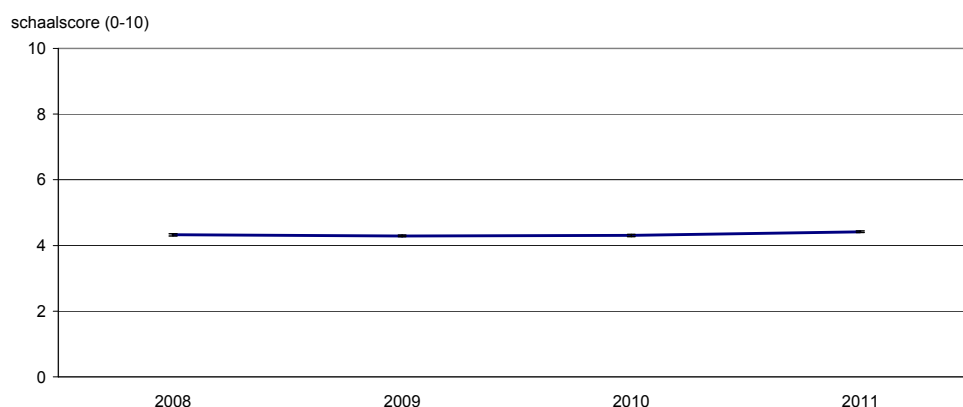
Grafiek 8.3.1
Oordeel over de beschikbaarheid van de politie in de buurt

Evenals bij het functioneren van de politie in de buurt vormen de vijf stellingen over de beschikbaarheid van de politie in de buurt gezamenlijk een cluster waarvoor een schaalscore is berekend. Hiervoor geldt: hoe hoger de score, hoe positiever men is over de beschikbaarheid van de politie in de buurt. In 2011 bedroeg de schaalscore voor de beschikbaarheid van de politie in de buurt 48,5.

heid van de politie gemiddeld 4,4; dit is een lichte toename ten opzichte van de drie voorgaande jaren.

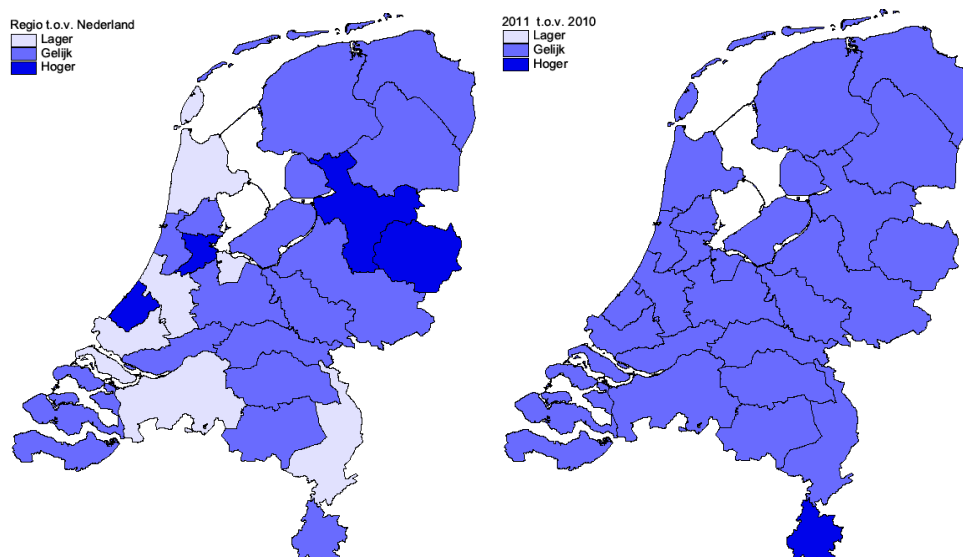
Grafiek 8.3.2
Beschikbaarheid van de politie in de buurt (schaalscore)

Uitsplitsing van de schaalscores van de beschikbaarheid van de politie in de buurt naar de onderscheiden politieregio's laat zien dat de regio Amsterdam-Amstelland met 4,9 het hoogst scoort. Ook de regio's IJsselland, Twente en Haaglanden scoren hoger dan het landelijk gemiddelde.

De schaalscores voor 'de beschikbaarheid van de politie in de buurt' zijn in 2011 lager dan het landelijke gemiddelde in de politieregio's Noord-Holland Noord, Gooi en Vechtstreek, Hollands Midden, Rotterdam-Rijnmond, Midden- en West-Brabant en Limburg-Noord. Alleen in de regio Limburg-Zuid is de score van 2011 significante toegenomen ten opzichte van die van het voorgaande jaar.

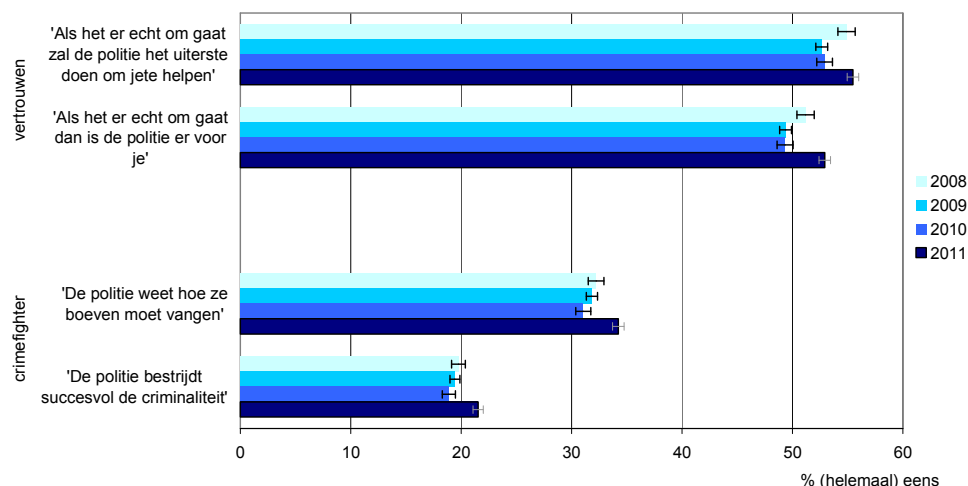
Grafiek 8.3.3
Beschikbaarheid van de politie in de buurt naar politieregio (schaalscore), 2011

8.4 Vertrouwen in politie en politie als crimefighter

In de IVM zijn de respondenten twee stellingen voorgelegd die betrekking hebben op het vertrouwen in de politie ('als het er echt om gaat is de politie er voor je' en 'de politie doet het uiterste om je te helpen') plus twee stellingen over het beeld dat de burger heeft van de politie als 'crimefighter' ('de politie weet hoe ze boeven moet vangen' en 'de politie bestrijdt de criminaliteit succesvol'). Deze vier stellingen zijn positief geformuleerd, dus hoe meer men het eens is met een stelling, hoe positiever men is op dat aspect over de politie.

Grafiek 8.4.1
'Vertrouwen in politie' en 'politie als crimefighter'

Ruim de helft van de inwoners heeft vertrouwen in de politie in die zin dat men van mening is dat de politie het uiterste zal doen om te helpen (56 procent) en 53 procent is het (helemaal) eens met de stelling dat de politie er voor hen is als het er echt op aan komt. Vergelijken met 2010 laten beide percentages in 2011 een toename zien.

Over de politie als 'crimefighter' zeggen ruim drie op de tien inwoners (34 procent) dat de politie weet hoe ze boeven moet vangen. Ruim één op de vijf burgers (22 procent) is het eens met de stelling dat de politie de criminaliteit succesvol bestrijdt. Deze beide scores laten in 2011 een toename zien ten opzichte van de drie voorgaande jaren.

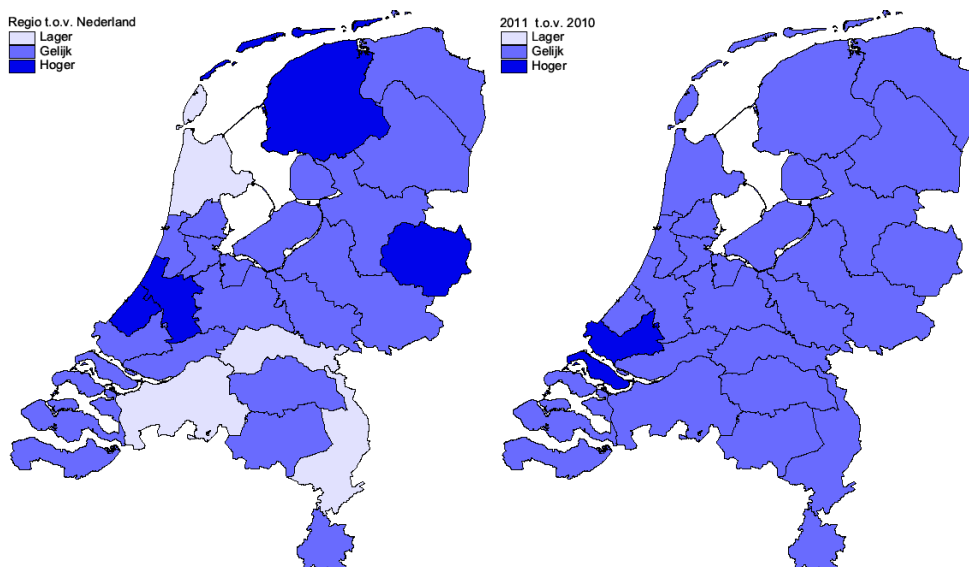
Op grond van de antwoorden op bovenstaande stellingen is een schaalscore voor het vertrouwen in de politie en een schaalscore voor de politie als crimefighter berekend. Deze scores kunnen beide lopen van 0 tot 10, waarbij een hogere score betekent dat men positiever is over dat aspect. In 2011 bedroeg de schaalscore voor het vertrouwen in de politie 6,4 en voor de politie als crimefighter 5,2. Beide schaalscores zijn in 2011 enigszins hoger dan in 2010 en daarmee weer op hetzelfde niveau als in 2008.

Uitsplitsing van de schaalscores naar de onderscheiden politieregio's laat zien dat het vertrouwen in de politie in 2011 in de volgende regio's significant hoger is dan het landelijke gemiddelde: Fryslân, Twente, Haaglanden en Hollands-Midden. In de regio's Gelderland-Zuid, Noord-Holland Noord, Midden- en West-Brabant en Limburg-Noord zijn de scores van 2011 lager dan het landelijk gemiddelde. In de regio Rotterdam-Rijnmond is in 2011 bovendien sprake van een stijging ten opzichte van 2010.

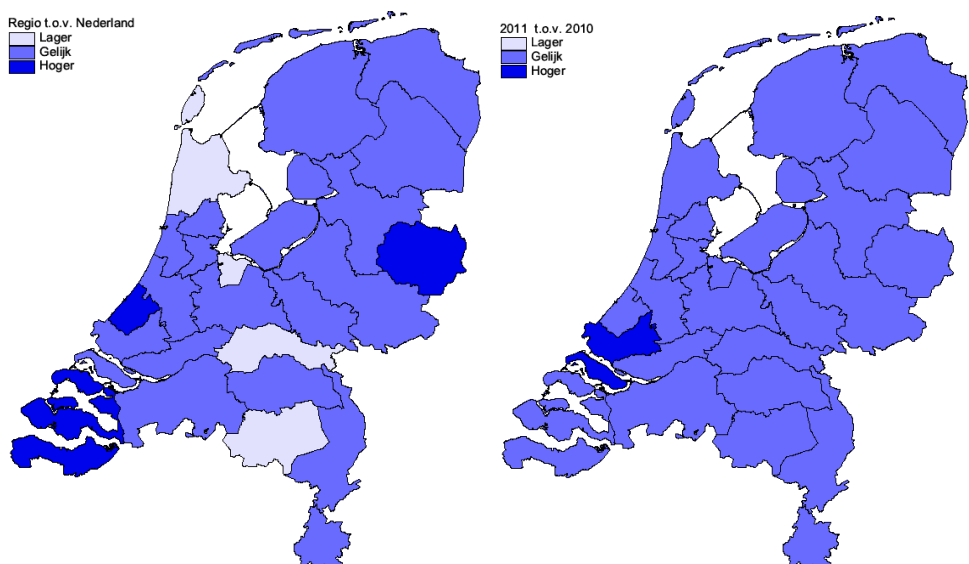
De schaalscore voor de politie als 'crimefighter' is in 2011 significant hoger dan gemiddeld in de regio's Twente, Haaglanden en Zeeland. Een score lager dan het landelijke gemiddelde is te zien in de regio's Gelderland-Zuid, Noord-Holland Noord, Gooi en Vechtstreek en Brabant-Zuid-Oost. De verschillen zijn echter nergens zeer groot. De regio Rotterdam-Rijnmond laat in 2011 een toename zien ten opzichte van 2010.

Grafiek 8.4.2
Vertrouwen in politie en politie als crimefighter naar politieregio (schaalscores), 2011

Vertrouwen in politie

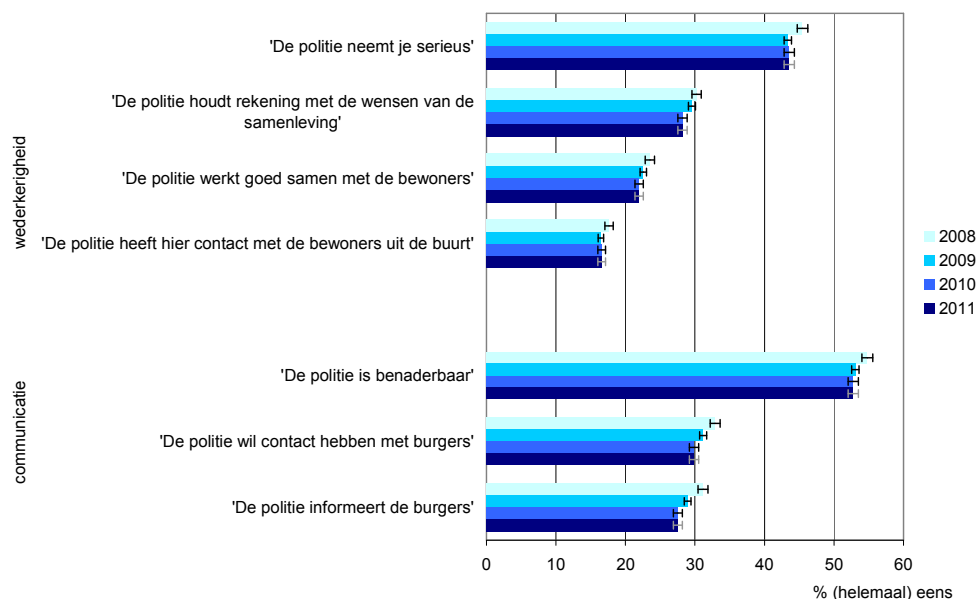
Politie als crimefighter

8.5 Interactie tussen politie en burgers

Er zijn ook stellingen aan de respondenten voorgelegd die betrekking hebben op de interactie tussen politie en burgers in de woonomgeving. Analoog aan paragraaf 8.4 zijn ook deze stellingen positief geformuleerd, dus hoe meer mensen het eens zijn met een stelling, hoe positiever de bevolking op dat aspect is over de politie.

Grafiek 8.5.1
Interactie tussen politie en burgers

Een viertal stellingen gaat over de wederkerigheid van de relatie tussen politie en burgers. In 2011 is bijna één op de drie (32 procent) ondervraagden het (helemaal) eens met de stelling dat de politie rekening houdt met de wensen van de samenleving, terwijl ruim een kwart van de bevolking vindt dat de politie goed samenwerkt met de bewoners. Beide aspecten van het functioneren van de politie laten de laatste jaren een positieve ontwikkeling zien.

Naast deze stellingen hebben ook twee eerder beschreven stellingen betrekking op de wederkerigheid van de politie. Zoals reeds opgemerkt in paragraaf 8.2 vindt ruim 44 procent dat de politie je serieus neemt. De laatste stelling in verband met wederkerigheid, die zegt dat de politie daadwerkelijk contact heeft met de bewoners in de buurt, wordt in 2011 ondersteund door achttien procent van de ondervraagden.

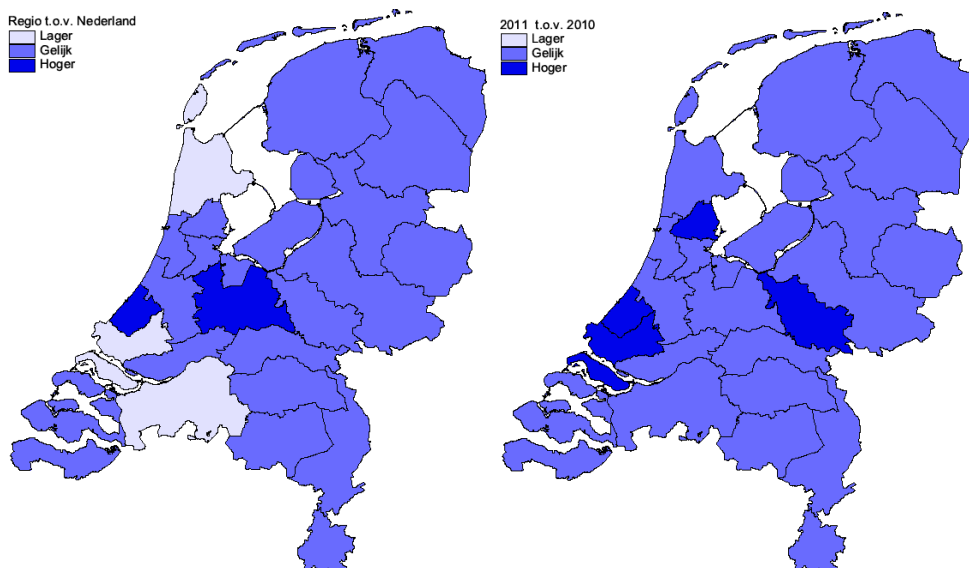
Drie van de aan de respondenten voorgelegde stellingen gaan specifiek over de communicatie tussen politie en burgers.

Eén op de drie inwoners is van mening dat de politie contact wil hebben met de burgers. Dit is iets meer dan in 2010. Meer dan de helft (bijna 56 procent) vindt de politie benaderbaar. Ook hier is een lichte toename ten opzichte van 2010 zichtbaar. Ten slotte vindt 31 procent dat de politie de burgers informeert. Het aandeel mensen dat deze laatste stelling onderschrijft is eveneens gestegen ten opzichte van 2010.

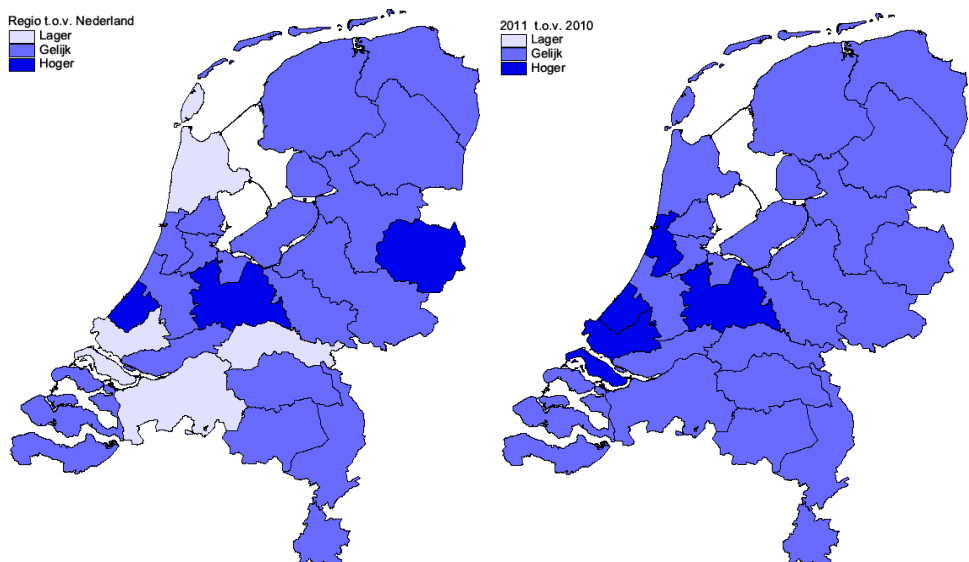
Aan de hand van de antwoorden op bovenstaande stellingen zijn twee schaalscores berekend. Dit betreft een schaalscore voor de wederkerigheid tussen politie en burgers en een schaalscore voor de communicatie tussen politie en burgers. Deze scores kunnen tussen 0 en 10 variëren. Hoe hoger deze score, hoe positiever men over het betreffende onderwerp oordeelt. In 2011 bedraagt de schaalscore voor de wederkerigheid tussen politie en burgers 5,3 en de schaalscore voor de communicatie tussen politie en burgers 5,7. In beide gevallen betekent dit een significante toename ten opzichte van 2010 en daarmee weer terug op het niveau van 2008.

Grafiek 8.5.2
Interactie tussen politie en burgers naar politieregio (schaalscores), 2011

Wederkerigheid politie-burgers

Communicatie politie-burgers

De schaalscore voor de wederkerigheid tussen politie en burgers is in 2011 significant hoger dan het landelijke gemiddelde in de politieregio's Utrecht en Haaglanden. Lager dan gemiddeld scoren de politieregio's Noord-Holland Noord, Rotterdam-Rijnmond en Midden- en West-Brabant.

In de politieregio's Gelderland-Midden, Zaanstreek-Waterland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond zijn de scores van 2011 hoger in vergelijking met die van 2010.

De schaalscore voor de communicatie tussen politie en burgers varieert in 2011 slechts licht van 5,5 in Gelderland-Zuid, Noord-Holland Noord en Midden- en West-Brabant tot 5,9 in de regio Haaglanden. Verder is ook in de politieregio's Twente en Utrecht het cijfer enigszins hoger dan het landelijke gemiddelde, terwijl behalve in de drie hiervoor genoemde regio's met een schaalscore van 5,5 ook de politieregio Rotterdam-Rijnmond met een score van 5,6 significant lager scoort dan het landelijke gemiddelde.

In vergelijking met 2010 laten de politieregio's Utrecht, Kennemerland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond in 2011 een verbetering van de schaalscore zien.

9.

Vorzorgs- maatregelen tegen criminaliteit

Vorzorgsmaatregelen tegen criminaliteit

9.1 Technopreventieve voorzieningen

- Buitenverlichting en extra veiligheidssloten meest voorkomende voorzieningen
- Aanwezigheid buitenverlichting en extra veiligheidssloten licht gedaald

9.2 Sociopreventieve maatregelen

- Om diefstal te voorkomen neemt driekwart van de bevolking waardevolle spullen mee uit de auto
- 44 Procent laat bij afwezigheid 's avonds thuis licht branden
- Percentage personen dat waardevolle spullen thuislaat om diefstal/beroving op straat te voorkomen licht gedaald

9.3 Preventie totaal

- Per inwoner worden gemiddeld 3,5 van de zes in het onderzoek voorgelegde preventieve voorzieningen gebruikt

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op het preventiegedrag tegen enkele vormen van criminaliteit, met name in de woonomgeving. Burgers hebben immers ook een eigen verantwoordelijkheid om te voorkomen dat men slachtoffer wordt van criminaliteit.

In de volgende paragraaf komen enkele technopreventieve voorzieningen tegen woninginbraak aan de orde. Met technopreventieve voorzieningen worden hier onder meer veiligheidssloten, buitenverlichting en alarminstallaties bedoeld. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de aanwezigheid en het gebruik van deze voorzieningen.

In paragraaf 9.2 staat een aantal sociopreventieve maatregelen centraal. Deze hebben betrekking op bijvoorbeeld 's avonds het licht laten branden wanneer er niemand thuis is, de fiets zo mogelijk in een bewaakte stalling plaatsen en geen waardevolle spullen in de auto laten liggen.

De gegevens die in dit hoofdstuk worden besproken zijn gepresenteerd in de tabellen 9.1 tot en met 9.7 van het bijbehorende tabellenrapport. Omdat de vraagstellingen en antwoordcategorieën betreffende techno- en sociopreventieve maatregelen van de IVM 2008 afwijken van die van de IVM 2009-2011, zijn de gegevens van 2008 niet in de tabellen opgenomen. In dit hoofdstuk kunnen derhalve alleen de resultaten van de IVM 2009-2011 met elkaar worden vergeleken.

9.1 Technopreventieve voorzieningen

Aan de respondenten is gevraagd welke voorzieningen bij hen thuis aanwezig zijn om inbraak te voorkomen of om de gevolgen van inbraak zoveel mogelijk te beperken. Het gaat daarbij om extra veiligheidssloten of grendels op de buitendeuren, (rol)luiken voor ramen en/of deuren, de aanwezigheid van buitenverlichting en de aanwezigheid van een alarminstallatie.

Buitenverlichting en extra veiligheidssloten en/of grendels op de buitendeuren zijn de meest voorkomende voorzieningen om inbraak te voorkomen. Bij 79 respectievelijk bijna 70 procent van alle huishoudens waren deze voorzieningen in 2011 *aanwezig*. Andere voorzieningen tegen inbraak komen aanzienlijk minder veel voor: bij ruim zestien procent van de huishoudens zijn er aan de woning (rol)luiken voor ramen en deuren en bij bijna twaalf procent is een inbraakalarm aanwezig.

In 2011 bleek het percentage woningen met buitenverlichting even hoog als in 2010, maar was wel iets lager dan in 2009. Ook het percentage woningen waar 'extra veiligheidssloten/grendels op de buitendeuren' aanwezig zijn, is in 2011 even hoog als in 2010, maar blijkt significant lager dan in 2009. Bij de twee andere vormen van technopreventieve voorzieningen zijn de verschillen tussen 2011 en beide voorgaande jaren niet significant.

Wat de aanwezigheid van dit soort technopreventieve voorzieningen betreft zijn er nogal wat verschillen tussen de diverse politieregio's; dit geldt met name voor de aanwezigheid van rolluiken en buitenverlichting. Wat rolluiken betreft valt op dat deze meer dan gemiddeld voorkomen in de politieregio's Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid, Zeeland, Midden- en West-Brabant, Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost, Limburg-Noord en Limburg-Zuid. In Limburg-Noord is het cijfer zelfs driemaal zo hoog als het landelijk gemiddelde. In de westelijke en noordelijke politieregio's komen rolluiken wat minder voor. Buitenverlichting is wat algemener in de regio's Fryslân, Drenthe, IJsselmeer, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden, Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland, Gooi en Vechtstreek, Zuid-Holland-Zuid, Zeeland, Midden- en West-Brabant, Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost, Limburg-Noord en Flevoland.

Aan personen met thuis één of meer van deze technopreventieve voorzieningen, is vervolgens gevraagd hoe vaak hiervan *gebruik* wordt gemaakt: '(bijna) altijd', 'soms' of '(bijna) nooit'.

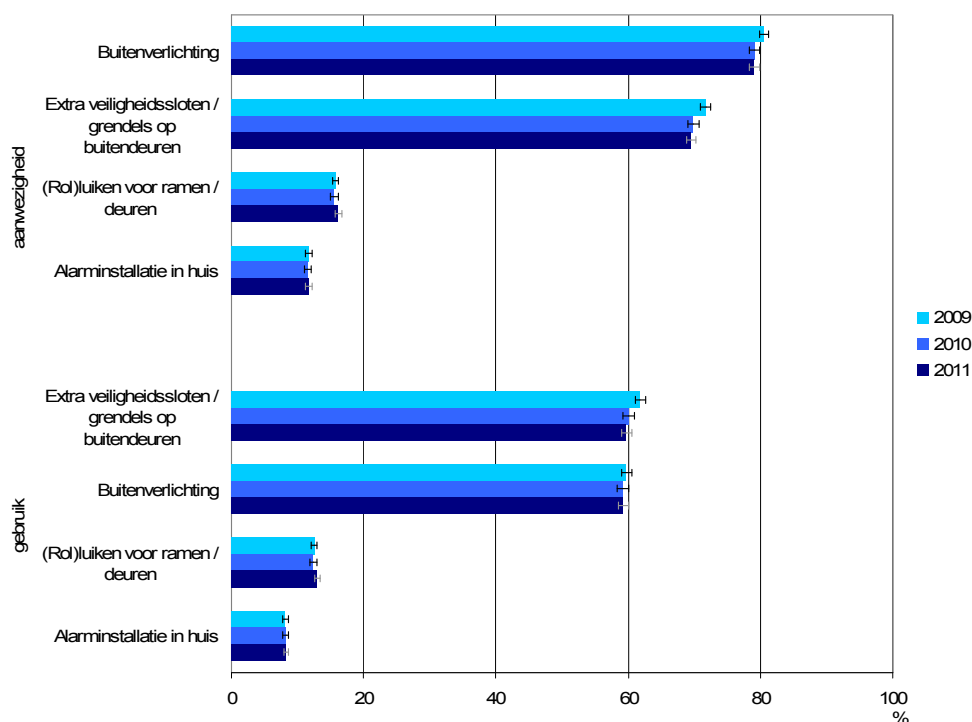
Extra veiligheidssloten/grendels op de buitendeuren en buitenverlichting worden met respectievelijk 60 en 59 procent het meest *gebruikt*. Het gebruik van rolluiken voor ramen/deuren (13 procent) en het gebruik van een alarminstallatie in huis (8 procent) is aanzienlijk minder algemeen.

In navolging van de hiervoor geconstateerde ontwikkeling van het percentage woningen waar 'extra veiligheidssloten/ grendels op de buitendeuren' aanwezig zijn, blijkt (dus) ook het gebruik van deze voorziening in 2011 even hoog als in 2010, maar lager dan in 2009.

De verschillen in het gebruik van technopreventieve voorzieningen tussen de onderscheiden politieregio's laten, voor wat rolluiken betreft, nagenoeg hetzelfde patroon zien als hiervoor beschreven bij de aanwezigheid van dit soort voorzieningen. Ten aanzien van het gebruik van buitenverlichting zijn er niet veel verschillen tussen de onderscheiden politieregio's.

Alleen in de regio's Drenthe, Gelderland-Midden, Midden- en West-Brabant, Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost, Limburg-Noord en Flevoland blijkt het gebruik hoger dan gemiddeld. In Groningen, Amsterdam-Amstelland en Haaglanden is het gebruik lager dan gemiddeld.

Grafiek 9.1.1
Aanwezigheid en gebruik van technopreventieve voorzieningen

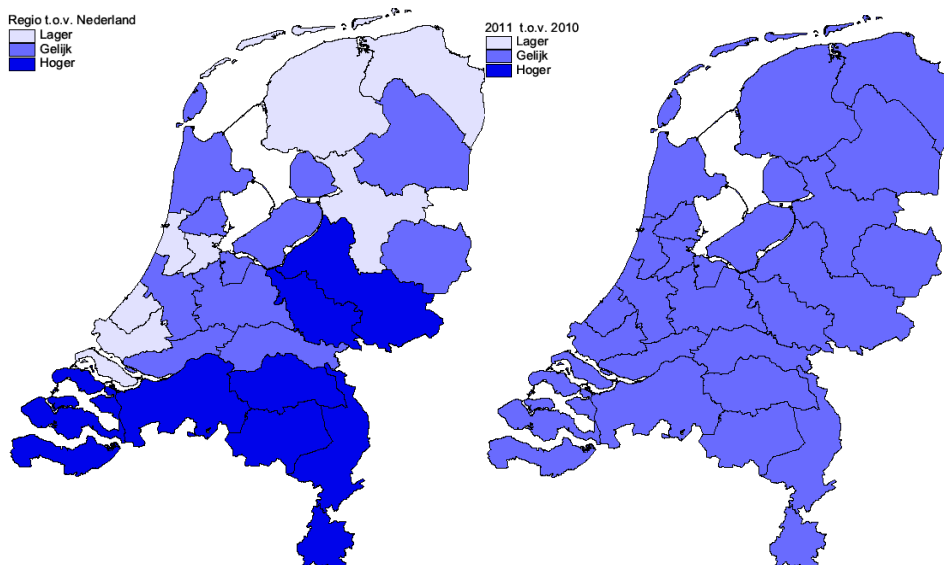

Om een meer eenduidig inzicht in het gebruik van technopreventieve voorzieningen te verkrijgen zijn zogeheten somscores berekend. Deze somscores geven het gemiddeld aantal gebruikte voorzieningen per huishouden weer en verschillen in die zin dus van de elders in deze publicatie toegepaste schaalscores (zie bijlage 4). Dus hoe hoger de somscore, des te hoger het gebruik van dit soort voorzieningen.

In 2011 bedroeg, evenals in beide voorgaande jaren, de somscore voor Nederland als geheel 1,4. Dit betekent dat er gemiddeld 1,4 technopreventieve voorzieningen per huishouden worden gebruikt. Uitsplitsing naar de diverse politieregio's laat zien dat met name de regio's Amsterdam-Amstelland en Groningen met 1,1 aanmerkelijk lager scoren dan het landelijk gemiddelde. Ook de regio's Fryslân, IJsselland, Kennemerland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond scoorden in 2011 lager dan het landelijk gemiddelde. Limburg-Noord ligt met een score van 1,8 daarentegen ver boven het landelijk gemiddelde. Bij een aantal andere regio's is het positieve verschil minder groot: in de politieregio's Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden, Zeeland, Midden- en West-Brabant, Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost en Limburg-Zuid is de somscore namelijk iets hoger dan het landelijk gemiddelde.

Een vergelijking met de resultaten van 2010 laat zien dat, zowel op landelijk niveau als op het niveau van de afzonderlijke politieregio's, het gebruik van technopreventieve voorzieningen in 2011 nergens significant is toe- of afgenomen.

Grafiek 9.1.2
Technopreventieve voorzieningen totaal (somscore) naar politieregio, 2011

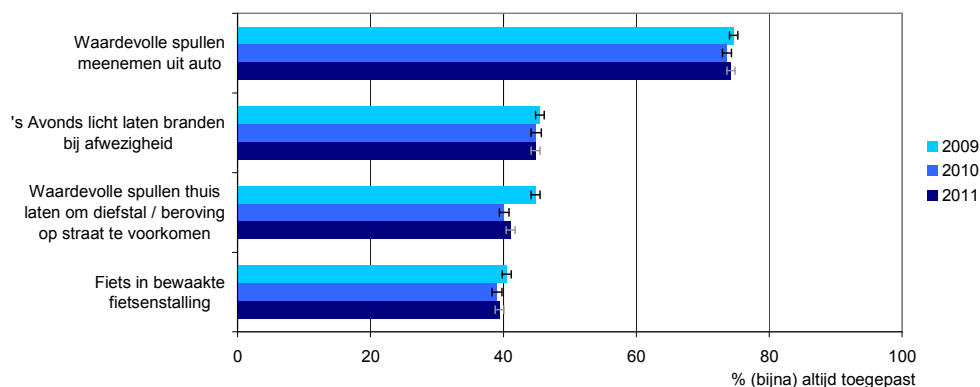

9.2 Sociopreventieve maatregelen

In de IVM 2009-2011 is ook een viertal vragen gesteld over andere maatregelen ter voorkoming van inbraak, fietsdiefstal, auto-inbraak of diefstal en/of beroving op straat, de zogeheten sociopreventieve maatregelen. Het gaat hierbij om maatregelen zoals 's avonds bij afwezigheid thuis het licht laten branden, de fiets zo mogelijk in een bewaakte stalling plaatsen, waardevolle spullen meenemen uit de auto of waardevolle spullen thuis laten om diefstal of beroving op straat te voorkomen.

In 2011 zei bijna driekwart van de inwoners dat men waardevolle spullen uit de auto meeneemt om auto-inbraak te voorkomen en 45 procent van de inwoners laat 's avonds bij afwezigheid thuis het licht branden. Ook de fiets in een bewaakte stalling plaatsen en waardevolle spullen thuislaten om diefstal/beroving op straat te voorkomen zijn maatregelen die veelvuldig worden getroffen; door respectievelijk ruim 39 en 41 procent van de bevolking. Dit laatste cijfer is nagenoeg even hoog als in 2010, maar significant lager dan in 2009.

Grafiek 9.2.1
Sociopreventieve maatregelen

Evenals bij de technopreventieve voorzieningen zijn ook bij de sociopreventieve maatregelen somscores berekend. Met deze somscores wordt een 'overall'-beeld van de betreffende sociopreventieve maatregelen verkregen.

Er zijn duidelijke verschillen tussen de afzonderlijke politieregio's in de mate waarin door burgers sociopreventieve maatregelen worden getroffen. In de politieregio's Hollands Midden, Midden- en West-Brabant, Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost, Limburg-Noord en Limburg-Zuid werden in 2011 gemiddeld meer maatregelen genomen dan elders in het land.

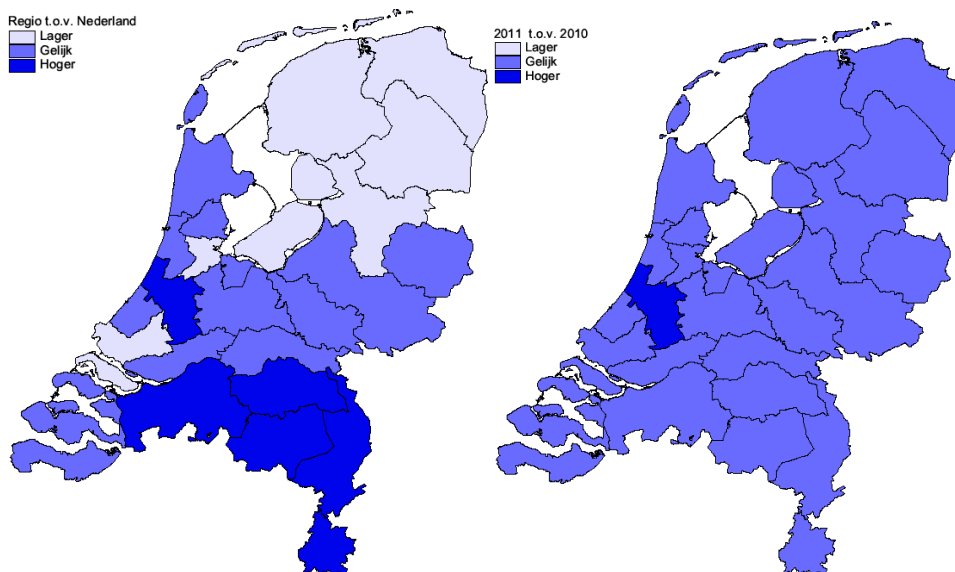
Minder maatregelen dan gemiddeld werden genomen in de regio's Groningen, Fryslân, Drenthe, IJsselland, Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond en Flevoland.

De hiervoor geconstateerde afname van preventieve maatregelen op het gebied het thuislaten van waardevolle spullen komt uiteraard ook tot uitdrukking in de somscores: in 2011 en 2010 was deze score op landelijk niveau namelijk iets lager dan in 2009 (respectievelijk 2,0, 2,0 en 2,1).

Differentiatie naar de onderscheiden politieregio's laat zien dat alleen in Hollands Midden de somscore in 2011 hoger was dan in 2010. In de overige regio's was geen toe- of afname waarneembaar tussen 2010 en 2011.

Grafiek 9.2.2

Sociopreventieve maatregelen totaal (somscore) naar politieregio, 2011

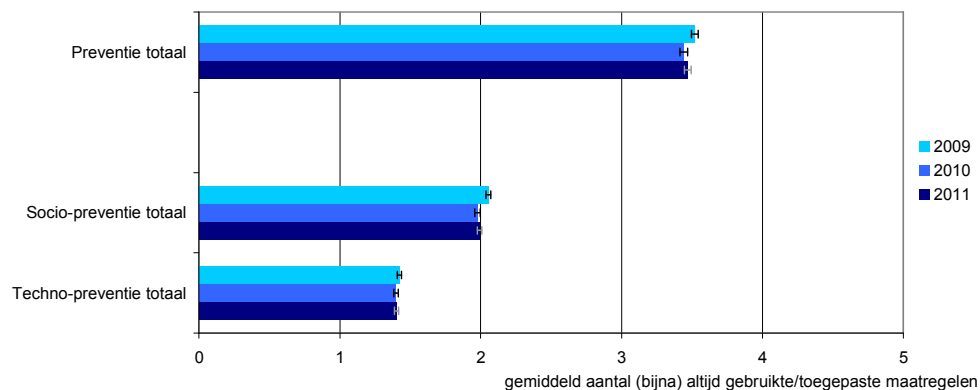
Het oordeel over de beschikbaarheid van de politie in de buurt is gemeten door aan de respondenten te vragen in hoeverre zij het eens of oneens zijn met een vijftal uitspraken. Anders dan de meeste stellingen in de voorgaande paragraaf zijn deze stellingen negatief geformuleerd; hoe meer men het met een stelling eens is, hoe negatiever men oordeelt over de beschikbaarheid van de politie.

In 2011 was 48 procent van de inwoners van mening dat zij de politie te weinig zien in de buurt. Dit cijfer verschilt niet significant van dat van 2010. Bijna vier op de tien respondenten (39 procent) vinden dat de politie te weinig uit de auto komt en 34 procent vindt dat de politie te weinig aanspreekbaar is. Beide cijfers zijn ten opzichte van 2008 en 2010 gedaald. Bijna drie van de tien inwoners zijn van mening dat de politie te weinig tijd heeft voor allerlei zaken. Ook hier is een afname ten opzichte van 2010 zichtbaar. Dat de politie niet snel komt als je ze roept vindt bijna één op de vijf inwoners (18 procent). Dit resultaat is significant lager dan de cijfers van 2008 en 2010.

9.3 Preventie totaal

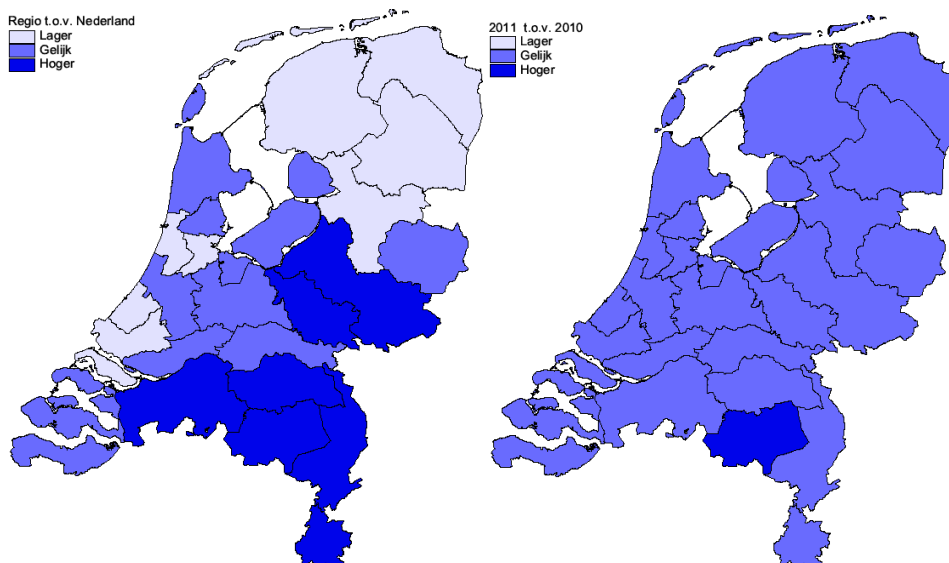
Op basis van de genomen preventiemaatregelen zijn, zoals opgemerkt, somscores berekend. Deze scores geven het gemiddeld aantal (bijna) altijd gebruikte of toegepaste preventiemaatregelen aan. Dus hoe hoger de scores hoe meer maatregelen. In 2011 bedroeg de gemiddelde technopreventieve somscore 1,4 en de sociopreventieve somscore 2,0. De somscore 'preventie totaal' is de som van beide voornoemde somscores en bedraagt gemiddeld 3,5.

Grafiek 9.3.1
Preventie totaal (somscore)

Uitsplitsing van de somscores van 'preventie totaal' naar de onderscheiden politieregio's laat zien dat het gebruik of de toepassing van preventieve maatregelen in de regio's Groningen, Fryslân, Drenthe, IJsselland, Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond lager is dan het landelijk gemiddelde. In de regio's Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden, Midden- en West-Brabant, Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost, Limburg-Noord en Limburg-Zuid is deze hoger dan het landelijk gemiddelde. Ten opzichte van 2010 is de somscore in de politieregio Brabant-Zuid-Oost in 2011 enigszins gestegen. In de overige regio's wijzigde de somscore nergens significant tussen 2010 en 2011.

Grafiek 9.3.2
Preventie totaal (somscore) naar politieregio, 2011

10. Landelijke en regionale trends

10. Landelijke en regionale trends 2005/2006-2011

10.1 Buurtproblemen

- Fysieke verloedering in de buurt landelijk gedaald
- In bijna alle politieregio's daling van fysieke verloedering
- Sociale overlast in de buurt landelijk niet wezenlijk veranderd
- In Twente, Gooi en Vechtstreek, Brabant-Zuid-Oost en Flevoland toename van sociale overlast

10.2 Onveiligheidsbeleving

- Aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt landelijk gedaald
- In Fryslân, Rotterdam-Rijnmond, Brabant-Noord, en Limburg-Zuid daling van het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt
- Amsterdam-Amstelland enige politieregio met stijging aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt

10.3 Slachtofferschap

- Aandeel inwoners dat slachtoffer is geweest van een of meer delicten landelijk afgenomen
- In meeste politieregio's daling van totale slachtofferschap
- Ook slachtofferschap meer specifieke categorieën geweldsdelicten en vermogensdelicten landelijk gedaald
- Daling slachtofferschap geweldsdelicten op regionaal niveau alleen in Gooi en Vechtstreek
- Daling slachtofferschap vermogensdelicten in IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Zuid, Utrecht, Noord-Holland Noord, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Hollands-Midden, Rotterdam-Rijnmond, Limburg-Noord, Limburg-Zuid en Flevoland

10.4 Contacten tussen politie en burgers

- Tevredenheid over politiecontacten landelijk niet veranderd
- In Gelderland-Midden en Zeeland toename tevredenheid over politiecontacten.
- In Gelderland-Zuid, Gooi en Vechtstreek, Zuid-Holland-Zuid, en Midden- en West-Brabant afname tevredenheid over politiecontacten

10.5 Functioneren van de politie

- Oordeel burger over functioneren politie in buurt landelijk gelijk gebleven
- Utrecht enige politieregio met gunstige ontwikkeling oordeel functioneren politie in buurt
- Twente enige regio met ongunstige ontwikkeling oordeel functioneren politie in buurt

Dit hoofdstuk geeft voor een aantal indicatoren die eerder in deze rapportage zijn beschreven weer hoe deze zich op de langere termijn ontwikkeld hebben. Voor het landelijke niveau wordt de ontwikkeling voor de periode 2005-2011 geschetst; voor het regionale niveau de ontwikkeling voor de periode 2006-2011.

Daarmee vormt dit hoofdstuk een aanvulling op de informatie in de andere hoofdstukken van dit rapport waarin voor het landelijke niveau alleen de kortere termijnontwikkelingen sinds 2008 en voor het regionale niveau de ontwikkeling ten opzichte van 2010 is weergegeven.

De landelijke en regionale trends worden voor de volgende thema's en indicatoren weergegeven. Voor een beschrijving hiervan wordt verwezen naar de betreffende hoofdstukken in deze rapportage.

Buurtproblemen

- *Fysieke verloedering*
- *Sociale overlast*

Onveiligheidsbeleving

- *Voelt zich wel eens onveilig*

Slachtofferschap

- *Slachtofferschap totaal*
- *Slachtofferschap geweldsdelicten*
- *Slachtofferschap vermogensdelicten*

Contacten tussen burgers en politie

- *Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact*

Functioneren politie

- *Oordeel over functioneren politie in buurt.*

De in dit hoofdstuk gepresenteerde uitkomsten die betrekking hebben op trendmatige ontwikkelingen over de hele periode 2005-2011 respectievelijk 2006-2011 zijn gebaseerd op regressie-analyse. Weergegeven is of de betreffende indicator over de hele periode significant gedaald of gestegen is. Daarbij is getoetst of de richtingscoëfficiënt over deze periode significant van 0 verschilt onder de veronderstelling van een lineaire ontwikkeling. Er is dus sprake van een analyse op basis van een meerjarige reeks en niet van een vergelijking van alleen het startjaar (2005 respectievelijk 2006) met het eindjaar (2011).

Voor elk thema is in de volgende paragrafen eerst in lijngrafieken weergegeven hoe de indicatoren zich landelijk sinds 2005 ontwikkeld hebben. Daarna volgen cartogrammen waarin regionale trends zijn gevisualiseerd. Hierbij is aangegeven of de betreffende indicator over de periode 2006-2011 significant gedaald of gestegen is. Afgesloten wordt met een totaaloverzicht waarin voor Nederland als geheel en de 25 afzonderlijke politieregio's samenvattend is weergegeven hoe de indicatoren zich trendmatig ontwikkeld hebben. Tenslotte is een annex aan dit hoofdstuk toegevoegd die een beschrijving van de gehanteerde analysemethode bevat alsmede een elftal tabellen waarin voor de hierboven opgesomde indicatoren (aangevuld met drie extra indicatoren: ondervonden delicten totaal, ondervonden geweldsdelicten en ondervonden vermogensdelicten) voor Nederland en de 25 politieregio's de cijfers voor de afzonderlijke jaargangen zijn weergegeven.

10.1 Buurtproblemen

In deze paragraaf wordt de trendmatige ontwikkeling geschetst van een tweetal buurtproblemen, te weten fysieke verloedering en sociale overlast.

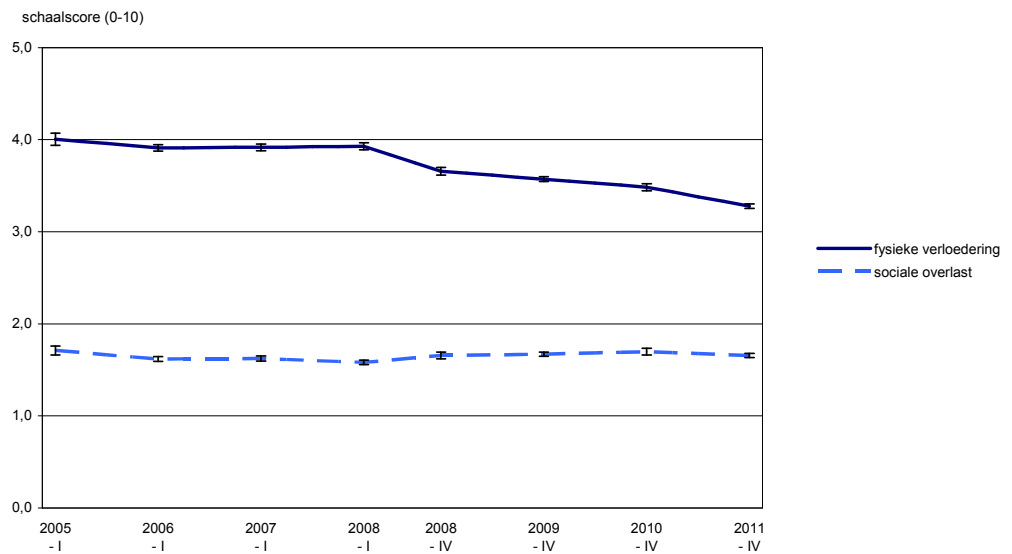
Bij fysieke verloedering gaat het om het vóórkomen van bekladding van muren en gebouwen, rommel op straat, hondenpoep, en vernieling van telefooncellen, bus- of tramhokjes. Sociale overlast heeft betrekking op het voorkomen van dronken mensen op straat, mensen die op straat worden lastiggevallen, straatroof, drugsoverlast, overlast door groepen jongeren, geweldsdelicten, bedreiging, jeugdcriminaliteit, en vrouwen en meisjes die op straat worden nagefloten, nageroepen of op een andere wijze ongewenste aandacht krijgen.

Op basis van het voorkomen van deze verschijningsvormen is voor zowel fysieke verloedering als sociale overlast een schaalscore berekend. Deze score varieert tussen 0 en 10. Hiervoor geldt: hoe hoger deze waarde, hoe meer inwoners vinden dat fysieke verloedering respectievelijk sociale overlast vaak voorkomt in hun buurt.

De fysieke verloedering laat voor de periode 2005-2011 op landelijk niveau een dalende trend zien. In 2005 bedroeg de schaalscore voor fysieke verloedering 4,0; in 2011 was dit 3,3. De afname van fysieke verloedering heeft ingezet vanaf 2008.

De sociale overlast is over de periode 2006-2011 vrijwel gelijk gebleven. In 2005 bedroeg de schaalscore voor sociale overlast 1,7; in 2011 was dit ook 1,7.

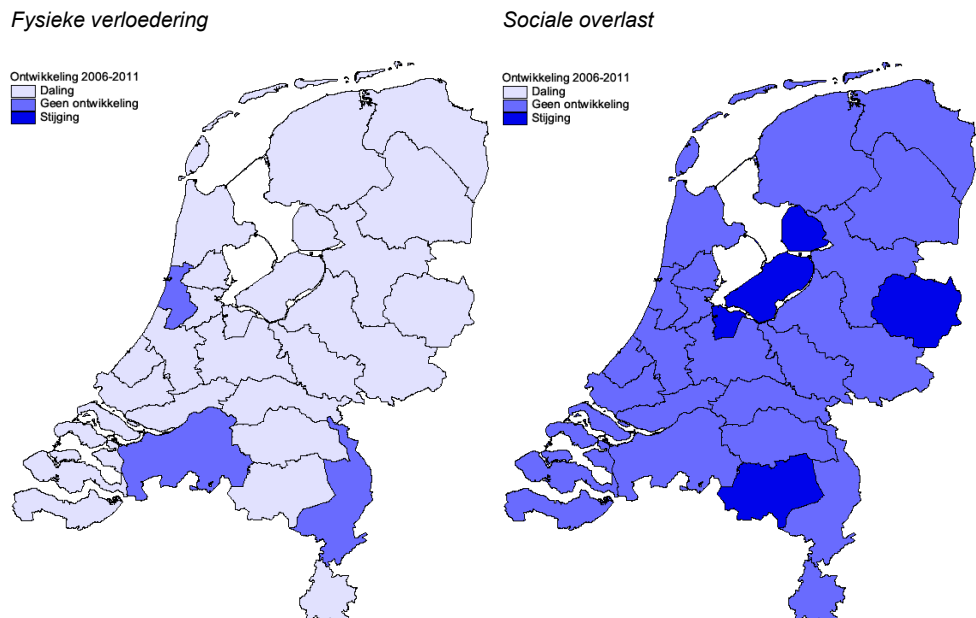
Grafiek 10.1.1
Fysieke verloedering en sociale overlast – landelijke trend 2005-2011

De fysieke verloedering is tussen 2006 en 2011 in bijna alle politieregio's afgenomen. Alleen in Kennemerland, Midden- en West-Brabant, en Limburg-Noord is deze niet wezenlijk veranderd.

De sociale overlast in de buurt is in de meeste regio's niet significant veranderd. In Twente, Gooi en Vechtstreek, Brabant-Zuid-Oost en Flevoland is deze toegenomen.

Grafiek 10.1.2
Fysieke verloedering en sociale overlast – regionale trends, 2006-2011

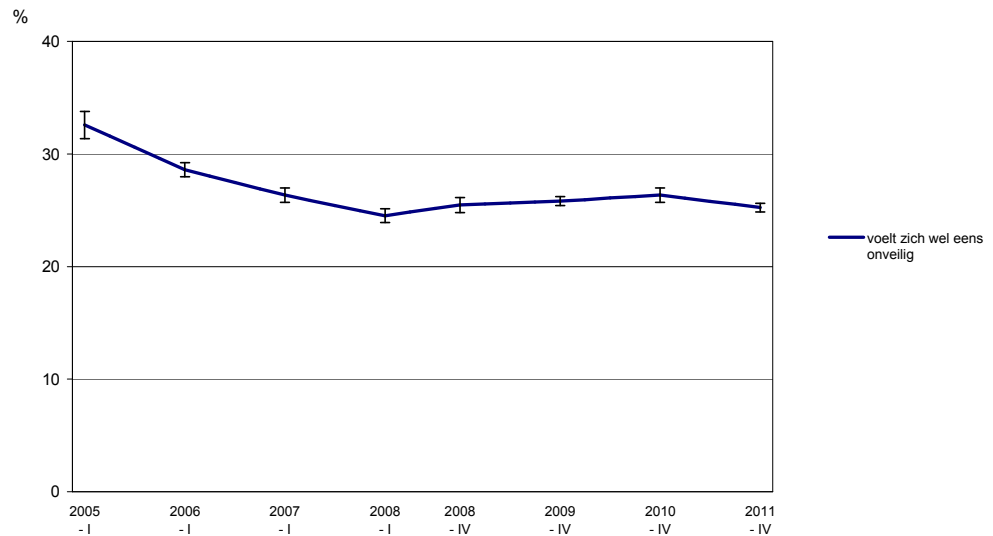

10.2 Onveiligheidsbeleving

De onveiligheidsbeleving, uitgedrukt in het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt, vertoont een dalende trend over de periode 2005-2011. In 2005 voelde een op de drie inwoners (33 procent) zich wel eens onveilig; in 2011 was dit bij een kwart van de inwoners

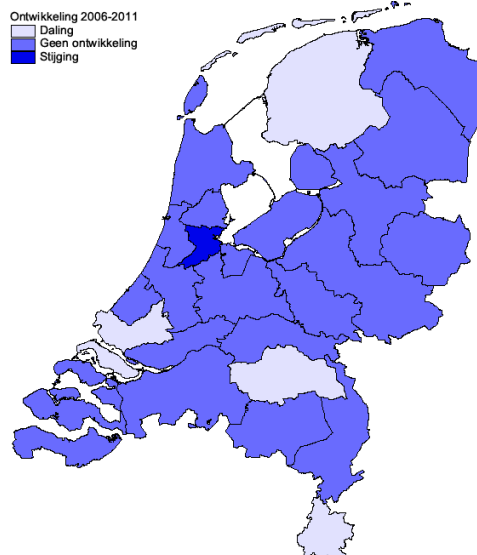
(25 procent) het geval. De daling heeft vooral plaatsgevonden tussen 2005 en 2008 en bleef daarna redelijk stabiel. In het afgelopen jaar was weer sprake van een lichte daling.

Grafiek 10.2.1
Voelt zich wel eens onveilig – landelijke trend 2005-2011

In de meeste politieregio's is het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de periode 2006-2011 niet veranderd. Van een daling was sprake in Fryslân, Rotterdam-Rijnmond, Brabant-Noord en Limburg-Zuid. Amsterdam-Amstelland is de enige politieregio waar het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de periode 2006-2011 is gestegen.

Grafiek 10.2.2
Voelt zich wel eens onveilig – regionale trends, 2006-2011

10.3 Slachtofferschap

In deze paragraaf wordt een beeld geschetst van de ontwikkeling van de criminaliteit in Nederland voor zover de inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek slachtoffer zijn geweest van een of meer met name genoemde delicten. Eerst komt het

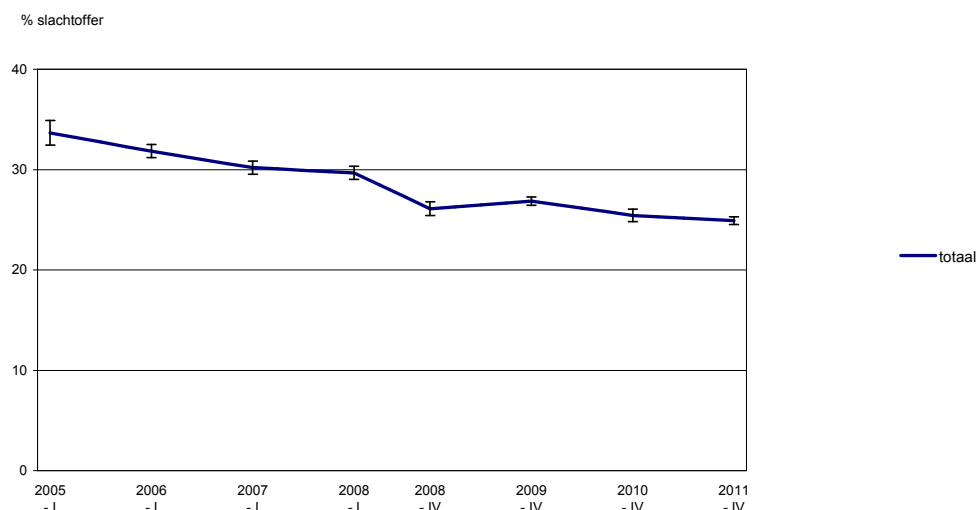
totale slachtofferschap aan de orde. Daarna volgt het slachtofferschap van gewelds- en vermogensdelicten.

Slachtofferschap totaal

Het aandeel inwoners dat slachtoffer is geweest van een of meer delicten laat over de periode 2005-2011 een dalende trend zien. In 2005 gaf een op de drie inwoners (34 procent) aan slachtoffer te zijn geweest; in 2011 betrof het een kwart van de inwoners (25 procent).

Grafiek 10.3.1

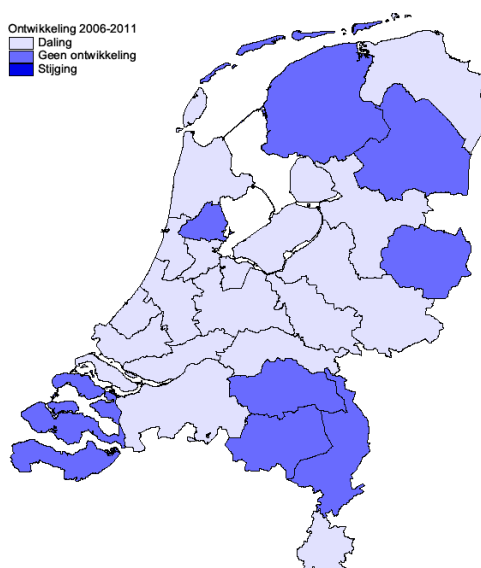
Slachtofferschap totaal – landelijke trend 2005-2011

In de meeste politieregio's is het totale slachtofferschap tussen 2006 en 2011 afgenomen, te weten in Groningen, IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid, Utrecht, Noord-Holland Noord, Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Gooi en Vechtstreek, Haaglanden, Hollands Midden, Rotterdam-Rijnmond, Zuid-Holland-Zuid, Midden- en West-Brabant, Limburg-Zuid en Flevoland. In de andere regio's is het slachtofferschap in dezelfde periode niet wezenlijk veranderd.

Grafiek 10.3.2

Slachtofferschap totaal – regionale trends 2006-2011

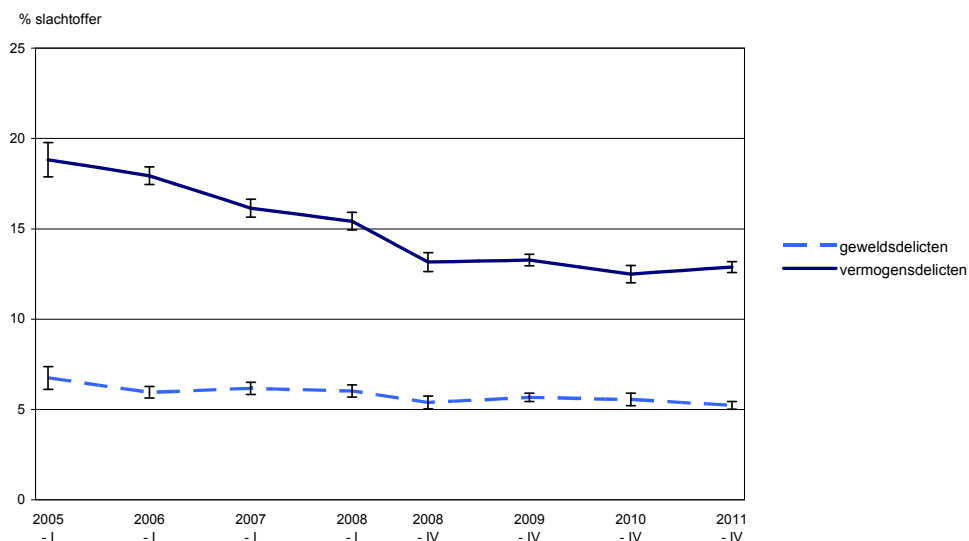

Slachtofferschap van gewelds- en vermogensdelicten

Het slachtofferschap van geweldsdelicten (het gaat dan om seksuele delicten, mishandeling, bedreiging) is in de periode 2005-2011 gedaald. In 2005 werd zeven procent van de inwoners slachtoffer van een of meer geweldsdelicten. In 2011 bedroeg dit aandeel vijf procent. Ook het slachtofferschap van vermogensdelicten (het betreft dan (poging tot) inbraak, fietsdiefstal, diefstal van en uit de auto, zakkenrollerij, overige diefstal) is tussen 2005 en 2011 afgenomen. In 2005 werd negentien procent van de inwoners slachtoffer van vermogensdelicten. In 2011 was dit aandeel dertien procent. De daling vond plaats in de periode 2005-2008; daarna was er sprake van een stabiele ontwikkeling.

Grafiek 10.3.3

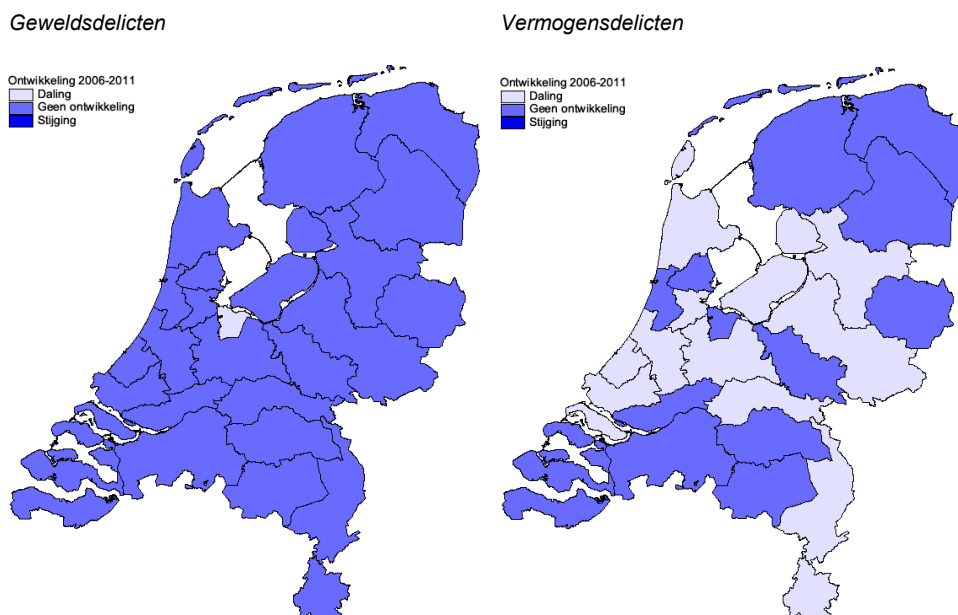
Slachtofferschap van gewelds- en vermogensdelicten – landelijke trend 2005-2011

Gooi en Vechtstreek is de enige politieregio waar het slachtofferschap van geweldsdelicten tussen 2006 en 2011 is gedaald. In de andere regio's is geen significante verandering opgetreden.

Het slachtofferschap van vermogensdelicten is in dezelfde periode gedaald in de politieregio's IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Zuid, Utrecht, Noord-Holland Noord, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden, Hollands Midden, Rotterdam-Rijnmond, Limburg-Noord, Limburg-Zuid en Flevoland. In de andere regio's is het slachtofferschap van vermogensdelicten over de periode 2006-2011 niet wezenlijk veranderd.

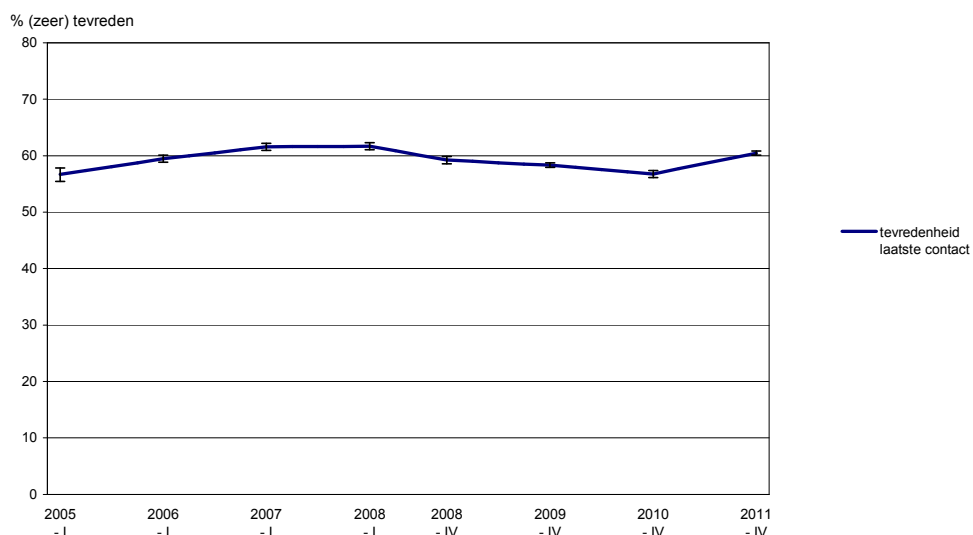
Grafiek 10.3.4
Slachtofferschap van gewelds- en vermogensdelicten – regionale trends 2006-2011

10.4 Contacten tussen politie en burgers

De tevredenheid van de burger over het optreden van de politie bij het laatste contact is over de periode 2005-2011 op landelijk niveau per saldo niet wezenlijk veranderd. In 2005 was 57 procent van de inwoners (zeer) tevreden over hun laatste politiecontact; in 2011 bedroeg dit aandeel 60 procent. Binnen deze neutrale trend zijn wel fluctuaties zichtbaar. Aanvankelijk steeg de tevredenheid over de politiecontacten tot begin 2008. Daarna volgde een daling tot en met 2010. Vorig jaar is de tevredenheid weer toegenomen.

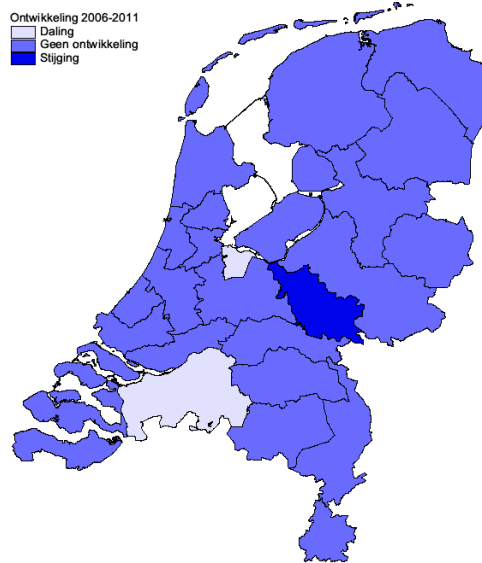
Grafiek 10.4.1
Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact – landelijke trend 2005-2011

Gelderland-Midden is de enige politieregio waar de tevredenheid over het optreden van de politie bij het laatste contact over de periode 2006-2011 is toegenomen. In Gooi en Vechtstreek en Midden- en West-Brabant is de tevredenheid over de politiecontacten over dezelfde periode afgenomen. De andere regio's laten geen verandering zien.

Grafiek 10.4.2

Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact – regionale trends 2006-2011

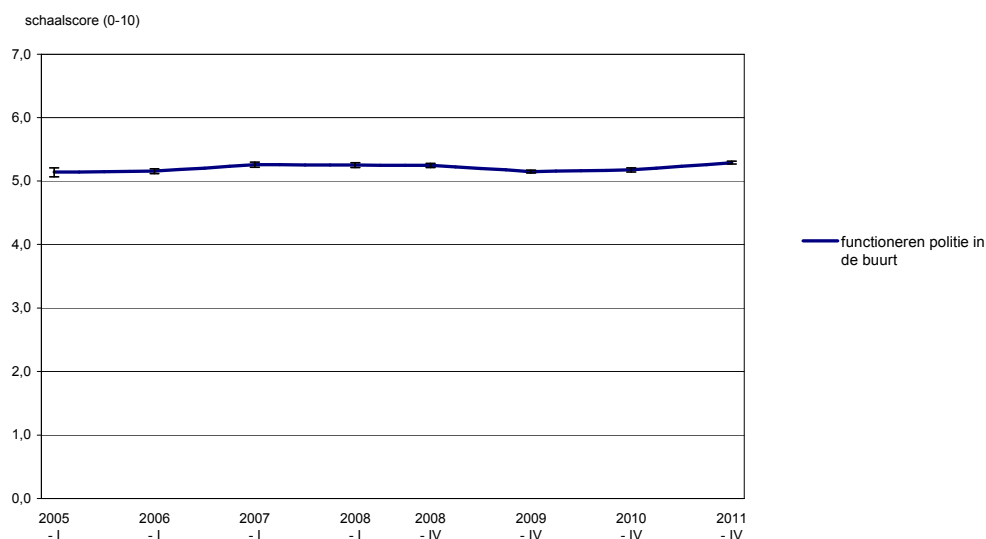

10.5 Functioneren politie

Het functioneren van de politie in de buurt is gemeten aan de hand van zeven stellingen. Op basis van de antwoorden op vijf van deze stellingen ('de politie doet in deze buurt haar best', 'de politie reageert op de problemen hier in de buurt', 'de politie biedt de burgers in deze buurt bescherming', 'de politie pakt de zaken in deze buurt efficiënt aan', 'de politie heeft hier contact met de bewoners uit de buurt') is een schaalscore berekend. Hiermee kan het totale oordeel van de bevolking over het functioneren van de politie in de buurt worden beschreven. De schaalscore loopt van 0 tot 10; hoger de score, hoe tevredener men is over het functioneren van de politie in de buurt.

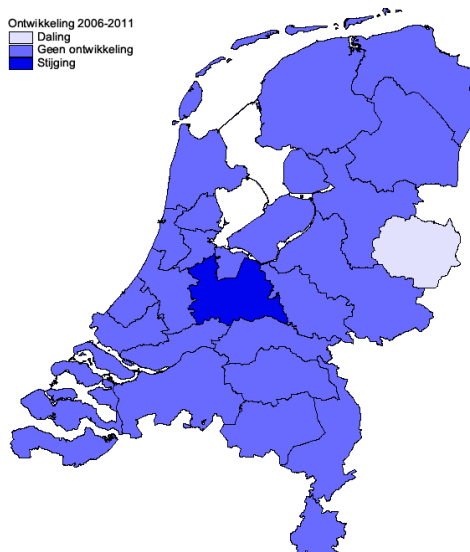
Het oordeel van de burger over het functioneren van de politie in de eigen woonbuurt is tussen 2005-2011 op landelijk niveau niet wezenlijk veranderd. In 2005 bedroeg de schaalscore 5,1; in 2011 was dit 5,3. Het golfpatroon dat zichtbaar is in de ontwikkeling van de tevredenheid over de politiecontacten, zoals weergegeven in grafiek 10.4.1, is in afgezwakte vorm ook zichtbaar in de ontwikkeling van het oordeel over het functioneren van de politie.

Grafiek 10.5.1
Oordeel functioneren politie in buurt – landelijke trend 2005-2011

In bijna alle politieregio's is het oordeel over het functioneren van de politie in de buurt tussen 2006 en 2011 gelijk gebleven. Twente is de enige regio waar de schaalscore voor het functioneren van de politie in deze periode significant gedaald is. Utrecht is de enige regio waar sprake was van stijging van de schaalscore voor politieel functioneren in de buurt.

Grafiek 10.5.2
Oordeel functioneren politie in buurt – regionale trends 2006-2011

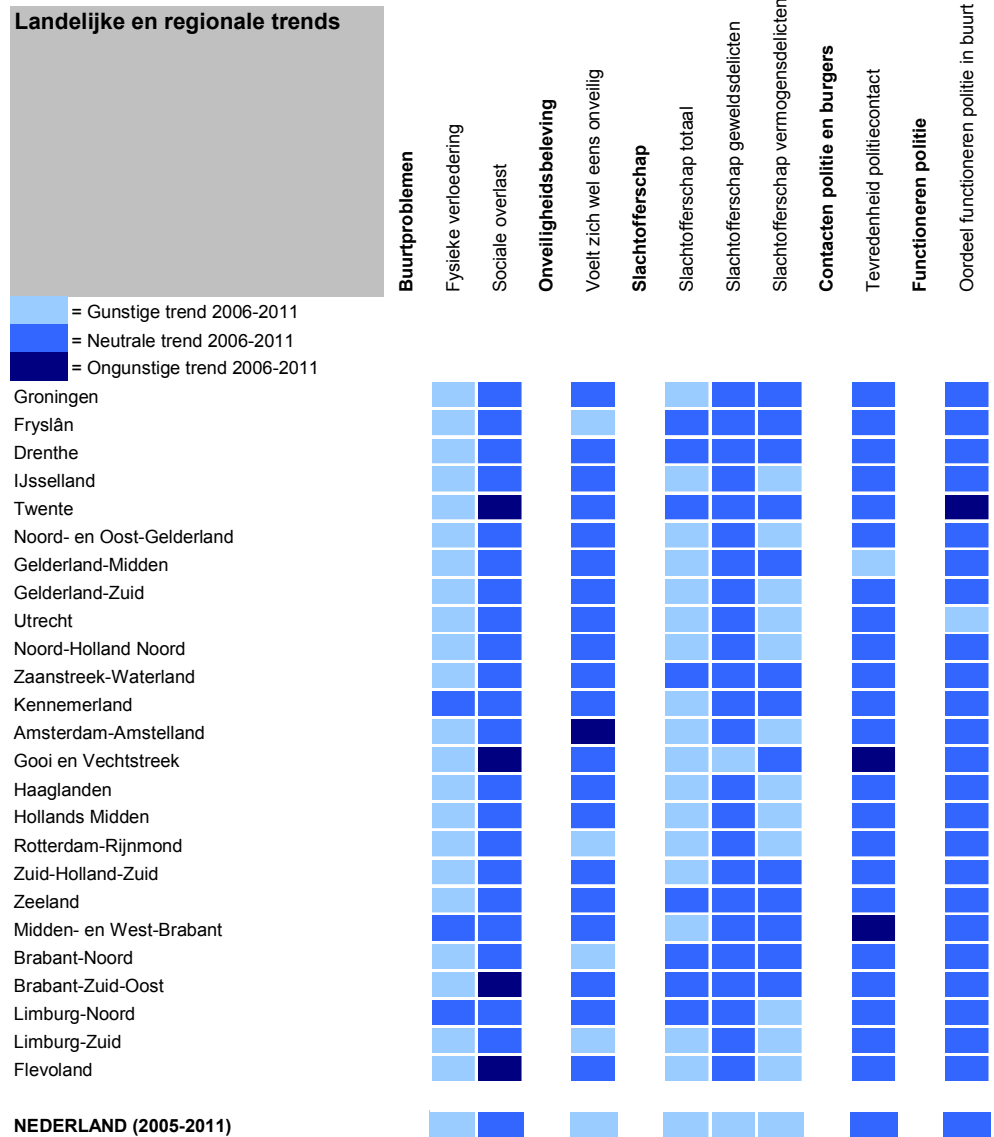

10.6 Totaaloverzicht landelijke en regionale trends

Het totaaloverzicht geeft voor de afzonderlijke indicatoren die in de paragrafen 10.1 t/m 10.5 zijn beschreven weer hoe de 25 afzonderlijke politieregio's zich trendmatig tussen 2006 en 2011 ontwikkeld hebben. Getoetst is of de richtingscoëfficiënt over deze periode significant van 0 verschilt onder de veronderstelling van een lineaire ontwikkeling. Door middel van kleurschakeringen (licht-midden-donker) weergegeven of er sprake is van een significante ontwikkeling en, zo ja, wat de richting hiervan is. In de onderste rij van het schema wordt ook de trend van Nederland als geheel tussen 2005 en 2011 weergegeven.

De scores op de indicatoren kunnen in twee richtingen wijzen. Bij positief geformuleerde indicatoren (zoals 'tevredenheid politiecontact' of 'oordeel functioneren politie in buurt') is

een hogere score gunstiger, terwijl bij negatief geformuleerde indicatoren (zoals 'fysieke verloederung' of 'sociale overlast') een hogere score juist ongunstiger is. Om de scores voor de positief en negatief geformuleerde indicatoren in het overzicht eenduidig te kunnen interpreteren zijn de scores daarom niet uitgedrukt in termen van 'hoger' of 'lager', maar in termen van 'gunstige' trend of 'ongunstige' trend. In de andere hoofdstukken van dit rapport en in de paragrafen 10.1 t/m 10.5 gebeurt dit niet omdat de indicatoren daar meer op zichzelf zijn beschreven.

Annex 1

Verkorte beschrijving analysemethode

Op basis van de jaarlijkse IVM zijn data beschikbaar voor de jaren 2008, 2009, 2010 en 2011. De IVM is telkens in het vierde kwartaal van het betreffende jaar uitgevoerd. Voor de jaren 2005, 2006, 2007 en 2008 zijn cijfers beschikbaar op basis van de VMR. Deze is telkens in het eerste kwartaal van het betreffende jaar gehouden. Om de continuïteit van de tijdreeks zo goed mogelijk te kunnen waarborgen is de VMR in 2008, 2009 en 2010 onder de naam VMR-extra parallel aan de IVM uitgevoerd. De VMR-extra had in deze jaren een steekproefomvang van ca. 6000 respondenten.

Om een beeld te geven van trends op het gebied van leefbaarheid en veiligheid zijn de uitkomsten van de VMR in de periode 2005-2008 voor een aantal kernindicatoren omgerekend zodanig dat ze vergelijkbaar zijn met de IVM. Het gaat dan met name om indicatoren die zijn gebruikt in nationale beleidsprogramma's op het gebied van veiligheid en waarvan de vraagstelling in de VMR en IVM vergelijkbaar is. Op deze manier ontstaat één tijdreeks voor de hele periode 2005-2011. Voor de omrekening van VMR naar IVM is gebruik gemaakt van correctiefactoren die per variabele op basis van het verschil in uitkomsten tussen de IVM 2008, 2009, 2010 en de parallelle VMR-extra 2008, 2009 en 2010 zijn berekend. De correctie is gegeven door:

$$\text{factor} = \frac{\text{waarde_IVM_2008} + \text{waarde_IVM_2009} + \text{waarde_IVM_2010}}{\text{waarde_VMRextra_2008} + \text{waarde_VMRextra_2009} + \text{waarde_VMRextra_2010}}$$

De waarden zijn daarbij de populatietotalen voor de betreffende variabele. De VMR uitkomsten van eerdere jaren (2006 t/m 2008) kunnen nu naar de IVM worden omgerekend door de VMR uitkomsten uit de periode 2006-2008 te vermenigvuldigen met deze factor.

Een complicerende factor voor het weergeven van trends op het niveau van politieregio's is dat de VMR-extra qua steekproefomvang zo klein is dat de uitkomsten op politieregionaal niveau niet voldoende precies zijn. Daarom is in plaats van de voor de landelijke uitkomsten gebruikte schattingsmethodiek van lineair wegen een alternatieve, meer complexe schattingsmethodiek toegepast, namelijk die van kleine domeinschatters (in de literatuur bekend als *small area estimation*). Deze methode is modelgebaseerd, en maakt gebruik van externe hulpinformatie die beschikbaar is voor de politieregio's. Daardoor resulteert deze methode in schattingen met hogere nauwkeurigheid dan de klassieke steekproefschatters. De toename in nauwkeurigheid is groter naarmate de hulpinformatie sterker correleert met de doelvariabelen. De modellen die zijn gehanteerd voor de VMR-extra maken gebruik van hulpinformatie verkregen uit politieregistraties, van demografische kenmerken, en ook van informatie uit de IVM. Een volledige beschrijving van deze methode komt beschikbaar via de CBS website in Van den Brakel e.a. (2012)¹⁵.

Met behulp van deze methode zijn uitkomsten van de indicatoren berekend op politieregionaal niveau voor de VMR-extra voor 2008 t/m 2010. Vervolgens zijn de regionale VMR uitkomsten van eerdere jaren (2006 t/m 2008) naar de IVM omgerekend door de regionale VMR uitkomsten uit de periode 2006-2008 te vermenigvuldigen met deze factor.

Voor meer informatie over deze analysemethode en reparatie van methodebreuken wordt verwezen naar bijlage 2. Hierin zijn ook de landelijke en regionale correctiefactoren voor de afzonderlijke indicatoren opgenomen.

¹⁵ Van den Brakel, J.A., B. Buelens en H.J. Boonstra (2012). Small area estimation to quantify discontinuities in sample surveys. Discussion paper, CBS, Heerlen.

Tabellen met uitkomsten van de analyse

Fysieke verloedering (schaalscore) – naar politieregio

	VMR-gecorrigeerd								IVM								Ontwik- keling 2006- 2011 ²⁾
	2005-I		2006-I		2007-I		2008-I		2008-IV		2009-IV		2010-IV		2011-IV		
	marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		
	schaalscore (0-10)																
Nederland	4,0	0,1	3,9	0,0	3,9	0,0	3,9	0,0	3,7	0,0	3,6	0,0	3,5	0,0	3,3	0,0	-
Groningen	.	.	3,8	0,2	3,6	0,2	3,7	0,2	3,7	0,3	3,5	0,2	3,3	0,2	3,1	0,2	-
Fryslân	.	.	3,2	0,1	3,1	0,2	3,1	0,1	3,3	0,2	3,2	0,1	3,0	0,2	2,7	0,1	-
Drenthe	.	.	3,2	0,2	3,2	0,2	3,2	0,2	3,5	0,3	3,3	0,2	3,0	0,2	3,0	0,2	-
IJsselland	.	.	3,1	0,2	3,3	0,2	3,2	0,2	3,1	0,2	3,0	0,1	3,0	0,2	2,8	0,1	-
Twente	.	.	3,0	0,1	2,9	0,1	2,8	0,1	3,0	0,2	2,9	0,2	2,8	0,2	2,7	0,1	-
Noord- en Oost-Gelderland	.	.	3,1	0,2	3,2	0,2	3,1	0,2	3,0	0,2	2,9	0,2	2,8	0,2	2,8	0,2	-
Gelderland-Midden	.	.	3,8	0,2	3,5	0,2	3,8	0,2	3,7	0,3	3,4	0,1	3,3	0,2	3,1	0,1	-
Gelderland-Zuid	.	.	3,8	0,2	3,7	0,2	3,8	0,2	3,6	0,2	3,5	0,2	3,3	0,2	3,0	0,1	-
Utrecht	.	.	4,2	0,2	4,4	0,2	4,3	0,2	3,6	0,1	3,5	0,1	3,5	0,2	3,3	0,1	-
Noord-Holland Noord	.	.	3,7	0,2	4,0	0,2	4,0	0,2	3,6	0,2	3,6	0,1	3,4	0,2	3,3	0,1	-
Zaanstreek-Waterland	.	.	4,4	0,2	4,6	0,2	4,5	0,2	4,3	0,2	4,3	0,2	4,0	0,2	3,8	0,1	-
Kenemerland	.	.	3,9	0,2	4,1	0,2	4,2	0,2	3,8	0,2	3,8	0,2	3,8	0,2	3,5	0,2	-
Amsterdam-Amstelland	.	.	4,9	0,2	4,9	0,2	4,8	0,2	4,5	0,1	4,2	0,1	4,1	0,1	4,0	0,1	-
Gooi en Vechtstreek	.	.	4,0	0,2	4,0	0,2	4,0	0,2	3,7	0,2	3,6	0,1	3,7	0,2	3,3	0,1	-
Haaglanden	.	.	4,7	0,2	4,8	0,2	4,7	0,2	4,2	0,1	4,1	0,1	3,9	0,1	3,8	0,1	-
Hollands Midden	.	.	4,2	0,2	4,1	0,2	4,1	0,2	3,7	0,1	3,6	0,2	3,5	0,2	3,3	0,1	-
Rotterdam-Rijnmond	.	.	5,1	0,2	4,9	0,2	5,0	0,2	4,5	0,2	4,2	0,0	4,5	0,2	3,9	0,1	-
Zuid-Holland-Zuid	.	.	4,2	0,2	4,2	0,2	4,2	0,2	3,8	0,2	3,8	0,2	3,6	0,2	3,4	0,2	-
Zeeland	.	.	3,2	0,1	3,3	0,2	3,5	0,2	3,3	0,2	3,3	0,1	3,1	0,2	2,8	0,2	-
Midden- en West-Brabant	.	.	3,7	0,2	3,8	0,2	3,8	0,2	3,4	0,3	3,6	0,1	3,5	0,2	3,4	0,1	-
Brabant-Noord	.	.	3,2	0,2	3,4	0,2	3,3	0,2	3,2	0,2	3,1	0,1	3,1	0,2	2,9	0,1	-
Brabant-Zuid-Oost	.	.	3,4	0,1	3,2	0,2	3,5	0,2	3,2	0,2	3,2	0,1	3,1	0,2	3,0	0,1	-
Limburg-Noord	.	.	3,4	0,2	3,2	0,2	3,2	0,2	2,7	0,3	2,9	0,1	3,1	0,2	2,7	0,1	-
Limburg-Zuid	.	.	4,1	0,2	4,1	0,2	4,0	0,2	4,0	0,3	3,9	0,2	3,8	0,2	3,6	0,2	-
Flevoland	.	.	4,2	0,2	4,3	0,2	4,3	0,2	3,9	0,2	4,0	0,1	3,7	0,2	3,6	0,1	-

¹⁾ Voor de periode 2005-I t/m 2008-I gebaseerd op de oorspronkelijke VMR-gegevens.

²⁾ Voor Nederland 2005-2011.

Getoetst is of de richtingscoëfficiënt over de genoemde periode significant van 0 verschilt onder de veronderstelling van een lineaire ontwikkeling.

+ = significante toename

- = significante afname

(blanco) = geen significante ontwikkeling.

Sociale overlast (schaalscore) – naar politieregio

	VMR-gecorrigeerd								IVM								Ontwik- keling 2006- 2011 ²⁾
	2005-I		2006-I		2007-I		2008-I		2008-IV		2009-IV		2010-IV		2011-IV		
	marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		
	schaalscore (0-10)																
Nederland	1,7	0,0	1,6	0,0	1,6	0,0	1,6	0,0	1,7	0,0	1,7	0,0	1,7	0,0	1,7	0,0	
Groningen	.	.	1,4	0,1	1,7	0,1	1,4	0,1	1,9	0,2	1,7	0,2	1,5	0,2	1,6	0,2	
Fryslân	.	.	1,3	0,1	1,3	0,1	1,2	0,1	1,4	0,2	1,4	0,1	1,4	0,1	1,3	0,1	
Drenthe	.	.	1,2	0,1	1,1	0,1	1,2	0,1	1,2	0,2	1,4	0,2	1,1	0,1	1,3	0,1	
IJsselland	.	.	1,3	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1	1,3	0,2	1,4	0,1	1,3	0,2	1,2	0,1	
Twente	.	.	1,1	0,1	1,2	0,1	1,1	0,1	1,3	0,2	1,4	0,2	1,3	0,1	1,4	0,1	+
Noord- en Oost-Gelderland	.	.	1,3	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1	1,2	0,1	1,2	0,1	1,3	0,1	1,2	0,1	
Gelderland-Midden	.	.	1,3	0,1	1,3	0,1	1,4	0,1	1,6	0,2	1,5	0,1	1,4	0,2	1,4	0,1	
Gelderland-Zuid	.	.	1,5	0,1	1,5	0,1	1,5	0,1	1,5	0,2	1,5	0,1	1,4	0,2	1,6	0,1	
Utrecht	.	.	1,8	0,1	1,7	0,1	1,6	0,1	1,5	0,1	1,7	0,1	1,6	0,2	1,6	0,1	
Noord-Holland Noord	.	.	1,7	0,1	1,6	0,1	1,7	0,1	1,8	0,2	1,7	0,1	1,7	0,2	1,6	0,1	
Zaanstreek-Waterland	.	.	1,5	0,1	1,7	0,1	1,6	0,1	2,0	0,3	1,8	0,2	1,9	0,1	1,8	0,1	
Kenemerland	.	.	1,3	0,1	1,6	0,1	1,6	0,1	1,6	0,2	1,5	0,2	1,8	0,2	1,7	0,1	
Amsterdam-Amstelland	.	.	2,5	0,2	2,4	0,1	2,4	0,1	2,7	0,1	2,6	0,1	2,6	0,1	2,5	0,1	
Gooi en Vechtstreek	.	.	1,3	0,1	1,3	0,1	1,5	0,1	1,4	0,2	1,5	0,1	1,6	0,2	1,5	0,1	+
Haaglanden	.	.	2,1	0,1	1,9	0,1	2,0	0,1	2,0	0,1	2,0	0,1	2,1	0,1	2,2	0,1	
Hollands Midden	.	.	1,6	0,1	1,6	0,1	1,5	0,1	1,6	0,1	1,7	0,1	1,6	0,1	1,6	0,1	
Rotterdam-Rijnmond	.	.	2,2	0,1	2,4	0,2	2,1	0,1	2,2	0,1	2,2	0,0	2,4	0,2	2,3	0,1	
Zuid-Holland-Zuid	.	.	1,6	0,1	1,4	0,1	1,6	0,1	1,6	0,2	1,8	0,2	1,7	0,1	1,6	0,1	
Zeeland	.	.	1,2	0,1	1,2	0,1	1,4	0,1	1,4	0,2	1,4	0,1	1,4	0,1	1,2	0,1	
Midden- en West-Brabant	.	.	1,5	0,1	1,5	0,1	1,5	0,1	1,7	0,2	1,7	0,1	1,8	0,2	1,7	0,1	
Brabant-Noord	.	.	1,4	0,1	1,4	0,1	1,3	0,1	1,3	0,2	1,3	0,1	1,4	0,1	1,3	0,1	
Brabant-Zuid-Oost	.	.	1,4	0,1	1,4	0,1	1,4	0,1	1,4	0,2	1,5	0,1	1,5	0,1	1,6	0,1	+
Limburg-Noord	.	.	1,5	0,1	1,5	0,1	1,5	0,1	1,4	0,3	1,5	0,1	1,6	0,2	1,5	0,1	
Limburg-Zuid	.	.	1,8	0,1	1,9	0,1	1,7	0,1	1,9	0,3	2,0	0,2	2,1	0,2	1,9	0,2	
Flevoland	.	.	1,4	0,1	1,5	0,1	1,5	0,1	1,4	0,2	1,6	0,1	1,6	0,2	1,5	0,1	+

¹⁾ Voor de periode 2005-I t/m 2008-I gebaseerd op de oorspronkelijke VMR-gegevens.

²⁾ Voor Nederland 2005-2011.

Getoetst is of de richtingscoëfficiënt over de genoemde periode significant van 0 verschilt onder de veronderstelling van een lineaire ontwikkeling.

+ = significante toename

- = significante afname

(blanco) = geen significante ontwikkeling.

Voelt zich wel eens onveilig – naar politieregio

	VMR-gecorrigeerd				IVM				Ontwik- keling 2006- 2011 ²⁾								
	2005-I	2006-I	2007-I	2008-I	2008-IV	2009-IV	2010-IV	2011-IV									
	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾									
	%																
Nederland	32,6	1,2	28,6	0,6	26,3	0,6	24,5	0,6	25,5	0,7	25,8	0,4	26,3	0,6	25,2	0,4	-
Groningen	.	.	23,8	2,7	24,6	2,8	20,6	2,6	24,8	4,0	25,2	2,5	21,0	3,0	23,3	2,7	-
Fryslân	.	.	22,6	2,7	20,2	2,6	17,6	2,4	22,0	3,8	19,9	1,9	18,7	2,9	19,0	2,1	-
Drenthe	.	.	18,7	2,5	15,7	2,4	19,3	2,6	18,5	4,4	19,5	2,8	18,0	2,8	17,9	2,9	-
IJsselland	.	.	22,5	2,7	21,7	2,7	17,6	2,4	20,9	3,8	19,6	1,9	21,5	3,0	19,1	2,3	-
Twente	.	.	19,6	2,6	17,0	2,4	18,2	2,4	19,7	4,0	20,4	2,7	19,2	2,8	21,0	0,9	-
Noord- en Oost-Gelderland	.	.	22,6	2,6	20,6	2,6	20,9	2,6	18,5	3,5	19,8	2,3	18,8	2,9	18,5	2,7	-
Gelderland-Midden	.	.	27,6	2,8	22,9	2,7	22,3	2,7	27,5	4,1	26,8	1,0	28,0	3,3	25,8	2,3	-
Gelderland-Zuid	.	.	28,2	2,8	28,2	3,0	25,7	2,8	24,3	3,9	24,0	2,6	25,8	3,2	28,2	2,4	-
Utrecht	.	.	32,0	2,9	30,8	3,1	28,2	3,0	29,1	1,3	28,4	1,4	28,0	3,3	27,5	1,4	-
Noord-Holland Noord	.	.	28,0	2,8	22,6	2,8	21,9	2,7	22,4	3,2	26,1	1,6	24,8	3,2	23,6	1,2	-
Zaanstreek-Waterland	.	.	21,4	2,7	23,5	2,8	20,4	2,6	23,7	3,8	23,8	3,1	23,9	2,7	23,3	2,0	-
Kenemerland	.	.	31,0	3,0	23,5	2,8	20,5	2,7	23,5	3,8	24,2	3,1	26,3	3,2	24,7	2,3	-
Amsterdam-Amstelland	.	.	31,6	3,0	30,8	3,1	33,9	3,1	34,5	1,7	35,0	1,5	36,7	1,5	35,5	1,6	+
Gooi en Vechtstreek	.	.	27,9	2,7	24,7	2,9	26,0	2,8	24,7	3,6	26,1	2,0	29,1	3,4	26,8	2,1	-
Haaglanden	.	.	38,3	3,1	32,9	3,1	32,2	3,1	29,9	1,2	30,2	1,0	32,6	1,3	30,3	1,1	-
Hollands Midden	.	.	29,3	2,8	23,9	2,8	21,3	2,7	21,7	1,0	25,4	2,8	25,1	2,8	25,3	1,0	-
Rotterdam-Rijnmond	.	.	37,4	3,0	34,8	3,2	30,4	3,0	32,4	2,4	29,7	0,6	31,9	3,5	30,2	0,8	-
Zuid-Holland-Zuid	.	.	26,1	2,8	22,9	2,8	21,2	2,6	23,1	3,5	27,2	3,0	22,3	2,6	21,6	2,5	-
Zeeland	.	.	18,2	2,4	20,0	2,6	17,3	2,4	17,4	3,2	21,3	1,5	18,1	2,8	17,6	2,6	-
Midden- en West-Brabant	.	.	30,4	2,9	27,1	2,9	24,5	2,8	24,7	3,7	27,0	1,9	30,3	3,4	25,9	1,5	-
Brabant-Noord	.	.	27,1	2,9	27,0	3,0	23,9	2,8	23,9	3,6	21,9	1,3	25,1	3,1	22,0	1,0	-
Brabant-Zuid-Oost	.	.	30,2	2,8	26,6	2,9	23,9	2,7	26,2	3,5	24,1	1,4	27,1	2,6	24,7	1,8	-
Limburg-Noord	.	.	27,9	2,9	28,8	3,0	25,3	2,8	25,0	5,4	25,8	2,3	25,5	3,2	24,8	2,8	-
Limburg-Zuid	.	.	33,1	3,0	33,9	3,2	29,8	3,0	29,9	4,8	28,0	3,2	31,1	3,4	27,6	3,2	-
Flevoland	.	.	27,1	2,8	27,6	3,0	26,8	2,9	26,5	4,0	29,2	2,1	24,6	3,2	26,6	1,9	-

¹⁾ Voor de periode 2005-I t/m 2008-I gebaseerd op de oorspronkelijke VMR-gegevens.

²⁾ Voor Nederland 2005-2011.

Getoetst is of de richtingscoëfficiënt over de genoemde periode significant van 0 verschilt onder de veronderstelling van een lineaire ontwikkeling.

+ = significante toename

- = significante afname

(blanco) = geen significante ontwikkeling.

Slachtofferschap totaal – naar politieregio

	VMR-gecorrigeerd										IVM					Ontwik- keling 2006- 2011 ²⁾	
	2005-I	2006-I	2007-I	2008-I	2008-IV	2009-IV	2010-IV	2011-IV									
	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾					
Nederland	33,7	1,2	31,9	0,6	30,2	0,7	29,7	0,7	26,1	0,7	26,9	0,4	25,4	0,6	24,9	0,4	-
Groningen	.	.	31,1	3,0	29,0	3,0	30,9	3,1	24,1	3,9	26,8	2,7	23,1	3,2	24,8	2,8	-
Fryslân	.	.	27,8	2,9	24,3	2,8	22,2	2,7	21,3	3,9	21,7	1,9	21,8	3,1	19,7	2,2	-
Drenthe	.	.	27,2	2,9	24,5	2,8	24,0	2,9	19,4	3,5	25,2	3,1	16,8	2,7	19,3	2,9	-
IJsselland	.	.	32,9	3,1	29,7	3,0	26,1	2,9	21,3	3,9	23,3	2,1	22,4	3,1	20,1	2,4	-
Twente	.	.	26,7	2,9	26,3	2,9	25,2	2,8	23,7	4,6	21,8	2,8	19,1	2,8	22,6	1,1	-
Noord- en Oost-Gelderland	.	.	26,6	2,8	24,9	2,9	23,6	2,8	19,6	3,6	19,9	2,3	19,6	3,0	20,5	2,8	-
Gelderland-Midden	.	.	27,5	2,8	30,8	3,1	28,9	3,0	25,1	3,9	25,8	1,0	23,7	3,1	24,4	2,2	-
Gelderland-Zuid	.	.	31,8	3,0	36,7	3,3	28,7	3,0	27,6	4,1	25,8	2,6	24,8	3,2	24,4	2,3	-
Utrecht	.	.	36,2	3,1	35,4	3,3	34,1	3,2	29,5	1,3	28,0	1,4	24,6	3,2	25,9	1,4	-
Noord-Holland Noord	.	.	33,5	3,0	30,9	3,1	27,5	3,0	24,1	3,5	28,7	1,8	24,1	3,1	25,1	1,3	-
Zaanstreek-Waterland	.	.	26,8	2,9	32,0	3,2	27,6	2,9	26,1	3,8	28,1	3,3	25,5	2,7	24,4	2,2	-
Kenemerland	.	.	30,6	3,1	30,1	3,1	32,6	3,2	27,0	3,8	25,6	3,2	28,5	3,2	25,1	2,3	-
Amsterdam-Amstelland	.	.	42,9	3,2	35,9	3,2	42,8	3,3	37,3	1,7	36,2	1,5	36,1	1,5	34,4	1,6	-
Gooi en Vechtstreek	.	.	30,1	2,9	30,2	3,1	31,1	3,1	29,5	3,8	28,3	2,1	26,7	3,4	28,4	2,2	-
Haaglanden	.	.	36,9	3,1	35,3	3,3	31,5	3,1	32,2	1,2	31,3	1,0	30,9	1,3	30,8	1,1	-
Hollands Midden	.	.	29,3	2,9	28,9	3,0	27,5	3,0	28,5	1,1	24,3	2,7	24,4	2,8	25,6	1,1	-
Rotterdam-Rijnmond	.	.	34,6	3,0	31,3	3,1	35,0	3,2	29,3	2,4	28,5	0,6	31,9	3,5	27,1	0,8	-
Zuid-Holland-Zuid	.	.	30,4	2,9	27,1	3,0	26,1	2,9	23,2	3,5	24,9	2,9	23,7	2,7	22,3	2,5	-
Zeeland	.	.	22,4	2,7	22,5	2,8	24,6	2,8	18,8	3,2	22,0	1,5	20,6	2,9	16,9	2,5	-
Midden- en West-Brabant	.	.	32,9	3,0	30,1	3,0	29,4	3,1	23,7	3,5	28,3	2,0	25,1	3,2	25,4	1,4	-
Brabant-Noord	.	.	30,2	3,0	29,8	3,1	28,7	3,0	19,8	3,0	25,8	1,5	27,3	3,2	23,8	1,1	-
Brabant-Zuid-Oost	.	.	29,6	2,8	28,4	2,9	26,1	2,9	27,5	3,7	27,1	1,6	26,6	2,7	25,4	1,9	-
Limburg-Noord	.	.	28,7	3,0	26,3	2,9	27,5	2,9	20,9	5,3	23,3	2,3	21,1	3,0	21,8	2,7	-
Limburg-Zuid	.	.	32,7	3,0	31,4	3,1	30,5	3,0	28,4	5,0	30,8	3,3	25,2	3,2	25,0	3,1	-
Flevoland	.	.	35,9	3,1	29,6	3,1	33,0	3,1	28,9	4,0	29,1	2,3	24,6	3,2	23,6	1,9	-

¹⁾ Voor de periode 2005-I t/m 2008-I gebaseerd op de oorspronkelijke VMR-gegevens.

²⁾ Voor Nederland 2005-2011.

Getoetst is of de richtingscoëfficiënt over de genoemde periode significant van 0 verschilt onder de veronderstelling van een lineaire ontwikkeling.

+ = significante toename

- = significante afname

(blanco) = geen significante ontwikkeling.

Slachtofferschap van geweldsdelicten totaal – naar politieregio

	VMR-gecorrigeerd								IVM								Ontwik- keling 2006- 2011 ²⁾
	2005-I	2006-I	2007-I	2008-I	2008-IV	2009-IV	2010-IV	2011-IV	2005-I	2006-I	2007-I	2008-I	2008-IV	2009-IV	2010-IV	2011-IV	
	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	
	%																
Nederland	6,7	0,6	5,9	0,3	6,2	0,3	6,0	0,3	5,4	0,4	5,7	0,2	5,5	0,3	5,2	0,2	-
Groningen	.	.	5,7	1,5	7,8	1,8	6,8	1,6	5,6	2,1	7,3	1,8	6,1	1,9	5,1	1,5	.
Fryslân	.	.	4,9	1,3	4,6	1,4	2,8	1,1	4,7	2,2	4,9	1,1	4,1	1,5	4,6	1,2	.
Drenthe	.	.	5,3	1,4	5,2	1,4	5,9	1,5	4,1	1,5	5,4	1,6	3,4	1,3	4,0	1,6	.
IJsselland	.	.	5,1	1,4	5,7	1,4	5,1	1,4	5,2	2,2	4,3	1,0	5,9	1,8	4,3	1,3	.
Twente	.	.	5,7	1,5	7,4	1,7	4,7	1,3	5,5	2,6	4,3	1,4	3,8	1,4	4,2	0,4	.
Noord- en Oost-Gelderland	.	.	3,9	1,2	3,4	1,2	5,3	1,5	4,0	1,8	4,2	1,2	4,2	1,6	4,2	1,4	.
Gelderland-Midden	.	.	5,6	1,4	6,7	1,6	5,3	1,5	4,5	2,4	5,5	0,6	4,8	1,6	5,4	1,3	.
Gelderland-Zuid	.	.	6,2	1,5	6,6	1,7	5,0	1,4	6,4	2,7	5,2	1,4	5,8	1,8	5,9	1,4	.
Utrecht	.	.	6,6	1,5	6,1	1,6	7,8	1,8	5,7	0,7	5,5	0,7	5,0	1,7	5,2	0,7	.
Noord-Holland Noord	.	.	6,4	1,5	5,4	1,5	5,5	1,5	4,9	1,6	6,6	1,0	3,9	1,4	5,1	0,7	.
Zaanstreek-Waterland	.	.	4,8	1,4	5,8	1,6	6,1	1,6	4,3	1,4	6,6	1,8	5,3	1,4	4,7	1,1	.
Kenemerland	.	.	5,1	1,4	6,3	1,6	5,4	1,5	4,8	1,8	5,0	1,6	6,0	1,7	4,8	1,2	.
Amsterdam-Amstelland	.	.	8,7	1,7	6,6	1,5	7,9	1,7	8,6	1,0	8,4	0,9	7,9	0,9	7,5	0,9	.
Gooi en Vechtstreek	.	.	6,5	1,5	4,7	1,3	4,8	1,4	5,6	2,1	5,7	1,2	5,6	1,9	5,3	1,1	-
Haaglanden	.	.	8,5	1,7	8,5	1,8	6,7	1,6	6,7	0,6	6,2	0,5	7,0	0,8	6,6	0,6	.
Hollands Midden	.	.	6,3	1,5	6,6	1,6	4,7	1,3	5,6	0,6	5,7	1,5	6,8	1,7	5,0	0,6	.
Rotterdam-Rijnmond	.	.	6,7	1,5	6,7	1,6	7,9	1,7	6,3	1,3	5,3	0,3	7,5	2,0	5,9	0,4	.
Zuid-Holland-Zuid	.	.	5,6	1,4	5,9	1,5	6,1	1,5	5,1	1,8	6,0	1,6	5,4	1,5	5,3	1,4	.
Zeeland	.	.	3,5	1,1	4,2	1,4	5,0	1,4	3,5	1,6	5,5	0,9	4,9	1,6	2,1	0,9	.
Midden- en West-Brabant	.	.	5,7	1,5	5,8	1,5	6,1	1,5	3,5	1,8	5,4	1,0	4,9	1,7	5,3	0,8	.
Brabant-Noord	.	.	4,1	1,3	5,3	1,5	4,7	1,4	4,2	1,7	5,0	0,8	4,5	1,5	3,9	0,5	.
Brabant-Zuid-Oost	.	.	4,9	1,2	6,5	1,5	4,6	1,3	6,9	2,3	4,8	0,8	5,5	1,4	5,7	1,3	.
Limburg-Noord	.	.	3,9	1,2	6,3	1,5	6,3	1,5	4,1	2,7	5,7	1,5	4,6	1,6	4,0	1,3	.
Limburg-Zuid	.	.	6,9	1,6	6,6	1,6	6,8	1,6	5,8	3,0	6,1	1,8	6,7	1,9	6,6	1,9	.
Flevoland	.	.	6,9	1,6	6,1	1,6	8,9	1,8	4,9	1,8	7,6	1,4	5,0	1,7	5,6	1,0	.

¹⁾ Voor de periode 2005-I t/m 2008-I gebaseerd op de oorspronkelijke VMR-gegevens.

²⁾ Voor Nederland 2005-2011.

Getoetst is of de richtingscoëfficiënt over de genoemde periode significant van 0 verschilt onder de veronderstelling van een lineaire ontwikkeling.

+ = significante toename

- = significante afname

(blanco) = geen significante ontwikkeling.

Slachtofferschap van vermogensdelicten totaal – naar politieregio

	VMR-gecorrigeerd				IVM				Ontwik- keling 2006- 2011 ²⁾								
	2005-I	2006-I	2007-I	2008-I	2008-IV	2009-IV	2010-IV	2011-IV									
	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾									
	%																
Nederland	18,8	1,0	17,9	0,5	16,1	0,5	15,4	0,5	13,2	0,5	13,3	0,3	12,5	0,5	12,9	0,3	-
Groningen	.	.	18,5	2,3	15,2	2,2	17,4	2,3	11,0	2,8	13,4	2,2	11,2	2,4	14,2	2,4	
Fryslân	.	.	15,1	2,1	14,3	2,2	10,6	1,9	9,4	2,8	9,0	1,2	10,8	2,3	9,9	1,6	
Drenthe	.	.	17,1	2,3	13,6	2,1	12,2	2,1	8,9	2,1	10,9	2,3	8,3	2,0	9,9	2,2	
IJsselland	.	.	19,2	2,5	15,7	2,3	11,8	2,0	9,7	3,0	10,8	1,6	8,2	2,0	9,0	1,7	-
Twente	.	.	14,0	2,1	13,4	2,1	13,3		12,6	4,1	10,0	2,1	9,4	2,1	11,7	0,8	
Noord- en Oost-Gelderland	.	.	13,9	2,0	12,4	2,1	12,7	2,1	9,5	2,9	7,9	1,4	9,1	2,1	8,7	1,9	-
Gelderland-Midden	.	.	13,6	2,0	15,7	2,2	13,7	2,1	12,2	3,2	13,1	0,8	12,0	2,3	12,6	1,7	
Gelderland-Zuid	.	.	18,9	2,3	22,7	2,7	15,8	2,2	17,8	3,8	12,8	1,9	12,7	2,5	14,1	1,9	-
Utrecht	.	.	22,4	2,5	18,2	2,4	17,1	2,3	15,5	1,1	14,0	1,1	12,2	2,5	13,6	1,1	-
Noord-Holland Noord	.	.	21,1	2,5	15,4	2,3	14,2	2,2	13,0	2,8	14,6	1,4	11,7	2,4	12,7	1,1	-
Zaanstreek-Waterland	.	.	12,9	2,0	16,9	2,4	13,1	2,0	12,5	3,1	12,3	2,4	12,0	2,1	12,3	1,7	
Kenemerland	.	.	15,5	2,3	13,8	2,2	16,1	2,3	11,7	2,7	14,4	2,5	14,0	2,5	13,1	1,7	
Amsterdam-Amstelland	.	.	26,5	2,6	25,1	2,7	24,9	2,7	21,6	1,5	20,8	1,3	20,5	1,3	20,1	1,3	-
Gooi en Vechtstreek	.	.	14,5	2,0	15,4	2,3	14,4	2,2	12,1	2,6	14,5	1,6	13,8	2,7	15,1	1,8	
Haaglanden	.	.	19,0	2,3	18,5	2,5	18,2	2,4	16,6	1,0	15,6	0,8	15,1	1,0	15,6	0,9	-
Hollands Midden	.	.	15,5	2,1	15,5	2,3	15,2	2,2	13,9	0,9	11,8	2,0	11,6	2,1	13,2	0,9	-
Rotterdam-Rijnmond	.	.	19,5	2,3	17,3	2,4	19,5	2,5	14,8	1,7	14,8	0,5	14,1	2,6	13,5	0,6	-
Zuid-Holland-Zuid	.	.	16,1	2,2	11,6	2,0	10,2	1,9	9,0	2,4	9,2	1,9	10,9	2,0	10,0	1,8	
Zeeland	.	.	8,8	1,7	9,3	1,8	10,4	1,9	7,4	2,1	9,2	1,1	10,2	2,2	7,2	1,7	
Midden- en West-Brabant	.	.	19,6	2,4	15,9	2,3	15,7	2,3	11,4	2,5	14,3	1,5	11,9	2,4	13,1	1,1	
Brabant-Noord	.	.	17,0	2,2	12,9	2,1	13,4	2,1	9,4	2,0	13,2	1,1	15,6	2,7	12,6	0,8	
Brabant-Zuid-Oost	.	.	18,7	2,2	16,3	2,2	13,4	2,1	14,0	2,9	13,7	1,2	13,1	2,0	13,3	1,5	
Limburg-Noord	.	.	17,0	2,3	14,8	2,2	13,0	2,1	12,1	4,8	11,4	1,7	8,8	2,1	12,1	2,2	-
Limburg-Zuid	.	.	17,1	2,2	16,0	2,3	15,3	2,2	15,1	4,2	16,0	2,7	14,3	2,7	13,3	2,5	-
Flevoland	.	.	18,2	2,4	15,8	2,3	17,4	2,3	15,2	3,3	14,6	1,8	12,1	2,4	10,6	1,3	-

¹⁾ Voor de periode 2005-I t/m 2008-I gebaseerd op de oorspronkelijke VMR-gegevens.

²⁾ Voor Nederland 2005-2011.

Getoetst is of de richtingscoëfficiënt over de genoemde periode significant van 0 verschilt onder de veronderstelling van een lineaire ontwikkeling.

+ = significante toename

- = significante afname

(blanco) = geen significante ontwikkeling.

Door bevolking in Nederland ondervonden delicten totaal – naar politieregio

	VMR-gecorrigeerd				IVM				Ontwik- keling 2006- 2011 ²⁾								
	2005-I	2006-I	2007-I	2008-I	2008-IV	2009-IV	2010-IV	2011-IV									
	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾									
	<i>delicten per 100 inwoners</i>																
Nederland	64,6	2,6	58,4	1,3	55,2	1,4	53,9	1,3	44,9	1,6	47,3	1,0	42,4	1,4	42,8	0,9	-
Groningen	.	.	61,8	6,8	59,7	7,5	56,5	6,5	40,1	8,4	57,5	10,0	43,3	8,3	43,3	6,9	-
Fryslân	.	.	48,7	5,4	41,6	5,3	35,4	4,5	35,2	8,1	37,8	8,0	36,0	6,8	34,0	4,7	-
Drenthe	.	.	47,3	5,3	44,2	5,2	42,6	5,5	30,1	6,4	39,7	6,4	24,4	4,8	28,5	5,6	-
IJsselland	.	.	57,9	6,0	55,1	6,3	44,2	5,5	32,2	10,3	39,2	5,0	37,0	6,9	31,0	4,7	-
Twente	.	.	47,5	5,7	49,9	6,2	46,4	6,0	37,9	10,4	37,6	6,2	25,9	4,7	38,7	1,9	-
Noord- en Oost-Gelderland	.	.	48,6	5,4	43,5	5,7	47,9	6,5	27,7	5,9	32,0	4,2	27,3	5,1	31,0	5,3	-
Gelderland-Midden	.	.	47,6	5,3	54,2	5,8	47,2	5,4	43,6	10,3	44,6	2,3	40,0	6,7	42,6	5,2	-
Gelderland-Zuid	.	.	59,6	5,8	65,6	6,9	51,3	5,5	59,5	21,1	41,3	5,2	40,7	7,3	41,6	4,9	-
Utrecht	.	.	68,4	6,5	61,3	6,3	62,9	6,6	52,3	3,3	50,0	3,6	37,4	6,0	45,1	3,2	-
Noord-Holland Noord	.	.	62,1	6,1	54,7	5,9	49,4	5,9	37,5	7,1	53,4	4,5	42,3	7,3	42,1	3,5	-
Zaanstreek-Waterland	.	.	50,3	6,2	55,8	6,3	46,9	5,5	44,4	7,5	48,3	7,7	43,0	6,2	42,5	6,0	-
Kenemerland	.	.	53,3	5,8	56,5	6,5	58,8	6,0	42,1	7,5	41,1	6,9	51,8	8,0	41,4	4,2	-
Amsterdam-Amstelland	.	.	86,4	7,0	77,2	7,9	83,7	7,0	75,0	4,9	71,6	4,4	69,5	4,0	65,3	3,9	-
Gooi en Vechtstreek	.	.	50,7	5,1	48,2	5,2	53,5	6,0	48,7	9,4	51,1	5,1	46,3	8,4	48,8	5,2	-
Haaglanden	.	.	70,0	6,5	68,6	6,5	53,5	5,7	57,4	2,9	56,8	2,3	57,2	3,0	56,4	2,8	-
Hollands Midden	.	.	53,6	5,6	53,5	6,3	45,0	5,0	49,5	2,9	43,0	6,3	39,2	5,9	43,9	2,7	-
Rotterdam-Rijnmond	.	.	63,9	5,9	59,3	6,5	69,0	7,2	57,4	7,1	50,9	1,5	53,9	7,7	49,1	2,0	-
Zuid-Holland-Zuid	.	.	54,0	5,9	49,7	6,1	46,3	5,3	41,4	9,2	41,7	6,5	38,5	5,6	41,4	6,5	-
Zeeland	.	.	37,1	4,6	36,8	5,0	40,0	4,8	28,5	5,8	40,5	4,1	30,7	6,7	22,1	3,8	-
Midden- en West-Brabant	.	.	62,9	6,1	54,7	6,2	53,3	6,1	37,5	7,1	49,2	4,4	37,6	6,5	46,3	5,3	-
Brabant-Noord	.	.	54,0	5,9	51,8	5,9	49,5	5,9	29,2	5,6	43,0	2,9	46,3	7,6	38,2	2,1	-
Brabant-Zuid-Oost	.	.	46,1	4,3	49,6	5,9	48,0	5,6	47,4	7,9	46,9	3,7	43,3	5,6	41,8	3,6	-
Limburg-Noord	.	.	52,0	6,0	44,1	5,5	51,0	5,7	32,0	9,3	37,8	4,2	31,9	5,8	32,5	5,0	-
Limburg-Zuid	.	.	58,5	6,0	52,5	5,7	58,4	6,5	44,3	9,2	48,3	6,8	44,3	8,5	40,0	8,0	-
Flevoland	.	.	66,3	6,4	52,9	6,5	63,5	6,8	48,0	9,7	54,5	6,2	40,1	7,0	39,9	3,8	-

¹⁾ Voor de periode 2005-I t/m 2008-I gebaseerd op de oorspronkelijke VMR-gegevens.

²⁾ Voor Nederland 2005-2011.

Getoetst is of de richtingscoëfficiënt over de genoemde periode significant van 0 verschilt onder de veronderstelling van een lineaire ontwikkeling.

+ = significante toename

- = significante afname

(blanco) = geen significante ontwikkeling.

Door bevolking in Nederland ondervonden geweldsdelicten totaal – naar politieregio

	VMR-gecorrigeerd													Ontwik- keling 2006- 2011 ²⁾			
	2005-I	2006-I	2007-I		2008-I		2008-IV		2009-IV		2010-IV		2011-IV				
	marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾				
	<i>delicten per 100 inwoners</i>																
Nederland	12,2	1,3	10,3	0,6	10,8	0,7	10,1	0,6	8,9	0,8	9,2	0,5	8,7	0,6	8,6	0,4	-
Groningen	.	.	11,4	3,2	14,4	3,8	11,0	2,9	9,6	3,8	15,2	4,9	11,0	3,9	8,5	2,9	-
Fryslân	.	.	7,6	2,4	7,2	2,3	3,7	1,5	6,2	2,9	8,4	2,5	6,8	2,7	7,8	2,3	-
Drenthe	.	.	9,1	2,7	8,5	2,6	9,6	2,8	5,6	2,3	9,1	3,4	5,3	2,4	5,9	2,7	-
IJsselland	.	.	8,5	2,5	10,7	3,3	8,4	2,8	7,6	4,6	6,7	1,8	11,6	4,2	6,4	2,3	-
Twente	.	.	8,5	2,4	13,8	3,7	8,7	2,7	7,6	3,6	6,1	2,3	4,4	1,7	6,8	0,7	-
Noord- en Oost-Gelderland	.	.	7,9	2,6	7,5	3,2	10,3	3,3	5,2	2,4	5,6	1,4	5,3	2,5	7,3	2,8	-
Gelderland-Midden	.	.	8,9	2,2	10,9	2,9	8,7	2,8	8,2	4,6	9,2	1,2	9,3	4,0	9,4	3,1	-
Gelderland-Zuid	.	.	11,6	2,9	12,3	3,5	8,8	2,7	10,9	6,3	7,5	2,5	9,3	3,7	9,2	2,6	-
Utrecht	.	.	10,9	2,8	10,6	3,5	11,6	2,8	9,6	1,4	9,1	1,5	8,1	3,0	8,4	1,3	-
Noord-Holland Noord	.	.	11,8	2,7	9,9	3,1	8,9	2,6	7,2	2,9	11,3	2,1	5,5	2,3	9,1	1,6	-
Zaanstreek-Waterland	.	.	10,7	3,6	8,0	2,3	8,1	2,2	7,7	3,1	11,0	3,6	9,3	3,0	8,6	2,8	-
Kennemerland	.	.	7,5	2,5	10,5	3,1	10,7	3,2	9,0	3,8	6,7	2,7	10,5	3,8	6,4	1,7	-
Amsterdam-Amstelland	.	.	13,4	2,7	13,4	3,4	14,1	3,2	14,1	2,1	14,1	1,9	13,2	1,8	11,5	1,6	-
Gooi en Vechtstreek	.	.	10,1	2,6	6,4	1,9	7,1	2,5	9,4	4,7	9,4	2,4	9,1	4,0	8,6	2,2	-
Haaglanden	.	.	13,6	3,1	13,7	3,1	10,9	3,0	11,2	1,4	10,3	1,0	10,8	1,3	11,3	1,5	-
Hollands Midden	.	.	10,5	2,5	9,9	3,1	7,3	2,3	9,2	1,3	9,1	3,0	11,4	3,4	8,7	1,2	-
Rotterdam-Rijnmond	.	.	13,1	3,2	13,3	3,5	13,8	3,1	15,0	5,5	8,6	0,6	10,9	3,3	9,8	1,0	-
Zuid-Holland-Zuid	.	.	10,6	3,0	10,0	3,0	10,4	2,7	9,7	4,7	9,2	2,9	8,3	2,7	9,0	2,8	-
Zeeland	.	.	5,6	1,9	6,4	2,3	7,9	2,3	5,2	2,8	10,1	2,3	7,8	3,3	2,6	1,3	-
Midden- en West-Brabant	.	.	10,4	2,8	9,8	2,8	9,5	2,8	5,2	2,9	9,0	2,3	6,3	2,3	10,4	3,2	-
Brabant-Noord	.	.	6,8	2,2	9,3	2,9	8,3	2,6	5,3	2,1	7,5	1,2	8,1	3,3	6,2	1,0	-
Brabant-Zuid-Oost	.	.	6,4	1,6	11,1	3,0	8,2	2,5	9,3	3,6	7,5	1,7	7,3	2,0	8,8	2,0	-
Limburg-Noord	.	.	5,9	2,3	8,6	2,4	11,6	3,0	7,2	5,3	8,4	2,1	6,7	2,7	6,2	2,4	-
Limburg-Zuid	.	.	14,7	3,8	12,4	3,1	11,2	2,8	9,5	4,3	9,2	3,1	10,1	3,3	8,9	3,2	-
Flevoland	.	.	12,2	3,2	11,1	3,3	17,4	3,8	9,5	5,2	12,0	2,2	7,9	3,0	9,1	1,7	-

¹⁾ Voor de periode 2005-I t/m 2008-I gebaseerd op de oorspronkelijke VMR-gegevens.

²⁾ Voor Nederland 2005-2011.

Getoetst is of de richtingscoëfficiënt over de genoemde periode significant van 0 verschilt onder de veronderstelling van een lineaire ontwikkeling.

+ = significante toename

- = significante afname

(blanco) = geen significante ontwikkeling.

Door bevolking in Nederland ondervonden vermogensdelicten totaal – naar politieregio

	VMR-gecorrigeerd														Ontwik- keling 2006- 2011 ²⁾		
	2005-I	2006-I	2007-I	2008-I	2008-IV	2009-IV	2010-IV	2011-IV									
	marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾						
	<i>delicten per 100 inwoners</i>																
Nederland	26,1	1,3	24,5	0,7	21,3	0,7	19,9	0,7	16,2	0,8	16,9	0,5	15,3	0,7	16,0	0,5	-
Groningen	.	.	28,3	3,4	22,9	3,7	23,6	3,4	13,3	3,8	20,5	4,4	16,1	4,4	18,5	4,1	.
Fryslân	.	.	21,2	3,0	19,8	3,2	12,3	2,2	11,7	4,6	13,4	4,6	15,2	4,0	13,0	2,4	.
Drenthe	.	.	22,9	3,0	18,3	2,9	16,1	2,8	11,3	3,3	13,0	3,3	9,2	2,4	10,8	2,8	-
IJsselland	.	.	27,0	3,4	22,2	3,3	14,6	2,4	10,8	4,2	12,8	2,2	9,9	2,8	10,3	2,1	-
Twente	.	.	20,3	3,1	18,5	3,0	16,3	2,6	12,9	4,3	12,0	2,9	10,9	2,8	14,8	1,1	.
Noord- en Oost-Gelderland	.	.	17,7	2,6	16,2	2,7	17,1	2,7	9,8	3,7	9,8	2,4	9,5	2,5	8,9	2,2	-
Gelderland-Midden	.	.	17,9	2,6	21,3	3,1	16,6	2,6	15,6	5,5	15,9	1,0	13,0	3,0	16,1	2,3	.
Gelderland-Zuid	.	.	27,3	3,3	29,2	3,5	22,0	3,1	25,3	10,9	15,6	2,5	14,7	3,6	16,8	2,4	-
Utrecht	.	.	32,4	3,5	23,9	3,3	23,0	3,3	19,9	1,7	18,0	1,8	12,9	3,0	17,4	1,7	-
Noord-Holland Noord	.	.	26,1	3,1	20,6	3,0	18,6	2,9	17,0	4,7	19,5	2,6	16,2	3,9	16,0	1,9	-
Zaanstreek-Waterland	.	.	18,6	3,0	20,7	3,0	15,7	2,4	14,7	3,9	15,3	3,8	14,7	3,0	15,2	2,7	-
Kennemerland	.	.	19,5	3,1	16,8	2,6	20,8	2,8	13,0	3,7	17,1	3,8	16,8	3,5	16,3	2,3	.
Amsterdam-Amstelland	.	.	43,8	4,6	35,6	3,7	34,9	3,8	30,4	2,5	29,6	2,3	28,8	2,2	29,0	2,3	-
Gooi en Vechtstreek	.	.	17,2	2,5	19,4	3,0	20,3	3,4	15,0	3,9	18,4	2,5	18,0	4,4	17,9	2,8	.
Haaglanden	.	.	28,1	3,2	27,3	3,6	21,2	2,7	21,2	1,5	20,4	1,2	19,5	1,5	20,0	1,3	-
Hollands Midden	.	.	19,7	2,7	20,3	3,0	18,8	2,7	16,6	1,2	14,2	3,0	11,9	2,3	16,2	1,5	.
Rotterdam-Rijnmond	.	.	26,4	3,0	22,2	3,2	26,7	3,7	18,3	2,4	18,8	0,7	18,3	4,2	17,1	1,0	-
Zuid-Holland-Zuid	.	.	19,8	2,8	14,6	2,5	12,5	2,2	10,0	3,4	10,5	2,5	12,7	2,8	12,3	2,8	.
Zeeland	.	.	10,2	2,0	11,3	2,2	11,1	2,0	8,8	2,8	11,7	1,8	10,9	2,7	7,7	2,2	.
Midden- en West-Brabant	.	.	23,0	2,7	19,9	2,8	20,1	3,2	15,3	3,9	17,5	2,1	15,2	4,4	17,0	2,2	-
Brabant-Noord	.	.	22,8	3,2	16,1	2,9	17,5	2,9	10,3	2,8	16,4	1,7	19,4	4,3	14,3	1,1	.
Brabant-Zuid-Oost	.	.	23,9	2,6	20,8	3,0	17,7	2,8	17,5	4,2	17,1	1,7	14,8	2,5	16,4	1,9	-
Limburg-Noord	.	.	21,0	3,0	18,2	2,7	16,1	2,8	11,8	4,9	13,3	2,1	9,9	2,7	11,8	2,2	-
Limburg-Zuid	.	.	22,0	2,7	18,2	3,0	18,5	2,8	16,2	4,3	17,2	3,4	16,3	4,4	16,0	4,6	-
Flevoland	.	.	25,7	3,2	19,5	2,8	22,7	3,1	17,1	4,0	19,1	3,0	15,3	3,7	12,1	1,5	-

¹⁾ Voor de periode 2005-I t/m 2008-I gebaseerd op de oorspronkelijke VMR-gegevens.

²⁾ Voor Nederland 2005-2011.

Getoetst is of de richtingscoëfficiënt over de genoemde periode significant van 0 verschilt onder de veronderstelling van een lineaire ontwikkeling.

+ = significante toename

- = significante afname

(blanco) = geen significante ontwikkeling.

Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact, totaal – naar politieregio

	VMR-gecorrigeerd				IVM				Ontwik- keling 2006- 2011 ²⁾								
	2005-I	2006-I	2007-I	2008-I	2008-IV	2009-IV	2010-IV	2011-IV									
	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾	marge ¹⁾									
	% (zeer) tevreden																
Nederland	56,6	2,6	59,5	1,4	61,6	1,5	61,7	1,5	59,2	1,5	58,3	1,1	56,7	1,3	60,4	1,1	
Groningen	.	.	63,7	6,9	70,1	6,6	60,3	6,9	62,2	8,0	57,9	5,3	58,9	7,0	67,3	5,7	
Fryslân	.	.	59,8	7,3	65,5	6,9	76,7	6,8	61,2	8,6	61,3	7,0	60,7	6,6	58,9	7,2	
Drenthe	.	.	69,0	7,1	68,4	7,5	56,7	7,8	61,9	9,0	57,4	6,8	56,9	7,2	68,6	6,9	
IJsselland	.	.	59,0	7,1	70,5	6,6	63,4	6,8	66,0	7,5	67,8	4,1	58,1	6,5	56,4	5,8	
Twente	.	.	63,5	7,0	63,3	7,0	57,5	7,3	59,4	9,6	59,8	6,1	60,8	6,7	61,8	2,4	
Noord- en Oost-Gelderland	.	.	63,0	6,6	66,0	6,7	68,3	6,6	66,1	7,7	57,0	6,0	54,7	7,3	64,0	7,0	
Gelderland-Midden	.	.	57,1	6,9	56,9	6,8	59,4	7,5	59,0	8,2	60,1	2,0	58,4	6,6	65,5	6,5	+
Gelderland-Zuid	.	.	59,6	6,6	58,9	6,6	65,2	7,3	59,7	7,8	55,5	5,7	54,8	6,4	55,5	7,2	
Utrecht	.	.	56,8	6,4	56,4	6,9	61,0	6,7	51,5	7,4	59,1	3,1	57,7	6,7	59,9	4,1	
Noord-Holland Noord	.	.	58,3	6,2	58,3	7,4	54,7	7,2	60,1	7,6	59,2	3,4	55,9	6,8	60,7	2,9	
Zaanstreek-Waterland	.	.	62,0	7,1	59,8	7,0	60,1	6,9	54,0	8,8	50,8	6,4	58,7	6,1	60,4	6,6	
Kenemerland	.	.	60,6	6,6	64,9	6,3	57,7	7,0	63,7	7,6	66,8	6,2	54,0	6,4	66,9	4,5	
Amsterdam-Amstelland	.	.	57,3	5,8	66,3	6,0	55,8	6,1	55,6	3,2	60,0	3,3	59,1	3,2	58,7	3,6	
Gooi en Vechtstreek	.	.	66,9	6,0	67,4	6,6	65,2	6,3	61,2	6,9	57,1	6,3	55,2	6,3	58,4	4,9	-
Haaglanden	.	.	60,2	6,0	64,1	6,4	58,5	6,2	62,1	2,1	58,2	2,5	60,8	2,5	62,2	2,6	
Hollands Midden	.	.	63,1	6,2	60,8	6,6	62,6	6,6	64,6	2,1	54,1	6,8	54,7	6,3	62,7	2,3	
Rotterdam-Rijnmond	.	.	49,7	6,3	52,7	6,7	67,8	6,4	49,4	7,1	56,5	5,6	50,0	6,3	56,1	6,0	
Zuid-Holland-Zuid	.	.	57,0	6,4	62,4	7,2	59,4	6,7	60,6	7,5	59,8	5,9	55,6	5,9	57,7	5,5	
Zeeland	.	.	60,1	7,2	61,6	7,4	66,4	7,1	53,3	8,3	61,0	7,4	56,7	7,0	62,7	6,6	
Midden- en West-Brabant	.	.	62,7	6,2	60,9	6,7	62,3	6,6	64,1	8,0	55,6	4,0	55,9	6,8	55,9	5,5	-
Brabant-Noord	.	.	57,2	6,8	61,1	7,0	60,4	7,1	66,7	7,9	63,6	2,7	57,0	6,7	63,7	2,3	
Brabant-Zuid-Oost	.	.	57,9	6,3	62,8	7,1	64,4	6,7	62,9	7,5	58,7	3,3	59,3	6,4	60,1	4,2	
Limburg-Noord	.	.	63,6	6,7	58,1	7,4	63,8	7,1	56,8	12,0	53,3	6,7	58,4	6,6	60,5	7,1	
Limburg-Zuid	.	.	62,0	6,8	55,0	6,7	59,9	7,2	56,5	9,1	54,1	6,3	52,3	6,6	55,2	6,6	
Flevoland	.	.	59,2	6,0	62,0	6,4	53,0	6,3	54,0	7,5	54,7	6,4	57,1	6,3	59,9	6,4	

¹⁾ Voor de periode 2005-I t/m 2008-I gebaseerd op de oorspronkelijke VMR-gegevens.

²⁾ Voor Nederland 2005-2011.

Getoetst is of de richtingscoëfficiënt over de genoemde periode significant van 0 verschilt onder de veronderstelling van een lineaire ontwikkeling.

+ = significante toename

- = significante afname

(blanco) = geen significante ontwikkeling.

Functioneren politie in de buurt (schaalscore) – naar politieregio

	VMR-gecorrigeerd								IVM								Ontwik- keling 2006- 2011 ²⁾
	2005-I	2006-I	2007-I	2008-I	2008-IV	2009-IV	2010-IV	2011-IV	2005-I	2006-I	2007-I	2008-I	2008-IV	2009-IV	2010-IV	2011-IV	
	marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		marge ¹⁾		
	<i>schaalscore</i>																
Nederland	5,1	0,1	5,2	0,0	5,3	0,0	5,3	0,0	5,2	0,0	5,2	0,0	5,2	0,0	5,3	0,0	
Groningen	.	.	5,2	0,2	5,2	0,2	5,4	0,2	5,3	0,2	5,2	0,1	5,4	0,2	5,3	0,1	
Fryslân	.	.	5,2	0,2	5,3	0,2	5,5	0,2	5,3	0,2	5,2	0,1	5,2	0,2	5,3	0,1	
Drenthe	.	.	5,4	0,2	5,3	0,2	5,4	0,2	5,3	0,2	5,1	0,1	5,1	0,2	5,3	0,2	
IJsselland	.	.	5,4	0,2	5,6	0,2	5,5	0,2	5,5	0,2	5,3	0,1	5,4	0,1	5,3	0,1	
Twente	.	.	5,7	0,2	5,8	0,2	5,5	0,2	5,6	0,2	5,4	0,2	5,3	0,1	5,3	0,1	-
Noord- en Oost-Gelderland	.	.	5,3	0,2	5,3	0,2	5,4	0,2	5,4	0,2	5,1	0,1	5,2	0,1	5,4	0,1	
Gelderland-Midden	.	.	5,3	0,2	5,2	0,2	5,3	0,2	5,2	0,2	5,2	0,1	5,1	0,1	5,4	0,1	
Gelderland-Zuid	.	.	5,1	0,2	5,1	0,2	5,2	0,2	5,0	0,2	5,0	0,1	5,0	0,2	5,2	0,2	
Utrecht	.	.	5,0	0,2	5,1	0,2	5,3	0,2	5,2	0,1	5,1	0,1	5,2	0,1	5,4	0,1	+
Noord-Holland Noord	.	.	5,0	0,2	5,1	0,2	5,1	0,2	4,9	0,2	5,0	0,1	5,1	0,2	5,0	0,1	
Zaanstreek-Waterland	.	.	4,9	0,2	4,9	0,2	4,9	0,2	4,9	0,2	4,9	0,1	4,9	0,2	5,2	0,1	
Kenemerland	.	.	5,1	0,2	5,2	0,2	5,1	0,2	5,3	0,2	5,2	0,2	5,1	0,1	5,3	0,1	
Amsterdam-Amstelland	.	.	5,3	0,2	5,6	0,2	5,3	0,2	5,5	0,1	5,5	0,1	5,5	0,1	5,5	0,1	
Gooi en Vechtstreek	.	.	5,0	0,2	5,1	0,2	4,9	0,2	5,1	0,2	5,3	0,2	5,1	0,1	5,2	0,1	
Haaglanden	.	.	5,2	0,2	5,5	0,2	5,4	0,2	5,4	0,1	5,4	0,1	5,4	0,1	5,6	0,1	
Hollands Midden	.	.	5,2	0,2	5,1	0,2	5,2	0,2	5,2	0,1	5,1	0,1	5,1	0,1	5,2	0,1	
Rotterdam-Rijnmond	.	.	4,9	0,2	5,1	0,2	5,1	0,2	5,3	0,1	5,2	0,0	5,0	0,2	5,3	0,0	
Zuid-Holland-Zuid	.	.	4,9	0,2	5,2	0,2	5,0	0,2	5,2	0,2	5,1	0,1	5,1	0,1	5,2	0,1	
Zeeland	.	.	5,1	0,2	5,1	0,2	5,1	0,2	5,1	0,2	5,0	0,1	5,1	0,1	5,2	0,1	
Midden- en West-Brabant	.	.	5,1	0,2	5,2	0,2	5,2	0,2	5,0	0,2	5,0	0,1	5,0	0,2	5,1	0,1	
Brabant-Noord	.	.	5,2	0,2	5,3	0,2	5,3	0,2	5,4	0,2	5,3	0,1	5,3	0,1	5,3	0,1	
Brabant-Zuid-Oost	.	.	5,3	0,2	5,6	0,2	5,5	0,2	5,2	0,2	5,3	0,1	5,4	0,2	5,3	0,1	
Limburg-Noord	.	.	5,2	0,2	5,3	0,2	5,1	0,2	5,2	0,3	5,1	0,1	5,2	0,2	5,1	0,1	
Limburg-Zuid	.	.	4,9	0,2	4,9	0,2	5,0	0,2	5,1	0,2	4,7	0,2	4,9	0,2	5,2	0,1	
Flevoland	.	.	5,0	0,2	5,0	0,2	5,1	0,2	5,1	0,2	4,9	0,2	5,1	0,2	5,2	0,1	

¹⁾ Voor de periode 2005-I t/m 2008-I gebaseerd op de oorspronkelijke VMR-gegevens.

²⁾ Voor Nederland 2005-2011.

Getoetst is of de richtingscoëfficiënt over de genoemde periode significant van 0 verschilt onder de veronderstelling van een lineaire ontwikkeling.

+ = significante toename

- = significante afname

(blanco) = geen significante ontwikkeling.

Bijlagen

**Bijlage 1: Onderzoeksverantwoording (verkorte versie)
Integrale Veiligheidsmonitor 2011**

1. Inleiding

In deze verkorte versie van de onderzoeksverantwoording worden de belangrijkste aspecten van de opzet en uitvoering van de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) toegelicht. Een meer uitgebreide beschrijving van het onderzoek komt afzonderlijk en uitsluitend elektronisch beschikbaar als proces- en onderzoeksdocumentatie. De IVM, voor het eerst uitgevoerd in het najaar van 2008, moet worden gezien als de opvolger van de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR) die in de periode 2005 – 2008 door het CBS is uitgevoerd en waarover jaarlijks is gerapporteerd. In 2011 is de IVM voor het vierde jaar op rij als grootschalig bevolkingsonderzoek uitgevoerd, waarbij personen van 15 jaar en ouder zijn ondervraagd. Het IVM onderzoek is opgebouwd rondom een gecoördineerde vragenlijst. Deze biedt de mogelijkheid om naast onderwerpen van landelijk belang ook lokale onderzoeksvragen op te nemen. Hierdoor is de IVM een bruikbaar meetinstrument voor meerdere bestuurlijke niveaus binnen de overheid. Daarnaast komen door het verdere samenwerken op het gebied van de veiligheid meer eenduidige cijfers beschikbaar, meer mogelijkheden voor analyse en kan er efficiënter onderzoek worden uitgevoerd.

In de jaren 2008, 2009 en 2010 is parallel aan de IVM een Veiligheidsmonitor Rijk op beperkte schaal uitgevoerd. Een dergelijk parallel onderzoek heeft voor de IVM 2011 niet meer plaatsgevonden. De beschikbare gegevens van de eerdere parallel onderzoeken zijn vooral gebruikt om de methodebreuken als gevolg van de invoering van de IVM in kaart te brengen. Dit zowel op landelijk als politieregionaal niveau. In bijlage 2 van de landelijke rapportage wordt de laatste stand van zaken omtrent de waargenomen methodebreuken toegelicht.

In de volgende paragraaf wordt de opzet van de IVM 2011 kort besproken, terwijl paragraaf 3 ingaat op de structuur van de vragenlijst. In paragraaf 4 komt de steekproeftrekking voor het onderzoek aan de orde. In paragraaf 5 wordt ingegaan op het veldwerk en de responsresultaten, terwijl paragraaf 6 een beknopte beschrijving geeft van het verwerkingsproces. In paragraaf 7 ten slotte is een beschrijving opgenomen van de weging van de IVM.

2. Onderzoekopzet

De externe stuurgroep 'Stroomlijning Veiligheidsmonitors', met vertegenwoordigers van BZK, Justitie, CBS, WODC, G4, G27, VNG, RHC, in het voorjaar van 2008 opgegaan in de Raad voor de Veiligheidsmonitor, heeft in juni 2008 een definitief besluit genomen ten aanzien van de organisatie en uitvoering van de Veiligheidsmonitor op landelijk/regionaal en lokaal niveau. Dit onder de naam 'Integrale Veiligheidsmonitor' (IVM). In deze paragraaf wordt op hoofdpunten beschreven hoe de IVM als jaarlijks onderzoek is opgezet en hoe de uitvoering ervan is georganiseerd.

De jaarlijkse waarneming op het terrein van de sociale veiligheid en ondervonden criminaliteit is voor de IVM vastgesteld voor de periode van 15 augustus t/m 30 november. Bij de IVM wordt gebruik gemaakt van vier verschillende modes, nl. waarneming via internet (verder ook aangeduid met CAWI) en papier (PAPI), telefonisch (CATI) en face-to-face (CAPI). Voor de landelijke uitvoering van de IVM werken het Ministerie van Veiligheid & Justitie en CBS samen op basis van een afgesloten overeenkomst. Het CBS draagt zorg voor de landelijke uitvoering. De IVM steekproef op landelijk niveau die met de nieuwe waarnemingsmethode en nieuwe vragenlijst wordt benaderd, moet resulteren in minstens 18 750 respondenten (minimaal 750 responsen per politieregio).

De uniforme vragenlijst van de nieuwe IVM biedt ook voor lokaal geïnteresseerden zoals (politie)regio's en individuele gemeenten de mogelijkheid om vragen op te nemen. Dit wordt mogelijk gemaakt door het hanteren van verplichte en facultatieve blokken in de vragenlijst (zie ook verder bij paragraaf 3).

De lokale deelname aan de IVM is niet verplicht en zeer wisselend. In 2008 deden 78 gemeenten mee, in 2009 waren dit 239 gemeenten, in 2010 21 gemeenten. In 2011 deden weer 225 gemeenten mee. Door deze grote lokale deelname in 2011 was er in 23 van de 25 politieregio sprake van een volledige of gedeeltelijke oversampling. Slechts in 2 politieregio's vond geen oversampling plaats (zie tabel 1).

Voor de uitvoering van de IVM op lokaal niveau is door het Ministerie van Veiligheid en Justitie het bureau Veiligheidsmonitor (bVm) opgericht. De taken van dit bureau richten zich vooral op de facilitering en coördinatie van de lokale deelnemers aan de IVM. Zo kunnen lokale deelnemers gebruik maken van een drietal geselecteerde veldwerkbureaus die aan de opgestelde eisen voldeden. Verder is voor de uitvoering van de IVM op lokaal niveau door bVm, in samenwerking met het CBS, het handboek Veiligheidsmonitor samengesteld.

In dit handboek worden gedetailleerde richtlijnen en andere noodzakelijke input gegeven voor de uitvoering van de IVM op lokaal niveau.

Behalve de uitvoering van de IVM op landelijk/politieri regionaal niveau ondersteunt het CBS ook de uitvoering op lokaal niveau. Zo verzorgt het CBS voor alle lokale deelnemers de steekproeftrekking. Dit heeft als voordeel dat alle te benaderen steekproefpersonen (landelijk en lokaal) uit hetzelfde steekproefkader afkomstig zijn en eventuele kaderfouten hierdoor beperkt blijven. Ook eventuele dubbele benadering van personen is hiermee uitgesloten. Behalve het trekken van de steekproeven verwerkt en ordent het CBS ook alle onderzoeksgegevens. Hierna voorziet het CBS deze van een weegfactor, die door elke lokale deelnemer kan worden gehanteerd. Na bewerking van de veldwerkgegevens worden beveiligde microdatabestanden teruggeleverd aan de lokale deelnemers. Deze uitlevering vindt plaats via het bureau Veiligheidsmonitor (bVm).

Tabel 1. Oversampling door gemeenten per politieregio, IVM

Politieregio	2008		2009		2010		2011	
	Deelname gemeenten	Mate van oversampling	Deelname gemeenten	Mate van oversampling	Deelname gemeenten	Mate van oversampling	Deelname gemeenten	Mate van oversampling
01 Groningen		Niet	16	Deels		Niet	9	Deels
02 Friesland		Niet	18	Deels		Niet	10	Deels
03 Drenthe		Niet		Niet		Niet	0	Niet
04 IJsselland		Niet	3	Deels		Niet	2	Deels
05 Twente		Niet	1	Deels	1	Deels	13	Deels
06 Noord- en Oost-Gelderland		Niet	12	Deels		Niet	1	Deels
07 Gelderland-Midden		Niet	16	Volledig		Niet	2	Deels
08 Gelderland-Zuid		Niet	1	Deels		Niet	2	Deels
09 Utrecht	29	Volledig	29	Volledig		Niet	26	Volledig
10 Noord-Holland-Noord		Niet	26	Volledig		Niet	24	Volledig
11 Zaanstreek-Waterland	1	Deels		Niet	1	Deels	2	Deels
12 Kennemerland		Niet		Niet		Niet	6	Deels
13 Amsterdam-Amstelland	6	Volledig	6	Volledig	6	Volledig	6	Volledig
14 Gooi en Vechtstreek		Niet	8	Deels		Niet	6	Deels
15 Haaglanden	9	Volledig	9	Volledig	9	Volledig	9	Volledig
16 Hollands Midden	29	Volledig	1	Deels	2	Deels	25	Volledig
17 Rotterdam-Rijnmond	1	Deels	20	Volledig		Niet	19	Volledig
18 Zuid-Holland-Zuid		Niet	1	Deels	1	Deels	1	Deels
19 Zeeland		Niet	13	Volledig		Niet	1	Deels
20 Midden- en West-Brabant		Niet	17	Deels		Niet	23	Deels
21 Brabant-Noord	1	Deels	16	Deels		Niet	20	Volledig
22 Brabant-Zuidoost	1	Deels	17	Deels	1	Deels	14	Deels
23 Limburg-Noord	1	Niet	7	Deels		Niet	1	Deels
24 Limburg-Zuid		Niet		Niet		Niet	0	Niet
25 Flevoland		Niet	2	Deels		Niet	3	Deels
Totaal	78		239		21		225	

3. Vragenlijst

Voor het uitvoeren van de Integrale Veiligheidsmonitor is een vragenlijst ontwikkeld waarmee zowel op landelijk niveau als regionaal/lokaal niveau gegevens over de veiligheid in Nederland verzameld kunnen worden. In de vragenlijst komen een aantal verschillende thema's aan de orde. De voornaamste zijn leefbaarheid en beleving van de (woon)buurt, onveiligheidsgevoelens vermijdingsgedrag en respectloos gedrag van burgers, persoonlijk slachtofferschap, contacten met de politie, het functioneren van de politie, en preventie. Met deze geharmoniseerde vragenlijst wordt een forse stap gezet in het 'vergelijkbaar' meten van zowel de subjectieve als objectieve veiligheid en de relatie van burgers met politie en gemeenten in Nederland.

Na 2010 zijn ook in 2011 bij de IVM enkele vragen opgenomen over cybercrime. Deze vragen hebben het karakter van pilotvragen en zijn daarom alleen voorgelegd aan de steekproefpersonen die door het CBS voor de landelijke waarneming zijn benaderd. Gezien het pilotkarakter van de vragen worden de onderzoeksresultaten niet opgenomen in de Landelijke rapportage en het Tabellenrapport van de IVM. De onderzoeksresultaten van deze pilotvragen uit de IVM 2010 zijn inmiddels vastgelegd in een afzonderlijke onderzoeksnotitie. Deze wordt na accordering beschikbaar gesteld via de website van het CBS.

Schema 1. Structuur vragenlijst IVM 2011

	Toelichting/opening en controle persoonsgegevens	
	Leefbaarheid woonbuurt	
	Beleving buurtproblemen	
	Onveiligheidsbeleving	
	Slachtofferschap	
	Aangiftegedrag	
	Tevredenheid laatste politiecontact	
	Oordeel functioneren politie	
	Oordeel functioneren gemeente	
	Preventie	
	Onveilige plekken	
	Respectloos gedrag	
	Cybercrime	
	Achtergrondkenmerken	

De gestandaardiseerde vragenlijst van de IVM is modulair opgebouwd en bevat gestandaardiseerde vragenblokken. Deze kunnen worden opgesplitst in verplichte vragenblokken en facultatieve vragenblokken. Daarnaast wordt in de zogenaamde vrije ruimte nog de mogelijkheden geboden om eigen vragen op te nemen. De hoofdstructuur van de vragenlijst ziet er als volgt uit (zie schema 1).

Op landelijk/regionaal niveau zijn door het CBS alle blokken van de vragenlijst in het veld afgenomen conform de eerder vermelde structuur. Sommige thema's hebben meer dan 1 blok. De nummering van de blokken in de vragenlijst is als volgt:

Standaard vragenblokken

1. Leefbaarheid woonbuurt
2. Beleving buurtproblemen
3. Onveiligheidsbeleving
4. Slachtofferschap

5. Aangiftegedrag
6. Tevredenheid laatste politiecontact
- 7a. Oordeel functioneren politie in de buurt I
- 7b. Oordeel functioneren politie algemeen II
8. Oordeel functioneren gemeente
- 9a. Preventie I; maatregelen
- 9b. Preventie II; gedrag/gevoel
10. Onveilige plekken
11. Respectloos gedrag
12. Cybercrime
13. Achtergrondkenmerken

Op lokaal niveau zijn vijf standaardblokken verplicht. Dit zijn de blokken 1 t/m 4 en blok 13. Daarnaast kunnen lokale opdrachtgevers, zoals gemeenten, elk voor zich kiezen welke van de overige blokken zij opnemen in de vragenlijst, uitgezonderd cybercrime. Het is niet de bedoeling dat gedeelten van facultatieve blokken worden opgenomen. Met andere woorden: een facultatief blok wordt of helemaal of helemaal niet opgenomen. Tevens kunnen gemeenten zelf vragen formuleren (vrije ruimte). Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat wordt afgeweken van de standaard volgorde waarin de blokken en vragen worden afgenomen.

Verplichte standaard vragenblokken voor lokale deelnemers

1. Leefbaarheid woonbuurt
2. Beleving buurtproblemen
3. Onveiligheidsbeleving
4. Slachtofferschap
12. Achtergrondkenmerken

Facultatieve vragenblokken voor lokale deelnemers

5. Aangiftegedrag
6. Tevredenheid laatste politiecontact
- 7a. Oordeel functioneren politie in de buurt I
- 7b. Oordeel functioneren politie in de buurt II
8. Oordeel functioneren gemeente
- 9a. Preventie I; maatregelen
- 9b. Preventie II; gedrag/gevoel
10. Onveilige plekken
11. Respectloos gedrag

Vrije ruimte: ruimte voor eventuele eigen vragen(blokken) voor lokale deelnemers

Wijzigingen in de vragenlijst:

Voor de IVM 2011 zijn er geen veranderingen in de vragenlijst doorgevoerd. Wel zijn ook voor deze meting weer de pilotvragen over cybercrime in de vragenlijst opgenomen. Deze vragen zijn uitsluitend afgenomen in het landelijk deel van de IVM dat door het CBS wordt uitgevoerd.

4. Steekproef en uitzet

Samenvatting:

Voor de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) 2011 zijn personensteekproeven getrokken uit steekproefkaders die door het CBS zijn afgeleid uit de Gemeentelijke Basisadministratie. De doelpopulatie van de IVM bestaat uit alle in Nederland woonachtige personen van 15 jaar of ouder die deel uitmaken van particuliere huishoudens. De steekproef voor de IVM bestaat uit twee delen: een landelijke steekproef en een lokale steekproef. Voor beide delen is een tweetrapssteekproefontwerp toegepast. In de eerste trap zijn bij de landelijke steekproef deelgemeenten geselecteerd en bij de lokale steekproef buurten, wijken of postcodegebieden. De tweede trap is een random steekproef van personen in de geselecteerde gebieden met omvangen zoals vastgesteld in de eerste trap. De omvang van de landelijke steekproef was oorspronkelijk 33.406 personen en die van de lokale steekproef 518.202 personen. Uiteindelijk is de landelijke steekproef met 4.233 extra personen verhoogd om de responstargets te kunnen halen.

Inleiding

De steekproef voor de Integrale Veiligheidsmonitor bestaat uit twee delen. De landelijke steekproef waarvoor de waarneming is uitgevoerd door het CBS en de lokale steekproef die in opdracht van politieregio's en gemeenten is uitgevoerd door verschillende veldwerk bureaus of gemeentelijke instanties. Zowel de landelijke als de lokale steekproeven zijn door het CBS getrokken uit steekproefkaders die zijn afgeleid uit de Gemeentelijke Basisadministratie.

De landelijke steekproef

Voor de Veiligheidsmonitor 2011 is in tegenstelling tot 2010 slechts één benaderingsstrategie uitgevoerd, namelijk de 'cawi/papi-cati/capi-strategie', zie [1]. Steekproefpersonen zijn per brief verzocht om via internet (cawi) aan het onderzoek deel te nemen, met de mogelijkheid een schriftelijke vragenlijst (papi) op te vragen. Nonrespondenten zijn herbenaderd via cati als het telefoonnummer bij CBS bekend is en anders via capi. In 2011 is voor het eerst de 'cawi/capi-strategie' niet meer uitgevoerd naast de 'cawi/papi-cati/capi-strategie'. Een ander belangrijk verschil ten opzichte van voorafgaande jaren, is dat de waarneming iets vroeger in het jaar was. De waarneming vond plaats tussen 11 augustus en 30 november 2011.

De doelpopulatie van de Veiligheidsmonitor bestaat uit alle in Nederland woonachtige personen van 15 jaar of ouder die deel uitmaken van particuliere huishoudens. De institutionele bevolking, dat zijn personen in inrichtingen, instellingen of tehuizen, wordt niet geënkquëteerd.

Maandelijks is voor elk van de varianten een gestratificeerde tweetrapssteekproef van personen getrokken uit een steekproefkader van personen dat is afgeleid uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Hierbij is gestratificeerd naar politieregio × interviewregio. In de eerste trap zijn deelgemeenten geselecteerd. In stedelijke gebieden is een deelgemeente ongeveer gelijk aan een wijk, terwijl in landelijke gebieden een deelgemeente vaak overeenkomt met de gemeente zoals die bestond vóór de gemeentelijke fusies in 1998. De deelgemeenten zijn via een systematisch steekproefontwerp getrokken met kansen evenredig aan het aantal inwoners van 15 jaar of ouder. In de tweede trap is een enkelvoudig aselekt steekproef van personen van 15 jaar of ouder getrokken uit de deelgemeenten die in de eerste trap zijn geselecteerd. De clusteromvang is één persoon per deelgemeente. Hierdoor ontstaat een optimale landelijke spreiding van de steekproef.

De doelpopulatie is opgesplitst in 25 politieregio's waarbij in elke politieregio een steekproef is getrokken. De steekproefomvang is per regio zo gekozen, dat het verwachte aantal respondenten in elke politieregio 780 is. Hiermee is een reserve van 30 responsen per politieregio ingebouwd. Binnen elke politieregio heeft elke persoon die tot de doelpopulatie behoort dezelfde kans om in de steekproef terecht te komen.

Bij het vaststellen van de steekproefomvang per politieregio is rekening gehouden met de kans op telefoonbezit en de responskansen per mode in de betreffende politieregio. Deze kansen zijn gebaseerd op realisatiecijfers bij de steekproef voor de Veiligheidsmonitor in september tot en met december in 2008, 2009 en 2010.

In totaal zijn 33.406 steekproefpersonen in augustus of september 2011 benaderd met het verzoek de vragenlijst via internet in te vullen, zie tabel 2. Er zijn twee porties uitgezet, één van 22.300 en één van 11.106 personen. De eerste portie is dus twee keer zo groot als de tweede, net als in de voorafgaande jaren.

Tabel 2. Via cawi uitgezette steekproefaantallen naar maand en telefoonbezit

	aug	sep	totaal
uitgezet cawi	22.300	11.106	33.406
w.v. met telnr	14.797	7.514	22.311
zonder telnr	7.503	3.592	11.095

Net als in voorgaande jaren is steeds na afronding van de cawi-waarneming en de telefonische herbenadering van de eerste cawi-steekproef, een nieuwe schatting gemaakt van het verwachte aantal respondenten per politieregio. Op basis van deze schattingen werden in voorgaande jaren de steekproeven voor de telefonische en face-to-face herbenadering van de tweede cawi-steekproef uitgedund zodanig dat het verwachte aantal respondenten per politieregio uiteindelijk gelijk was aan 760. Omdat in 2011 het responsverloop tegenviel, is in 2011 niet uitgedund. Er zijn 13.962 personen via cati herbenaderd en 7.577 via capi, zie tabel 3. De face-to-face herbenadering van portie 1 vond plaats in oktober en die van portie 2 in november. De telefonische herbenadering van portie 1 vond plaats tussen 12 september en 7 oktober. Dit is bij benadering tweederde van alle telefonische herbenaderingen, zie tabel 3. De telefonisch herbenaderbare steekproef uit portie 2 is in tweeën gesplitst, zodanig dat het tweede deel twee keer zo groot is als het eerste deel. Het eerste deel werd herbenaderd tussen 10 oktober en 4 november. Dit is bij benadering eennegende van alle telefonische herbenaderingen. Het tweede deel werd herbenaderd tussen 31 oktober en 28 november. Dit is bij benadering tweekende van alle telefonische herbenaderingen. De herbenaderbare cati-steekproef uit portie 2 bevatte 4.552 elementen, waarvan er 1.525 tussen 10 oktober en 4 november werden benaderd en 3.027 tussen 31 oktober en 28 november.

Tabel 3. Uitgezette en uitgedunde steekproefaantallen naar mode en maand

	aug	sep	totaal
uitgezet cawi	22.300	11.106	33.406
w.v. respons cawi	5.369	2.836	8.205
aanvraag papi	1.975	1.056	3.031
uitval	423	208	631
herbenaderbaar cati	9.410	4.552	13.962
herbenaderbaar capi	5.123	2.454	7.577
uitgedund herbenaderbaar cati	0	0	0
uitgedund herbenaderbaar capi	0	0	0
uitgezet cati	9.410	4.552	13.962
uitgezet capi	5.123	2.454	7.577

Bij de responsmonitoring in november werd geconstateerd dat in bijna alle politieregio's de responstarget van 750 personen in gevaar kwam. Daarom is een extra steekproef uitgezet om voor het verwachte responstekort te compenseren. Deze steekproef had een omvang van 4.233 personen. Steekproefpersonen werden per brief verzocht om via internet aan het onderzoek deel te nemen, met de mogelijkheid een schriftelijke vragenlijst op te vragen. Nonrespondenten werden telefonisch herbenaderd als het telefoonnummer bij CBS bekend was. Wanneer het telefoonnummer niet bekend was, werd niet herbenaderd. Via internet werden 768 responsen behaald, 1 papieren vragenlijst werd aangevraagd, 20 personen gaven door aan Contact Centre Inbound niet mee te willen of kunnen werken aan het onderzoek en 1.736 personen werden telefonisch herbenaderd.

De lokale steekproef

In 2011 zijn in totaal 30 aanvragen gedaan voor een lokale steekproef. Iedere aanvraag heeft betrekking op één of meer gemeenten. In totaal is er van 225 gemeenten een aan-

vraag voor een lokale steekproef binnengekomen. In onderstaand overzicht zijn alle aanvragen voor 2011 opgenomen:

Politieregio Amsterdam-Amstelland (dit betreft Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn)

Haarlem en Omstreken (dit betreft Haarlem Heemskerk, Heemstede, Bloemendaal, Uitgeest, Zandvoort)

Zwolle

Dordrecht

Groningen (dit betreft Bedum, Ten Boer, Eemmond, Haren, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Vlagtwedde)

Zoetermeer

Pijnacker-Nootdorp

Brabant (dit betreft Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Etten-Leur, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Rucphen, Waalwijk, Zundert, Uden, Boxmeer, Cranendonck, Heeze-Leende, Boxtel, Schijndel, Vught, Cuijk, Veldhoven, Oirschot, Aalburg, Werkendam, Woudrichem, Loon op Zand, Breda, Gilze Rijen, Landerd, St Anthonis, Grave, Boekel, Mill en St Hubert, Veghel, Bernheze, Maasdonk, Oss, Geldrop-Mierlo, Helmond, Laarbeek, 's-Hertogenbosch, Heusden, Haaren, Sint-Michielsgestel, Sint-Oedenrode, Tilburg, Valkenswaard, Asten, Dongen, Drimmelen, Geertruidenberg, Someren, Deurne, Best, Eindhoven, Waalre)

Venlo

Twente (dit betreft Haaksbergen, Rijssen-Holten, Enschede, Hengelo, Borne, Wierden, Dinkelland, Tubbergen, Oldenzaal, Losser, Hof van Twente, Hellendoorn, Almelo)

Hollands-Midden (dit betreft Alphen aan den Rijn, Bergambacht, Boskoop, Gouda, Hillegom, Kaag en Braassem, Leiderdorp, Lisse, Nederlek, Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Ouderkerk, Rijnwoude, Teylingen, Vlist, Voorschoten, Zoeterwoude, Bodegraven-Reeuwijk, Katwijk, Leiden, Schoonhoven, Zuidplas, Waddinxveen)

Edam-Volendam

Nijmegen

Rotterdam

Leidschendam-Voorburg

Harderwijk

Arnhem

Friesland (dit betreft Achtkarspelen, Het Bildt, Dongeradeel, Franekeradeel, Ferwerderadiel, Leeuwarderadiel, Menaldumadiel, Tytsjerksteradiel, Weststellingwerf, Leeuwarden)

Tiel

Kampen

Zaanstad

Ede

Noord-Holland-Noord (dit betreft Alkmaar, Anna Pauwlona, Bergen (NH), Castricum, Drechterland, Enkhuizen, Graft-de Rijk, Harenkarspel, Heerhugowaard, Heiloo, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Niedorp, Opmeer, Schagen, Schermer, Stede Broec, Texel, Wieringen, Wieringermeer, Zijpe, Den Helder)

Utrecht en Gooi en Vechtstreken (dit betreft Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, Bussum, Eemnes, Hilversum, Houten, Huizen, IJsselstein, Laren, Leusden, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Weesp, Wijk bij Duurstede, Woudenberg, Vianen, Blaricum, de Bilt, Rhenen, Dronten, Zeist, Lopik, Veenendaal, de Ronde Venen, Woerden)

Noordoostpolder

Politieregio Haaglanden (dit betreft Den Haag, Delft, Rijswijk, Wassenaar, Zoetermeer, Westland, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg en Pijnacker-Nootdorp)

Den Haag

Rotterdam-Rijnmond (dit betreft Albrandswaard, Brielle, Capelle aan den IJssel, Dirksland, Goedereede, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Middelharnis, Maassluis, Oostflakkee, Ridderkerk, Vlaardingen, Westvoorne, Schiedam, Bernisse, Barendrecht, Spijkenisse)

Almere

Goes

Alle gemeenten uit bovenstaande aanvragen kunnen verder worden onderverdeeld in primaire eenheden. Deze primaire eenheden zijn gebaseerd op wijken, buurten of postcodes. Doorgaans betreft dit een gebied waarover de gemeente uitspraken wil doen over de veiligheid. Niet alle gemeenten zijn verder onderverdeeld: sommige gemeenten vormen op zichzelf een primaire eenheid. Binnen iedere primaire eenheid is een enkelvoudig aselechte steekproef getrokken van personen van 15 jaar of ouder. De trekkingskansen waarmee de personen zijn getrokken zijn voor verschillende primaire eenheden zeer verschillend. Binnen een primaire eenheid zijn de trekkingskansen voor alle personen van 15 jaar of ouder in de meeste gevallen gelijk.

Vanwege een verwacht afwijkend responsgedrag van personen van verschillende herkomst, zijn de trekkingskansen voor bepaalde herkomstgroepen bij een drietal aanvragen aangepast. Dit betreft de steekproeven voor Amsterdam-Amstelland, Rotterdam en Almere. Hier zijn de primaire eenheden verder opgesplitst naar herkomst, en zijn de trekkingskansen voor deze primaire eenheden aangepast. Voor de overige steekproeven is bij de trekking geen rekening gehouden met de herkomst.

De gemeente Den Haag komt in twee aanvragen voor: de aanvraag vanuit de gemeente en de aanvraag vanuit de politieregio Haaglanden. Dit is lastig bij het maken van primaire eenheden, omdat de verschillende indelingen elkaar kruisen. Daarom is bij Den Haag een indeling in primaire eenheden gemaakt, die als het ware de doorsnede van beide indelingen vormt. Zo kunnen de primaire eenheden uit zowel de aanvraag van de gemeente Den Haag als die van de politieregio worden opgebouwd uit één of meerdere primaire eenheden zoals die voor de trekking zijn gebruikt. Bij de uitlevering aan de gemeenten is de primaire eenheid zoals hij in de aanvraag voorkwam in het bestand opgenomen. De gemeenten Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg en Pijnacker-Nootdorp komen ook in twee aanvragen door. Ook hier betreft het de aanvraag vanuit de politieregio Haaglanden en een aanvraag vanuit de gemeente. Voor deze gemeenten gebruikt de politieregio de gehele gemeente als primaire eenheid. Bij het trekken van de steekproef is de indeling in primaire eenheden die door de gemeenten is aangeleverd gebruikt. In de steekproef voor de politieregio is in alle primaire eenheden van deze gemeente met dezelfde fractie getrokken.

In de politieregio Amsterdam-Amstelland is in 2011 een doorlopend onderzoek gehouden. Het deel van het onderzoek dat betrekking heeft op de maanden september tot en met november maakt deel uit van de integrale Veiligheidsmonitor. De gemeente Rotterdam heeft in 2011 twee keer een steekproef getrokken: een voorjaarsmeting en een najaarsmeting. Alleen de najaarsmeting maakt deel uit van de integrale Veiligheidsmonitor.

De omvang van de uit te zetten steekproef wordt voor alle primaire eenheden bepaald door de gewenste respons en het verwachte percentage nonrespons. Het nonresponspercentage varieert voor verschillende primaire eenheden van 12% tot 77%. De steekproef fractie van de uit te zetten steekproef is ook heel verschillend voor de verschillende primaire eenheden dit kan variëren van minder dan een procent tot meer dan 60%.

Om een uit te zetten steekproef van een bepaalde omvang uit te komen, moet er een grotere steekproef worden getrokken om te compenseren voor technische uitval. De grootste uitval wordt veroorzaakt door de eis dat een persoon op een adres waar al eerder iemand voor de Veiligheidsmonitor is getrokken wordt uitgesloten. Deze uitval wordt groter naarmate de steekproef fracties toenemen. In Hengelo is het in 4 primaire eenheden niet gelukt om de gewenste steekproef aantallen te leveren. Hier is een kleinere steekproef geleverd. Verder is er voor de gemeenten in Brabant een noodsample van 10% geleverd. Wanneer de steekproef fractie voor de steekproef en de noodsample samen boven de 10% uitkwam, is de noodsample verkleind. Tenslotte moet nog worden opgemerkt dat de bevolking van instituten en tehuizen buiten de trekking is gehouden.

Referenties

[1] Björn Janssen, Kees van Berkel, Onderzoeksdesign dataverzameling IVM 2011, versie 1.0, interne CBS-nota, 1 augustus 2011.

5. Veldwerk en respons

Voor zowel het landelijk/regionale als het lokale veldwerk is gebruik gemaakt van verschillende waarnemingsmethodieken. Gebruik gemaakt wordt ondermeer van waarneming via internet (CAWI) en indien de benaderde personen dit wensten was ook een schriftelijke vragenlijst beschikbaar. Hier komen dus geen interviewers aan te pas. Steekproefpersonen die van de genoemde beide mogelijkheden geen gebruik hebben gemaakt zijn daarna telefonisch (CATI) of persoonlijk (CAPI) benaderd door interviewers. Deze laatste benaderingswijze is niet verplicht gesteld voor de lokale deelnemers.

Voor de landelijk/regionale uitvoering met behulp van CATI en CAPI heeft het CBS interviewers in dienst. Deze interviewers zijn merendeels al langere tijd als interviewer werkzaam en hebben een goede staat van dienst. CBS interviewers worden grondig getraind en regelmatig bijgeschoold. De kwaliteit van het werk van de interviewers wordt voortdurend gecontroleerd. Bij de CATI-interviewers luisteren teamleiders steekproefsgewijs mee. CAPI-interviewers worden regelmatig begeleid door hun regiomanagers of door ervaren collega's. Dit kan vanwege de mobiliteit van deze face-to-face interviewers die veel op pad zijn uiteraard niet op even grote schaal als bij CATI. Daarom wordt bij het grootste CBS-onderzoek (de Enquête Beroepsbevolking) structureel vijf procent van het werk van de CAPI-interviewers nagebeeld. Als resultaten daartoe aanleiding geven gebeurt dit ook bij andere onderzoeken van bepaalde interviewers of krijgen respondenten het verzoek een schriftelijke vragenlijst in te vullen. Hierbij wordt nagegaan of de interviewer de veldwerkregels correct heeft toegepast, het interview heeft afgenomen en wordt een aantal gegevens uit het afgenomen interview gecontroleerd. Interviewers waarbij grove nalatigheden worden geconstateerd worden uit het interviewercorps verwijderd. De statistische afdeling wordt hiervan op de hoogte gebracht, zodat hiermee bij de analyse rekening kan worden gehouden.

Een tweede instrument waarmee de kwaliteit van interviewers wordt gemeten is het vergelijken van interviewers met hun collega's uit de regio op een aantal indicatoren. Interviewers die afwijken worden aan een nader onderzoek onderworpen (onder meer op responsgegevens). Eventueel worden ook respondenten herbenaderd. Zowel in het veld als bij het telefonisch interviewen hebben in de IVM geen incidenten plaatsgevonden waardoor de kwaliteit in gevaar zou komen. Voor de IVM wordt de landelijke respons, de respons per interviewerregio en per politieregio gemeten en besproken met de projectleiding van de IVM. Het veldwerk voor de landelijk/regionale waarneming is voor de IVM 2011 zonder problemen verlopen, waarbij de target van minimaal 750 respondenten per politieregio is gerealiseerd.

De inzet van interviewers voor de lokale waarneming van de IVM is naast CAWI en PAPI vooral gericht op telefonische waarneming (CATI). Het duurdere face-to-face (CAPI) waarnemen is door de lokale deelnemers slechts op beperkte schaal toegepast en dan vooral in Amsterdam. De uitvoering van het lokale veldwerk van de IVM is volgens planning uitgevoerd. De door het CBS getrokken steekproeven zijn tijdig beschikbaar gesteld waardoor ook tijdig met het veldwerk kon worden gestart.

Van de 225 gemeenten die voor de uitvoering van de Integrale Veiligheidsmonitor een steekproef hebben ontvangen zijn ook de veldwerkgegevens ontvangen. In totaal werden door de 225 in het onderzoek voor oversampling opgenomen gemeenten meer dan 480 duizend personen benaderd om aan het onderzoek mee te doen. Hierdoor was in zeven politieregio's sprake van een volledige oversampling en in zestien politieregio's van een gedeeltelijke oversampling. In twee politieregio's was er geen oversampling en hebben de uitkomsten uitsluitend betrekking op personen uit de CBS steekproef (zie ook tabel 5). De oversampling in 2011 was veel omvangrijker dan in 2010 (21 gemeenten) en lijkt hierdoor weer meer op die van 2009 (239 gemeenten). In 2008, het eerste jaar van de IVM, deden 78 gemeenten aan dit onderzoek mee.

Tabel 4. Overzicht van uitgezette steekproefpersonen naar politieregio, IVM 2011

Nr	Naam Polreg Polreg	Uitgezette steekproefpersonen		
		CBS	Lokaal	Totaal
1	Groningen**	1452	4500	5952
2	Friesland**	1484	10595	12079
3	Drenthe	1482	0	1482
4	IJsselland**	1459	3220	4679
5	Twente**	1469	48177	49646
6	Gelderland - Noord - Oost**	1354	6075	7429
7	Gelderland - Midden**	1664	20132	21796
8	Gelderland - Zuid**	1271	12184	13455
9	Utrecht*	1542	30931	32473
10	Noord - Holland - Noord*	1467	23043	24510
11	Zaanstreek - Waterland**	1676	10555	12231
12	Kennemerland**	1557	9502	11059
13	Amsterdam - Amstelland*	2086	20076	22162
14	Gooi- en Vechtstreek**	1457	4437	5894
15	Haaglanden *	1568	52347	53915
16	Hollands Midden*	1425	33296	34721
17	Rotterdam - Rijnmond*	1653	52538	54191
18	Zuid - Holland - Zuid**	1374	5017	6391
19	Zeeland**	1566	723	2289
20	Brabant-Midden- en West**	1456	52100	53556
21	Brabant - Noord*	1374	34479	35853
22	Brabant - Zuid - Oost **	1434	23069	24503
23	Limburg - Noord**	1297	10011	11308
24	Limburg - Zuid	1453	0	1453
25	Flevoland**	1619	13475	15094
	Totaal	37639	480482	518121

* = Volledige oversampling (alle gemeenten in de betreffende regio)

** = Gedeeltelijke oversampling

In totaal werden voor de IVM in de periode van 15 augustus tot en met 30 november 2011 meer dan een half miljoen personen van 15 jaar en ouder benaderd voor het onderzoek. Alle steekproefpersonen werden door het CBS getrokken ten behoeve van de landelijk en lokale uitvoering van de IVM 2011. Het CBS zelf benaderde in dezelfde periode bijna 38 000 respondenten voor de landelijk/regionale meting.

Uiteindelijk zijn in totaal (landelijk en lokaal) van 223 946 personen de onderzoeksgegevens verkregen en verwerkt. Hiermee werd een overall respons van 43,2 procent gerealiseerd. De respons is hiermee enkele procentpunten hoger dan in 2010. Bij de landelijk/regionale uitvoering van de IVM 2011 werd een respons van 54,0 procent behaald; 7,6 procentpunten minder dan in 2010. Het CBS heeft nog een aanvullende steekproef getrokken van 4.233 personen om de target van minimaal 750 respondenten per politieregio te realiseren. Omdat deze aanvullenden trekking later in de veldwerkperiode is uitgezet konden deze personen niet meer volledig via de gebruikelijke benaderingsstrategieën benaderd worden. Hierdoor daalde het totale responspercentage van het landelijke deel. Het responspercentage van de oorspronkelijk steekproef (zie ook paragraaf 4) bedroeg 57 procent.

Bij de lokale uitvoering in 2011 bedraagt de respons 42,4 procent. Vorig jaar bedroeg de respons van alle lokale deelnemers gemiddeld slechts 28,5 procent. Dit aandeel werd vooral gedrukt door de geringe deelname van gemeenten en de lage respons in de grootstedelijke politieregio's Amsterdam-Amstelland en Haaglanden. De verschillen tussen de oversampelde politieregio's in 2011 lopen uiteen van 23,1 procent in Amsterdam-Amstelland tot 52,7 procent in de politieregio Noord-Holland-Noord. In de regio's waar niet is oversampled ligt het responspercentage rond het niveau van de landelijke CBS-waarneming.

Zoals eerder genoemd is bij de uitvoering van de IVM gebruik gemaakt van vier verschillende waarnemingsmethoden. Gestart wordt met de waarneming via internet (CAWI) waarbij

de respondent ook de mogelijkheid is geboden om een papieren vragenlijst aan te vragen (PAPI). Indien beide modes geen resultaat opleverden zijn de betreffende steekproefpersonen telefonisch (CATI; indien telefoonnummer beschikbaar) of face-to-face (CAPI; geen telefoonnummer beschikbaar) benaderd. Bij de lokale uitvoering is CAPI alleen in Amsterdam-Amstelland toegepast. In tabel 6 zijn de responsresultaten van de landelijke/regionale uitvoering en de lokale uitvoering opgenomen. De in totaal behaalde responsen zijn daarnaast uitgesplitst naar de verschillende modes.

Bij de waarneming van de IVM 2011 is net als in de voorafgaande jaren opnieuw gebruik gemaakt van waarneming via internet (CAWI). Uiteindelijk bleek dat van de binnengehaalde responsen bijna een kwart is verkregen via deze methode van waarnemen. Dit aandeel ligt veel hoger dan in 2010, toen had maar iets meer dan 60 procent van de respondenten via internet hun vragenlijst ingevuld. Doordat veel gemeenten in de oneven jaren aan de IVM meedoen en veel minder in de even jaren, laat ook dit aandeel jaarlijks grotere schommelingen zien. Het aandeel CAWI responsen varieert daarnaast ook sterk per politieregio. In de politieregio's Brabant-Zuid-Oost, Brabant-Noord en Haaglanden bedraagt dit responsaandeel bijna 80 procent, terwijl in de politieregio Limburg-Zuid nauwelijks 42 procent respondeerde via internet. In de regio's waar alleen het CBS heeft waargenomen, zoals Drenthe en Limburg-Zuid, is echter meer gebruik gemaakt van CAPI, waardoor het aandeel CAWI binnen de behaalde responsen lager uitvalt.

Van de mogelijkheid om een papieren vragenlijst in te vullen werd door ongeveer één op de acht respondenten (12 procent) gebruik gemaakt. Dit is hetzelfde als in 2010. Ook hier bestaan verschillen tussen de afzonderlijke politieregio's; het aandeel PAPI schommelt tussen de 9 en 17 procent.

Het hogere aandeel CAWI-responsen ging gepaard met een afname van het aandeel CATI-interviews. Van alle respondenten in 2011 werd 13,5 procent telefonisch ondervraagd. In 2010 bedroeg dit aandeel nog 19,6 procent. Ook hier bestaan net als bij de overige modes grote verschillen tussen de afzonderlijke politieregio's. De percentages lopen uiteen van 36 procent in Drenthe tot net iets meer dan acht procent in Brabant-Zuid-Oost.

In de meeste oversampelde regio's is geen gebruik gemaakt van de duurdere face-to-face benadering. Van alle behaalde responsen werd slechts 1,3 procent via een interview thuis gerealiseerd. Hierbij moet opgemerkt worden dat het toepassen van face-to-face ondervraging niet verplicht is gesteld voor de lokale uitvoering van de IVM. Voor de landelijk/regionale waarneming die door het CBS is uitgevoerd is CAPI wel altijd toegepast. Ook hier bestaan verschillen tussen de politieregio's.

Tabel 5. Respons en methode van dataverzameling naar politieregio, IVM 2011

Nr	Naam	Respondenten			Respons			Respons naar mode			
		CBS	Lokaal	Totaal	CBS	Lokaal	Totaal	CAWI	PAPI	CATI	CAPI
Polreg	Polreg	abs			%			% (totale respons = 100)			
1	Groningen	791	1962	2753	54,5	43,6	46,3	72,7	12,6	10,1	4,6
2	Friesland	816	4757	5573	55,0	44,9	46,1	60,8	14,8	22,3	2,0
3	Drenthe	809	0	809	54,6		54,6	42,9	9,8	35,7	11,6
4	IJsselland	843	1538	2381	57,8	47,8	50,9	58,8	10,6	26,6	3,9
5	Twente	808	23128	23936	55,0	48,0	48,2	74,6	13,6	11,4	0,5
6	Gelderland - Noord - Oost	800	3061	3861	59,1	50,4	52,0	70,4	13,5	13,6	2,5
7	Gelderland - Midden	876	8849	9725	52,6	44,0	44,6	70,6	12,3	15,9	1,2
8	Gelderland - Zuid	770	5531	6301	60,6	45,4	46,8	72,4	13,4	12,6	1,6
9	Utrecht	839	14576	15415	54,4	47,1	47,5	73,5	9,5	16,3	0,8
10	Noord - Holland - Noord	802	12143	12945	54,7	52,7	52,8	74,8	13,5	11,1	0,7
11	Zaanstreek - Waterland	835	4444	5279	49,8	42,1	43,2	65,9	13,4	17,9	2,8
12	Kennemerland	822	4596	5418	52,8	48,4	49,0	72,5	13,6	12,1	1,8
13	Amsterdam - Amstelland	819	4635	5454	39,3	23,1	24,6	70,7	8,3	15,0	6,1
14	Gooi- en Vechtstreek	812	2132	2944	55,7	48,1	49,9	67,6	12,3	16,5	3,6
15	Haaglanden	788	18768	19556	50,3	35,9	36,3	78,7	11,6	9,1	0,6
16	Hollands Midden	822	15258	16080	57,7	45,8	46,3	76,9	11,9	10,7	0,6
17	Rotterdam - Rijnmond	797	18306	19103	48,2	34,8	35,3	67,6	12,8	18,8	0,8
18	Zuid - Holland - Zuid	813	1819	2632	59,2	36,3	41,2	58,1	11,8	25,0	5,1
19	Zeeland	807	355	1162	51,5	49,1	50,8	54,5	14,2	22,7	8,6
20	Brabant-Midden- en West	795	20644	21439	54,6	39,6	40,0	75,9	11,7	11,9	0,6
21	Brabant - Noord	792	16051	16843	57,6	46,6	47,0	79,0	9,8	10,7	0,6
22	Brabant - Zuid - Oost	806	10735	11541	56,2	46,5	47,1	79,6	11,1	8,4	0,9
23	Limburg - Noord	801	4755	5556	61,8	47,5	49,1	73,0	13,9	11,5	1,5
24	Limburg - Zuid	840	0	840	57,8		57,8	41,9	16,4	29,6	12,0
25	Flevoland	822	5578	6400	50,8	41,4	42,4	69,5	9,2	19,3	2,0
	Totaal	20325	203621	223946	54,0	42,4	43,2	73,2	12,0	13,5	1,3

6. Verwerking onderzoeksgegevens

Het verwerken van de onderzoeksgegevens wordt ook wel aangeduid als het dataproces. Tot een dergelijk proces kunnen alle werkzaamheden worden gerekend die nodig zijn om van de antwoorden die respondenten geven op de vragen in de vragenlijst één of meerdere analysebestanden te maken waaraan plausibele statistische informatie te ontfanen is. Uitgangspunt daarbij is de gewenste output (tabel). De verwerking van de data is zoveel mogelijk geautomatiseerd. Het dataproces voor de IVM 2011 bestaat uit een aantal functioneel van elkaar te onderscheiden processen. Het gaat daarbij om:

- *Centrale data opslag en controle van landelijke en lokale onderzoeksgegevens*
Naast de centraal door het CBS uitgevoerde steekproeftrekking voor zowel de landelijke als lokale meting van de IVM is ook gekozen voor het centraal opslaan van de microdata in één bestand. Dit voor de later ook centraal uit te voeren weging. In verband met het centraal onderbrengen van alle onderzoeksgegevens binnen één databestand was het efficiënter om alle lokale onderzoeksgegevens aan te leveren volgens een vooraf vastgestelde record-indeling. Hiertoe is door het CBS in samenwerking met bVm een uniforme record-indeling en codeboek samengesteld waaraan alle partijen gehouden zijn. Door deze uniforme indeling van de variabelen kunnen de landelijke en lokale onderzoeksgegevens voor de verdere verwerking gemakkelijker op elkaar gestapeld worden tot één SPSS-microdatabestand.
Voordat de onderzoeksgegevens worden samengevoegd wordt per afzonderlijk databestand gecontroleerd of de gehanteerde routing conform de gestandaardiseerde vragenlijstblokken is gevolgd. Ook range controles op alle uniforme variabelen worden toegepast zodat alle antwoordcategorieën op een zelfde wijze worden vastgelegd.
- *Koppeling en selectie van variabelen uit administratieve en andere registers*
Tijdens de steekproeftrekking wordt een aantal administratieve variabelen toegevoegd. Het gaat daarbij om persoonskenmerken zoals geslacht, leeftijd en herkomst maar ook om geografische kenmerken. Voor zover noodzakelijk wordt na het starten van de dataverwerking ook sociaal-economische informatie uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) en/of andere registers toegevoegd. Hierdoor worden de data verder verrijkt met regionale kenmerken en huishoudkenmerken.
- *Bewerking van enquêtedata naar persoonsgegevens (inclusief de toevoeging van de geselecteerde secundaire data)*
Tijdens deze fase van het dataproces worden alle verzamelde en gecontroleerde onderzoeksgegevens gekoppeld met de voorhanden steekproefgegevens en samengevoegd met de beoogde registergegevens tot één bruikbaar analysebestand.
- *Harmonisatie en weging*
Door uitval en non-respons bij enquêteonderzoek is er sprake van selectiviteit bij de verkregen onderzoeksgegevens. Op basis van de beschikbare steekproefgegevens, waargenomen c.q. beschikbare achtergrondkenmerken en voorhanden respons- en onderzoeksgegevens kan hiervoor goed worden gecorrigeerd door de onderzoeksgegevens te herwegen. De herweging van de IVM is integraal uitgevoerd, dat wil zeggen er is één weging beschikbaar voor zowel de landelijke als lokale onderzoeksgegevens. Bij de integrale weging wordt wel onderscheid gemaakt voor de verplichte vragenblokken en de facultatieve vragenblokken. Deze laatste worden niet door alle gemeenten afgenomen, waardoor er voor deze vraagblokken afzonderlijke gewichten worden berekend. Het principe van één weegfactor voor landelijke en lokale gegevens (voor zover waargenomen) blijft hierbij echter gehandhaafd.
- *Imputeren van enquêtedata bij incidenten*
Vooral voor het incidentenbestand (de data met gegevens over afzonderlijke voorvallen/delictsoorten) is het imputeren van de ontbrekende of onbekende datum van het voorval van belang voor de afbakening van de referentieperiode (het gaat hierbij om het at random imputeren van de maand/dag waarin het incident plaatsvond). Deze referentieperiode is de afbakening van een periode van 12 maanden, gerekend vanaf de interviewdatum, waarbinnen gesommeerd wordt voor bijvoorbeeld slachtofferschappen. Hierna wordt een korte beschrijving gegeven hoe de afleiding van slachtofferschap heeft plaatsgevonden.

Afleiding van slachtofferschap in de IVM

Welke / Hoeveel gerapporteerde delicten vonden plaats in de afgelopen 12 maanden?

Figuur 1 illustreert de vraagstelling over slachtofferschap in de IVM zoals deze in 2009 in de vragenlijst was opgenomen. Deze illustratie kan ook worden aangehouden voor de IVM

2011. De vraagstelling is voor alle delicten vergelijkbaar. Bij de analyse wordt op grond van de opgegeven datums (maand, jaar) in combinatie met de interviewdatum bepaald of een delict al dan niet in de afgelopen 12 maanden heeft plaatsgevonden. Delicten die 'nog dit jaar' plaatsvonden worden allemaal meegeteld. Als het delict 'vorig jaar' plaatsvond, maar de maand is onbekend, wordt een willekeurige maand toegewezen, waarbij iedere maand een gelijke kans heeft. Omdat niet gevraagd wordt naar de exacte datum van het delict wordt ook de dag waarop het delict plaatsvond willekeurig bepaald. Wanneer de vraag naar welk jaar niet is ingevuld, wordt het betreffende delict niet gerekend als gebeurd in de afgelopen 12 maanden.

De vraag 'hoe vaak' wordt slechts beperkt geraadpleegd; het antwoord op deze vraag is namelijk vaak inconsequent met de eerder gegeven antwoorden en/of er worden hoge aantallen ingevuld. In twee situaties wordt wel gebruik gemaakt van het antwoord op deze vraag.

Als op grond van de voorgaande vragen 2 delicten hebben plaatsgevonden in afgelopen 12 maanden wordt gekeken naar het antwoord op de vraag 'hoe vaak'. Alleen als het antwoord op deze vraag méér dan 2 is, wordt het aantal ondervonden delicten van de betreffende delictsoort op '3' gezet. De analyse gaat er dus vanuit dat een respondent niet meer dan 3 delicten per delictsoort heeft ondervonden in de afgelopen 12 maanden.

Ook als de ingevulde tijdstippen gelijk zijn en beide delicten 'dit of vorig jaar' plaatsvonden wordt het antwoord op de vraag 'hoe vaak' geraadpleegd. Als dit 1 is, wordt het aantal delicten op 1 gezet. Als het antwoord niet gelijk aan '1' is wordt de normale procedure gevolgd.

Een aantal bijzonderheden met betrekking tot de afleiding van slachtofferschap:

- Bij het aantal ondervonden inbraken (of poging daartoe) wordt het aantal delicten gedeeld door de huishoudomvang. Deze delicten treffen namelijk het hele huishouden.
- Diefstal of beschadiging van/uit de auto telt niet mee als de respondent geen hoofdgebruiker van de auto of jonger dan 18 was
- Delicten die in het buitenland plaatsvonden tellen niet mee bij het gepubliceerde aantal ondervonden delicten; wel bij slachtofferschap.
- 'Overige' niet specifiek omschreven delicten (zie laatste vraag slachtofferschap) tellen niet mee in het gepubliceerde totaalcijfer.

Figuur 1. Vraagstelling slachtofferschap in de IVM

a Bent u afgelopen 5 jaar slachtoffer geweest van ...

- ja
 nee ga verder naar vraag ...a pagina

b Wanneer gebeurde dit de laatste keer?

- nog dit jaar (2009)
 vorig jaar (2008)
 eerder (2004, 2005, 2006, 2007)..... ga verder naar vraag ...a pagina

c En in welke maand gebeurde dat?

- januari februari maart april mei
 juni juli augustus september oktober
 november december weet niet

d Wanneer gebeurde dit de voorlaatste keer?

- nog dit jaar (2009)
 vorig jaar (2008)
 eerder (2004, 2005, 2006, 2007)..... ga verder naar vraag ...f pagina
 geen eerdere keer ga verder naar vraag ...f pagina

e En in welke maand gebeurde dat?

- januari februari maart april mei
 juni juli augustus september oktober
 november december weet niet

f Hoe vaak gebeurde dit in totaal (dus inclusief de laatste keer) in de afgelopen 12 maanden?

keer

De volgende vragen gaan alleen over de laatste keer dat dit gebeurde.

g Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, elders in uw woongemeente, elders in Nederland of in het buitenland?

- in de eigen buurt elders in Nederland
 elders in de woongemeente in het buitenland

- *Afleiden van outputvariabelen*
Nadat alle gegevens verwerkt en bewerkt zijn worden op basis van de beschikbare gegevens outputvariabelen geprogrammeerd volgens een vooraf besproken outputplan, waarbij de vragenlijst als belangrijkste hulpmiddel wordt gebruikt. De hierdoor verkregen resultaten worden vervolgens in overzichtelijke tabeloverzichten geplaatst en kunnen gebruikt worden voor het beschrijven en illustreren van de uitkomsten.
- *Marges*
Bij de berekening van de marges is rekening gehouden met het steekproefontwerp.
- *Tabellering*
In de landelijke tabeloverzichten zijn uitsluitend de gegevens opgenomen van de IVM (2008-2011). Waar mogelijk zijn de gegevens uitgesplitst naar de afzonderlijke politieregio's. Verder worden gegevens gebaseerd op minder dan 50 waarnemingen niet gepubliceerd. In de tabellen is dit aangegeven met een punt (gegevens ontbreken).
- *Analysebestanden*
Het analysebestand kan ter beschikking worden gesteld via het Centrum voor beleidsstatistiek van het CBS (CvB). Op basis van dit bestand is het mogelijk informatie samen te stellen voor beleidsmakers en overheden. Het gebruik maken van de microdata vindt plaats conform de voorwaarden die hiervoor door CvB worden gehanteerd. Ook bVm krijgt, op grond van een afgesloten aanvullende overeenkomst met het CBS, de beschikking over een analysebestand en kan hierdoor informatie beschikbaar stellen voor lokale deelnemers aan de IVM. Hiervoor heeft bVm een aparte tool laten ontwikkelen die beschikbaar is gesteld via internet.

Daarnaast worden ook voor de lokale deelnemers microdatabestanden beschikbaar gesteld met daarin de belangrijkste onderzoeksgegevens van de eigen regio/gemeente, aangevuld met de door het CBS verzamelde gegevens in de regio/gemeente. Dit alles voor zover mogelijk binnen de criteria van de statistische beveiliging.

7. Weging Integrale Veiligheidsmonitor (IVM)

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de toegepaste weging van de Integrale Veiligheidsmonitor. Bij de weging van de IVM 2011 zijn geen nieuwe aanpassingen gemaakt en is de respons op precies dezelfde wijze gewogen als bij de voorafgaande IVM onderzoeken in de periode 2008-2010. Dit resulteert in sets van gewichten die wat verdeling betreft vergelijkbaar zijn met de gewichten van vorig jaar.

Responsbestand 2010

In 2011 is in gelijke mate oversampeld als in 2009, veel minder dan in 2008 en 2010. Dit komt omdat Bureau Veiligheidsmonitor aanraadt om in de oneven jaren mee te doen met de IVM, indien men niet elk jaar deelneemt. Tabel 7 geeft een overzicht van de oversampling sinds 2008.

Tabel 6. Overzicht van de oversampling in de IVM 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
Aantal oversampelde gemeenten	77	239	21	225
Aantal oversamplingsgebieden[1]	178	1.012	145	1014
Responsaantal landelijke steekproef (CBS)	16.964	19.202	19.238	20.325
Responsaantal lokale steekproeven (externe bureaus)	45.839	182.012	19.982	203.621
Percentage van populatie in oversampeld gebied	29%	65%	16%	66%

[1] In de IVM context noemt men dit primaire eenheden. Dit zijn gemeenten of delen van gemeenten (wijken, buurten) waarbinnen is oversampeld. In steekproefterminologie zijn dit strata.

Een aspect dat aandacht verdient is de samenstelling van de mix van responsmodes die respondenten hebben gebruikt. In 2009 is een maatregel ingevoerd om het effect van sterke schommelingen in deze samenstelling te dempen: er is bij de weging een nieuwe term opgenomen, die de modes met en modes zonder interviewer weegt naar vaste verhoudingen. Daarbij is gekozen voor een verhouding van 40% voor de modes met interviewer (CATI en

CAPI) en 60% voor de modes zonder interviewer (CAWI en PAPI). Zie Buelens en Van den Brakel (2010) voor meer informatie hierover.

Tabel 8 bevat een overzicht van de verhouding van de responsmodes, voor zowel het landelijk CBS-deel als het integrale bestand, voor de jaren 2008 t/m 2011. Hieruit blijkt dat de in 2009 gemaakte keuze voor 40/60 ook in 2011 ongeveer wordt bereikt met de landelijke CBS-waarneming. Door de grotere oversampling in 2011 is de afwijking van het integrale bestand ten opzichte van het CBS-deel in 2011 groter dan in 2008 en 2010 en vergelijkbaar met 2009. Bijkomend wegen naar de vaste modeverdeling heeft in 2011 dus evenveel effect als in 2009.

Tabel 7 . Overzicht samenstelling responsmodes in de IVM 2008-2011, na wegen met standaard weegmodel zonder term met betrekking tot responsmode

		2008	2009	2010	2011
Landelijk deel (CBS)	CATI & CAPI	46,8%	37,4%	38,6%	44,6%
	CAWI & PAPI	53,2%	62,6%	61,4%	55,3%
Integrale IVM	CATI & CAPI	40,9%	25,6%	35,5%	25,8%
	CAWI & PAPI	59,1%	74,4%	64,5%	74,2%

Weging integraal bestand

Het integrale bestand bevat zowel de landelijke als lokaal verzamelde data. Eerst worden insluitkansen bepaald op basis van de verkregen respons. Voor respondenten i behorend tot primaire eenheden p zijn de insluitkansen:

$$\pi_{ip} = \frac{n_p}{N_p},$$

waarbij n_p het aantal respondenten is in primaire eenheid p , en N_p de populatieomvang.

Voor respondenten buiten de primaire eenheden zijn de insluitkansen:

$$\pi_{ir} = \frac{n_r}{N_r}$$

voor politieregio's r waarbinnen niet is oversampled, en:

$$\pi_{ir} = \left(n_r - \sum_{p \in r} n_p \right) \left(N_r - \sum_{p \in r} N_p \right)^{-1}$$

voor politieregio's r waarbinnen deels is oversampled. Hierbij is n_r het aantal respondenten in politieregio r , en N_r de populatieomvang.

De weging is uitgevoerd gebruikmakend van het volgende weegmodel:

- Geslacht(2) x Politieregio(25) + (1)
- Leeftijd(11) x Politieregio(25) + (2)
- Geslacht(2) x Leeftijd(11) x PolitieregioOversampled(2) + (3)
- Huishoudgrootte(5) x PolitieregioOversampled(2) + (4)
- Stedelijkheidsgraad(5) x ProvinciePlus(16) + (5)
- Herkomst(2) x ProvinciePlus(16) + (6)
- Herkomst(5) x GroteSteden(3) + (7)
- PrimaireEenheid(146) + (8)
- GemeenteOsMin100(22) x Geslacht(2) + (9)
- GemeenteOsMin100(22) x Leeftijd(3) + (10)
- ResponsMode(2) x Politieregio(25). (11)

Termen (1) tot (6) zijn precies hetzelfde als in 2009. Zie Buelens en Van den Brakel (2009) voor een overzicht van de categorieën van deze variabelen.

Bij term (7) is alleen gewogen naar alle steden van de G4 (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht). Net als in 2008 en 2009 hebben in 2011 alle 4 steden oversampeld. De variabele GroteSteden bestaat daarom dit jaar weer uit 5 categorieën (de vier grote ste-

den en één restcategorie). In 2010 deden Rotterdam en Utrecht niet mee en bestond deze variabele uit drie categorieën.

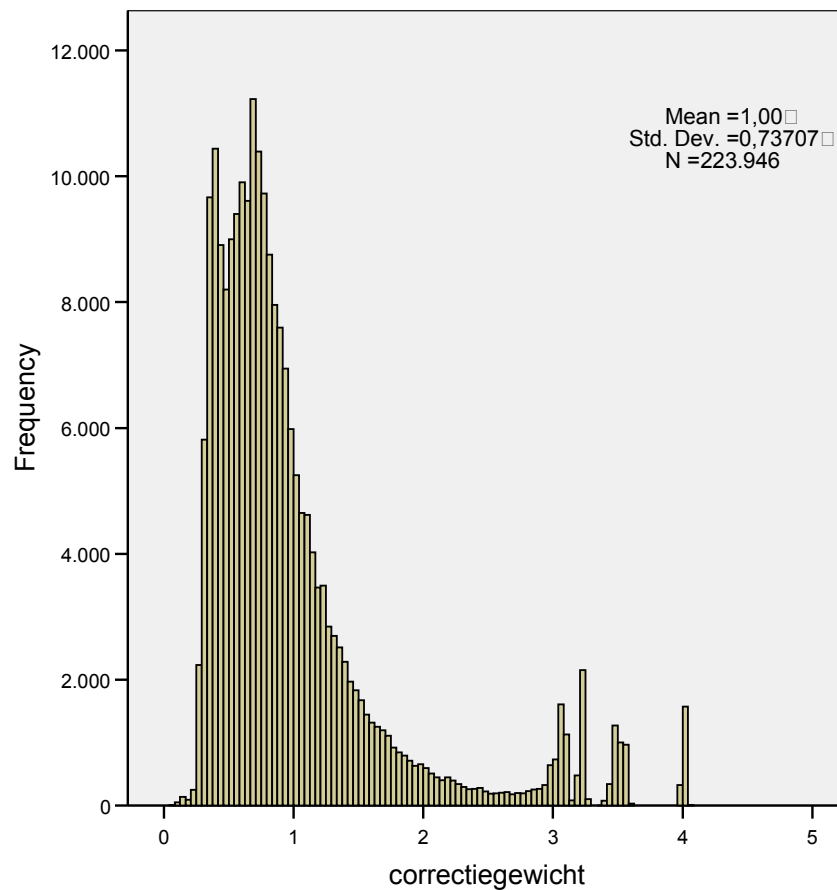
Term 8 bevat de primaire eenheden. Dat zijn er dit jaar 1014, plus één restcategorie.

De variabele *GemeenteOsMin100* in termen (9) en (10) bestaat uit alle gemeenten waarbinnen is oversampled en waar een respons van minstens 100 is behaald. Bij deze steekproefomvang is binnen een gemeente poststratificatie naar leeftijd en geslacht mogelijk zodat tabellen op lokaal niveau consistent zijn met de beschikbare achtergrondkenmerken. Dit jaar is dit minimum gehaald in bij 221 van de 225 gemeenten die hebben oversampled. Weer is er één restcategorie, waardoor de betreffende variabele uit 222 categorieën bestaat.

De laatste term (11) is nieuw sinds 2009 en is opnieuw opgenomen in het weegmodel. De gehanteerde populatieranden zijn opnieuw 40% voor de modes met interviewer (CATI en CAPI) en 60% voor de modes zonder interviewer (CAWI en PAPI).

Figuur 1 geeft de verdeling van de correctiegewichten van de integrale respons weer. Deze verdeling is meer gespreid dan in 2010, wat erop wijst dat de integrale respons dit jaar iets minder representatief is dan vorig jaar. Aangezien de verdeling vergelijkbaar is met die van 2009 zal het feit dat er, net als in 2009, meer is oversampled de verklaring zijn.

Figuur 1. Verdeling van de correctiegewichten na weging van het integrale bestand

Staat 1. Verdeling van de correctiegewichten na weging van het integrale bestand

minimum	0,0668
1 ^{ste} kwartiel	0,5475
mediaan	0,7767
gemiddelde	1,000
3 ^{de} kwartiel	1,1365
maximum	4,0511
standaarddeviatie	0,7371

Weging facultatieve vragenblokken

- Algemeen

De vragenlijst van de IVM bestaat uit vijf verplichte vragenblokken en negen facultatieve blokken. Bij de landelijke waarneming worden alle blokken afgenomen. Bij de lokale aanvullende steekproeven worden de verplichte blokken altijd afgenomen en de facultatieve blokken optioneel. Het gevolg is dat doelvariabelen uit de facultatieve blokken niet noodzakelijk zijn uitgevraagd bij alle respondenten in het integrale databestand. Bij de IVM 2008 was hier oorspronkelijk bewust geen rekening mee gehouden. Voor- en nadelen en bijhorende motivaties voor deze keuze zijn beschreven in Buelens et al. (2010).

Er is nu besloten om bij het schatten toch rekening te houden met deze kwestie. Daarom is bij de huidige IVM wederom de methodologisch te verkiezen domeinschatter toegepast. Dit is een complexere schatter die hieronder wordt beschreven.

- Domeinschatter

De integrale weging zoals hiervoor beschreven weegt het volledige responsbestand. De toegekende eindgewichten w_i worden op de gebruikelijke wijze aangewend om schattingen te maken, bijvoorbeeld van populatietotalen van een variabele Y uit een verplicht vragenblok:

$$\hat{Y} = \sum_{i=1}^n w_i y_i ,$$

met n het aantal respondenten en y_i de geobserveerde waarden van Y . Voor een variabele Z uit een facultatief vragenblok ontbreken de observaties z_i in de primaire eenheden waar dit vragenblok niet is afgenomen. Deze respondenten dragen dan ook niet bij tot de schatting van bijvoorbeeld het totaal van Z . De gewichten van de respondenten waar Z wel is geobserveerd moeten aangepast worden om te compenseren voor het ontbreken van observaties.

Dit gebeurt door de toepassing van een zogenaamde domeinschatter (Hájek, 1971). Omdat er primaire eenheden zijn waarbinnen geen of weinig landelijke waarnemingen zijn, wordt de domeinschatter toegepast op gemeenteniveau:

$$\hat{Z}_G = \frac{\sum_{i \in G} w_i}{\sum_{i \in G_Z} w_i} \sum_{i \in G_Z} w_i z_i$$

waarbij G_Z de deelverzameling is van alle respondenten in gemeente G waarvoor Z is geobserveerd.

Deze schatter kan ook gezien worden als een aanpassing op de gewichten w_i verkregen uit de weging:

$$\hat{Z}_G = \sum_{i \in G} w'_i z_i$$

met

$$w'_i = \frac{\sum_{j \in G} w_j}{\sum_{j \in G_Z} w_j} w_i \quad \text{als } i \in G_Z,$$

$$w'_i = 0 \quad \text{als } i \notin G_Z.$$

De w'_i zijn de aangepaste gewichten. De factor $\frac{\sum_{j \in G} w_j}{\sum_{j \in G_Z} w_j}$ waarmee de gewichten worden

aangepast wordt bepaald per gemeente, en wordt berekend aan de hand van de gewichten uit de standaard weging. Op deze manier wordt een set aangepaste gewichten verkregen voor elk facultatief vragenblok. Bij het kruisen van variabelen uit twee verschillende facultatieve blokken is in het algemeen een gelijkaardige aanpassing noodzakelijk.

Bijlage 2

Van VMR naar IVM

**Methodebreukanalyse
op landelijk en politieregionaal niveau;**

Bijdrage aan de onderzoeksdocumentatie

Methodebreuken

Inleiding

De in eerder rapportages van de IVM beschreven verschillen in onderzoeksopzet tussen IVM en VMR hebben tot gevolg dat er systematische effecten optreden in de uitkomsten van de IVM. Dit fenomeen wordt aangeduid met de term methodebreuken. Om de continuïteit van de VMR zo goed mogelijk te waarborgen is in 2008, 2009 en 2010 de VMR parallel aan de IVM uitgevoerd (VMR_extra). In 2011 is dit parallel onderzoek niet meer uitgevoerd. De VMR_extra had in de periode 2008-2010 een jaarlijkse steekproefomvang van circa 6000 respondenten. Voor een aantal indicatoren, welke bij het project "Veiligheid Begint bij Voorkomen" zijn aangewezen als de belangrijkste indicatoren voor beleidsmatige doeleinden, zijn de uitkomsten van IVM en VMR_extra met elkaar op landelijk niveau en politieregionaal niveau vergeleken. Vanwege de beperkte omvang van de VMR_extra is een aparte schattingsmethodiek ontwikkeld om methodebreuken op politieregionaal niveau te kunnen bepalen.

De waargenomen verschillen tussen de resultaten van de IVM en de VMR_extra worden veroorzaakt door de verschillen in de onderzoeksopzet maar niet door de veranderde waarnemingsperiode. De IVM en VMR_extra zijn namelijk in dezelfde periode uitgevoerd, zodat het effect van de veranderde waarnemingsperiode in deze vergelijking niet wordt meegenomen. Daarnaast zijn de afleidingen voor een aantal indicatoren veranderd. Dit is een gevolg van een aantal gewijzigde vraagstellingen en schaalindelingen, en een wijziging in de wijze waarop de 'weet niet/weigert' categorie is verwerkt.

De VMR en de IVM zijn gedurende drie opeenvolgende jaren parallel aan elkaar uitgevoerd. Schattingen voor de methodebreuken zijn dan ook gebaseerd op het paralleltraject van 2008, 2009 en 2010. Voor de indicatoren "Veiligheid Begint bij Voorkomen" (VBBV) worden de breuken gekwantificeerd op landelijk niveau en wordt beschreven waardoor de verschillen optreden. Vervolgens worden voor deze indicatoren op landelijk niveau correctie factoren bepaald. Tenslotte worden voor deze indicatoren de correctiefactoren uitgesplitst naar het niveau van politieregio.

Breuken op landelijk en politieregionaal niveau

Cijfers op landelijk niveau voor de VMR_extra zijn gebaseerd op de methode van lineair wegen zoals beschreven in de Landelijke rapportage van de jaren 2008, 2009 en 2010 (onderzoeksverantwoording, bijlage 1). Dit is de schattingsmethodiek die ook voor de IVM toegepast wordt op landelijk en regionaal niveau. Het blijkt dat er bij alle onderzochte indicatoren sprake is van een significant verschil in uitkomst tussen IVM en VMR_extra, behalve bij het slachtofferschap door geweld. De verschillen laten zich deels verklaren door een verschil tussen IVM en VMR wat betreft de gebruikte responsmoden en deels door een verschil in de berekening van de indicatoren uit de responsgegevens en de gehanteerde vragenlijst.

Zoals al eerder is opgemerkt worden er in de IVM en de VMR verschillende responsmoden gebruikt. Er treden verschillen op in de uitkomsten op basis van de dataverzamelingmethoden. Deze worden deels veroorzaakt door mode-effecten en deels door selectie-effecten. Het mode-effect ontstaat doordat respondenten bij verschillende modes, verschillende antwoorden genereren. Het selectie-effect ontstaat doordat de groep mensen die de vragen via het Internet beantwoorden een andere is dan die dat via een andere mode doen.

Naast de verschillen in gehanteerde responsmode, speelt ook een verschil in vraagstelling tussen IVM en VMR en daaruit voortvloeiende verschillende berekeningswijzen van indicatoren een rol. Zo geeft bij de indicator met betrekking tot het politiefunctioneren de afleiding van de schaalscore uit vijf geldige antwoordcategorieën (bij de IVM) in plaats van drie (bij de VMR) aanleiding tot verschillende uitkomsten. In Kraan et al. (2009)¹⁶ zijn de verschillende factoren die bijdragen aan de waargenomen methodebreuken in detail besproken.

Bij de attitudevragen over (on)tevredenheid over het politieoptreden n.a.v. het laatste contact zien we bij de IVM een positiever oordeel over de politie dan bij de VMR_extra. Dit is anders dan bij de schaalscore over het politiefunctioneren, waar we bij de IVM een negatiever oordeel zien. Hier spelen twee zaken die vergelijking van deze schijnbaar tegenstrijdige observaties bemoeilijken. Ten eerste is de vraagstelling anders: die van de schaalscore zijn van algemene aard en de (on)tevredenheid gaat over een specifiek geval. Ten tweede wordt

¹⁶ Kraan, T., J.A. van den Brakel, B. Buelens en H. Huys (2010), Social desirability bias, response order effect and selection effects in the new Dutch Safety Monitor, , CBS, 8/1/2010, DMH-2010-01-08-TKRN

de schaalscore afgeleid uit antwoorden van alle respondenten, het percentage (on)tevredenheid alleen uit de antwoorden van hen die contact hebben gehad met de politie. Ook de afleiding van de delictenaantallen en slachtofferschappen uit de respons is voor de IVM anders dan voor de VMR, als noodzakelijk gevolg van de gewijzigde vraagstelling in de vragenlijst, onder meer bij het aantal delicten dat kan worden opgegeven. Dit draagt mogelijk bij aan de waargenomen verschillen voor deze indicatoren.

In de IVM rapportages van 2008, 2009 en 2010 zijn de landelijke verschillen tussen de VMR-extra en de IVM gerapporteerd. Landelijke uitkomsten van beide onderzoeken zijn verkregen via lineair wegen, zoals beschreven in de eerdere IVM-rapportages. Cijfers op het niveau van politieregio's zijn voor de IVM op diezelfde wijze berekend. De omvang van de VMR-extra is echter zo klein dat uitkomsten op politieregionaal niveau niet voldoende precies zijn. Daarom is een alternatieve, meer complexe schattingsmethodiek toegepast, namelijk kleine domeinschatters (in de literatuur bekend als *small area estimation*). Deze methode is modelgebaseerd, en maakt gebruik van externe hulpinformatie die beschikbaar is voor de politieregio's. Daardoor resulteert deze methode in schattingen met hogere nauwkeurigheid dan de klassieke steekproefschatters. De toename in nauwkeurigheid is groter naarmate de hulpinformatie sterker correleert met de doelvariabelen. De modellen die zijn gehanteerd voor de VMR-extra maken gebruik van hulpinformatie verkregen uit politieregistraties, van demografische kenmerken, en ook van informatie uit de IVM. Een volledige beschrijving van deze methode komt beschikbaar via de CBS website in Van den Brakel e.a. (2012)¹⁷. Met behulp van deze methode zijn uitkomsten van de 12 VBBV-indicatoren berekend op politieregionaal niveau voor de VMR-extra voor 2008 t/m 2010.

Correcties op landelijk en politieregionaal niveau

Met de uitkomsten van de IVM en VMR_extra in 2008, 2009 en 2010 is het mogelijk om de uitkomsten van de VMR van eerdere jaren bij benadering vergelijkbaar te maken met de IVM. Voor indicatoren die betrekking hebben op aantallen of percentages ligt het voor de hand om de verhouding tussen de schattingen voor een indicator op basis van de IVM en de VMR te gebruiken om de uitkomsten onder de VMR te corrigeren voor de waargenomen methodebreuk. Deze correctie is geschikt voor variabelen die logischerwijs geen negatieve waarden kunnen aannemen. Deze synthetische correctiemethode staat beschreven in Van den Brakel e.a.¹⁸ Ook wordt daar uitgelegd hoe steekproeffouten doorwerken in de gecorrigeerde cijfers. Een benadering voor het delictenaantal volgens de IVM in eerdere jaren wordt binnen deze methode verkregen door het aantal delicten volgens de VMR te vermenigvuldigen met dit verhoudingsgetal ($IVM = \text{factor} \times VMR$). Hierbij wordt aangenomen dat de omrekenfactor constant is in de tijd. De omrekenfactor is voor iedere variabele anders en wordt geschat door de resultaten beschreven in de vorige paragraaf (breuken). De resultaten zijn weergegeven Tabel 1.

Tabel 1: Omrekenfactoren IVM/VMR voor de indicatoren "Veiligheid Begint bij Voorkomen" op landelijk niveau.

Indicator	Factor IVM/VMR
aantal delicten	1.37
aantal fietsdiefstallen	1.45
aantal vermogensdelicten	1.53
aantal geweldsdelicten	1.23
slachtofferschap totaal	1.17
slachtofferschap vermogen	1.31
slachtofferschap geweld	1.16
overlast	1.27
oordeel politiefunctioneren	0.89
verloedering	1.22
tevredenheid politiefunctioneren laatste contact	1.08
voelt zich wel eens onveilig	1.21

¹⁷ Van den Brakel, J.A., B. Buelens en H.J.Boonstra (2012). Small area estimation to quantify discontinuities in sample surveys. Discussion paper, CBS, Heerlen.

¹⁸ Van den Brakel, J.A., P.A. Smith, and S. Compton. Survey Research Methods Vol. 2., No. 3, p. 123-141 (2008).

Om te verduidelijken hoe de gegevens in bovenstaande tabel gebruikt kunnen worden, geven we een voorbeeld. Stel dat in een eerder jaar volgens de VMR in totaal 4 miljoen delicten waargenomen worden. Het is dan te verwachten dat met de IVM, wanneer die in dat jaar uitgevoerd zou worden, $1,32 \times 4$ miljoen = 5,28 miljoen delicten waargenomen zouden worden.

Voor de schaalscores (attitudevragen) en percentages (vb. tevredenheid over politiefuncties) zijn betere correctiemethoden beschikbaar. Correctie via de hierboven beschreven omrekenfactor zou theoretisch kunnen leiden tot gecorrigeerde percentages groter dan 100% (indien de omrekenfactor een waarde groter dan 1 heeft). Dit kan worden voorkomen met alternatieve, meer complexe, correctiemethoden. Zie Van den Brakel e.a. (2008).¹⁹ Deze worden hier verder niet toegelicht.

In verband met de beperkte omvang van de VMR_extra is het niet mogelijk om aan de hand van lineair wegen, betrouwbare schattingen te maken op het niveau van politieregio's. Deze schattingsmethodiek maakt uitsluitend gebruik van de waarnemingen verkregen binnen een politieregio. Het gevolg hiervan is dat bij geringe steekproefomvang de schattingen onacceptabel grote marges krijgen. Om deze reden is, zoals hierboven beschreven, voor de VMR_extra een alternatieve schattingsmethodiek ontwikkeld.

Bij deze methode worden de steekproefschatters, verkregen via lineair wegen, op regionaal niveau gemodelleerd met een gemengd lineair model (*small area estimation*). Aan de hand van hulpinformatie die beschikbaar is op het niveau van politieregio's, wordt vervolgens een schatter afgeleid die naast de steekproefinformatie uit de afzonderlijke regio, ook indirect gebruik maakt van de steekproefinformatie uit andere regio's. Omdat de steekproefschatters uitsluitend zijn gebaseerd op steekproefinformatie uit een betreffende regio, kan met deze methode de nauwkeurigheid van de regionale steekproefschatters aanzienlijk worden verbeterd. De variantiereductie is groter naarmate de beschikbare hulpinformatie sterker correleert met de doelvariabelen. In het geval van de VMR wordt deze hulpinformatie vooral verkregen via de politieregistratie en schattingen op basis van de IVM.

Voor iedere afzonderlijke indicator van "Veiligheid Begint bij Voorkomen", zijn voor 2008 dergelijke gemengde modellen opgesteld en zijn vervolgens voor de VMR_extra modelgebaseerde schattingen gemaakt op het niveau van politieregio. Vervolgens zijn de schattingen gecallibreerd zodat ze consistent zijn met de steekproefschatters op landelijk niveau. De steekproefomvang van de IVM is uiteraard groot genoeg om aan de hand van lineair wegen betrouwbare schattingen op het niveau van politieregio's te maken.

De modelgebaseerde schattingen voor de VMR_extra en de steekproefschatters van de IVM zijn gebruikt om correctiefactoren te berekenen ten opzichte van de IVM en dit per politieregio. Daarbij worden de drie jaren gebruikt waarin de VMR-extra is uitgevoerd. Voor een variabele is de bijhorende correctiefactor voor een politieregio gegeven door:

$$\text{factor} = \frac{(\text{waarde_IVM_2008} + \text{waarde_IVM_2009} + \text{waarde_IVM_2010})}{(\text{waarde_VMRextra_2008} + \text{waarde_VMRextra_2009} + \text{waarde_VMRextra_2010})}$$

De waarden zijn daarbij de populatietotalen voor de betreffende variabele in de betreffende regio. De VMR uitkomsten van eerdere jaren (2006 t/m 2008) kunnen dan naar de IVM worden omgerekend door de VMR uitkomsten uit de periode 2006-2008 te vermenigvuldigen met deze factor en alzo de uitkomsten van de VMR van eerdere jaren bij benadering vergelijkbaar te maken met de IVM op het niveau van politieregio's. Deze factoren zijn voor de indicatoren "Veiligheid Begint bij Voorkomen" opgenomen in Tabel 2.

¹⁹ Van den Brakel, J.A., P.A. Smith, and S. Compton. Survey Research Methods Vol. 2., No. 3, p. 123-141 (2008).

Tabel 2: Omrekenfactoren IVM/VMR (parallel traject 2008-2010) voor de indicatoren "Veiligheid Begint bij Voorkomen" uitgesplitst naar politieregio

	Buurtproblemen		Onveiligheids- gevoelens	Slachtofferschap			Ondervonden delicten			Politie en burgers		
	fysieke verloeding	sociale overlast	voelt zich wel eens onveilig	totaal	gewelds- delicten	vermogens- delicten	totaal	gewelds- delicten	vermogens- delicten	fiets- diefstallen	tevreden- heid over laatste politiecontact	oordeel functioneren politie in de buurt
Nederland	1,219	1,272	1,207	1,170	1,160	1,309	1,368	1,229	1,530	1,450	1,082	0,889
1 Groningen	1,232	1,334	1,274	1,159	1,741	1,142	1,484	2,154	1,280	1,194	1,052	0,904
2 Fryslân	1,328	1,319	1,307	1,078	0,809	1,267	1,261	0,952	1,392	1,226	1,065	0,865
3 Drenthe	1,321	1,294	1,147	1,066	0,923	1,105	1,150	0,938	1,469	1,246	1,094	0,895
4 IJsselland	1,249	1,229	1,268	1,220	1,347	1,246	1,345	1,400	1,184	0,910	1,170	0,871
5 Twente	1,245	1,266	1,200	0,988	0,900	1,228	1,159	0,831	1,369	1,778	1,031	0,884
6 Noord- en Oost-Gelderland	1,233	1,263	1,048	1,072	1,071	1,153	1,190	0,874	1,274	1,430	1,013	0,874
7 Gelderland-Midden	1,202	1,190	1,371	1,174	0,936	1,205	1,260	1,141	1,316	1,222	1,061	0,893
8 Gelderland-Zuid	1,249	1,170	1,149	1,146	1,131	1,375	1,502	1,159	1,726	1,971	1,172	0,884
9 Utrecht	1,142	1,144	1,131	1,178	1,127	1,256	1,316	1,236	1,396	1,330	1,101	0,885
10 Noord-Holland Noord	1,233	1,211	1,128	1,154	1,360	1,415	1,374	1,161	1,809	1,639	1,095	0,903
11 Zaanstreek-Waterland	1,229	1,257	1,075	1,235	1,109	1,641	1,356	1,046	1,620	1,341	1,019	0,884
12 Kennemerland	1,229	1,267	1,169	1,283	1,297	1,416	1,401	1,553	1,756	1,637	1,138	0,908
13 Amsterdam-Amstelland	1,149	1,345	1,210	1,246	1,323	1,423	1,629	1,695	1,804	1,730	1,080	0,899
14 Gooi en Vechtstreek	1,221	1,185	1,195	1,179	1,615	1,296	1,357	1,840	1,742	1,733	1,068	0,912
15 Haaglanden	1,212	1,277	1,209	1,187	0,983	1,224	1,352	1,026	1,524	1,191	1,140	0,899
16 Hollands Midden	1,216	1,267	1,225	1,136	1,335	1,409	1,310	1,362	1,399	1,081	1,084	0,887
17 Rotterdam-Rijnmond	1,186	1,368	1,288	1,308	1,531	1,518	1,614	1,671	1,661	1,604	0,961	0,874
18 Zuid-Holland-Zuid	1,231	1,352	1,289	1,263	1,154	1,455	1,444	1,083	1,652	1,828	1,229	0,894
19 Zeeland	1,258	1,240	1,247	1,095	1,004	1,214	1,217	1,118	1,547	1,199	0,950	0,900
20 Midden- en West-Brabant	1,209	1,312	1,218	1,201	1,219	1,257	1,313	0,987	1,575	1,727	1,095	0,887
21 Brabant-Noord	1,271	1,246	1,210	1,111	1,066	1,348	1,283	1,111	1,648	1,511	1,218	0,886
22 Brabant-Zuid-Oost	1,262	1,289	1,184	1,140	1,119	1,212	1,340	1,139	1,363	1,485	1,180	0,883
23 Limburg-Noord	1,203	1,300	1,126	1,027	1,071	1,255	1,197	1,079	1,454	1,517	1,035	0,882
24 Limburg-Zuid	1,255	1,286	1,245	1,157	1,188	1,345	1,361	1,557	1,569	1,545	0,981	0,907
25 Flevoland	1,216	1,159	1,257	1,214	0,941	1,337	1,425	0,979	1,756	1,745	1,134	0,913

¹⁾ Omrekenfactoren zijn gebaseerd op de vergelijking van IVM-gegevens met gegevens op basis van de parallel uitgevoerde VMR in de jaren 2008-2010.

Correctie met deze factoren zou theoretisch kunnen leiden tot uitkomsten die groter zijn dan de grootst mogelijke waarde, bijvoorbeeld schaalscores groter dan hun maximum, of percentages groter dan 100%. Dit kan worden voorkomen met meer complexe correctiemethoden²⁰, maar die zijn hier niet toegepast omdat de gecorrigeerde reeksen ver genoeg van de bovengrens verwijderd zijn.

De nauwkeurigheid van de gecorrigeerde cijfers is kleiner dan de nauwkeurigheid van de originele, ongecorrigeerde, VMR uitkomsten, omdat de correctiefactoren zelf ook slechts schattingen zijn en dus niet exact. Bepaling van de variantie van de correctiefactoren is echter niet triviaal, omdat het gaat om een ratio van sommen van schattingen, waarbij de schatters in de noemer (de modelmatige VMR-extra schattingen) niet onafhankelijk zijn van de schatters in de teller (de IVM schattingen). Deze varianties zijn niet berekend, en zijn in deze publicatie ook niet in rekening gebracht.

²⁰ Van den Brakel, J.A., P.A. Smith and S. Compton (2008). Quality procedures for survey transitions - experiments, time series and discontinuities. Survey Research Methods Vol.2, No. 3, pp. 123-141.

Bijlage 3

Publicatievariabelen

Standaardafleidingen

De meeste publicatievariabelen in de IVM worden standaard gepresenteerd als een gewogen percentage van het aantal 'ja' – antwoorden of het aantal antwoorden in een bepaalde categorie voor de betreffende doelpopulatie, zoals het aantal personen van 15 jaar of ouder (standaard), het aantal huishoudens, slachtoffers of delicten. Andere aanduidingen dan '‰' voor dergelijke percentages spreken voor zichzelf, bijvoorbeeld '‰ zelf actief geweest', '‰ genoemd'. Antwoorden als 'weet niet/geen mening' en 'niet van toepassing' worden dus standaard meegeteld in de percenteringsbasis, tenzij anders vermeld. Categorieën als 'weet niet' en 'geen mening' worden meestal samengenomen.

Schaalscores en andere samengestelde indicatoren

Een aantal indicatoren is gebaseerd op samenvoegingen van specifieke antwoordcategorieën of is op een andere wijze afgeleid. Dergelijke indicatoren kunnen worden samengevat in samengestelde scores, zoals schaalscores. Sommige van deze scores bestaan uit een eenvoudige somming van antwoorden, bijvoorbeeld het aantal keren dat iets voorkomt. Dit geldt in de IVM onder meer voor preventie maatregelen. Voor andere indicatoren levert een somming van de waarden van de afzonderlijke antwoorden niet altijd een duidelijke of gemakkelijk interpreteerbare score op. Zo worden bij het meten van meningen de antwoorden op verschillende samenhangende vragen vaak gecombineerd. Daarbij wordt een berekening uitgevoerd waarbij elk van de antwoorden een bepaalde waarde krijgt toegekend.

De vragen waarop dergelijke schaalscores zijn gebaseerd hebben een ordinaal meetniveau; dat wil zeggen dat de ene antwoordcategorie wel 'meer' is dan de andere (vergelijk 'komt vaak voor' met 'komt soms voor'), maar dat niet exact kan worden aangegeven hoeveel meer. Dit betekent dat ook de schaalscores als variabelen met een ordinaal meetniveau beschouwd moeten worden. We kunnen dus niet zeggen dat een twee keer zo hoge schaalscore voor bijvoorbeeld 'fysieke verloedering' twee keer zo erg is.

Het bereik van de schaalscores in de IVM is gestandaardiseerd: de waarde van al deze scores varieert tussen 0 en 10.

Schaalscores worden berekend voor de volgende groepen van samenhangende vragen:

- Sociale cohesie
- Fysieke verloedering
- Sociale overlast
- Dreiging
- Overlast van vermogensdelicten
- Verkeersoverlast
- Overige overlast
- Functioneren van de politie in de buurt
- Beschikbaarheid van de politie in de buurt
- Vertrouwen in de politie
- Politie als crimefighter
- Wederkerigheid politie - burgers
- Communicatie politie - burgers

Hierna wordt voor alle te publiceren IVM-gegevens weergegeven hoe deze worden afgeleid uit de antwoorden op de vragenlijst²¹. Voor schaalscores wordt bovendien aangegeven hoe het resultaat moet worden geïnterpreteerd. Uitgangspunt vormt de indeling in blokken volgens de papieren vragenlijst van de Veiligheidsmonitor 2011 (IVM 2011). De indeling van de publicatievariabelen binnen elk blok is - tenzij anders vermeld - gebaseerd op de volgorde in het tabellenrapport van de IVM-2011 (Integrale Veiligheidsmonitor 2011-Tabellenrapport). Per blok is hieronder aangegeven of het een verplicht dan wel facultatief blok betreft en op welke plek in het tabellenrapport de betreffende gegevens staan vermeld²². In de reguliere rapportages worden de publicatievariabelen standaard gepresenteerd voor Nederland totaal en voor de afzonderlijke politieregio's.

²¹ Het gaat hier alleen om de IVM-doelvariabelen. Vragen over achtergrondkenmerken e.d. zijn hier buiten beschouwing gelaten.

²² In de landelijk/regionale uitvoering (door het CBS) worden alle vragen uit zowel de verplichte als de facultatieve blokken aan alle respondenten gesteld. In de regionale/lokale uitvoeringen worden ook alle verplichte blokken gesteld, maar de regionale en lokale deelnemers zijn vrij in het al dan niet opnemen van facultatieve blokken. Daarbij geldt wel dat de volgorde van de gekozen blokken volgens de basisvragenlijst wordt aangehouden en dat alle vragen binnen elk blok worden afgenomen. Experimentele blokken (zoals het blok 'cybercrime' in de landelijk/regionale uitvoering door het CBS van de IVM-2011) vallen buiten de standaard-vragenblokken en blijven hier buiten beschouwing.

Blok nr	naam	status	Cijfers in tabellenrapport hoofdstuk
1	Leefbaarheid woonbuurt	verplicht	2
2	Beleving buurtproblemen	verplicht	3
3	Onveiligheidsbeleving	verplicht	4
4	Slachtofferschap	verplicht	5
5	Aangiftegedrag	facultatief	6
6	Tevredenheid laatste politiecontact	facultatief	7
7	Oordeel functioneren politie in de buurt	facultatief	8
8	Oordeel functioneren politie algemeen	facultatief	8
9	Oordeel functioneren gemeente	facultatief	2
10	Preventie I	facultatief	9
11	Preventie II	facultatief	4
12	Onveilige plekken	facultatief	4
13	Respectloos gedrag	facultatief	4

Blok 1 Leefbaarheid woonbuurt

Fysieke leefbaarheid buurt

% (helemaal) eens

In de buurt is/zijn ...

wegen, paden en pleintjes goed onderhouden
perken, plantsoenen en parken goed onderhouden
het buiten goed verlicht

Voor '% '(helemaal) eens' worden de antwoorden 'helemaal mee eens' en 'mee eens' samengenomen en gepercenteerd op alle respondenten.

Sociale cohesie woonbuurt

% (helemaal) eens

De mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks
De mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om
Ik woon in een gezellige buurt, waar veel saamhorigheid is
Ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen
Ik heb veel contact met andere buurtbewoners
Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in deze buurt

Voor '% '(helemaal) eens' worden de antwoorden 'helemaal mee eens' en 'mee eens' samengenomen en gepercenteerd op alle respondenten.

Sociale cohesie

schaalscore (0-10)

De schaalscore voor sociale cohesie is gebaseerd op de mening van de respondenten over de volgende stellingen:

- de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks
- de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om
- ik woon in een gezellige buurt, waar veel saamhorigheid is
- ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen

Voor de schaalscore worden de antwoorden op de eerste (negatief geformuleerde) stelling (de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks) 'omgekeerd' gehercodeerd: (helemaal mee eens = 0; mee eens = 1; neutraal = 2; niet mee eens = 3; helemaal niet eens = 4; weet niet, geen mening = missing).

De antwoorden op de drie andere stellingen worden 'gewoon' gehercodeerd: (helemaal mee eens = 4; mee eens = 3; neutraal = 2; niet mee eens = 1; helemaal niet eens = 0; weet niet, geen mening = missing).

De waarden worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 10/16.

Hoe hoger de score op deze schaal, hoe meer de inwoners tevreden zijn over deze sociale aspecten van hun woonbuurt.

Eigen inzet voor woonbuurt

%

Actief geweest voor verbeteren buurt

Oordeel ontwikkeling woonbuurt

%

Is van mening dat de buurt in het afgelopen jaar
is vooruitgegaan
gelijk is gebleven
is achteruitgegaan
Geen mening

Verskil in aandeel 'buurt is vooruitgegaan'
en 'buurt is achteruitgegaan'

%

Dit verschil wordt per respondent bepaald.

Beoordeling woonbuurt

rapportcijfer

Woonomgeving

Beoordelingen worden uitgedrukt in een cijfer tussen 1 (laag) en 10 (hoog). De antwoorden 'weet niet/geen mening' worden hier niet meegerekend.

Blok 2 Beleving buurtproblemen

De antwoorden 'komt vaak voor' worden telkens gepercenteerd op alle respondenten in dit blok.

Verloedering

% 'komt vaak voor'

Bekladding van muren en/of gebouwen
Rommel op straat
Hondenpoep
Vernieling van telefooncellen, bus- of tramhokjes

Fysieke verloedering

schaalscore (0-10)

De schaa score voor 'fysieke verloedering' is gebaseerd op de vier hierboven vermelde vragen over de perceptie van de fysieke woonomgeving.

Afleiding: komt vaak voor = 2, komt soms voor = 1, komt (bijna) nooit voor = 0; weet niet/geen mening = missing. De waarden worden opgeteld en vermenigvuldigd met de factor 10/8.

Hoe hoger de score op deze schaal, hoe ernstiger de respondenten de verloedering ervaren.

Dreiging en sociale overlast

% 'komt vaak voor'

Overlast door groepen jongeren
Mensen die op straat worden lastiggevallen
Drugsoverlast
Dronken mensen op straat
Bedreiging
Gewelddelicten
Straatroof
Vrouwen en meisjes die op straat ongewenst aandacht krijgen
Jeugdcriminaliteit

Sociale overlast

schaalscore (0-10)

Deze schaa score is gebaseerd op vier vragen naar buurtproblemen die te maken hebben met vormen van gedrag die als 'ernstig overlast gevend' kunnen worden aangemerkt. Het gaat om de vragen over de volgende items:

- dronken mensen op straat
- mensen die op straat worden lastiggevallen
- drugsoverlast
- overlast van groepen jongeren

(komt vaak voor = 2, komt soms voor = 1, komt (bijna) nooit voor = 0; weet niet/geen mening = missing). Ook hier worden de waarden opgeteld en vermenigvuldigd met de factor 10/8.

Hoe hoger de score op deze schaal, hoe meer dergelijke overlast men ervaart van deze vormen van gedrag.

Dreiging

schaalscore (0-10)

De schaa score 'dreiging' is gebaseerd op acht vragen naar vormen van gedrag die als 'dreigend' kunnen worden ervaren. Drie van deze vragen zijn ook opgenomen in de schaa score voor sociale overlast. Het gaat om de antwoorden op de vragen over de volgende items:

- overlast van groepen jongeren
- mensen die op straat worden lastig gevallen
- drugsoverlast
- bedreiging
- gewelddelicten
- straatroof
- vrouwen en meisjes die op straat ongewenst aandacht krijgen
- jeugdcriminaliteit

(komt vaak voor = 2, komt soms voor = 1, komt (bijna) nooit voor = 0; weet niet/geen mening = missing). De waarden worden opgeteld en vermenigvuldigd met de factor 10/16.

Hoe hoger de score op deze schaal, hoe ernstiger men dergelijke overlast ervaart

Overlast van vermogensdelicten

% 'komt vaak voor'

Fietsendiefstal
Diefstal uit auto's
Beschadiging of vernieling aan auto's en diefstal vanaf auto's
Inbraak in woningen

Overlast van vermogensdelicten*schaalscore (0-10)*

Deze schaalscore is gebaseerd op de antwoorden op de vier hiervoor genoemde vragen over het vóórkomen van vermogensdelicten in de woonbuurt.

(komt vaak voor = 2, komt soms voor = 1, komt (bijna) nooit voor = 0; weet niet/geen mening = missing). De waarden worden opgeteld en vermenigvuldigd met de factor 10/8.

Hoe hoger de score op deze schaal, hoe meer overlast men ervaart van vermogensdelicten in de buurt.

Verkeersoverlast

% 'komt vaak voor'

Agressief verkeersgedrag
Geluidsoverlast door verkeer
Te hard rijden
Parkeeroverlast

Verkeersoverlast*schaalscore (0-10)*

De schaalscore voor 'verkeersoverlast' is een samengestelde score van de antwoorden op bovenstaande vragen over in welke mate mensen vinden dat ze in hun woonbuurt last hebben van het verkeer. (komt vaak voor = 2, komt soms voor = 1, komt (bijna) nooit voor = 0; weet niet/geen mening = missing). De waarden worden opgeteld en vervolgens vermenigvuldigd met de factor 10/8.

Hoe hoger de score op deze schaal, hoe meer overlast men ervaart

Overige overlast

% 'komt vaak voor'

Overlast door omwonenden
Andere vormen van geluidsoverlast
Overlast van zwervers/daklozen
Overlast door horecagelegenheden

Overige overlast*schaalscore (0-10)*

De schaalscore 'overige overlast' is gebaseerd op vijf vragen over overige overlast in de woonbuurt. De indicator bestaat uit de vragen naar:

- overlast door omwonenden
- andere vormen van geluidsoverlast
- dronken mensen op straat
- overlast van zwervers/daklozen
- overlast door horecagelegenheden

(komt vaak voor = 2, komt soms voor = 1, komt (bijna) nooit voor = 0; weet niet/geen mening = missing). De waarden worden opgeteld en vervolgens vermenigvuldigd met de factor 10/10.

Hoe hoger de score op deze schaal, hoe meer overlast men ervaart

Belangrijkste problemen in de buurt

% genoemd

Fietsendiefstal
Diefstal uit auto's
Beschadiging of vernieling aan auto's en diefstal vanaf auto's
Bedreiging
Bekladding van muren en/of gebouwen
Overlast van groepen jongeren
Dronken mensen op straat
Mensen die op straat worden lastig gevallen

Rommel op straat
Hondenpoep
Vernieling van telefooncellen, bus- of tramhokjes
Inbraak in woningen
Gewelddelicten
Drugsoverlast
Overlast door omwonenden
Straatroof
Agressief verkeersgedrag
Geluidsoverlast door verkeer
Andere vormen van geluidsoverlast
Te hard rijden
Parkeeroverlast
Overlast van zwervers/daklozen
Overlast door horecagelegenheden
Vrouwen en meisjes die op straat ongewenst aandacht krijgen
Jeugdcriminaliteit
Geen probleem genoemd

Het aantal respondenten dat het betreffende voorval bij 'probleem 1' of bij 'probleem 2' heeft vermeld wordt gepercenteerd op het totale aantal respondenten (dus inclusief antwoorden 'weet niet/geen mening'). 'Geen probleem genoemd' wordt als zodanig geteld als dit antwoord bij 'probleem 1' wordt gegeven en geen van de 25 problemen bij 'probleem 2' zijn genoemd, of als dit antwoord bij 'probleem 2' wordt gegeven en geen van de 25 problemen bij 'probleem 1' zijn genoemd.

Blok 3 Onveiligheidsbeleving

Onveiligheidsgevoelens

%

Voelt zich wel eens onveilig
Voelt zich vaak onveilig
Voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt
Voelt zich vaak onveilig in eigen buurt

Bij 'Voelt zich vaak onveilig' en 'Voelt zich vaak onveilig in eigen buurt' wordt het antwoord 'vaak' gepercenteerd op alle respondenten.

Gepercipieerde slachtofferkans

% '(heel) groot'

Kans op slachtofferschap van...
woninginbraak
mishandeling
portemonneediefstal

Voor % '(heel) groot' worden de antwoorden 'heel grote kans' en 'grote kans' samengenomen en gepercenteerd op alle respondenten.

Blok 4 Slachtofferschap

Slachtofferschap

Het gaat hierbij om slachtofferschap van één of meer delicten of groepen van delicten binnen een periode van 12 maanden.

De afleiding hiervan is per soort delict gebaseerd op de datum (jaar en maand) waarop dat de laatste keer en eventueel de voorlaatste keer volgens de respondent gebeurde. In combinatie met de interviewdatum wordt vastgesteld of deze voorvallen in de afgelopen 12 maanden hebben plaatsgevonden. Dit is het geval voor alle voorvallen die 'nog dit jaar' plaatsvonden. Als het voorval 'vorig jaar' gebeurde maar de maand is onbekend, wordt een willekeurige maand toegewezen, waarbij iedere maand een gelijke kans heeft. Omdat niet gevraagd wordt naar de exacte datum van het voorval wordt daarbij ook de dag waarop dit plaatsvond willekeurig bepaald. Voorvallen in 'vorig jaar' waarbij de (al dan niet willekeurig bepaalde) maand en/of de dag van het voorval recenter is dan de interviewdatum (in dit jaar) tellen mee. Als het jaar niet bekend is, wordt het betreffende voorval niet gerekend als gebeurd in de afgelopen 12 maanden. Bij autodelicten (autodiefstal, diefstal uit auto en beschadiging/diefstal vanaf auto) wordt iemand alleen als slachtoffer geteld als het bij het laatste voorval gaat om diens eigen auto (zie vraag g per autodelict) en als hij/zij 18 jaar of ouder is.

Per soort delict wordt iemand als slachtoffer geteld als ten minste één van deze beide voorvallen volgens deze afleiding binnen de afgelopen 12 maanden plaatsvond. Voor delictsgroepen wordt iemand als slachtoffer geteld wanneer hij/zij als slachtoffer is geteld voor één of meer afzonderlijke delictsoorten binnen die delictsgroep.

Voor alle soorten en groepen van delicten wordt gepercentageerd op het totale aantal respondenten van 15 jaar en ouder.

	delictsommschrijving volgens vragenlijst
Persoonlijk slachtofferschap ²³	%
Slachtofferschap totaal	(alle delictsoorten behalve overige delicten)
gewelddelicten	(seksuele delicten, mishandeling, bedreiging)
seksuele delicten	op een kwetsende manier aanraken of vastpakken met seksuele bedoelingen
mishandeling	aanvallen of mishandelen door te slaan of te schoppen, of door een pistool, een mes, een stuk hout, een schaar of iets anders tegen iemand te gebruiken
bedreiging	bedreigen met slaan, schoppen, een pistool, mes of iets anders, zonder te zijn aangevallen of mishandeld
vermogensdelicten	(poging tot inbraak, inbraak, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit auto, zakkenrollerij zonder geweld, zakkenrollerij met geweld, overige diefstal)
(poging tot) inbraak	(poging tot inbraak, inbraak)
poging tot inbraak	poging tot inbraak in iemands woning zonder dat iets gestolen is
inbraak	diefstal uit woning
fietsdiefstal	diefstal van fiets (zelf hoofdgebruiker)
diefstal van en uit de auto (18+) ²⁴	diefstal van auto (eigen auto; 18+); diefstal uit auto (bijv. autoradio, laptop, jas, tas of andere waardevolle spullen)(eigen auto; 18+)
zakkenrollerij	(zakkenrollerij zonder geweld, zakkenrollerij met geweld)

²³ Gegevens over slachtofferschap hebben vanaf augustus 2011 de status 'voorlopig' (zie hoofdstuk 1).

²⁴ 'Autodiefstal' en 'diefstal vanaf auto' zijn vanaf augustus 2011 gecombineerd tot 'diefstal van en uit de auto' (zie hoofdstuk 1).

zonder geweld	diefstal van portemonnee, portefeuille, mobiele telefoon of sieraden uit tas, kleding of van het lichaam zonder dat geweld werd gebruikt of met geweld werd bedreigd
met geweld	diefstal van portemonnee, portefeuille, mobiele telefoon of sieraden uit tas, kleding of van het lichaam waarbij overvaller geweld gebruikte of dreigde met geweld
overige diefstal	diefstal van andere, nog niet genoemde, dingen, zoals planten uit de tuin, gereedschap uit een boot, kleding uit kleedruimte of tent, enz.)
vandalismedelicten ²⁵	diefstal of beschadiging van buitenkant van auto, bijv. spiegels, antennes, wielen, wieldoppen, ruitenwissers, bagage op imperiaal e.d. (<i>eigen auto; 18+</i>); moedwillige vernieling of beschadiging, zonder dat daarbij iets is gestolen, bijv. vernielingen aan tuin, fiets, buitenkant huis (niet: vernielingen aan auto) (<i>eigen auto; 18+</i>)
overige delicten	ander misdrijf of poging daartoe, afgezien van reeds behandelde voorvallen

Objectgebonden slachtofferschap²⁶

in % van betreffende groep

Huishoudens (poging tot) inbraak poging tot inbraak inbraak
Voertuigbezitters Fietsdiefstal (fietsbezitters)

Bij (poging tot) inbraak, poging tot inbraak en inbraak wordt gewogen naar het aantal huishoudens waartoe de respondenten behoren. Bij fietsdiefstal wordt het aantal personen dat zegt geen fiets te hebben (gehad) niet meegeteld (zie vraag 4.3.a).

Ondervonden delicten²⁷

Hierbij gaat het om het geschatte aantal in Nederland ondervonden delictsvoorvallen binnen een periode van 12 maanden.

Daarbij wordt op dezelfde manier als voor slachtofferschap per soort delict eerst vastgesteld of het laatste en eventueel het voorlaatste voorval in de afgelopen 12 maanden plaatsvond. Als één van beide voorvallen daaraan voldoet, dan is het aantal ondervonden voorvallen 1 (standaard bedraagt dit aantal 0). Vallen beide voorvallen binnen die periode, dan wordt dit aantal 2. Alleen dan wordt ook gekeken naar het antwoord op de vraag 'hoe vaak'. Als dit gelijk is aan 1 en de datums van beide voorvallen zijn gelijk, dan wordt het aantal weer op 1 teruggezet. Als het antwoord op 'hoe vaak' méér dan 2 is en het afgeleide aantal voorvallen binnen 12 maanden bedraagt 2, dan wordt het aantal ondervonden voorvallen voor deze delictsoort op 3 gezet.

Vond het meest recente voorval in het buitenland plaats (dit is van eerdere voorvallen niet bekend), dan wordt het aantal, ongeacht de eerdere waarde, op 0 gezet. Bij meer voorvallen binnen de referentieperiode wordt verondersteld dat ook de voorgaande voorvallen op dezelfde plaats (al dan niet in het buitenland) plaatsvonden. Bij poging tot inbraak en inbraak wordt aangenomen dat dit in Nederland plaatsvond.

Autodelicten (autodiefstal, diefstal uit auto en beschadiging/diefstal vanaf auto) worden alleen meegeteld als het bij het laatste voorval gaat om de eigen auto van de respondent (zie vraag g per autodelict) en als hij/zij 18 jaar of ouder is.

Per soort delict kan het aantal in Nederland ondervonden voorvallen in de afgelopen 12 maanden per persoon dus variëren van 0 tot maximaal 3. Omdat inbraken (of pogingen daartoe) betrekking hebben op het huishouden wordt het aantal delicten per persoon hier-

²⁵ 'Diefstal vanaf/beschadiging auto' en 'overige vernielingen' zijn vanaf augustus 2011 als afzonderlijke vandalismedelicten vervalven (zie hoofdstuk 1).

²⁶ Zie voetnoot 3.

²⁷ Gegevens over ondervonden delicten hebben vanaf augustus 2011 de status 'voorlopig' (zie hoofdstuk 1).

voor gecorrigeerd door dit te delen door het aantal personen van 15 jaar en ouder in het huishouden. Voor groepen van delicten wordt het aantal voorvallen van alle afzonderlijke delictsoorten binnen die delictsgroep bij elkaar opgeteld.

Het aantal in Nederland ondervonden delicten kan worden uitgedrukt in relatieve cijfers (delicten per 100 inwoners)²⁸. Hiervoor wordt telkens het gewogen gemiddelde per persoon genomen, vermenigvuldigd met 100.

Voor deze schattingen wordt het persoonsgewicht gebruikt.

Door bevolking in Nederland ondervonden delicten

per 100 inwoners

Voor de standaardindeling in delicten en delictsgroepen zie onder 'slachtofferschap'.

Bekendheid met daders

Vragen over de bekendheid met daders zijn alleen gesteld bij seksuele delicten, mishandeling, bedreiging, zakkenrollerij met geweld, overige vernielingen²⁹, overige delicten.

De antwoorden zijn per delictsoort telkens gebaseerd op het meest recente ondervonden voorval binnen 12 maanden. Voor groepen van delicten is dit gebaseerd op alle meest recente voorvallen voor elk van de betreffende delictsoorten samen.

(in % van ondervonden delicten)

Dader bekend
(kende u de dader of een van de daders = ja)
(ex-)partner, familielid
(= partner of ex-partner of familielid)
partner
ex-partner
famielid
buurtgenoot
iemand van het werk
anders (incl. onbekend)
(= andere bekende, weet niet, weigert)

Plaats voorval

Vragen over de geografische locatie zijn niet gesteld bij poging tot inbraak en inbraak; vragen over de pleegplek zijn alleen gesteld bij seksuele delicten, mishandeling, bedreiging, zakkenrollerij met geweld, zakkenrollerij zonder geweld, overige diefstal, overige delicten.

De antwoorden zijn per delictsoort telkens gebaseerd op het meest recente ondervonden voorval binnen 12 maanden. Voor groepen van delicten is dit gebaseerd op alle meest recente voorvallen voor elk van de betreffende delictsoorten samen.

(in % van ondervonden delicten)

Geografische locatie
eigen buurt
elders in woongemeente
elders in Nederland
in buitenland
onbekend

Pleegplek
thuis
andere woning
café/bar/disco/restaurant
op straat
in tram/bus/trein
op station/bij bushalte
in een auto
op werk/school

²⁸ Gegevens over absolute aantallen ondervonden delicten zijn vanaf maart 2012 vervallen (zie hoofdstuk 1).

²⁹ 'Overige vernielingen' is vanaf augustus 2011 als afzonderlijk vandalismedelict vervallen (zie hoofdstuk 1).

(= *op werk en/of school*)
op werk
op school
in winkel/warenhuis
sportveld/sporthal/kleedruimte
park/parkeerterrein/strand
elders
(= *elders, weet niet, weigert*)

Blok 5 Aangiftegedrag

De afleiding van het soort delict voor dit onderwerp is per slachtoffer gebaseerd op het meest recente voorval binnen de afgelopen 12 maanden van alle ondervonden delicten samen³⁰. Bij meer soorten delicten moet het slachtoffer zelf aangeven op welk soort delict het meest recente voorval betrekking heeft. Deze informatie wordt vergeleken met de afgeleide gegevens over slachtofferschap in 12 maanden (zie blok 4). Als het soort delict volgens het blok 'aangiftegedrag' niet voorkomt in de afgeleide soorten slachtofferschap binnen de voorgaande 12 maanden, wordt de overige informatie binnen dit blok buiten beschouwing gelaten.

Bij papieren vragenlijsten is het in incidentele gevallen mogelijk dat in dit blok twee of meer soorten delicten zijn aangekruist. In dat geval wordt de informatie over melding en aangifte in principe toegerekend aan het soort delict dat als laatste is aangekruist (en waarvan de respondent slachtoffer is geweest).

De gegevens worden gepercenteerd op de delictsoorten of -groepen die hieraan voldoen. Voor de indeling van delictsoorten en delictsgroepen zie onder 'slachtofferschap'. Voor 'delicten totaal' worden 'overige delicten' niet meegenomen.

Bij politie bekende en gemelde delicten

% van ondervonden delicten

Bij politie bekende delicten
(= 'ja, gemeld bij politie'
of 'nee, het is door de politie zelf ontdekt')
bij de politie gemeld
door politie ontdekt

Gemelde delicten naar wijze van melden

% van gemelde delicten

Op een politiebureau
Telefonisch
(= via alarmnummer (112),
via algemene nummer (0900-8844)
of via ander nummer van de politie)
via alarmnummer (112)
via algemene nummer politie (0900-8844)
via ander telefoonnummer politie
Via internet
Bij agent op straat
Anders
(incl. weet niet/wil niet zeggen)

De gegevens worden gepercenteerd op voorvallen die bij de politie zijn gemeld.

Niet gemelde delicten naar reden van niet melden

% van niet gemelde delicten

Helpt toch niet
Het was niet belangrijk
Het is opgelost
Dit is geen zaak voor de politie
Dan volgen represailles
Anders (incl. onbekend)
(= andere reden; weet niet/wil niet zeggen)

De gegevens worden gepercenteerd op voorvallen die niet bij de politie bekend zijn.

Mogelijk anoniem melden van niet gemelde delicten

³⁰ Voor iemand die in deze periode bijvoorbeeld (volgens blok 4) een inbraak, twee fietsdiefstallen en drie bedreigingen heeft meegemaakt (dus zes voorvallen in totaal), en de tweede fietsdiefstal is hiervan het meest recente voorval, hebben de vragen over aangiftegedrag betrekking op deze laatste fietsdiefstal.

% van niet gemelde delicten

Zou wel anoniem gemeld zijn

De gegevens worden gepercenteerd op voorvallen die niet bij de politie bekend zijn.

Bij de politie aangegeven delicten

% van ondervonden delicten

Aangegeven delicten

(= 'via internet' (vraag 5)

of 'heeft document of proces-verbaal ondertekend' (vraag 6))

Aangegeven delicten naar wijze van aangifte

% van ondervonden delicten

via internet

(= 'via internet' (vraag 5))

delicten waarbij document is ondertekend

Aangegeven delicten naar reden van melden

% van aangegeven delicten

De dader moet gepakt worden

Om gestolene terug te krijgen

Ik vond het mijn plicht

Ik vond dat politie dit moest weten

Vanwege verzekering

Anders

(= *andere reden; weet niet/wil niet zeggen*)

De gegevens worden gepercenteerd op voorvallen die via internet bij de politie zijn gemeld of waarbij een document is ondertekend.

Blok 6 Tevredenheid laatste politiecontact

Contact tussen burgers en politie

% contact gehad

Contact gehad met politie in eigen gemeente

Contact gehad vanwege

in % van laatste contact

Handhaving

(= bekeuring, waarschuwing, controle)

bekeuring

waarschuwing

controle

(=controle door politie)

Aangifte/melding

(= aangifte via internet, aangifte met ondertekend pv/document; melding verdachte situatie/delict; melding ongeval; opgeroepen als getuige ivm delict)

aangifte via internet

aangifte met ondertekend pv/document

melding verdachte situatie/delict

melding ongeval

Andere contacten

(= verloren/gevonden voorwerpen (incl. huisdieren); burgernet; hulpvraag; vergunningaanvraag of andere administratieve handeling; informatie en advies; sociaal contact/praatje; melding feest; voorlichting/open dag; klacht over politieoptreden; anders)

hulpvraag

(= vragen om hulp, bijv. bij geluidsoverlast of burenruzie)

vergunningaanvraag of andere

administratieve handeling

informatie en advies

(= vragen om informatie of advies)

voorlichting/open dag

overige contacten

(=melding feest; verloren/gevonden voorwerpen (incl. huisdieren);

burgernet; sociaal contact/praatje; klacht over politieoptreden; anders)

melding feest

verloren/gevonden voorwerpen

(incl. huisdieren)

burgernet

sociaal contact/praatje

klacht over politieoptreden

anders

(= incl. weet niet)

De percentering geeft de verdeling weer van de antwoorden op vraag 6.2 volgens bovenstaande indeling.

Tevredenheid over optreden politie bij laatste contact

% (zeer) tevreden

% (zeer) ontevreden

De antwoorden 'zeer tevreden' en 'tevreden', resp. 'zeer ontevreden' en 'ontevreden' (vraag 6.3) worden samengenomen.

De percentering van deze indicatoren is in 2011 en met terugwerkende kracht voor de eerdere IVM-jaren in overeenstemming gebracht met de standaardafleiding, waarbij de catego-

rieën 'weet niet' en 'weigert/geen antwoord' worden meegenomen in de percenteringsbasis. In eerdere publicaties werden deze categorieën daarbij buiten beschouwing gelaten. Voor de indeling van de aard van de contacten zie hierboven.

Redenen voor ontevredenheid over politieoptreden bij laatste contact

% genoemd

Politie liet mij te lang wachten of was te laat
Politie kwam niet
Politie deed niets of te weinig

Men had onvoldoende tijd/aandacht
Politie trad niet efficiënt op
Politie kon niets doen
Politie gaf onvoldoende informatie
Politie was onverschillig

Geen bericht over de afloop
Problemen niet opgelost
Anders (inclusief onbekend)

Vraag 6.5 ('Over welke punten was u minder tevreden?') is alleen gesteld aan respondenten die 'ja' antwoordden op vraag 6.4 ('Waren er bepaalde punten waarover u minder tevreden was?'). De antwoorden op vraag 6.5 (meer antwoorden mogelijk) worden gepercenteerd op het aantal personen dat vraag 6.4 bevestigend heeft beantwoord.

Blok 7 Oordeel functioneren politie in de buurt

Functioneren politie in de buurt

% (zeer) tevreden

Oordeel over totale functioneren van de politie in de buurt

De antwoorden 'zeer tevreden' en 'tevreden' (vraag 7a.1) worden samengenomen.

% '(helemaal) eens'

'De politie biedt de burgers in deze buurt bescherming'
'De politie heeft hier contact met de bewoners in de buurt'
'De politie reageert op de problemen hier in de buurt'
'De politie doet in deze buurt haar best'
'De politie pakt de zaken in deze buurt efficiënt aan'
'Ze bekeuren hier te weinig'
'De politie neemt je serieus'

De antwoorden 'helemaal mee eens' en 'mee eens' worden samengenomen.

Functioneren van de politie in de buurt

schaalscore (0-10)

De schaalscore is gebaseerd op de mening van de respondenten over de eerste vijf stellingen:

- de politie biedt de burgers in deze buurt bescherming
- de politie heeft hier contact met de bewoners uit de buurt
- de politie reageert op de problemen hier in de buurt
- de politie doet in deze buurt haar best
- de politie pakt de zaken in deze buurt efficiënt aan

(helemaal eens = 4; eens = 3; niet mee eens, niet mee oneens = 2; niet eens = 1; helemaal niet mee eens = 0; weet niet/geen mening = missing). De waarden worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 10/20.

Hoe hoger de score, hoe positiever het (totale) oordeel over het functioneren van de politie.

% '(helemaal) eens'

'Je ziet de politie in de buurt te weinig'
'De politie komt hier te weinig uit de auto'
'De politie is hier te weinig aanspreekbaar'
'De politie heeft hier te weinig tijd voor allerlei zaken'
'De politie komt niet snel als je ze roept'

De antwoorden 'helemaal mee eens' en 'mee eens' worden samengenomen.

Beschikbaarheid van de politie

schaalscore (0-10)

De schaalscore is gebaseerd op de mening van de respondenten over de bovenstaande vijf stellingen.

(helemaal eens = 0; eens = 1; niet mee eens, niet mee oneens = 2; niet eens = 3; helemaal niet mee eens = 4; weet niet/geen mening = missing). De waarden worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 10/20.

De antwoorden op deze 'negatieve' stellingen worden omgerekend, zodat ook hier geldt: hoe hoger de waarde van de schaalscore, hoe positiever de respondenten oordelen over de beschikbaarheid van de politie.

Blok 8 Oordeel functioneren politie algemeen

Functioneren politie in het algemeen

% '(helemaal) eens'

- 'De politie weet hoe ze boeven moetvangen'
- 'De politie wil contact hebben met burgers'
- 'De politie houdt rekening met de wensen van de samenleving'
- 'De politie werkt goed samen met de bewoners'
- 'Als het er echt om gaat dan is de politie er voor je'
- 'De politie is benaderbaar'
- 'De politie informeert de burgers'
- 'De politie bestrijdt succesvol de criminaliteit'
- 'Als het er echt om gaat zal de politie het uiterste doen om je te helpen'

De antwoorden 'helemaal mee eens' en 'mee eens' worden samengenomen.

Vertrouwen in de politie

schaalscore (0-10)

Het vertrouwen in de politie wordt gemeten via de volgende stellingen:

- als het er echt om gaat zal de politie het uiterste doen om je te helpen
 - als het er echt om gaat dan is de politie er voor je
- (helemaal eens = 4; eens = 3; niet mee eens, niet mee oneens = 2; niet eens = 1; helemaal niet mee eens = 0; weet niet/geen mening = missing).

De waarden worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 10/8.

Hoe hoger de score, hoe groter het vertrouwen.

Politie als crimefighter

schaalscore (0-10)

De mening over de politie als crimefighter wordt gepeild via de volgende stellingen:

- de politie weet hoe ze boeven moeten vangen
 - de politie bestrijdt succesvol de criminaliteit
- (helemaal eens = 4; eens = 3; niet mee eens, niet mee oneens = 2; niet eens = 1; helemaal niet mee eens = 0; weet niet/geen mening = missing).

De waarden worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 10/8.

Hoe hoger de score, hoe meer men de politie als crimefighter beschouwt.

Wederkerigheid politie – burgers

schaalscore (0-10)

De wederkerige relatie tussen politie en burgers wordt in kaart gebracht met de volgende vier stellingen (waarvan twee stellingen uit blok 7:

- de politie houdt rekening met de wensen van de samenleving
- de politie werkt goed samen met de bewoners
- de politie heeft hier contact met de bewoners uit de buurt
- de politie neemt je serieus

(helemaal eens = 4; eens = 3; niet mee eens, niet mee oneens = 2; niet eens = 1; helemaal niet mee eens = 0; weet niet/geen mening = missing).

De waarden worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 10/16.

Hoe hoger de score, hoe meer men de relatie tussen burger en politie als wederkerig beschouwt.

Communicatie politie – burgers

schaalscore (0-10)

Het communicatieve aspect van de politie wordt gemeten met de drie volgende stellingen:

- de politie wil contact hebben met burgers
- de politie is benaderbaar
- de politie informeert de burgers

(helemaal eens = 4; eens = 3; niet mee eens, niet mee oneens = 2; niet eens = 1; helemaal niet mee eens = 0; weet niet/geen mening = missing).

De waarden worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 10/12.

Hoe hoger de score, hoe meer communicatief men de politie beschouwt.

Blok 9 Oordeel functioneren gemeente

Oordeel over inzet gemeente voor leefbaarheid en veiligheid woonbuurt

% '(helemaal) eens'

De gemeente...
heeft aandacht voor verbeteren leefbaarheid
en veiligheid in de buurt
informeert buurt over aanpak van
leefbaarheid en veiligheid in de buurt
betrekt de buurt bij de aanpak van
leefbaarheid en veiligheid in de buurt
is bereikbaar voor meldingen en klachten
over leefbaarheid en overlast in de buurt
leefbaarheid en overlast in de buurt
doet wat ze zegt bij het verbeteren van
leefbaarheid en veiligheid in de buurt

De antwoorden 'helemaal mee eens' en 'mee eens' worden samengenomen.

Blok 10 Preventie I

Aanwezigheid van technopreventieve voorzieningen

% aanwezig

Extra veiligheidssloten/grendels op buitendeuren
(Rol)luiken voor ramen/deuren
Buitenverlichting
Alarminstallatie

De 'ja'-antwoorden op de betreffende vragen 'Heeft uw woning....?' (2a, 3a, 4a, 5a) worden gepercenteerd op alle respondenten voor dit blok. Daarbij wordt gewogen met de huishoudensweging.

Gebruik van technopreventieve voorzieningen

% bijna altijd gebruikt

Extra veiligheidssloten/grendels op buitendeuren
(Rol)luiken voor ramen/deuren
Buitenverlichting
Alarminstallatie

De '(bijna) altijd'-antwoorden op de betreffende vervolgvragen 'Kunt u aangeven hoe vaak hiervan gebruik wordt gemaakt?' (2b, 3b, 4b, 5b) worden gepercenteerd op alle respondenten voor dit blok. Omdat deze maatregelen betrekking hebben op de woning en niet op de persoon, wordt hierbij gewogen met de huishoudensweging.

Sociopreventieve maatregelen

% '(bijna) altijd toegepast'

's Avonds licht laten branden bij afwezigheid
Fiets in bewaakte fietsenstalling
Waardevolle spullen meenemen uit auto
Waardevolle spullen thuis laten
om diefstal/beroving op straat te voorkomen

De '(bijna) altijd' - antwoorden op de betreffende items (1.1 t/m 1.4) van de vraag 'Kunt u voor elk van de volgende maatregelen aangeven hoe vaak u deze neemt om uw woning of uw bezittingen te beveiligen?' (10.1) worden gepercenteerd op alle respondenten voor dit blok.

Preventie totaal

somscore

De totaalscore voor preventie bestaat uit de som van het aantal genoemde aanwezige technische en (bijna) altijd toegepaste sociopreventieve maatregelen. Deze score wordt individueel bepaald en loopt van 0 tot 8.

Technopreventie

somscore

De score voor technopreventie is de som van het aantal genoemde aanwezige technopreventieve maatregelen (extra veiligheidssloten of grendels op buitendeuren, rol)luiken voor ramen en deuren, buitenverlichting, alarminstallatie) dat in huis aanwezig is. Deze score loopt van 0 tot 4. Ook hierbij wordt gewogen met de huishoudensweging

Sociopreventie

somscore

Bij sociopreventie gaat het om maatregelen die men zelf kan treffen tegen criminaliteit. Ook hier bestaat de score uit het aantal (bijna) altijd toegepaste sociopreventieve maatregelen ('s avonds licht laten branden, fiets in bewaakte fietsenstalling, waardevolle spullen meenemen uit de auto, waardevolle spullen thuis laten) dat wordt getroffen. Deze score loopt eveneens van 0 tot 4.

Blok 11 Preventie II

Onveiligheidsgevoelens 's avonds

% 'komt vaak voor'

Voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig
Voelt zich 's avonds alleen thuis niet op zijn gemak

Het antwoord 'vaak' wordt gepercenteerd op alle respondenten voor dit blok.

Vermijdingsgedrag

% 'komt vaak voor'

's Avonds of 's nachts niet opendoen
vanwege onveiligheid
Omrijden of omlopen om onveilige plekken te mijden
Kinderen niet toestaan ergens naar toe te gaan
vanwege onveiligheid

Het antwoord 'vaak' wordt gepercenteerd op alle respondenten voor dit blok.

Blok 12 Onveilige plekken

Onveiligheidsgevoelens op specifieke plekken in eigen gemeente

% wel eens ('vaak'/'soms')

Voelt zich wel eens ('vaak'/'soms') onveilig...
rondom uitgaansgelegenheden
op plekken waar jongeren rondhangen
in het centrum van woongemeente
in winkelgebied/winkelcentrum in de eigen buurt
in het openbaar vervoer
bij het treinstation
in eigen huis

De antwoorden 'vaak' en 'soms' worden samengenomen en gepercenteerd op alle respondenten voor dit blok.

Blok 13 Respectloos gedrag

Respectloos gedrag

% wel eens ('vaak'/'soms')

Door onbekenden op straat
Door onbekenden in openbaar vervoer
Door personeel van winkels of bedrijven
Door personeel van overheidsinstanties
Door bekenden (partner, familie, vrienden)

De antwoorden 'komt vaak voor' en 'komt soms voor' worden samengenomen en geperce-
teerd op alle respondenten voor dit blok.

Bijlage 4

Indeling Nederland in politieregio's

Indeling Nederland in politieregio's

